التاج

หะดีษซอเฮี๊ยะฮ์

โดย
อรุณ บุญชม
บัรวาน สะมะอุน

เล่มที่ 2

เรื่องการละหมาด (ต่อ) การบริจาคซะกาต
การถือศีลอด ฮัจย์และอุมเราะฮฺ

Do not copy these document to trading

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله واهب الحكمة والرشاد وصلى الله على سيدنا محمد المبعوث لسان صدق للعالمين وسراجا منيرا يكشف عنهم الظلم والاوهام ويرشدهم الى سواء السبيل (يا أيها النبى انا أرسلناك شاهدا ومبشرا ونذيرا وداعيا الى الله باذنه وسراجا منيرا وبشر المؤمنين بان لهم من الله فضلا كبيرا) وبعد

อัลหะดีษ เป็นมรดกอันล้ำค่าชิ้นหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอันดับรองจากอัลกุรอาน ทั้งนี้เพราะอัลหะดีษมีมาเพื่อบรรยายความหมายของอัลกุรอานผู้ใดยึดมั่นทั้งสองสิ่งนี้เขาจะไม่หลงผิด

วิชาการที่เกี่ยวกับอัลหะดีษมีหลายแขนง ถึงขั้นที่นักวิชาการบางท่านกล่าวว่า หากจะใช้เวลาตลอดชีวิต เพื่อศึกษาวิชาการเหล่านั้น เพียงแขนงเดียว ก็ไม่สามารถที่จะเรียนให้สำเร็จได้

อัลหะดีษเป็นวิชาการที่ถ่ายทอดสืบเนื่องกันมาอย่างเป็นขบวนการที่มีระบบและแบบแผนเป็นของตนเองโดยเฉพาะ และด้วยกลุ่มบุคคลที่เชื่อถือได้ จึงมีความถูกต้องมากที่สุดเป็นรองแต่เพียงอัลกุรอานเท่านั้น

ถึงแม้อัลหะดีษ จะมีความสำคัญทางด้านวิชาการ แต่ที่ถูกแปลออกเป็นภาษาไทยนั้นก็มีจำนวนน้อยมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เป็นแม่บทในหลักวิชานิติศาสตร์อิสลาม ซึ่งใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิตของมุสลิมทุกคน ข้าพเจ้ามีความตั้งใจเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ตั้งแต่เข้าศึกษาในคณะอัลหะดีษ ที่มหาวิทยาลัยอิสลามแห่งนครมะดีนะห์ ประเทศซาอุดิอารเบีย ที่จะแปลอัลหะดีษออกเป็นภาษาไทย เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ แต่ก็ยังไม่มีโอกาส จวบจนเมื่อคุณมานพ วงศ์เสงี่ยมได้มาปรารภกับข้าพเจ้าในเรื่องการแปลอัลหะดีษเป็นภาษาไทย และได้นำหนังสือ **"อัตตาจฯ"** มาให้ข้าพเจ้าอ่าน ประกอบกับหนังสือเล่มนี้อยู่ในความสนใจของข้าพเจ้า ตั้งแต่ครั้งที่กำลังศึกษาอยู่เพราะเป็นหนังสือที่บรรจุด้วยอัลหะดีษ ที่เกี่ยวกับนิติศาสตร์อิสลามที่น่าศึกษาโดยคัดเอามาจากหนังสือที่เป็นแม่บทในวิชาอัลหะดีษทั้งห้าเล่ม คือ ซอเหียะห์ บุคอรี, ซอเหียะห์มุสลิม, สุนันอะบูดาวูด, สุนันนะซาอี, สุนันอัตติรมีซี, สุนันอิบนุมายะห์ และจากหนังสืออื่น ๆ อีก และได้จัด ภาค บท และตอน เหมือนหนังสือนิติศาสตร์อิสลามทั่ว ๆ ไป ข้าพเจ้าจึงรับปากว่าจะแปลหนังสือเล่มนี้

เมื่อโอกาสอำนวย ข้าพเจ้าจึงได้ลงมือแปลหนังสือเล่มนี้โดยขอความช่วยเหลือจากอัลเลาะห์ตาอาลา หวังว่าจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่รักอัลหะดีษ และรักการศึกษา ข้าพเจ้าไม่อาจกล่าวได้ว่ามันเป็นงานแปลที่สมบูรณ์ เนื่องจากความรู้ที่จำกัดของข้าพเจ้า ความผิดใด ๆ ที่มีขึ้นจากการแปลนี้ ข้าพเจ้าขอน้อมรับ ความดีใด ๆ ถ้ามีขอมอบให้บุพการี และครูบาอาจารย์ทุกท่าน และขอให้ผลแห่งความดีนั้นนำความสงบสุขมาสู่สังคมมุสลิม และประเทศชาติโดยส่วนรวม

อรุณ บุญชม

คำปรารภ

หนังสือหะดีษที่ท่านกำลังถืออยู่นี้ แปลมาจากหนังสือ "อัตตาจญ์ฯ" ซึ่งเป็นหนังสือรวมหะดีษต่าง ๆ ที่บันทึกโดยบรรดานักหะดีษที่มีชื่อเสียงอยู่ในแนวหน้าที่สุด คือ บุคอรี มุสลิม อิบนิมายะฮ์ ติรมีซีย์ นะซาอี และ อบูดาวู๊ด ฯลฯ

เนื่องจากหะดีษต่าง ๆ ที่รวบรวมอยู่ในหนังสือเล่มนี้ ส่วนใหญ่เป็นหะดีษที่มีการรายงานถูกต้องสมบูรณ์ ซึ่งเรียกกันว่า "ซอเฮี๊ยะฮ์" แทบทั้งสิ้น ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาภายในเล่ม เราจึงตั้งชื่อหนังสือชุดนี้ว่า "หะดีษซอเฮี๊ยะฮ์"

ในการจัดพิมพ์ครั้งนี้ ด้วยวัตถุประสงค์ที่จะให้หนังสือมีรูปเล่มไม่หนามากนัก และมีขนาดใกล้เคียงกัน เราจึงได้แบ่งการพิมพ์ออกเป็น 2 เล่ม เล่มที่ 1 ตั้งแต่เรื่องอิสลามและการศรัทธา เจตนาและความบริสุทธิ์ใจ วิชาการ ความสะอาด และเรื่องการละหมาด แปลโดยอาจารย์อรุณ บุญชม เล่มที่ 2 เรื่องการละหมาด (ต่อ) แปลโดย อาจารย์อรุณ บุญชม ส่วนเรื่องการบริจาคซะกาต การถือศีลอด ฮัจย์และอุมเราะฮฺ แปลโดย อาจารย์มัรวาน สะมะอุน และหากหนังสือชุดนี้ได้รับการสนับสนุนจากท่านผู้อ่านตามสมควรแล้ว เราก็จะจัดพิมพ์เล่มต่อ ๆ ไปออกมาอีกในเร็ว ๆ นี้ *อินชาอัลลอฮฺ*

หนังสือชุดนี้ ได้พยายามจัดทำอย่างระมัดระวังที่สุด แต่เนื่องจากการจัดพิมพ์เป็นไปอย่างรีบเร่ง เพื่อให้เสร็จทันงานเมาลิดกลาง ฮ.ศ. 1403 ดังนั้น หากจะมีสิ่งผิดพลาดเกิดขึ้น ขอท่านผู้รู้ได้โปรดแจ้งให้ทางสำนักพิมพ์ทราบด้วย เพื่อที่จะได้แก้ไขให้ถูกต้องต่อไป

ขอขอบพระคุณท่านผู้อ่านทุกท่านที่ให้การสนับสนุนและขอขอบพระคุณอาจารย์อรุณ บุญชม และอาจารย์มัรวาน สะมะอุน ที่ได้ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการแปลหนังสือชุดนี้ออกมา

อัลฮัมดุลิลละฮ์

มานพ วงศ์เสงี่ยม

ในนามสำนักพิมพ์ ส.วงศ์เสงี่ยม

คำนำ

بسم الله الرحمن الرحيم

ในนามของอัลเลาะห์ผู้ทรงเมตตากรุณายิ่ง

ขอสรรเสริญท่าน โอ้พระองค์อัลเลาะห์ พระองค์ท่านได้เมตตาประทานแนวทางที่ถูกต้อง เราขอแสงสว่างไปสู่หนทางอันเที่ยงธรรมจากท่าน โอ้พระองค์อัลเลาะห์ เราขอพรและความสันติจงได้แก่นบี และทูตประกาศศาสนาของพระองค์ท่าน นายของเราคือมูฮำมัด ซึ่งพระองค์ท่านได้ส่งเขามาเป็นความเมตตาสงสารแก่มวลมนุษย์ พระองค์ท่านได้ให้เขาพูดด้วยถ้อยคำที่เป็นทางนำและวิทยปัญญา และจงได้แก่วงศ์วาน และเหล่าอัครสาวกของเขา(มูฮำมัด) ซึ่งเป็นผู้รักษาทางนำของเขาและป่าวประกาศ และได้เห็นรัศมีของเขา และได้ปฏิบัติตามเขา

อนึ่ง วิชาฮาดีษนี้เป็นวิชาที่เกียรติคุณอันยิ่งใหญ่และมีคุณประโยชน์อันมหาศาลเพราะเนื้อความบรรจุอยู่ด้วยพระจริยวัตรของท่านร่อซูล ทั้งที่เป็นคำพูดและการกระทำ ในประการนี้เป็นความดีแก่มวลมนุษย์ และเป็นทางนำให้พวกเขา (ในโลกนี้) และยังเป็นชัยชนะและความสุขของพวกเขา (ในโลกหน้า) ผู้ข้องเกี่ยวกับวิชานี้คือผู้ทำหน้าที่เรียกร้องไปสู่สัจธรรม และเป็นดวงประทีปนำไปยังหนทางที่ถูกต้อง แม้แต่ท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ยังกล่าวไว้ว่า "อัลเลาะห์ได้ให้บุคคลที่ได้ยินคำพูดจากเราแล้ว เขารักษาและนำคำพูดนั้นไปประกาศบอกเล่าเป็นบุคคลที่มีสง่าราศี" และยังได้กล่าวอีกว่า "ผู้ใดได้รักษา (ด้วยการท่องจำ) สี่สิบฮาดีษไว้ให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชาติของข้าพเจ้า จากกิจการทางศาสนาของพวกเขา อัลเลาะห์จะบังเกิดเขาขึ้นมาในวันกิยามะห์ ให้เป็นผู้มีความเข้าใจมีความรู้" และในบางรายงานว่า : เขาจะถูกบันทึกให้รวมอยู่ในกลุ่มของผู้มีความรู้ และถูกนำไปรวมกับกลุ่มของนักรบที่ถูกฆ่าตายในสงครามศักดิ์สิทธิ์" (และการงานทั้งปวงขึ้นอยู่กับเจตนา)

เพราะเหตุนี้ และเพราะอัลเลาะห์ได้โปรดให้ข้าพเจ้ามีนิสัยรักฮาดีษ และมีความกระหายใคร่รู้วิชาฮาดีษอย่างไม่รู้จักอิ่ม ข้าพเจ้าจึงเกิดความคิดที่จะรวบรวมหนังสือขึ้นเล่มหนึ่งเกี่ยวกับวิชาฮาดีษ ข้าพเจ้าจึงได้ปรึกษากับผู้มีความรู้ถึงเรื่องนี้ และวิงวอนขอสิ่งที่ดีที่สุดจากอัลเลาะห์ และในที่สุดเค้าโครงแห่งความง่ายดายก็ไปเกิดขึ้นแก่ข้าพเจ้า และดวงประทีปแห่งข่าวดีได้ส่องสว่างแก่ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจึงได้ยึดมั่นอยู่กับพระผู้อภิบาลของข้าพเจ้าและตกลงใจ ข้าพเจ้าได้เริ่มเรียบเรียงโดยได้รับความเพิ่มพูนจากอัลเลาะห์ตามอาลา ข้าพเจ้าจึงได้นำเอาหนังสือฮาดีษที่ซอเหียะห์ (ใช้ได้และถูกต้อง) มากที่สุด และมีสายรายงานที่เยี่ยมที่สุด นั่นคือหนังสือซอเหียะห์บุคอรี, ซอเหียะห์มุสลิม, สุนันอบีดาวูด, ยาเมียะอฺ อัตติรมีซี, และอัลมุจตะบาของนาซาอี ทั้งหมดนี้คือแม่บททั้งห้า ซึ่งแพร่หลายอยู่ในประชาชาติอิสลาม และเป็นที่ยอมรับอย่างสูงในวิชา

ฮาดีษ เพราะแม่บททั้งห้าได้รวบรวมไว้ซึ่งหลักซะรีอะห์อันยิ่งใหญ่และมีคุณค่า แต่มันคือซะรีอะห์ทั้งหมด เหมือนดังคำของท่านอีหม่ามนะวาวีได้กล่าวไว้ : ไม่มีฮาดีษซอเหียะห์จากท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) ที่อยู่นอกเหนือจากแม่บททั้งห้า นอกจากมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ไม่ต้องสงสัยเลยว่ามวลมนุษย์มีความจำเป็นต้องอาศัยแม่บททั้งห้าเพื่อความสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า หลังจากนั้นข้าพเจ้าได้นำแม่บททั้งห้ามาพิจารณาอย่างทั่วถึง และได้เริ่มรวบรวมทั้งหมดไว้อยู่ในเล่มเดียวกัน โดยข้าพเจ้าได้ขัดเกลาหนังสือเล่มนี้อย่างจริงจัง และได้จัดแยกไว้เป็นบท ๆ เพื่อดับความอยากของข้าพเจ้า และเพื่อสร้างไว้เป็นพิพิธภัณฑ์แก่ผู้มีความกระหายและปรารถนาในวิชาฮาดีษ

คำเฉพาะที่ใช้ในหนังสือเล่มนี้

เพื่อให้สั้น ข้าพเจ้าจึงเลือกเอาเฉพาะรายงานที่สั้นที่สุด และครอบคลุมถึงหุก่มต่าง ๆ มากที่สุด และข้าพเจ้าจะเอ่ยถึงผู้รายงานฮาดีษคนแรก (ที่ได้ยินจากท่านนบี (ซ.ล.) เท่านั้น) ไว้ในตอนต้นฮาดีษ และจะเอ่ยถึงผู้นำเอาฮาดีษนั้นออกรายงานไว้ในตอนท้ายของแต่ละฮาดีษ และเพื่อให้ได้ประโยชน์ในรูปแบบที่ดี ข้าพเจ้าจึงจะเลือกเอาตัวบทของฮาดีษจากรายงานของบุคอรีหรือมุสลิม ในฮาดีษที่ท่านทั้งสองรายงานร่วมกัน และถึงแม้จะร่วมกับคนอื่น ดังนั้นถ้าหากท่านบุคอรีรายงานร่วมกับคนอื่นที่ไม่ใช่มุสลิม ข้าพเจ้าจะเลือกเอาตัวบทจากรายงานของบุคอรี ถ้าหากท่านมุสลิมรายงานร่วมกับคนอื่นที่ไม่ใช่บุคอรี ข้าพเจ้าจะเลือกเอาตัวบทจากรายงานของมุสลิม แต่ถ้าหากฮาดีษนั้นรายงานโดยเจ้าของสุนัน (คือ อบูดาวูด ติรมีซีและนาซาอี) ข้าพเจ้าจะเลือกเอาตัวบทจากรายงานของอบูดาวูด และถ้าหากข้าพเจ้าเลือกเอาตัวบทของคนอื่นที่ไม่ใช่อบูดาวูด ข้าพเจ้าจะแจ้งให้ทราบ บางทีข้าพเจ้าก็กล่าวว่า รายงานโดย ติรมีซีและอีกสองท่าน ถ้าหากข้าพเจ้ากล่าวว่า รายงานโดยอาจารย์ทั้งสอง[1] ข้าพเจ้าหมายถึงบุคอรีและมุสลิม ถ้าหากข้าพเจ้ากล่าวว่า รายงานโดยสามคน ข้าพเจ้าหมายถึง บุคอรี มุสลิมและอบูดาวูด ถ้าหากข้าพเจ้ากล่าวว่า รายงานโดยสี่คน ข้าพเจ้าหมายถึง บุคอรี มุสลิม อบูดาวูดและติรมีซี ถ้าหากข้าพเจ้ากล่าวว่า รายงานโดยห้าคน ข้าพเจ้าหมายถึง บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรมีซีและนาซาอี และถ้าหากข้าพเจ้ากล่าวว่ารายงานโดยเจ้าของสุนัน ข้าพเจ้าหมายถึง อบูดาวูด ติรมีซีและนาซาอี ถ้าหากไม่เป็นไปตามระเบียบที่กำหนดไว้นี้ ข้าพเจ้าจะแจ้งให้ทราบโดยระบุอย่างชัดเจน

เรื่องทุกเรื่องที่มีการกระทำอย่างเรียบเรียงตามลำดับ เช่น ละหมาดและฮัจย์ข้าพเจ้าก็จะจัดฮาดีษให้เรียงตามลำดับเหมือนที่ศาสนากำหนด ส่วนในเรื่องอื่น ๆ ข้าพเจ้ามักจะนำเอาฮาดีษที่มีผู้รายงานหลายคนมากล่าวไว้ก่อน จนในที่สุดจะลงท้ายด้วยฮาดีษที่มีผู้รายงานเพียงคนเดียวถ้าหากมีขึ้น โดยรักษาให้ฮาดีษซอเหียะห์ (ใช้ได้) อยู่ก่อนที่ฮาดีษอื่นนอกจากมีเหตุจำเป็น

---

(1) สำหรับคำนี้จะใช้คำว่า รายงานโดย บุคอรีและมุสลิมแทน ผู้แปล

ทำให้ฝ่าฝืนระเบียบดังกล่าว เช่น เอาฮาดีษที่ถูกยกเลิก (ไม่มีผลใช้บังคับ) ไว้ก่อนฮาดีษที่เป็นตัวยกเลิก (มีผลใช้บังคับ) และเอาฮาดีษที่มีความหมายคลุม ๆ ไว้ก่อนฮาดีษที่มาบรรยายฮาดีษดังกล่าว

การแบ่งภาคของหนังสือเล่มนี้

หนังสือเล่มนี้แบ่งออกเป็นสี่ภาค ภาคที่หนึ่งพูดถึงเรื่องการศรัทธา (อีหม่าม) วิชาความรู้และหลักปฏิบัติภักดีต่ออัลเลาะห์ (อิบาดาต) ภาคที่สองพูดถึงเรื่องหลักปฏิบัติต่อสังคม (มุฮามะลาต) ข้อตัดสินต่าง ๆ และประเพณีที่ไม่ขัดกับศาสนา ภาคที่สาม : คุณค่าของการปฏิบัติต่าง ๆ การบรรยายอัลกุรอานและสงครามศักดิ์สิทธิ์ ภาคที่สี่ หลักความประพฤติดีงามและคำสอนที่เกี่ยวกับสิ่งเร้นลับ

ข้าพเจ้าได้จัดลำดับของทั้งสองภาค คือ หลักปฏิบัติต่อพระเจ้า และหลักปฏิบัติต่อสังคม ตามลำดับเรื่องราวของหนังสือนิติศาสตร์อิสลามทั่ว ๆ ไป เพราะเป็นสิ่งที่รู้กันอย่างแพร่หลายแล้ว และเพื่อให้สมบูรณ์และรวดเร็วในการค้นหามาดับความกระหายจากทุก ๆ เรื่องสำหรับผู้แสวงหาความรู้

ข้าพเจ้าได้เริ่มเรียบเรียงหนังสือเล่มนี้ โดยขอความช่วยเหลือจากอัลเลาะห์ในเดือนรอยับ ปีที่ 1341 ฮ.ศ.

และได้เสร็จสมบูรณ์ด้วยการแนะนำจากอัลเลาะห์ตาอาลา ในตอนเช้าของวันจันทร์ อันมีมงคลคือวันจันทร์ที่ 26 เดือนซิ้ลฮิจยะห์ ปี 1347 ฮ.ศ.

ข้าพเจ้ามิอาจกล่าวได้ว่า งานที่ข้าพเจ้าทำนี้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ตามเป้าหมาย แต่ข้าพเจ้าก็ได้ทุ่มเทความสามารถอย่างที่สุด โดยหวังว่าจะพบกับสิ่งที่ถูกต้อง ถ้าหากได้พบกับสิ่งที่ถูกต้องนั่นคือความตั้งใจและความหวังของข้าพเจ้า แต่ถ้าไม่เป็นเช่นนั้นข้าพเจ้าก็เป็นเพียงมนุษย์ที่หนีไม่พ้นความผิดพลาดและหลงลืม ข้าพเจ้าวิงวอนต่ออัลเลาะห์ตาอาลาให้ผลงานของข้าพเจ้านี้เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ใจ และขอได้โปรดรับผลงานของข้าพเจ้านี้ไว้ด้วยพระองค์เป็นผู้รับผิดชอบที่ดีที่สุด และเป็นที่ควรมุ่งหวังที่สุด

ข้าพเจ้าได้ตั้งนามหนังสือที่ข้าพเจ้าเรียบเรียงขึ้นว่า *"อัตตาจ อัลยาเมียะอ ลิ้ลอุซูลพี อะฮาดีษิรรอซูล"* (มีความหมายว่า มกุฎของบรรดาแม่บทในจริยวัตรและวจนะของท่านร่อซู้ล) ข้าพเจ้าวิงวอนขอจากอัลเลาะห์ตาอาลาได้ดลบันดาลให้ชื่อหนังสือนี้เป็นลางดีแก่บ้านเมือง และเป็นประโยชน์แก่บ่าวผู้ภักดีของอัลเลาะห์ พระองค์ทรงได้ยินยิ่ง ทรงรับคำวิงวอน

มันซูร อะลี นาสิฟ อัลฮุไซนี

รายชื่อนักรายงานหะดีษ ที่ใช้ในหนังสืออัตตาจหะดีษซอเฮี๊ยะ ทั้ง 9 เล่มนี้

รายงานโดย ติรมิซี และอาจารย์ทั้งสอง (อาจารย์ทั้งสอง คือ บุคอรี และมุสลิม)

รายงานโดย ห้าคน คือ บุคอรี มุสลิม อบู ดาวูด ติรมิซี และนะซาอี

รายงานโดย สี่คน คือ บุคอรี มุสลิม อบู ดาวูด ติรมิซี

รายงานโดย สามคน คือ บุคอรี มุสลิม อบู ดาวูด

รายงานโดย เจ้าของสุนัน คือ อบู ดาวูด ติรมิซี และนะซาอี

รายชื่อนักรายงานหะดีษ อื่นๆ และที่เป็นเจ้าของสุนัน

อัสสุนัน รวบรวมโดย อะบูดาวูด

อัสสุนัน รวบรวมโดย อิบนุมาญะฮฺ

อัสสุนัน รวบรวมโดย อันนะสาอีย์

อัลมุวัฏเฏาะอ์ รวบรวมโดย มาลิก บินอะนัส (เจ้าสำนักมาลิกีย์)

อัลมัสนัด รวบรวมโดย อะฮฺหมัด บินฮันบัล (เจ้าสำนักฮันบะลีย์)

อิบนุคุซัยมะฮฺ, อิบนุหิบบาน, อับดุรรรอซซาก

สารบัญ

เล่มที่ 2

ตอนที่ 4 ระเบียบของคอเตบ(ผู้แสดงธรรมเทศนา)และระเบียบของผู้ฟัง 179

บทสุดท้าย เวลาที่อุอาอฺถูกรับ 181

บทที่ 11 ละหมาดในยามหวาดกลัวและในขณะเดินทาง 182

ตอนที่ 1 ละหมาดในยามหวาดกลัว 182

เมื่อศัตรูไม่ได้อยู่ทางงทิศกิบละห์ 183

เมื่อศัตรูอยู่ทางทิศกิบละห์ 184

ตอนที่ 2 ละหมาดขณะเดินทาง

การย่อละหมาดและระยะการเดินทางที่อนุญาตให้ย่อละหมาด 184

การรวมละหมาด 186

ไม่ให้ย่อละหมาดมัฆริบ และไม่ให้ละหมาดรอวาติบขณะเดินทาง 186

บทที่ 12 ละหมาดสุนัต

ละหมาดอีดทั้งสอง 187

การออกไปละหมาดอีด และเวลาของละหมาดอีด 187

ละหมาดอีดและคุตบะห์ 188

ถ้าหากปรากฏแน่ชัดว่าเห็นเดือนในวันที่สามสิบของเดือนรอมาดอน

ให้ละศิลอดและให้ออกไปละหมาดอีดในวันรุ่งขึ้น 189

สมควรให้มีการตบแต่งในวันอีด 190

อนุญาตให้มีการละเล่นที่ศาสนาอนุมัติในวันอีด 190

ละหมาดเพราะเกิดสุริยคราสและจันทรคราส 191

คำเรียกร้องให้มาละหมาดเพราะเกิดสุริยคราสและจันทรคราส 192

อ่านดังในละหมาดเพราะเกิดจันทรคราสและอ่านค่อยในละหมาด เพราะเกิดสุริย 193

คราส

การอ่านในละหมาดสุริยคราส 193

การแสดงคุตบะห์ 194

การขอความช่วยเหลือจากอัลเลาะห์และการกระทำความดีแทน
การละหมาดเพราะเกิดคราส 194
สิ่งที่ท่านนบี(ซ.ล.)ได้พบเห็นขณะที่เกิดคราส 194
การสุหยูดเพราะเกิดปรากฏการ 195
ละหมาดขอฝน 196
ตัวบทของคุตบะห์ที่ท่านนบีได้กล่าวในละหมาดขอฝน 197
ผู้นำ (อีหม่าม) จะต้องรับคำเรียกร้องของประชาชนในการละหมาด
ขอฝน 197
คำกล่าวขณะฝนตกและมีลมพายุ 198
เอาความเป็นศิริมงคลด้วยฝนแรก 199
อนุญาตให้ใช้คนที่อัลเลาะห์รักเป็นสื่อเชื่อมโยงไปหาพระองค์ 199
ละหมาดดุฮา 201
ละหมาดสุนัตหลังตะวันคล้อย (ซะวาล) 203
ละหมาดกลางคืน (ละหมาดตะฮัจยุด) และคุณค่าของมัน 203
จำนวนรอกาอัตของละหมาดกลางคืนและวิธีละหมาด 205
ละหมาดกลางคืนระหว่างดังกับค่อย 206
การอ่านและดุอาอฺในละหมาดกลางคืน 207
ให้ชดใช้ (กอดออฺ) ละหมาดสุนัตและอนุญาตให้นั่งละหมาดสุนัต 208
ละหมาดสุนัตภายในบ้านได้ผลยอดเยี่ยมกว่า 209
การละหมาดอิสติคอเราะห์ 210
ละหมาดตัสเบียะห์ 211
ละหมาดเตาบะห์ 211
ละหมาดฮายะห์ (คือละหมาดก่อนการลงมือที่สำคัญๆ) 212
บทที่ 13 เรื่องศพ
ตอนที่ 1 ห้ามมิให้อยากตายและให้เจตนาดีต่ออัลเลาะห์เจ้า 213
คำกล่าวซิกร์ ดุอาอฺ และการอ่านอัลกุรอ่านที่คนใกล้จะตาย 214

เครื่องหมายความตายของมุอฺมินและอายุของประชากร 215
ในความตายนั้นคือ ความสบายของบ่าวอัลเลาะห์ 216
ตอนที่ 2 ห้าม (หะรอม) การรำพึงรำพัน และการกระทำในลักษณะเดียวกัน 217
อนุญาตให้ร้องให้โดยไม่ส่งเสียง 218
ตอนที่ 3 ความอดทนและความยินดีในข้อกำหนดของอัลเลาะห์ 219
ผลการตอบแทนจากการตายของบุตร 220
การเยี่ยมผู้ป่วยและขอพรให้ผู้ป่วย 222
อนุญาตให้เปิดศพและจูบศพ 223
สิ่งที่ผู้กระทำต่อท่านนบี (ซ.ล.) ขณะท่านเสียชีวิต 223
ตอนที่ 4 สิ่งที่จำเป็นต้องปฏิบัติแก่ผู้ตาย 224
นักรบที่เสียชีวิตในสงครามศักดิ์สิทธ์ไม่ต้องอาบน้ำและละหมาดให้ 225
การห่อศพ 225
การห่อศพผู้ครองเอี๊ยะห์รอม 226
สมควรที่จะรมควันหอมขณะทำการอาบน้ำและห่อศพ และสมควรที่จะกล่าวสิ่งที่เป็นความดีของผู้ตาย 226
การละหมาดให้แก่ศพ 227
ต้องละหมาดให้ศพ (ที่เป็นทารก) ถ้าหากรู้ว่ามีชีวิตขณะคลอด 228
คุณค่าของการละหมาดให้แก่ศพและตำแหน่งที่ยืนของผู้ละหมาด 229
ละหมาดคนตายในมัสยิด 229
อนุญาตให้ละหมาดศพบนหลุมฝังศพและศพที่อยู่ที่อื่น (ฆออิบ) 230
การละหมาดครั้งเดียวให้แก่ศพหลายศพถือว่าใช้ได้ 230
การละหมาดศพที่มีแถวคนละหมาดมากๆเป็นที่หวังว่าจะถูกรับพิจารณา 231
คำสรรเสริญศพของมวลมุสลิมถุกรับพิจารณา 231
ไม่ต้องละหมาดให้คนที่ฆ่าตัวตาย 232
ให้รีบจัดการศพและเสียชีวิตในต่างแดน 232
ตอนที่ 5 ระเบียบการเดินร่วมขบวนศพ 233
มะลาอิกะห์จะเข้าร่วมในขบวนศพสิ่งที่จะอยู่กับศพก็คือผลจากการกระทำของเขา 234

การยืนให้เกียรติแก่ศพ 234
หลุมศพ การฝัง และเวลาฝัง 235
ไม่อนุญาตให้ตบแต่ง ก่อ และนั่งบนหลุมฝังศพ 237
อนุญาตให้เคลื่อนย้ายศพเหมือนกับอนุญาตให้ขุดศพเพราะความจำเป็น 237
ตอนที่ 6 การสอบถามในหลุมฝังศพ และโทษทัณฑ์ภายในหลุมฝังศพ 238
การขอพรให้ศพสามารตอบคำถาม (ตัซบีต)
และสอนศพ (ตัลกีน) 241
ตอนที่ 7 การปลอบใจและเยี่ยมหลุมฝังศพ 241
การเยี่ยมหลุมฝังศพและขอพรให้แก่ศพในหลุม 242
ท่านนบี (ซ.ล.) ได้ไปเยี่ยมหลุมฝังศพมารดาของท่าน 243
บทสุดท้าย ผู้ตายจะได้รับประโยชน์จากการกระทำของผู้อื่น 244
ภาคการบริจากซะกาต
บทที่ 1 การบัญญัติเรื่องวะกาตและภาคผลของมัน 245
บทที่ 2 บาปร้ายแรงของผู้ละทิ้งไม่ออกซะกาต 247
สิ่งที่ต้องนำมาบริจาคซากาตและสิ่งที่ไม่ต้องบริจาค 249
บทที่ 3 ซากาตปศุสัตว์ คือ อูฐ แพะ วัว 250
ให้บริจาคบางอย่างแทน เมื่อสิ่งที่ต้องการไม่มี 251
เงื่อนไขในการบริจาคปศุสัตว์ 252
บทที่ 4 ซากาตผลิตผลทางเกษตร 253
การประเมินจำนวนองุ่น และอินทผลัม 253
ซากาตทองและเงิน 254
ซากาตสินค้า 255
บทที่ 5 ซากาตเครื่องประดับ 255
ซากาตทรัพย์สินของเด็กกำพร้า 256
ซากาตน้ำผึ้ง 257
บทที่ 6 ซากาตุลฟิตริ 257

อัตราบริจาคซะกาตฟิตริ 258
อนุมัตให้ออกซะกาตก่อนกำหนดและให้เคลื่อนย้าย 259
มารยาทของผู้ให้และผู้รับ 259
บทที่ 7 บุคคลที่มีสิทธ์รับซะกาต 260
ไม่อนุมัติรับซะกาตสำหรับเครือญาตของนบีซ.ล. 262
บทที่ 8 ภาคผลของการไม่ขอ ข้อตำหนิของการขอ ยกเว้นเพราะคับขัน 263
บทที่ 9 การเลี้ยงดูครอบครัวและการทำงาน
บทย่อย การทำทานแก่ครอบครัวและญาตมีภาคผลมากกว่าทำกับผู้อื่น 265
การทำทานที่ได้ภาคผลดียิ่ง 266
ให้ทำทานให้มาก 267
บทส่งท้าย ระวังอย่าลำเลิก 269
ภาคการถือศิลอด
บทที่ 1 การบัญญัติศิลอดรอมาดอน 271
บทที่ 2 ภาคผลของการถือศิลอด 272
เริ่มต้นการถือศิลอด-ระยะเวลาการถือ 275
เครื่องหมายแห่งแสงอรุณ 276
บทที่ 3 ถือศิลอดและเลิกศิลอดด้วยการเห็นเดือน 276
รับรองการเห้นเดือนแม้จะโดยการปฏิญาณของผู้มีคุณธรรมเพียงคนเดียว 277
แต่ละเมืองต้องดูเดือนเอง 278
บทที่ 4 เรื่องเจตนาและสิ่งควรประพฤติสำหรับผู้ถือศิลอด 278
คำขอพรขณะแก้ศิลอด 280
ให้สงวนลิ้น 280
การถูฟัน 281
การอ่านกุรอ่านและความเอื้อเฟื้อในรอมาดอน 281
การตื่นรอมาดอน คือละหมาด ตะรอวีหฺ 281
จำนวนละหมาดกลางคืนรอมาดอน 283

บทที่ 5 ข้อห้ามในการถือศิลอด
การประเวณี 284
การกิน การดื่ม การอาเจียร 284
การถือศิลอดติดต่อกัน 285
การสัมผัส การจูบ 285
การบ้วนปาก การสูดน้ำมูกเข้าจมูก 286
การมียานาบะฮฺสำหรับผู้ถือศิลอด 286
การกรอกเลือด การทาตา การอาบน้ำ 286
บทที่ 6 สาเหตุของการเสียศิลอด
ผู้ป่วยเรื้อรังและผู้เดินทางอนุมัติให้งดการถือศิลอด 287
คนชรา หญิงตั้งครรภ์ หยิงแม่นม ผู้ป่วยไข้เรื้อรัง อนุมัติให้งดถือศิลอด โดยให้เสีย ฟิตยะฮฺแทน 288
หญิงมีระดู และหญิงมีเลือดหลังคลอดบุตรให้งดถือศิลอดและต้องชดเชย 289
ให้ชดเชยศิลอดแทนผู้ตายได้ ทั้งด้วยศิลอดและการบริจาคอาหาร 289
บทที่ 7 เรื่องค่ำอัลกอดัร 290
ค่ำอัลกอดัรอยู่ใน 10 วันสุดท้ายของรอมาดอน 290
ที่แพร่หลายค่ำอัลกอดัรจะตรงกับค่ำวันที่ 27 292
วันที่ห้ามถือศิลอด
วันอีดและวันตัสรีก 292
ครึ่งสุดท้ายของเดือนซะอฺบาน 292
วันสงสัย 293
เฉพาะวันศุกร์หรือวันเสาร์เพียงวันเดียว 293
บทที่ 8 ศิลอดอาษา 293
การถือศิลอดในเดือนมุฮัรรอม 293
วันอาสุรอ (วันที่10มุฮัรรอม) 294
ภาคผลของการถือศิลอดอาซูรอ 294

การถือศิลรอยับ 295
ศิลซะอุบาน 296
วันนิสฟูซะอุบาน 296
การถือศิล 6 วันของเดือนเชาวาล 297
การถือศิลอด 10 ของเดือนซิลฮิจยะฮฺ 297
การถือศิลอดเดือนอารอฟะฮฺสำหรับผู้ไม่ได้ทำฮัจย์ 298
การถือศิลอดเดือนละ3วัน 298
การถือศิลอดในวันของคืนเดือนกระจ่าง คืนที่ 13-14-15ของเดือน 298
การถือศิลวันจันทร์และวันพฤหัส 299
การถือศิลอดวันเว้นวัน 299
การถือศิลอดตลอดปี 299
การถือศิลอดอาสามีอำนาจเป็นของตัวเอง 301
ผู้ถือศิลอดตอบรับคำเชิญ 301
บทสุดท้าย การอิอ์ติกาฟ 301
ผู้อิอ์ติกาฟจะออกนอกมัสยิดเพื่อทำธุระได้ 302
การอิอ์ติกาฟมีเงื่อนไขต้องถือศิลอดไหม 303
ภาคผลของอิอ์ติกาฟ 303
ภาค ฮัจย์ และ อุมเราะฮฺ
บทที่ 1 ภาคผลของฮัจย์ 304
บทที่ 2 การบัญญัติให้ทำฮัจย์ 305
ชดใช้ศิลอดแก่คนตายได้เช่นเดียวกับการทำแทนเด้ก 306
การประกอบอาชีพ ขณะทำฮัจย์ไม่เป็นไร 307
กำหนดเวลาฮัจย์และอุมเราะฮฺ 308
บทที่ 3 ข้อห้ามสำหรับผู้ครองอิหรอม ห้ามสวมผ้าและใส่เครื่องหอม 309
ห้ามฆ่าสัตว์นอกจากสัตว์อันตราย 310
ห้ามการแต่งงาน 310
อนุญาตให้ผู้อิหรอมอาบน้ำ กรอกเลือด และใส่ยาตา 311

ในการเริ่มครองอิหรอมตั้งแต่มีกอต 311
การกล่าวตัลบียะฮฺ 312
บทที่ 4 ฮัจย์แบบต่างๆ 313
แบบที่ 1 อิฟรอด 313
แบบที่ 2 ตะมัตตุอ์ 314
แบบที่ 3 อัลกิรอน 315
การนำพิธีฮัจย์เข้าสู่พิธีอุมเราะฮฺ 316
การค้างแรมที่ซิฎวา และเข้ามักกะฮฺตอนกลางวัน 316
การตอวาฟบัยติลลาฮฺ 317
การอิสติลามหินดำและรู่ก่นทั้งสองและมุลตะซัม 318
เงื่อนไขในการตอวาฟ 319
การสะแอระหว่างซอฟากับมัรวะฮฺ 319
บทรำลึกและขอพรในการตอวาฟและสะแอ 321
ผู้ประกอบฮัจย์แบบกิรอน พอเพียงด้วการตอวาฟเดียวและสะแอเดียว 322
หญิงมีระดุและมีเลือดหลังคลอดให้ปฏิบัติพิธีอัจย์ได้ทุกข้อยกเว้นการตอวาฟ 323
การเดินทางสู่อะระฟะฮฺและทุกส่วนของมันเป็นที่วุกุฟทั้งสิ้น 323
บทขอพรในวันอะระฟะฮฺ 324
ฮัจย์จะไร้ผลหากไม่วุกุฟอะระฟะฮฺ 324
การเคลื่อนขบวนจากอะระฟะฮฺไปที่มุสกาลีฟะฮ์และให้ค้างแรมที่นั่น 325
ผู้ไร้สมรรถภาพมาที่มีนา 326
การค้างแรมที่มีนา ในวันอีดและวันตัซรีก 326
การขว้างเสา อัลอะกอบะฮฺ 327
ตะฮัลลุลแรก 327
การเชือดกรุบาน 327
เนื้อกรุบานให้ทำทานบางส่วนและให้บริโภคบางส่วน 328
การโกนผมหรือการขลิบผม 329
ธรรมเทศนาในวันเชือดกุรบาน 329

ตอวาฟอิฟาเดาะฮฺ 330
การขว้างเสาหินในวันตัสรีก 331
การเดินจากมีนาสู่อัลอับเตาะฮฺและพักแรมที่นั่น 331
หะดิษเกี่ยวกับฮัจย์อำลา 332
บทที่ 5 เรื่องอุมเราะฮ์ 337
ท่านนบี ซ.ล. ทำอุมเราะฮฺกี่ครั้ง 338
กิจกรรมอุมเราะฮฺ 338
อุมเราะฮฺไม่มีกำหนดเวลาตายตัว 339
พักที่มักกะฮฺหลังจบพิธี-การตอวาฟอำลา 339
บทที่ 6 อิหซอร กอดอ ฟิตยะฮฺ
การอิหซอรฺฮัจย์ (คือทำไม่ครบเพราะมีอุปสรรค) 340
อิหซอรฺในอุมเราะฮฺ 341
การประเวณีในพิธีฮัจย์ 341
ฟิตยะฮฺและสาเหตุ 341
การตอบแทนสัตว์ป่า 342
การบริจากสัตว์พลีทานแก่ (คนจนใน) แผ่นดินฮารอม 343
ในยามจำเป็นให้ขี่อูฐ (ที่จะเชือด) ได้ 343
บทที่ 7 แผ่นดินหะรอมทั้งสอง
บทย่อที่ 1 ความประเสริฐของมักกะฮฺ 344
เข้ามักกะฮฺไม่ต้องครองอิหรอม 346
การดื่มและเคลื่อนย้ายน้ำซัมซัม 346
ภาคผลในการบริการน้ำแก่ผู้ทำฮัจย์ 347
บทย่อยที่ 2 เรื่องกะอฺบะฮฺ อัลเลาะฮฺทรงพิทักษ์ 347
อนุมัติให้ละหมาดในกะอฺบะฮฺ 348
คลังแห่งกะอฺบะฮฺ 350
ผู้คิดร้ายต่อกะอฺบะฮฺถูกธรณีสูบ 350

บทย่อยที่ 3 ความประเสริฐของมาดีนะฮฺ 351
บทย่อยที่ 4 มาดินะฮฺเป็นเมืองต้องห้าม 351
ผู้ใดทำลายต้นไม้ในเขตหวงห้ามหรือสัตว์ป่าของมัน
จะต้องถูกยึดเสื้อผ้าของเขา 352
มาดีนะฮฺได้รับการพิทักษ์ไว้โดยการสงเคราะของอัลเลาะฮฺ 353
บทย่อยที่ 5 ท่านนบี ซ.ล.ขอพรให้มาดีนะฮฺ 353
บทส่งท้าย เรื่องส่งเสริมให้อาศัยในมาดีนะฮฺ 354
การเยี่ยมสุสานของท่านนบี ซ.ล. 356

ตอนที่ 4

ระเบียบของคอเตบ (ผู้แสดงธรรม) และระเบียบของผู้ฟัง

เล่าจากอับดิ้ลลาห์ บุตรสลาม (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ยินท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) กล่าวปราศรัยบนมิมบัรในวันศุกร์ว่า : ไม่เป็นที่น่าตำหนิแก่คนใดจากพวกท่านที่เขาจะซื้อผ้า 2 ผืน เพื่อสวมไปในวันศุกร์ นอกเหนือจากชุดทำงานของเขา *รายงานโดย อิบนุมายะห์และอบูดาวูด*

เล่าจากอัลฮะกัม บุตรฮะซัน อัล-กุละฟีย์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : พวกเราได้ไปปรากฏตัวละหมาดวันศุกร์ร่วมกับท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) ท่านได้ยืนขึ้นโดยเกาะอยู่กับไม้เท้าหรือคันธนู ท่านได้กล่าวสรรเสริญและเยินยอเกียรติคุณของอัลเลาะห์ โดยใช้คำพูดเบา ๆ ที่ดีและมีมงคล ต่อจากนั้นท่านได้กล่าวว่า : แท้จริงพวกท่านไม่มีความสามารถและไม่อาจทำทุกสิ่งที่พวกท่านถูกบัญชาใช้ แต่ท่านทั้งหลายจงทำอย่างสม่ำเสมอในสิ่งที่พวกท่านมีความสามารถและจงเผยคุณงามความดี *รายงานโดย อบูดาวูด อะห์มัดและอิบนุอัสสะกัน ถือว่าเป็นฮาดีษใช้ได้*

เล่าจากอบีสะอีด (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : แท้จริงท่านนบี (ซ.ล.) ได้นั่งบนมิมบัรในวันหนึ่ง และพวกเราได้นั่งรายล้อมอยู่รอบ ๆ ท่าน *รายงานโดย บุคอรีและมิสลิม*

เล่าจากยาบิร (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) เมื่อขึ้นมิมบัรได้กล่าวสลาม *รายงานโดย อิบนุมายะห์และชาฟีอี*

เล่าจากอะนัส (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : เมื่อได้กล่าวคำอิกอมะห์ของละหมาดวันศุกร์แล้ว ได้มีชายคนหนึ่งจับมือท่านนบี (ซ.ล.) และพูดกับท่านจนมีบางคนง่วงนอน *รายงานโดย ติรมีซี และถือว่าเป็นฮาดีษที่ใช้ได้*

และตามรายงานของเจ้าของสุนันว่า : ท่านนบี (ซ.ล.) เคยพูดคุยเรื่องธุระ(1) หลังจากได้ลงจากมิมบัร(2)

เล่าจากยาบิร (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : สุลัยก์ อัล-ฆ่อต่อฟานี ได้มาในวันศุกร์ขณะที่ท่านนบี (ซ.ล.) กำลังแสดงคุตบะห์ แล้วเขาได้นั่งลง ท่านนบีได้กล่าวขึ้นว่า โอ้ สุลัยกฺ จงลุกขึ้นแล้วละหมาดสองร่อกาอัต และท่านจงกระทำทั้งสองร่อกาอัตนั้นอย่างเร็ว ๆ หลังจากนั้นท่านได้กล่าวว่า : เมื่อใครจากพวกท่านมาในวันศุกร์ และอีหม่ามกำลังแสดงคุตบะห์ (คำปราศรัยประจำวันศุกร์อยู่) ให้เขาจงละหมาดสองร่อกาอัต(3) และให้เขาจงละหมาดทั้งสองร่อกาอัตนั้นอย่างเร็ว ๆ *รายงานโดย ห้าคน*

---

(1) กับคนบางคน (2) จากฮาดีษนี้ชี้ว่า การที่คอเตบพูดระหว่างคุตบะห์กับละหมาดไม่ถือว่ามักโรห์ ตามทรรศนะของมาลิก ชาฟีอีและนักวิชาการส่วนใหญ่

(3) โดยเนียตละหมาดตะฮียะตุ้ลมัสยิด พร้อมกับละหมาดสุนัตก่อนละหมาดวันศุกร์

เล่าจากอบีฮุรอยเราะห์ (ร.ด.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ผู้ใดได้อาบน้ำละหมาด และได้อาบน้ำละหมาดอย่างดี ต่อมาได้มาในวันศุกร์ได้เข้าใกล้[1] ฟังอย่างตั้งใจ[2] เขาจะถูกยกโทษจากบาปที่เกิดขึ้นระหว่างเขากับยุมอะห์ก่อน และเพิ่มอีก 3 วัน และผู้ใดได้ตบก้อนกรวดเท่ากับเขาได้ทำสิ่งที่เป็นโมฆะ *รายงานโดย ติรมีซีและมุสลิม*

และเล่าจากเขา (อบีฮุรอยเราะห์) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : เมื่อท่านได้กล่าวแก่เพื่อนของท่านในวันศุกร์ว่า จงตั้งใจฟังในขณะที่อีหม่ามกำลังแสดงคุตบะห์ *(รายงานโดย ห้าคน)* ความจริงท่านได้ทำสิ่งที่เป็นโมฆะ

เล่าจากอับดิ้ลลาห์ บุตรอัมรฺ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : จะมีบุคคลสามจำพวกมาวันศุกร์ : ชายผู้หนึ่งได้มาวันศุกร์และทำสิ่งที่เป็นโมฆะ เขาจะไม่ได้รับผลบุญจากวันศุกร์เลย และชายคนหนึ่งที่เขามาวันศุกร์เขาขอต่ออัลเลาะห์[3] ดังนั้นเขาก็เป็นคนที่ขออัลเลาะห์ผู้เกรียงไกร ถ้าหากพระองค์ประสงค์ก็ตอบสนองให้เขา ถ้าหากพระองค์ประสงค์ก็ไม่ให้เขา และชายอีกคนหนึ่งที่มาวันศุกร์ พร้อมกับตั้งใจฟังและสงบนิ่ง เขาไม่ได้ยกเท้าข้ามหัวมุสลิมคนใด และมิได้รังควานผู้ใด (ให้รำคาญ) มันจะเป็นเครื่องไถ่ถอนบาปจนถึงวันศุกร์หน้าและเพิ่มอีกสามวัน ที่เป็นอย่างนั้นเพราะเป็นไปตามคำตรัสของอัลเลาะห์ตาอาลาที่ว่า : ผู้ใดทำหนึ่งความดีจะได้ผลตอบสนองถึง 10 เท่า *รายงานโดย อบูดาวูดและอิบนุคุไซมะห์ ในซอเฮียะห์ของเขา*

เล่าจากอับดิ้ลลาห์ บุตรบุสร์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : มีผู้ชายคนหนึ่งได้ยกเท้าก้าวข้ามคอผู้คนในวันศุกร์ ขณะที่ท่านนบีกำลังแสดงคุตบะห์ ท่านนบีได้กล่าวแก่ชายผู้นั้นว่า : จงนั่งลงเพราะแท้จริงท่านกำลังทำความรำคาญ (ให้แก่ประชาชน) *รายงานโดย อบูดาวูดและน่าซาอี และฮากิม และถือว่าเป็นฮาดีษซอเฮียะห์*

และตามรายงานของติรมีซีว่า : ผู้ใดยกเท้าข้ามคอผู้อื่นในวันศุกร์ เท่ากับเขาได้เอาสะพานไปสู่ขุมนรกย่าฮันนัม

เล่าจากอิบนิอุมัร (ร.ด.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : เมื่อใครง่วงนอนในมัสยิด ให้เขาเปลี่ยนจากที่เดิมของเขาไปที่อื่น[4] *รายงานโดย อบูดาวูด อะห์มัดและติรมีซี*

และตัวบทของติรมีซีว่า : เมื่อคนใดคนหนึ่งง่วงนอนในมัสยิด ให้เขาเปลี่ยนที่ (นั่งเดิม)

เล่าจากอับดิ้ลลาห์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) เมื่อได้ขึ้นนั่งบนมิมบัร พวกเราได้หันหน้าไปหาท่าน *รายงานโดย ติรมีซีและอิบนุมายะห์*

---

(1) คือใกล้อีหม่าม

(2) คือฟังคุตบะห์อย่างตั้งใจ

(3) โดยไม่ได้ตั้งใจฟังคุตบะห์

(4) เพราะในที่นั่งเดิมของเขามีซัยตอน อาการง่วงนอน, เลือดกำเดา, การจาม, และการหาวนอนในมัสยิดมาจากซัยตอน

บทสุดท้าย
เวลาที่ดุอาอฺถูกรับ

เล่าจากอบีฮุรอยเราะห์ (ร.ด.) ว่า ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวถึงวันศุกร์แล้วกล่าวว่า : ในวันศุกร์นั้นมีช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งไม่มีบ่าวของอัลเลาะห์คนใดที่เป็นมุสลิมในขณะที่เขายืนละหมาด ขอสิ่งใด ๆ ต่ออัลเลาะห์ตรงกับช่วงเวลานี้ นอกจากอัลเลาะห์จะให้ตามคำขอของเขา และท่านได้ใช้มือทำท่าประกอบว่าช่วงเวลาที่จะรับดุอาอฺนั้นมีน้อย *รายงานโดย ห้าคนนอกจากอบูดาวูด*

เล่าจากอบีมูซา (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ยินท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) กล่าวว่าช่วงเวลานั้นคือช่วงเวลาที่อีหม่ามนั่ง (ระหว่างสองคุตบะห์) จนเสร็จละหมาด *รายงานโดย มุสลิมอบูดาวูดและติรมีซี*

และตัวบทของติรมีซีว่า : แท้จริงในวันศุกร์นั้น มีอยู่ช่วงหนึ่งที่ไม่มีบ่าวคนใดของอัลเลาะห์ขอสิ่งหนึ่งสิ่งใดช่วงนี้ นอกจากอัลเลาะห์จะให้เขาได้รับคำขอนั้น พวกเขา (เหล่าอัครสาวก) ได้กล่าวว่า : โอ้ ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ มันอยู่ในช่วงเวลาไหน? ท่านตอบว่า : ในขณะที่อิกอมะห์ละหมาดจนถึงเสร็จละหมาด

เล่าจากยาบิร (ร.ด.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : วันศุกร์มี 12 ชั่วโมงจากจำนวน 12 ชั่วโมงนี้มีอยู่หนึ่งชั่วโมง จะไม่พบว่ามีมุสลิมคนใดขอสิ่งหนึ่งสิ่งใดต่ออัลเลาะห์ นอกจากอัลเลาะห์จะประทานสิ่งนั้นให้แก่เขา พวกท่านจงขวนขวายหาชั่วโมงนั้นเถิดในเวลาช่วงสุดท้ายหลังจากละหมาดอัสรฺ *รายงานโดย อบูดาวูด น่าซาอีและฮากิม ถือว่าเป็นฮาดีษซอเฮียะห์*

เล่าจากอบีฮุรอยเราะห์ (ร.ด.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : วันที่ดีที่สุดที่ดวงตะวันได้ส่องแสงขึ้นมาคือ วันศุกร์ อาดำได้ถูกสร้างขึ้นในวันนี้ อาดำได้ถูกนำตัวเข้าสวรรค์ในวันนี้ได้นำตัวลงมาจากสวรรค์ก็ในวันนี้ และในวันนี้มีอยู่ชั่วโมงหนึ่งที่ไม่มีบ่าวมุสลิมคนใดที่ละหมาดและขอสิ่งหนึ่งสิ่งใดต่ออัลเลาะห์ตรงกับชั่วโมงนี้ นอกจากอัลเลาะห์จะให้สิ่งที่เขาขอนั้นแก่เขา

ท่านอบูฮุรอยเราะห์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้พบกับอับดิ้ลเลาะห์ บุตรสลามและข้าพเจ้าได้เล่าฮาดีษนี้ให้เขาฟัง เขากล่าวว่า ข้าพเจ้ารู้จักชั่วโมงนั้นดี ข้าพเจ้ากล่าวว่า จงบอกให้ข้าพเจ้าทราบเถิดว่ามันอยู่ในช่วงใด? ท่านอย่าได้หวงแหนข้าพเจ้าเลย เขากล่าวว่า ชั่วโมงนั้นคือช่วงเวลาตั้งแต่หลังละหมาดอัสรฺจนถึงตะวันตกดิน ข้าพเจ้าได้กล่าวว่า : มัน (ชั่วโมง) จะอยู่หลังละหมาดอัสรฺได้อย่างไร เพราะท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ไม่มีบ่าวที่เป็นมุสลิมในขณะที่เขาละหมาดขอตรงกับชั่วโมงนั้น ส่วนชั่วโมงที่ท่านกล่าวถึงนั้นเป็นช่วงเวลาที่ไม่มีละหมาด ท่านอับดุลเลาะห์ บุตรสลามกล่าวว่า : ก็ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) มิได้กล่าวหรือว่า : ผู้ใดนั่งคอยละหมาด เขาก็กำลังอยู่ในละหมาด ข้าพเจ้าตอบว่าใช่ เขาบอกว่าก็นั่นแหละ *รายงานโดยติรมีซี อบูดาวูดและน่าซาอี*

และเขาทั้งสองได้กล่าวว่า : คือชั่วโมงสุดท้ายก่อนตะวันตกดิน

ให้กล่าว "ซอลาวัาต"(1) แก่ท่านนบี (ซ.ล.) มาก ๆ ในวันศุกร์และคืนวันศุกร์

เล่าจากเอาส์ บุตรเอาส์ (ร.ด.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : วันที่ประเสริฐที่สุดในบรรดาวันต่าง ๆ ของพวกท่านคือวันศุกร์ เพราะเป็นวันที่บังเกิดนบีอาดำ เป็นวันที่อาดำถูกเก็บชีวิต เป็นวันที่เป่า เป็นวันที่มีเสียงกึกก้องกัมปนาท(2) ท่านทั้งหลายจงซอลาวัาตแก่ข้าพเจ้ามาก ๆ ในวันศุกร์ เพราะการซอลาวัาตของพวกท่านถูกนำเสนอมายังข้าพเจ้า พวกเขา (เหล่าอัครสาวก) ได้ถามว่า : โอ้ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ การซอลาวัาตของพวกเราจะถูกนำเสนอไปยังท่านได้อย่างไร ในเมื่อท่านกลายเป็นผงธุลีแล้ว ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ได้กล่าวว่า : ความจริงอัลเลาะห์ตาอาลา ได้ห้ามพื้นแผ่นดินจากบรรดาเรือนร่างของนบีต่าง ๆ(3) *รายงานโดย อบูดาวูดและน่าซาอี*

เล่าจากอับดิ้ลลาห์ บุตรอบีเอาฟา จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงซอลาวัาตแก่ข้าพเจ้ามาก ๆ ในวันศุกร์ เพราะความจริงข้าพเจ้าจะถูกบอกและได้ยิน *รายงานโดย ซาฟีอีและอิบนุมายะห์*

ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : คนที่อยู่ใกล้ชิดกับข้าพเจ้ามากที่สุดในสวรรค์คือคนที่ซอลาวัาตแก่ข้าพเจ้ามากที่สุดในหมู่พวกท่าน ดังนั้นท่านทั้งหลายจงซอลาวัาตแก่ข้าพเจ้ามาก ๆ ในคืนที่มีรัศมีมากที่สุด และในวันที่แจ่มใสมากที่สุด(4) *รายงานโดย ซาฟีอีและอัลบัยฮะกี* (พระเจ้าทรงรอบรู้)

บทที่ 11

ละหมาดในยามหวาดกลัวและในขณะเดินทาง

มีสองตอน

ตอนที่หนึ่ง

ละหมาดในยามหวาดกลัว

อัลเลาะห์ตาอาลาได้กล่าวว่า : เมื่อท่าน (โอ้มูฮำมัด) อยู่ท่ามกลางพวกเขา (บรรดาสาวก) แล้วให้ท่านทำละหมาดนำพวกเขา(5) จงให้มีพวกหนึ่งจากพวกเขาทำละหมาดพร้อมกับท่าน(6) และให้พวกเขาจงจับอาวุธไว้ด้วย(7) ต่อมาเมื่อพวกเขาได้สุหยูด (ละหมาด) เสร็จ ก็ให้พวกเขาถอยไปอยู่ข้างหลังพวกท่าน และให้อีกพวกหนึ่งที่ยังไม่ได้ละหมาดจงมาละหมาดพร้อมกับท่าน

---

(1) หมายถึงการขอพระพรให้แก่ท่านนบี (ซ.ล.) (2) เป่าหมายถึงเป่าเขา ซึ่งเป็นสัญญาณของวันกิยามะห์ และเสียงกึกก้องกัมปนาทจะติดตามมา (3) คือพื้นแผ่นดินจะไม่ทำให้เรือนร่างของบรรดานบีเสียหาย และความจริงบรรดานบีทั้งหลายนั้นยังมีชีวิตอยู่ภายในหลุมฝังศพของพวกเขา (4) คือคืนวันศุกร์และวันศุกร์ (5) คือให้ท่านแบ่งสาวกออกเป็นสองพวก

(6) ให้พวกหนึ่งละหมาดร่วมกับท่าน ให้อีกพวกหนึ่งคอยระวังศัตรู

(7) คือพวกที่ละหมาดกับท่าน

เมื่อศัตรูไม่ได้อยู่ทางทิศกิบละห์

เล่าจากอิบนิอุมัร (ร.ด.) ได้กล่าวว่า ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้ละหมาดแบบละหมาดในยามหวาดกลัวเป็นบางวัน[1] โดยมีพวกหนึ่งยืนละหมาดพร้อมกับท่าน และมีอีกพวกหนึ่งอยู่เผชิญหน้าศัตรู ท่านได้ละหมาดพร้อมกับพวกที่ละหมาดพร้อมกันกับท่านหนึ่งร่อกาอัต ต่อจากนั้นพวกเขาก็ไป (ทำหน้าที่รักษาการ) และอีกพวกหนึ่งก็เข้ามา ท่านก็ได้ละหมาดพร้อมกับพวกนี้อีกหนึ่งร่อกาอัต หลังจากนั้นทั้งสองพวกต่างก็ละหมาดอีกหนึ่งร่อกาอัต หนึ่งร่อกาอัต[2] ผู้รายงานได้กล่าวว่า : ท่านอิบนิอุมัรได้กล่าวว่า : ถ้าหากความหวาดกลัวมีมากกว่านี้ให้ละหมาดในสภาพขับขี่อยู่บนพาหนะหรือในสภาพยืน และให้ใช้การทำท่า[3] *รายงานโดย ห้าคน*

และตามรายงานของมุสลิมและอบีดาวูดว่า : ท่านร่อซูลุ้ลเล่าะห์ (ซ.ล.) ได้ละหมาดในวันทำศึกที่ซาติรริกออ[4] เป็นแบบละหมาดในยามหวาดกลัว มีพวกหนึ่งละหมาดพร้อมกับท่านอีกพวกหนึ่งอยู่เผชิญหน้าศัตรู ท่านได้ละหมาดกับพวกที่อยู่พร้อมกับท่านหนึ่งร่อกาอัต แล้วท่านก็ยืนนิ่งอยู่จนพวกเขาทำละหมาดเสร็จเรียบร้อย แล้วแยกย้ายกันไปตั้งแถวเผชิญหน้าศัตรู และอีกพวกหนึ่งก็ได้เข้ามา ท่านจึงได้ละหมาดพร้อมกับพวกเขาอีกหนึ่งร่อกาอัตที่ค้างอยู่[5] แล้วท่านก็นั่งนิ่งอยู่ จนพวกเขาทำทำละหมาดเสร็จเรียบร้อย ท่านจึงได้ให้สลามพร้อมพวกเขา

ท่านจากอบีบักเราะห์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ท่านนบี (ซ.ล.) ได้ละหมาดดุหร์ในยามหวาดกลัว ท่านได้จัดให้พวกเขาบางคนตั้งแถวอยู่ข้างหลังท่าน บางคนตั้งแถวเผชิญหน้าศัตรู ท่านได้ละหมาดพร้อมกับพวกที่อยู่ข้างหลังท่านสองร่อกาอัต แล้วท่านได้ให้สลาม[6] พวกที่ละหมาดกับท่านจึงได้ไปทำหน้าที่แทนพวกของเขา (ที่ยังไม่ได้ละหมาด) หลังจากนั้นพวกนี้จึงได้ละหมาดข้างหลังท่านสองร่อกาอัต หลังจากนั้นท่านได้ให้สลาม[7] ได้ปรากฏว่าท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ละหมาดสี่ร่อกาอัต ส่วนบรรดาสาวกของท่านละหมาดสองร่อกาอัต สองร่อกาอัต[8] *รายงานโดย อบูดาวูดและมุสลิม*

---

(1) คือวันที่เผชิญกับศัตรู (2) ทั้งสองพวกละหมาดร่อกาอัตที่สองตามลำพัง

(3) ขณะรุกัวะอฺและสุหยูด (4) ชื่อสถานที่แห่งหนึ่งในแผ่นดินนัจดฺ

(5) จากละหมาดของท่านนบี(ซ.ล.)เป็นที่รู้ดีว่า พวกเขาอยู่ระหว่างเดินทางจึงย่อละหมาดเข้าใจจากฮาดีษนี้ได้ว่า ท่านได้แบ่งสาวกออกเป็นสองพวก พวกหนึ่งคอยรักษาการณ์ อีกพวกหนึ่งละหมาดพร้อมกับท่านหนึ่งร่อกาอัต แล้วแยกกันออกไปละหมาดร่อกาอัตที่สองตามลำพัง เมื่อเสร็จแล้วได้ออกไปรักษาการณ์แทน อีกพวกหนึ่งเข้ามาละหมาดตามท่านนบี(ซ.ล.) ในร่อกาอัตที่สองของท่าน เมื่อท่านนั่งตะชะฮ์ฮุดพวกเขาลุกขึ้นยืนละหมาดอีกหนึ่งร่อกาอัต และท่านนบีได้ให้สลามพร้อมพวกเขาเหมือนฮาดีษแรก นอกจากว่าพวกหลังได้รับภาคผลของการให้สลามพร้อมกับนบี เหมือนพวกแรกได้รับภาคผลของการตักบีรอตุ้ลเอียะห์รอมพร้อมกับท่าน

(6) และพวกเขาก็ได้ให้สลามพร้อมกับท่าน โดยท่านได้ละหมาดพร้อมกับพวกโดยตลอด

(7) ท่านนบีได้ละหมาดใหม่อีกครั้งหนึ่งพร้อมกับพวกที่สอง พวกเขานี้เป็นพวกที่ละหมาดฟัรดูข้างหลังผู้ละหมาดสุนัต

(8) เพราะท่านนบี(ซ.ล.)ได้ละหมาดสองครั้ง ครั้งละสองร่อกาอัต

เมื่อศัตรูอยู่ทางทิศกิบละห์

เล่าจากอิบนิอับบาส (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ท่านนบี (ซ.ล.) ได้ลุกขึ้นยืน ประชาชนก็ได้พากันลุกขึ้นยืนพร้อมกับท่าน ต่อจากนั้นท่านได้ตักบีร ประชาชนก็ได้ตักบีร[1] พร้อมกับท่าน ท่านได้รุกัวะอฺประชาชนส่วนหนึ่งได้รุกัวะอฺพร้อมกับท่าน ต่อจากนั้นท่านได้สุหยูด ประชาชนส่วนนั้นก็ได้สุหยูดพร้อมกับท่าน ภายหลังท่านได้ลุกขึ้นยืนเพื่อทำร่อกาอัตที่สอง ประชาชนส่วนที่ละหมาด (ร่อกาอัตแรกพร้อมกับท่าน) ได้ลุกขึ้นและทำหน้าที่รักษาการณ์ให้กับพี่น้องของเขา ประชาชนอีกส่วนหนึ่งจึงได้มาก้มรุกัวะอฺและสุหยูดพร้อมกับท่าน[2] ประชาชนทั้งหมดอยู่ในละหมาดเดียวกัน แต่ต่างทำหน้าที่รักษาการณ์ให้แก่กันและกัน *รายงานโดยห้าคนนอกจากติรมีซี*

เล่าจากสะห์ลฺ บุตรอบีฮัซมะห์ว่า : แท้จริงท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้ละหมาดกับเหล่าสาวกของท่านในยามหวาดกลัว ท่านได้จัดให้พวกเขาเข้าแถวอยู่ข้างหลังท่านสองแถวท่านได้ละหมาดกับพวก (แถว) ที่อยู่ติดกับท่านหนึ่งร่อกาอัต หลังจากนั้นท่านได้ลุกขึ้นยืน[3] และยืนอยู่อย่างนั้น จนพวกที่ยืนอยู่ข้างหลัง พวก (แถว) แรกละหมาดได้หนึ่งร่อกาอัต[4] หลังจากนั้นพวกเขาได้ก้าวขึ้นไปข้างหน้า และพวกที่อยู่ข้างหน้าได้ถอยลงไปอยู่ข้างหลัง และท่านได้ละหมาดพร้อมกับพวกเขา[5] หนึ่งร่อกาอัต[6] ต่อจากนั้นท่านได้นั่งลง จนกระทั่งพวกที่ล้าหลังอยู่ได้ละหมาดอีกหนึ่งร่อกาอัต แล้วท่านได้ให้สลาม[7] *รายงานโดย มุสลิมและอบูดาวูด*

ตอนที่สอง

ละหมาดขณะเดินทาง

การย่อละหมาด และระยะการเดินทางที่อนุญาตให้ย่อละหมาด

อัลเลาะห์ตาอาลาได้กล่าวว่า : เมื่อท่านทั้งหลายออกเดินทางไปในหน้าแผ่นดินดังนั้นจะไม่มีบาปเหนือท่านทั้งหลายที่จะย่อละหมาด[8]

---

(1) คือตักบีรอตุ้ลเอียะห์รอม (2) ในร่อกาอัตที่สอง โดยพวกเขาอยู่ประจำที่ตามเดิมหรือหลังจากพวกที่สองได้ขึ้นไปอยู่ข้างหน้าและยืนแทนที่พวกแรก และพวกแรกที่ละหมาดร่อกาอัตที่สอง หลังจากท่านนบี(ซ.ล.) และพวกที่อยู่พร้อมกับท่านได้นั่งลงเพื่ออ่านตะชะฮ์ฮุดได้ถอยไปอยู่ข้างหลัง

(3) เพื่อละหมาดร่อกาอัตที่สอง (4) คือร่อกาอัตที่หนึ่งของพวกเขา

(5) คือพวกที่ก้าวขึ้นไปข้างหน้า (6) คือร่อกาอัตที่สองของท่านและพวกเขา

(7) พร้อมกันทั้งหมด เข้าใจจากสองฮาดีษที่กล่าวมาว่า พวกเขาได้ละหมาดตามท่านนบี (ซ.ล.) ต่อมาภายหลังพวกที่อยู่ในแถวแรกได้ละหมาดตามท่านในร่อกาอัตที่หนึ่ง แล้วท่านก็หยุดนิ่งอยู่ หลังจากได้ลุกขึ้นเพื่อทำร่อกาอัตที่สอง จนกระทั่งพวกที่อยู่ในแถวหลังได้ละหมาดร่อกาอัตแรก จากนั้นพวกที่อยู่ในแถวหลังได้ก้าวขึ้นไปอยู่ข้างหน้า และได้ละหมาดพร้อมกับท่านในร่อกาอัตที่สอง ส่วนพวกที่สองได้ถอยไปอยู่ข้างหลัง และท่านได้ละหมาดร่อกาอัตที่สองของท่านตามลำพัง และได้ตามไปทันพวกเขาในขณะนั่งและได้ให้สลามพร้อมกันทั้งหมด ดังนั้นอนุญาตแก่ผู้นำของเหล่านักรบให้ละหมาดกับพวกเขา ตามแบบใดแบบหนึ่งที่กล่าวมานี้

(8) คือละหมาดชนิดที่มีสี่ร่อกาอัตย่อเหลือสองร่อกาอัต ส่วนละหมาดซุบฮฺและมัฆริบไม่อนุญาตให้ย่อ

เล่าจากยะอฺลา บุตรอุมัยยะห์ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้กล่าวแก่อุมัร บุตรค็อตต็อบ (ร.ด.) ว่า คำที่ว่า "ไม่มีบาปเหนือท่านทั้งหลายที่จะย่อละหมาด ถ้าหากท่านทั้งหลายกลัวว่าบรรดาผู้ทรยศจะสร้างความชั่วร้ายต่อท่านทั้งหลาย" แต่ความจริงประชาชนมีความปลอดภัยแล้ว(1) ท่านอุมัรได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าก็รู้สึกประหลาดใจในสิ่งที่ท่านประหลาดใจ และข้าพเจ้าได้เคยถามท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) ถึงเรื่องนี้ ท่านได้ตอบว่า : มันเป็นทานที่อัลเลาะห์มอบให้แก่ท่านทั้งหลาย ดังนั้นท่านทั้งหลายจงรับทานของอัลเลาะห์เถิด *รายงานโดย ห้าคน นอกจากบุคอรี*

เล่าจากอะนัส (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : พวกเราได้ออกเดินทางพร้อมกับท่านนบี (ซ.ล.) จากนครมะดีนะห์ไปยังนครมักกะห์ ปรากฏว่าท่านได้ละหมาดสองร่อกาอัต สองร่อกาอัต(2) จนกระทั่งพวกเราได้กลับจากนครมะดีนะห์ ข้าพเจ้า (ผู้เล่า) ได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายอยู่ที่มักกะห์กี่วัน ท่านอะนัสได้กล่าวว่า : พวกเราอยู่ที่มักกะห์สิบวัน (3) *รายงานโดย ห้าคน*

เล่าจากอิบนิอับบาส (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ท่านนบี (ซ.ล.) ได้พำนักอยู่ (ที่นครมักกะห์ขณะยึดครอง) เป็นเวลาสิบเก้าวัน โดยท่านย่อละหมาด ส่วนพวกเราเมื่อได้ออกเดินทางเป็นเวลาสิบเก้าวัน พวกเราก็ได้ย่อละหมาด แต่ถ้าหากพวกเราออกเดินทางนานกว่านั้น พวกเราได้ละหมาดเต็ม (โดยไม่ย่อ) *รายงานโดย บุคอรี อบูดาวูดและติรมีซี*

และตัวบทของติรมีซีว่า : พวกเราจะละหมาดในระหว่างพวกเรา และระหว่างเวลาสิบเก้าวัน สองร่อกาอัต สองร่อกาอัต แต่เมื่อพวกเราพำนักอยู่มากกว่านั้น พวกเราได้ละหมาดสี่ร่อกาอัต

เล่าจากอิบนิอุมัร (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ละหมาดพร้อมกับท่านนบี (ซ.ล.) ที่ตำบลมินา(4) สองร่อกาอัต และได้ละหมาดพร้อมกับอะบีบักรและอุมัร (สองร่อกาอัตเช่นเดียวกัน) และได้ละหมาดพร้อมกับอุสมานในยุคต้นการปกครองของท่าน (สองร่อกาอัต) แต่ภายหลังท่านได้ละหมาดเต็ม(5) *รายงานโดย บุคอรี มุสลิมและน่าซาอี*

และปรากฏว่าอิบนิอุมัรและอิบนิอับบาส (ร.ด.) ได้ย่อละหมาด และละการถือศีลอดในระยะทางสี่บะรีด(6) คือ สิบหกฟัรซัค *รายงานโดย บุคอรี*

---

(1) จึงไม่มีข้อผ่อนผันให้ย่อละหมาด เพราะคำว่า "กลัว" ที่กล่าวอยู่ในอายะห์นั้นบ่งว่าเป็นเงื่อนไข

(2) ในละหมาดชนิดที่มีสี่ร่อกาอัตเท่านั้น ดังปรากฏตามฮาดีษอิบนิอุมัรในตอนท้าย

(3) แสดงว่า การพักอยู่สิบวันไม่ทำให้การเดินทางขาดตอน

(4) คือสถานที่ ๆ ผู้บำเพ็ญฮัจย์พักแรมเพื่อขว้างเสาหินเป็นเวลาสามวัน

(5) เพราะต้องการผลบุญมาก ๆ ทั้งนี้เพราะผลบุญนั้นจะถูกพิจารณาให้ตามความยากลำบาก และฮาดีษบทนี้เป็นหลักฐานยืนยันให้แก่ทรรศนะของนักปราชญ์ส่วนมากที่กล่าวว่า การย่อละหมาดนั้นเป็นข้อผ่อนผัน เพราะถ้าหากเป็นหลักตายตัวแล้ว อุสมานก็คงจะไม่ละหมาดเต็ม

(6) หนึ่งบะรีดมีสี่ฟัรซัค หนึ่งฟัรซัคมีสามไมล์ หนึ่งไมล์มีหนึ่งพันวาโดยประมาณ

เล่าจากยะห์ยา บุตรยะซีด อัลฮุนาอีย์ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ถามท่านอะนัส บุตรมาลิก ถึงเรื่องการย่อละหมาด[1] ท่านได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) เมื่อออกเดินทางในระยะสามไมล์หรือสามฟัรซัค ท่านได้ละหมาดสองร่อกาอัต *รายงานโดย มุสลิม อบูดาวูด และอะห์มัด*

การรวมละหมาด[2]

เล่าจากอิบนิอับบาส (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) เคยรวมระหว่างละหมาดดุหร์กับอัสร์ ขณะที่ท่านอยู่ระหว่างการเดินทาง และเคยรวมละหมาดมัฆริบและอิชาอฺ *รายงานโดย บุคอรีและมุสลิม*

และตัวบทของมุสลิมว่า : ปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) เมื่อจะต้องรีบเดินทาง[3] ท่านจะหน่วงละหมาดดุหร์จนถึงเวลาละหมาดอัสร์ แล้วท่านก็จะรวมละหมาดทั้งสอง[4] และจะหน่วงละหมาดมัฆริบ จนกระทั่งท่านจะรวมละหมาดมัฆริบกับละหมาดอิชาอฺ[5]

เล่าจากมุอ๊าซ บุตรยะบัล (ร.ด.) ว่า : แท้จริงท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้ปรากฏอยู่ในสงครามตะบูก ขณะเมื่อตะวันคล้อยก่อนออกเดินทาง ท่านได้รวมละหมาดดุหร์กับอัสร์[6] แต่ถ้าหากท่านเดินทางก่อนตะวันคล้อย ท่านจะหน่วงละหมาดดุหร์ไว้จนกว่าท่านจะลงจากพาหนะเพื่อละหมาดอัสร์ และในละหมาดมัฆริบก็เช่นเดียวกัน ถ้าหากตะวันลับก่อนออกเดินทาง ท่านได้รวมละหมาดมัฆริบกับละหมาดอิชาอฺ แต่ถ้าหากออกเดินทางก่อนตะวันลับ ท่านจะหน่วงละหมาดมัฆริบไว้จนกว่าท่านจะลงจากพาหนะเพื่อละหมาดอิชาอฺ หลังจากนั้นท่านก็จะรวมละหมาดทั้งสอง *รายงานโดย อบูดาวูด อะห์มัด และติรมีซีถือว่าเป็นฮาดีษหะซัน*

ไม่ให้ย่อละหมาดมัฆริบ และไม่ให้ละหมาดรอวาติบขณะเดินทาง

เล่าจากอิบนิอุมัร (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าแลเห็นท่านนบี (ซ.ล.) เมื่อท่านต้องรีบร้อนเดินทาง ท่านจะหน่วงละหมาดมัฆริบไว้ แล้วหลังจากนั้นท่านก็จะละหมาดมัฆริบสามร่อกาอัตแล้วให้สลาม ต่อจากนั้นน้อยครั้งที่ท่านจะหยุดอยู่ นอกจากจะอิกอมะห์เพื่อละหมาดอิชาอฺ แล้วท่านก็จะละหมาดอิชาอฺสองร่อกาอัตแล้วให้สลาม และท่านจะไม่ละหมาดสุนัตหลังละหมาดอิชาอฺ นอกจากท่านจะลุกขึ้นมาในกลางดึก[7] *รายงานโดย บุคอรี*

---

(1) คือถามถึงระยะเดินทางที่อนุญาตให้ย่อละหมาด (2) การรวมละหมาดเพราะการเดินทาง ป่วย กลัว และเพราะฝนตกหนักเป็นความเมตตาของอัลเลาะห์ที่มีต่อบ่าวของพระองค์

(3) คือเดินทางตั้งแต่ก่อนตะวันคล้อยจนถึงเวลาละหมาดอัสร์

(4) ในเวลาละหมาดอัสร์ โดยละหมาดดุหร์ก่อนละหมาดอัสร์ โดยมีเงื่อนไขว่าต้องตั้งใจเนียตเอาละหมาดดุหร์ไปรวมกับละหมาดอัสร์ และเช่นเดียวกันเมื่อหน่วงละหมาดมัฆริบ

(5) เมื่อเดินทางในช่วงเวลามัฆริบ

(6) โดยเอามารวมในเวลาดุหร์ (4) โดยเอาไปรวมในเวลาอัสร์

(7) เพื่อละหมาดตะฮัจยุด

บทที่สิบสอง
ละหมาดสุนัต
ละหมาดอีดทั้งสอง[1]

อัลเลาะห์ตาอาลาได้กล่าวว่า : ความจริงเราได้มอบสายน้ำอัลเกาซัรให้แก่ท่าน (โอ้ มูฮำมัด) ดังนั้นท่านจงละหมาดเพื่อพระผู้อภิบาลของท่าน[2] และจงเชือดสัตว์[3]

การออกไปละหมาดอีด และเวลาของละหมาดอีด

เล่าจากอะลี (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : นับเป็นซุนนะห์ คือ การที่ท่านออกไปละหมาดอีดโดยเดินไป และคือการที่ท่านรับประทานสิ่งหนึ่งก่อนออกไปละหมาด[4] *รายงานโดย ติรมีซี*

เล่าจากอบีฮุรอยเราะห์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) เมื่อได้ออกไป (จากบ้าน) ในวันอีด ท่านจะไปโดยเส้นทางหนึ่ง และกลับอีกเส้นทางหนึ่ง[5] *รายงานโดย ติรมีซี อบูดาวูดและบุคอรี*

เล่าจากอะนัส (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) จะไม่ออกไปในตอนเช้าของวันอีดฟิตร์ จนกว่าท่านจะได้รับประทานอินทผลัมหลายผล[6] และท่านจะรับประทานอินทผลัมเป็นจำนวนคี่ *รายงานโดย บุคอรีและติรมีซี*

และในบางรายงานว่า : ปรากฏว่าท่านจะไม่ออกไปในวันอีดฟิตร์ จนกว่าท่านจะได้รับประทานอาหาร แต่ท่านจะไม่รับประทานในวันอีดอัดฮา จนกว่าท่านจะได้ละหมาดเสียก่อน[7]

เล่าจากอัลบะรออฺ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ท่านนบี (ซ.ล.) ได้ออกไปยังบะเกียะอฺในวันอีดอัดฮา ท่านได้ละหมาดสองร่อกาอัตจากนั้นได้หันหน้ามายังพวกเราแล้วกล่าวว่า : กิจกรรมที่เป็นอิบาดะห์ประการแรกของเราในวันนี้ คือ ให้เราเริ่มด้วยละหมาด[8] เสร็จแล้วให้กลับบ้านและเชือดสัตว์[9] *รายงานโดย บุคอรีและนาซาอี*

ท่านอบูฮุรอยเราะห์ได้กล่าวว่า : ได้มีฝนตกลงมาโดนพวกเขา (อัครสาวก) ในวันอีด ท่านนบี (ซ.ล.) จึงได้ละหมาดอีดพร้อมกับพวกเขาในมัสยิด[10] *รายงานโดย อบูดาวูดและฮากิม*

---

(1) คือ อีดิ้ลฟิตรและอีดิ้ลอัดฮา (2) หมายถึงละหมาดอีด คำสั่งนี้นักวิชาการมีทรรศนะดังนี้กลุ่มของอะนาฟีถือว่าละหมาดอีดเป็นวาญิบ กลุ่มของอะห์มัดอิบนุฮำบัล ถือว่าเป็นฟัรดูกิฟายะห์สำหรับบุคคลที่จำเป็นต้องละหมาดวันศุกร์ กลุ่มของมาลิกและชาฟีอี ถือว่าเป็นสุนัตที่แข็งแรง (3) กุรบาน (4) นี่หมายถึงอีดิ้ลฟิตร

(5) เพื่อให้เส้นทางทั้งสองและผู้คนที่อยู่ในเส้นทางทั้งสองนั้นเป็นพยาน

(6) เพื่อแสดงให้รู้ว่าการห้ามรับประทานก่อนละหมาดนั้นได้ถูกยกเลิกไปแล้ว

(7) แล้วจึงจะรับประทานเนื้อสัตว์ที่เชือดทำกุรบาน (8) คือละหมาดอีด

(9) เชือดสัตว์กุรบาน (10) ตามปกติท่านนบี(ซ.ล.)จะไม่ละหมาดอีดในมัสยิด นอกจากเพราะเกิดฝนตก ส่วนมากแล้วท่านจะละหมาดในที่โล่ง

เล่าจากอุมมฺอะตียะห์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้ใช้พวกเรา (ให้ปฏิบัติ) ในอีดฟิตร์และอัดฮา คือ ให้พวกเราอนุญาตให้หญิงสาววัยรุ่น[1] ผู้หญิงที่มีเลือดประจำเดือน และผู้หญิงที่มีผ้าคลุมหน้าออกไป (ละหมาดอีด) แต่ผู้หญิงที่มีเลือดประจำเดือนให้ปลีกตัวออกจากละหมาด เพื่อที่พวกผู้หญิงจะได้รับความดี และคำวิงวอน (ดุอาอฺ) ของบรรดามุสลิม[2] ข้าพเจ้าได้กล่าวว่า : โอ้ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ มีผู้หญิงคนหนึ่งในหมู่พวกเราไม่มีเสื้อคลุมท่านได้กล่าวว่า : พี่น้องร่วมศาสนาของหล่อนจะต้องให้หล่อนสวมจากเสื้อคลุมของเขา[3] *รายงานโดย ห้าคน*

เล่าจากอับดิ้ลเลาะห์ บุตรบุสร์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : พวกเราเคย (ละหมาดอีด) เสร็จเรียบร้อยแล้วในเวลาเดียวกันนี้[4] ขณะนั้นเป็นเวลาที่อนุญาตให้ละหมาดสุนัตแล้ว[5] *รายงานโดย บุคอรีและอบูดาวูด*

ตัวบทของอบูดาวูดว่า : ท่านอับดุ้ลเลาะห์บุตรบุสร์ สาวกของท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้ออกไปในวันอีดพร้อมกับประชาชน และท่านไม่เห็นด้วยกับความล่าช้าของอิหม่าม ท่านจึงได้กล่าวว่า : พวกเราเคย (ละหมาดอีด) เสร็จเรียบร้อยแล้วในชั่วโมงนี้ ขณะนั้นเป็นเวลาที่อนุญาตให้ละหมาดสุนัตแล้ว

ละหมาดอีดและคุตบะห์

เล่าจากยาบิร บุตรซะมูเราะห์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ละหมาดอีดทั้งสองพร้อมกับท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) ไม่ใช่เพียงครั้งเดียวหรือสองครั้ง โดยไม่มีอะซานและอิกอมะห์[6] *รายงานโดย สี่คน*

เล่าจากอิบนิอุมัร (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) ท่านอบูบักร์และอุมัรได้ละหมาดอีดทั้งสองก่อนคุตบะห์[7]

เล่าจากอิบนิอับบาส (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ท่านนบี (ซ.ล.) ได้ออกไปในวันอีดฟิตร์ ท่านได้ละหมาดสองร่อกาอัต โดยท่านไม่ได้ละหมาดก่อนและหลังสองร่อกาอัตนั้น[8] *รายงานโดย ห้าคน*

เล่าจากอุมัร (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ละหมาด (อีด) อัดฮามีสองร่อกาอัต ละหมาด (อีด) ฟิตร์มีสองร่อกาอัต ละหมาดของผู้เดินทางมีสองร่อกาอัต และละหมาดวันศุกร์มีสองร่อกาอัต เป็นละหมาดเต็มจำนวนไม่ใช่ย่อ ที่มีมาจากปากของท่านนบี (ซ.ล.) *รายงานโดย น่าซาอี อะห์หมัด และอิบนุมายะห์*

---

(1) ที่บรรลุนิติภาวะแล้วหรือเกือบบรรลุนิติภาวะ (2) นี่คือเคล็ดที่ให้ผู้หญิงออกไป

(3) คือให้ขอยืม

(4) ท่านอับดุลเลาะห์ บุตรบุสร์ ได้เห็นความล่าช้าจากบรรดาอิหม่ามในการละหมาดอีด ท่านจึงปฏิเสธการกระทำดังกล่าว และกล่าวว่า พวกเราเคยละหมาดเสร็จแล้วขณะนี้ในสมัยท่านนบี(ซ.ล.) (5) คือเป็นเวลาที่ตะวันขึ้นสูงเท่าด้ามหอกแล้ว

(6) เพื่อให้เห็นความแตกต่างระหว่างละหมาดอีดกับละหมาดฟัรดู

(7) เพราะคุตบะห์ของละหมาดอีดเป็นสุนัต จึงไม่เกิดผลเสียในการที่พวกเขาแยกย้ายกลับบ้านโดยไม่รับฟังคุตบะห์ ซึ่งต่างกับคุตบะห์วันศุกร์

(8) แสดงให้เห็นว่า ไม่มีละหมาดสุนัตก่อนและหลังละหมาดอีด

เล่าจากอาอิซะห์ (ร.ด.) ว่า : แท้จริงท่านนบี (ซ.ล.) ได้เคยกล่าวคำตักบีรในละหมาดฟิตร์และอัดฮา เจ็ดครั้งในร่อกาอัตแรก ห้าครั้งในร่อกาอัตที่สอง *รายงานโดย อบูดาวูด อะห์มัด และติรมีซี*

ตัวบทของติรมีซีว่า : ปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) เคยกล่าวคำตักบีรในละหมาดอีดทั้งสองในร่อกาอัตแรกเจ็ดครั้งก่อนการอ่าน(1) และในร่อกาอัตที่สองห้าครั้งก่อนการอ่าน(2)

ท่านอุมัร บุตรอัลค็อตต็อบได้ถาม อบูวากิด อัลลัยซี ถึงสิ่งที่ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) อ่านในละหมาดอีดอัดฮาและอีดฟิตร์ อบูวากิดได้ตอบว่า : ท่านเคยอ่านในละหมาดทั้งสองด้วยซูเราะห์ "ก็อฟ วัลกุรอานิ้ลมะยีด" และซูเราะห์ "อิกตะร่อบะติซซาอะห์ วันชักก้อลก่อมัร" *รายงานโดย ห้าคน นอกจากบุคอรี*

เล่าจากยาบิร (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ปรากฏตัวพร้อมกับท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) ในละหมาดอีด ท่านได้เริ่มด้วยการละหมาดก่อนแสดงคุตบะห์ โดยไม่มีการอะซานและอิกอมะห์ ภายหลังท่านได้ลุกขึ้นยืน(3) โดยเกาะท่านบิลาล ท่านได้ใช้ให้ยำเกรงต่อพระองค์อัลเลาะห์ ปลุกใจให้ปฏิบัติตามและเชื่อฟังอัลเลาะห์ และท่านได้อบรมและตักเตือนประชาชน ท่านได้แสดงคุตบะห์เรื่อยไปจนพวกผู้หญิงมาถึงท่าน จึงได้กล่าวอบรมและตักเตือนพวกผู้หญิง โดยท่านได้กล่าวว่า : พวกเธอทั้งหลายจงบริจาคทาน เพราะความจริงพวกเธอส่วนมากนั้นเป็นเชื้อเพลิงของขุมนรกยะฮันนัม ได้มีผู้หญิงคนหนึ่งจากบรรดาผู้หญิงที่ดี หล่อนมีแก้มทั้งสองข้างที่แดงเรื่อลุกขึ้นยืนแล้วกล่าวว่า : เพราะเหตุใด โอ้ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ได้กล่าวว่า : เพราะพวกเธอชอบบ่นจู้จี้ (ชอบร้องทุกข์) และทรยศ (ไม่เชื่อฟัง) ต่อสามี (ผู้รายงาน) ได้กล่าวว่า : พวกผู้หญิงเริ่มบริจาคด้วยเครื่องประดับของพวกหล่อนจำพวกตุ่มหูและแหวน โดยโยนลงไปบนผ้าของบิลาล *รายงานโดย ห้าคน นอกจากติรมีซี*

ตัวบทคุตบะห์ของท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวมาแล้วในเรื่องวันศุกร์

ถ้าหากปรากฏแน่ชัดว่าเห็นเดือนในวันที่สามสิบของเดือนรอมาดอน ให้ละศีลอดและให้ออกไปละหมาดอีดในวันรุ่งขึ้น

เล่าจากอบีอุมัยร บุตรอะนัส จากบรรดาลุงของเขา (ร.ด.) จากบรรดาอัครสาวกของท่านนบี (ซ.ล.) ว่า : ได้มีกลุ่มผู้เดินทางมาหาท่านนบี (ซ.ล.) ได้ยืนยันว่าพวกเขาเห็นเดือนเมื่อวานนี้(4)

---

(1) นอกจากตักบีรอตุ้ลเอียะห์รอม

(2) นอกจากตักบีรขณะลุกขึ้นยืน ตามทรรศนะของนักวิชาการส่วนใหญ่อันได้แก่ มาลิกชาฟีอีและอะห์มัด ถือว่าการกล่าวคำตักบีรในละหมาดอีดนั้น ในร่อกาอัตแรกเจ็ดครั้งร่อกาอัตที่สองห้าครั้ง แต่มาลิกกับอะห์มัดกล่าวว่า : เจ็ดครั้งในร่อกาอัตแรกนั้นรวมทั้งตักบีรอตุ้ลเอียะห์รอมด้วย

(3) เพื่อแสดงคุตบะห์

(4) และให้การเป็นพยาน

ท่านนบีจึงใช้พวกเขาให้ละศีลอด[1] และเมื่อรุ่งเช้าให้พวกเขาไปยังที่ละหมาดของพวกเขา[2] *รายงานโดย อบูดาวูด น่าซาอีและอะห์มัด*

สมควรให้มีการตบแต่งในวันอีด

เล่าจากอิบนิอุมัร (ร.ด.) ได้กล่าวว่า :ท่านอุมัรได้เอาเสื้อยาวตัวหนึ่งที่ทำจากเส้นไหมชนิดหยาบซึ่งมีขายอยู่ในตลอด ท่านได้ซื้อมาและนำมายังท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) แล้วกล่าวว่า : โอ้ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวแก่เขาว่า : ความจริงสิ่งนี้เป็นอาภรณ์ของผู้ไม่มีโชค[2] ท่านอุมัรได้หายหน้าไประยะเวลาหนึ่ง ภายหลังท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ได้ส่งคนไปหาอุมัรพร้อมด้วยเสื้อยาวที่ทอจากเส้นไหมละเอียด [3] ท่านอุมัรจึงนำเสื้อตัวนั้นมาหาท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) แล้วกล่าวว่า โอ้ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ความจริงท่านเป็นผู้ที่กล่าวว่าสิ่งนี้เป็นอาภรณ์ของผู้ไม่มีโชค แล้วทำไมท่านจึงส่งเสื้อตัวนี้ไปให้ข้าพเจ้า ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวแก่เขาว่า : เพื่อให้ท่านขายมันและใช้ราคาของมันไปในสิ่งที่ท่านมีความจำเป็น *รายงานโดย ห้าคนนอกจากติรมีซี*

เล่าจากอบีรอมซะห์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าเห็นท่านนบี (ซ.ล.) แสดงคุตบะห์โดยสวมเสื้อคลุมสองตัวสีเขียว[4] *รายงานโดย น่าซาอี*

อนุญาตให้มีการละเล่นที่ศาสนาอนุมัติในวันอีด[5]

เล่าจากอาอิซะห์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ท่านอบูบักรได้เข้ามาที่ข้าพเจ้า[6] โดยขณะนั้นมีทาสหญิงสองคน[7] จากพวกอันซอรอยู่กับข้าพเจ้า ทาสหญิงสองคนนี้กำลังขับลำนำโดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการปะทะคารมของพวกอันซอรในวันบุอาซ[8] ท่านหญิงอาอิซะห์ได้กล่าวว่า : โดยที่ทาสหญิงทั้งสองไม่ใช่เป็นนักขับลำนำ ต่อมาท่านอบูบักรได้กล่าวว่า : เสียงขลุ่ยของชัยตอน[9] อยู่ในบ้านของท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) หรือ? โดยที่วันนั้นเป็นวันอีด ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) จึงได้กล่าวว่า : โอ้ท่านอบูบักร ความจริงทุกหมู่เหล่ามีวันรื่นเริงและนี่คือวันรื่นเริงของเรา[10]

---

(1) เนื่องจากปรากฏแล้วว่าวันนี้อยู่ในเดือนเชาวาล

(2) เพื่อละหมาดอีด ฮาดีษนี้แสดงให้เห็นว่าจะไม่ละหมาดอีดหลังตะวันคล้อย เมื่อปรากฏว่าเห็นเดือนในวันนั้น แต่ให้ละหมาดในวันรุ่งขึ้น และถือว่าเป็นละหมาดในเวลาไม่ใช่ละหมาดชดใช้ (ก่อดอ)

(3) ในสวรรค์

(4) ในฮาดีษดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า สุนัตให้มีการตกแต่งด้วยเสื้อผ้าที่มีราคาแพงในวันอีด เพราะเป็นวันรื่นเริงและตบแต่ง

(5) อนุญาตให้ฟังและชมการละเล่นโดยมีเงื่อนไขว่า จะต้องไม่มีสิ่งที่ศาสนาห้ามมาเกี่ยวข้อง และต้องไม่ทำให้เสียเวลาในการปฏิบัติฟัรดู (6) ในวันอีด (7) ที่ยังไม่บรรลุศาสนภาวะทั้งสองได้แก่ ฮะมามะห์และเพื่อนของหล่อน (8) ปีนชื่อสถานที่แห่งหนึ่งอยู่ห่างนครมะดีนะห์ใช้เวลาเดินทางประมาณสองคืนได้เกิดรบกัน ณ สถานที่แห่งนี้ระหว่างพวกเอาส์และคอซรอจเป็นเวลาสองปี โดยพวกเอาส์เป็นฝ่ายได้รับชัยชนะ ทั้งสองฝ่ายตั้งตัวเป็นศัตรูกันจนถึงยุคของอิสลาม จนในที่สุดอิสลามได้ผูกมัดหัวใจของทั้งสองพวกไว้ได้อย่างแน่นเหนียว

(9) ที่เรียกอย่างนั้นเพราะมันทำให้จิตใจลืมระลึกถึงอัลเลาะห์ ท่านอบูบักร์จึงปฏิเสธเพราะเข้าใจว่าเป็นสิ่งต้องห้าม (10) และเป็นวันสนุกสนานของพวกเรา

และในบางรายงานว่า : แท้จริงท่านอบูบักรได้เข้าไปที่ท่านหญิงอาอิซะห์ โดยมีทาสหญิงสองคนอยู่กับท่านในวันพักแรมที่มินา โดยทาสหญิงทั้งสองกำลังขับลำนำและตีกลอง โดยมีท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์กำลังคลุมโปงอยู่ด้วยผ้าของท่าน อบูบักรได้ตะคอกทาสหญิงทั้งสอง ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) จึงได้เลิกผ้าคลุมออกแล้วกล่าวว่า : โอ้อบูบักร ท่านจงปล่อยหล่อนทั้งสองเถิด เพราะวันเหล่านี้เป็นวันรื่นเริง

และเล่าจากอาอิซะห์ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าในวันอีด ได้มีพวกชาวซูดานเต้นระบำโดยมีโล่ห์และหอกเป็นเครื่องประกอบ บางทีอาจเป็นไปได้ว่าข้าพเจ้าได้ขอท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)[1] หรือบางทีท่านกล่าวว่า : เธออยากดูหรือ? ข้าพเจ้าตอบว่า : ใช่ (อยากดู) ท่านได้จับให้ข้าพเจ้ายืนอยู่ข้างหลังท่าน แก้มทั้งสองของข้าพเจ้าอยู่กับแก้มของท่าน พร้อมกันนั้นท่านก็กล่าวว่า : จงเล่นต่อไปเถิด โอ้พวกบะนีอัรฟิดะห์[2] จนกระทั่งเมื่อข้าพเจ้าเบื่อ ท่านจึงได้กล่าวว่า : พอได้แล้ว ข้าพเจ้าตอบว่า : คะ แล้วท่านก็กล่าวว่า : เธอไปได้แล้ว และในบางรายงานว่า : พวกอะบิสิเนียได้มาแสดงการละเล่น[3] ในวันอีดในมัสยิด ท่านนบี (ซ.ล.) ได้เรียกข้าพเจ้ามาดู ข้าพเจ้าได้วางศีรษะของข้าพเจ้าลงบนไหล่ของท่าน แล้วมองดูการละเล่นของพวกเขา จนกระทั่งข้าพเจ้าเลิกมองดู *รายงานฮาดีษทั้งสองโดย บุคอรี มุสลิมและน่าซาอี*

เล่าจากอะนัส (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ท่านนบี (ซ.ล.) ได้มายังนครมะดีนะห์ สำหรับชาวมะดีนะห์นั้นมีอยู่สองวันที่พวกเขามีการละเล่นกัน ท่านได้กล่าวว่า : สองวันนี้เป็นวันอะไร? พวกเขาตอบว่า : เป็นวันที่พวกเราเคยมีการละเล่นกันในสมัยยาฮิลียะห์[4] ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) จึงได้กล่าวว่า : แท้จริงอัลเลาะห์ได้เปลี่ยนวันที่ดีกว่าวันทั้งสองนี้ให้แก่พวกท่าน คือ วันอัดฮาและวันฟิตร์ *รายงานโดย เจ้าของสุนัน*

ละหมาดเพราะเกิดสุริยะคราสและจันทรคราส

เล่าจากอัลมุฆีเราะห์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ตะวันได้จับคราสในวันที่อิบรอฮีม[5]เสียชีวิต ประชาชนพากันกล่าวว่า : ตะวันได้จับคราสเพราะการตายของอิบรอฮีม ท่านนบี (ซ.ล.) จึงได้กล่าวว่า : ตะวันและดวงจันทร์เป็นหลักฐานจากบรรดาหลักฐานของอัลเลาะห์[6] ทั้งสองจะไม่จับคราสเพราะการตายหรือการเกิดของใคร เมื่อท่านทั้งหลายเห็นมันทั้งสอง[7] ท่านทั้งหลายจงวิงวอนขอต่ออัลเลาะห์จนกว่ามันจะสว่าง[8] *รายงานโดย ห้าคน นอกจากติรมีซี*

---

(1) คือขอชมการแสดงของพวกเขา

(2) ชื่อบรรพบุรุษของชาวอะบิสิเนีย

(3) คือเต้นระบำโดยมีอาวุธประกอบ

(4) ยุคก่อนอิสลาม (5) บุตรของท่านนบี(ซ.ล.) (6) ที่บ่งถึงเอกภาพของพระองค์

(7) หรืออย่างหนึ่งอย่างใดจับคราส

(8) ด้วยการละหมาด บริจาคทาน และพึ่งพิงไปยังอัลเลาะห์

และในบางรายงานว่า : แท้จริงพวกยาฮิลียะห์เคยกล่าวว่า : แท้จริงตะวันและดวงจันทร์จะไม่จับคราส นอกจากเพราะการตายของผู้ยิ่งใหญ่จากบรรดาผู้ยิ่งใหญ่บนหน้าแผ่นดิน แต่ความจริงแล้วมันทั้งสองจะไม่จับคราส เพราะการตายและการเกิดของผู้ใด แต่มันทั้งสองเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น จากการสร้างของอัลเลาะห์ ซึ่งพระองค์จะให้เกิดสิ่งใดแก่สิ่งที่พระองค์สร้างขึ้นตามพระประสงค์ของพระองค์ เมื่ออันใดจากทั้งสองได้จับคราสให้ท่านทั้งหลายจงละหมาดจนกว่ามันจะสว่าง

คำเรียกร้องให้มาละหมาดเพราะเกิดสุริยะคราส หรือ จันทรคราส

เล่าจากอับดิลเลาะห์ บุตรอัมร์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ขณะเมื่อเกิดสุริยะคราสขึ้นในสมัยท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) จะถูกประกาศว่า : แท้จริงเป็นละหมาดรวมกัน *รายงานโดย ห้าคน นอกจากติรมีซี*

รูปแบบต่าง ๆ ของละหมาดสุริยคราสและจันทรคราส

เล่าจากอบีบักเราะห์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ขณะที่พวกเราอยู่กับท่านนบี (ซ.ล.) ได้เกิดสุริยคราสขึ้น ท่านนบี (ซ.ล.) ได้ลุกขึ้นยืน แล้วลากผ้าห่มของท่าน(1) จนเข้าสู่มัสยิด พวกเราก็จึงได้พากันเข้ามัสยิด และท่านได้ละหมาดกับเราสองร่อกาอัต จนดวงตะวันปรากฏชัดแจ้ง *รายงานโดย บุคอรีและน่าซาอี*

เล่าจากอาอิซะห์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ได้เกิดสุริยคราสขึ้นในสมัยท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) ท่านได้ลุกขึ้นยืนละหมาดพร้อมกับประชาชน ท่านได้ยืนอยู่นาน(2) จากนั้นท่านได้รุกัวะอฺและรุกัวะอฺนาน(3) จากนั้นท่านได้ยืนและยืนนาน(4) แต่น้อยกว่ายืนครั้งแรก จากนั้นท่านได้รุกัวะอฺและรุกัวะอฺนานแต่น้อยกว่ารุกัวะอฺครั้งแรก(5) จากนั้นท่านได้สุหยูดและสุหยูดนาน(6) หลังจากนั้นท่านได้กระทำในร่อกาอัตที่สองเช่นเดียวกับที่ได้กระทำในร่อกาอัตที่หนึ่ง หลังจากเสร็จละหมาด ดวงตะวันได้ปรากฏตัวชัดแจ้ง ท่านจึงได้แสดงคุตบะห์ต่อประชาชน โดยท่านได้กล่าวคำสรรเสริญและเยินยออัลเลาะห์ จากนั้นท่านได้กล่าวว่า : ความจริงดวงตะวันและดวงจันทร์ เป็นหลักฐานจากบรรดาหลักฐานของอัลเลาะห์ ทั้งสองนั้นจะไม่จับคราสเพราะการตายหรือการเกิดของผู้ใด(7) ดังนั้นเมื่อท่านทั้งหลายเห็นเช่นนั้น ท่านทั้งหลายจงวิงวอนขอต่ออัลเลาะห์ ท่านทั้งหลายจงกล่าวคำตักบีร กล่าวคำซอลาวาตและจงบริจาคทาน ต่อจากนั้นท่านได้กล่าวว่า : โอ้ประชากรของมูฮำมัด ขอสาบานต่ออัลเลาะห์ ไม่มีใครที่จะหวงแหนยิ่งกว่าอัลเลาะห์ในการที่บ่าวผู้ชายของพระองค์จะละเมิดประเวณี และต่อการที่บ่าวหญิงของพระองค์จะละเมิดประเวณี โอ้ประชากรของมูฮำมัด ถ้าหากท่านทั้งหลายรู้เหมือนกับที่ข้าพเจ้ารู้แล้วท่านทั้งหลายจะหัวเราะเพียงเล็กน้อยเท่านั้น แต่จะต้องร้องไห้อย่างมากมาย *รายงานโดย ห้าคน*

---

(1) ในสภาพรีบร้อน

(2) เพราะอ่านยาว (3) ด้วยการกล่าวคำตัสเบียะห์มากเท่ากับการอ่าน 100 โองการ จากซูเราะห์บากอเราะห์ (4) ด้วยการอ่าน (5) ค็อนานขนาดอ่าน 80 โองการ (6) เช่นเดียวกับรุกัวะอฺครั้งที่หนึ่งเหมือนครั้งที่หนึ่ง ครั้งที่สองเหมือนครั้งที่สอง (7) แต่เป็นการขู่บรรดาบ่าวของพระองค์ให้เกิดความหวาดกลัวเพื่อจะได้รับคำตักเตือนและสั่งสอน

และในบางรายงานว่า : จากนั้นท่านได้เงยศีรษะขึ้น[1] แล้วกล่าวว่า : พระองค์อัลเลาะห์ได้ยินผู้ที่กล่าวคำสรรเสริญพระองค์ โอ้พระผู้อภิบาลของเราและมวลการสรรเสริญนั้นเป็นสิทธิ์ของพระองค์ท่าน

และได้เล่าจากเขา (อาอิซะห์) ว่า แท้จริงท่านนบีของอัลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้ละหมาดหกรุกัวะอฺสี่สุหยูด[2] *รายงานโดย มุสลิม อะห์มัด อบูดาวูดและติรมีซี*

ส่วนตัวบทของติรมีซีว่า : เล่าจากอิบนิอับบาส (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ท่านนบี (ซ.ล.) ได้ละหมาดในการเกิดคราส โดยท่านได้อ่านแล้วรุกัวะอฺ จากนั้นได้อ่านแล้วรุกัวะอฺ จากนั้นได้อ่านแล้วรุกัวะอฺสามครั้ง หลังจากนั้นได้สุหยูดสองครั้ง ส่วนอีกร่อกาอัตหนึ่งได้กระทำเช่นเดียวกัน[3]

และเล่าจากเขา (อิบนิอับบาส) ได้กล่าวว่า : ท่านนบี (ซ.ล.) ได้ละหมาดในการเกิดคราส โดยท่านได้อ่านแล้วรุกัวะอฺ จากนั้นได้อ่านแล้วรุกัวะอฺ จากนั้นได้อ่านแล้วรุกัวะอฺ จากนั้นได้อ่านแล้วรุกัวะอฺ หลังจากนั้นท่านได้สุหยูด (ผู้รายงาน) ได้กล่าวว่า : และอีกร่อกาอัตหนึ่ง ท่านได้กระทำเช่นเดียวกัน[4] *รายงานโดย ห้าคน นอกจากบุคอรี*

อ่านดังในละหมาดเพราะเกิดจันทรคราส และอ่านค่อยในละหมาดเพราะเกิดสุริยคราส[5]

เล่าจากอาอิซะห์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ท่านนบี (ซ.ล.) ได้อ่านดังในละหมาดจันทรคราส[6] *รายงานโดย บุคอรี มุสลิมและน่าซาอี*

เล่าจากซามุเราะห์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ท่านนบี (ซ.ล.) ได้ละหมาดกับพวกเราในละหมาดเพราะเกิดสุริยคราส โดยที่พวกเราไม่ได้ยินเสียงของท่าน[7] *รายงานโดย เจ้าของสุนัน*

การอ่านในละหมาดสุริยคราส

เล่าจากอุบัย บุตรกะอฺบฺ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ได้เกิดสุริยคราสขึ้นในสมัยท่านนบี (ซ.ล.) ท่านได้ละหมาดร่วมกับพวกเขา (เหล่าอัครสาวก) และท่านได้อ่านซูเราะห์หนึ่งจากบรรดาซูเราะห์ยาว ๆ[8] *รายงานโดย อบูดาวูดและฮากิม ได้ให้ความวางใจในฮาดีษนี้*

และท่านหญิงอาอิซะห์ได้กล่าวว่า : พวกเราได้ละหมาดเพราะเกิดสุริยคราส ข้าพเจ้าได้คะเนการอ่านของท่านร่อซูลุลเลาะห์ ในร่อกาอัตแรกเท่ากับซูเราะห์อัลบะกอเราะห์และในร่อกาอัตที่สองเท่ากับซูเราะห์อาลิอิมรอน *รายงานโดย อบูดาวูด*

---

(1) จากรุกัวะอฺ

(2) คำอธิบายอยู่ในรายงานที่สอง

(3) นี่เป็นรูปแบบหนึ่งของการละหมาดคราส

(4) นี่ก็เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของละหมาดคราส

(5) การกระทำทั้งสองอย่างเป็นสุนัต

(6) เพราะเกิดขึ้นในเวลากลางคืน กลางคืนเป็นเวลาที่อ่านดัง

(7) เพราะเกิดขึ้นในเวลากลางวัน กลางวันเป็นเวลาที่อ่านค่อย

(8) คือซูเราะห์บะกอเราะห์ ดังปรากฏในซอเฮียะห์บุคอรีและมุสลิม

การแสดงคุตบะห์

เล่าจากอัสมาอฺ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้เสร็จ[1] ดวงตะวันได้ปรากฏขึ้น ท่านได้แสดงคุตบะห์โดยได้กล่าวคำสรรเสริญต่ออัลเลาะห์ ตามที่พระองค์สมควรได้รับ จากนั้นท่านได้กล่าวว่า : อัมมาบะอฺดุ (หลังจากนั้น) *รายงานโดย บุคอรีและมุสลิม*

การขอความช่วยเหลือจากอัลเลาะห์ และการกระทำความดีแทนการละหมาดเพราะเกิดคราส

เล่าจากอบีมูซา (ร.ด.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ความจริงเครื่องหมายเหล่านี้ซึ่งอัลเลาะห์ส่งมานั้น ไม่ใช่เพราะการตายและเกิดของผู้ใด แต่อัลเลาะห์ส่งมาเพื่อข่มขวัญบ่าวของพระองค์ ดังนั้นเมื่อท่านทั้งหลายเห็นสิ่งใดจากบรรดาเครื่องหมายเหล่านั้นท่านทั้งหลายจงขอพึ่งพิงด้วยการระลึกถึงอัลเลาะห์ ด้วยการวิงวอนต่อพระองค์และขออภัยโทษต่อพระองค์ *รายงานโดย ห้าคน นอกจากติรมีซี*

เล่าจากอัสมาอฺ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ความจริงท่านนบี (ซ.ล.) ได้ใช้ให้ปลดปล่อยทาสในขณะที่เกิดสุริยคราส *รายงานโดย บุคอรีและอบูดาวูด*

สิ่งที่ท่านนบี (ซ.ล.) ได้พบเห็นขณะละหมาดเพราะเกิดคราส

เล่าจากอิบนิอับบาส (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ได้เกิดสุริยคราสในสมัยท่านนบี (ซ.ล.) ท่านได้ละหมาดและได้ยืนอยู่นาน จนกระทั่ง (ผู้เล่า) ได้กล่าวว่า : แล้วต่อมาท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : แท้จริงดวงตะวันและดวงจันทร์เป็นหลักฐานจากบรรดาหลักฐานของอัลเลาะห์ทั้งสองจะไม่จับคราสเพราะการตายและการมีชีวิตของผู้ใด ดังนั้นเมื่อท่านทั้งหลายเห็นเช่นนั้น ให้ท่านทั้งหลายจงระลึกถึงพระองค์อัลเลาะห์ พวกเขาได้กล่าวว่า : โอ้ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ พวกเราได้แลเห็นท่านคว้าสิ่งหนึ่งในที่ที่ท่านยืน หลังจากนั้นพวกเราแลเห็นท่านถอยหลัง[2] ท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : แท้จริงข้าพเจ้าได้แลเห็นสวรรค์ ข้าพเจ้าจึงได้คว้าพวง (องุ่น) ซึ่งถ้าหากข้าพเจ้าคว้าได้พวกท่านก็จะได้กินมันตราบเท่าที่โลกนี้ยังคงอยู่[3] และได้ให้ข้าพเจ้าและเห็นนรก ซึ่งข้าพเจ้าไม่เคยเห็นสิ่งใดในวันนี้จะน่าเกลียด น่าขยะแขยงยิ่งกว่ามัน และข้าพเจ้าได้พบเห็นว่าชาวนรกส่วนมากเป็นผู้หญิง พวก (เหล่าอัครสาวก) ถามว่า : เพราะเหตุใดโอ้ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์? ท่านได้กล่าวว่า : เพราะการทรยศของพวกหล่อน พวกเขาถามว่า : พวกหล่อนทรยศต่ออัลเลาะห์หรือ?

---

(1) จากละหมาดเพราะเกิดสุริยคราส

(2) เหมือนคนที่อยู่ในสภาพกลัว

(3) เพราะผลไม้สวรรค์นั้น เมื่อเด็กออกแล้วจะมีผลอื่นเกิดขึ้นมาแทนที่ และเพราะความจริงอาหารในสวรรค์นั้นจะไม่เสียหาย

ท่านตอบว่า : พวกหล่อนทรยศต่อสามีและทรยศต่อการทำความดี[1] ถ้าหากท่านทำความดีแก่คนใดคนหนึ่งจากพวกหล่อนตลอดอายุหลังจากนั้นหล่อนได้เห็นสิ่งหนึ่ง[2] จากท่าน หล่อนจะกล่าวว่า : ฉันไม่เคยเห็นความดีอะไรจากท่านเลย *รายงานโดย บุคอรี มุสลิมและน่าซาอี*

เล่าจากยาบิร (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ได้เกิดสุริยคราสขึ้นในสมัยท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) และได้นำฮาดีษยาวมาเล่าจนถึงคำว่า : ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ไม่มีสิ่งใดที่พวกท่านถูกสัญญาไว้ นอกจากข้าพเจ้าได้พบเห็นมันในละหมาดของข้าพเจ้านี้ ความจริงเขาได้นำนรกมา[3] นั่นเป็นขณะที่พวกท่านแลเห็นข้าพเจ้าถอยหลัง เพราะกลัวเปลวของมันจะมาโดนข้าพเจ้า และข้าพเจ้าได้แลเห็นแม้กระทั่งเจ้าของไม้เท้าหัวงอกำลังลากไส้ของเขาอยู่ในนรก เขาเคยลักขโมยของของผู้ทำฮัจย์โดยใช้ไม้เท้าของเขา[4] ถ้าหากผู้ถูกขโมยรู้ตัวเขาก็จะกล่าวว่า : ของนั้นมันเกี่ยวกับไม้เท้าของเขา แต่ถ้าหากผู้ถูกขโมยไม่รู้ตัว เขาก็จะเอาของนั้นไป และข้าพเจ้าได้แลเห็นแม้กระทั่งผู้หญิงที่เป็นเจ้าของแมว ซึ่งหล่อนได้ผูกแมวไว้โดยไม่ให้อาหารกิน และไม่ปล่อยให้มันออกจับสัตว์เลื้อยคลานเป็นอาหาร จนกระทั่งมันตายด้วยความหิว หลังจากนั้นเขาได้นำสวรรค์มา[5] นั่นเป็นขณะที่พวกท่านเห็นข้าพเจ้าก้าวเท้าไปข้างหน้า จนกระทั่งข้าพเจ้าได้ยืนอยู่ในที่ยืนของข้าพเจ้า และความจริงข้าพเจ้าได้ยื่นมือของข้าพเจ้าหมายที่จะคว้าผลไม้ในสวรรค์ เพื่อให้ท่านทั้งหลายได้แลเห็น แต่ปรากฏว่าข้าพเจ้าไม่สามารถกระทำเช่นนั้น ดังนั้นไม่มีสิ่งใดที่พวกท่านถูกสัญญาไว้ นอกจากข้าพเจ้าได้พบเห็นมันในละหมาดของข้าพเจ้านี้ *รายงานโดย มุสลิมและนาซาอี*

การสุหยูดเพราะเกิดปรากฏการณ์[6]

เล่าจากอิกริมะห์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ได้มีผู้กล่าวแก่อิบนิอับบาสว่า : ผู้หญิงคนนั้นได้เสียชีวิตแล้ว ซึ่งเป็นภรรยาคนหนึ่งของท่านนบี (ซ.ล.)[7] ท่านอิบนิอับบาสได้ทรุดตัวลงสุหยูด ได้มีผู้กล่าวแก่เขาว่า : ทำไมท่านจึงสุหยูดในขณะนี้ อิบนิอับบาสตอบว่า : ท่านร่อลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : เมื่อท่านทั้งหลายเห็นปรากฏการณ์หนึ่งเกิดขึ้น ท่านทั้งหลายจงสุหยูด[8] และปรากฏการณ์ใดจะยิ่งใหญ่กว่าการจากไปของภรรยาท่านนบี (ซ.ล.)[9] *รายงานโดย อบูดาวูด และติรมีซี*

---

(1) ปฏิเสธความดี (2) ที่หล่อนไม่พอใจ (3) อยู่ข้างหน้าข้าพเจ้า

(4) เป็นเครื่องมือในการลักขโมย (5) อยู่ข้างหน้าข้าพเจ้า

(6) สุนัตให้สุหยูดขณะที่มีปรากฏการณ์ต่างๆ ที่น่าสะพึงกลัว เช่น เกิดสุริยคราส จันทรคราส แผ่นดินไหว ลมพายุ ความมืดมิด และความตายของญาติใกล้ชิด

(2) คือ ฮัฟเซาะห์ หรือซอฟียะห์

(8) คำว่าสุหยูดในที่นี้ อาจถือได้ว่าคือละหมาดเหมือนเช่นละหมาดในขณะเกิดสุริยะคราสหรือจันทรคราส

(9) เพราะภรรยาของท่านนบีนั้นมีศิริมงคล ด้วยการมีชีวิตของพวกเขาจะช่วยป้องกันมวลมนุษย์จากภัยพิบัติ

ละหมาดขอฝน[1]

อัลเลาะห์ตาอาลาได้กล่าวว่า : และเมื่อนบีมูซาได้วิงวอนขอฝนให้แก่ประชาชนของเขา เราจึงได้กล่าวว่า : เจ้าจงตีหินก้อนนั้นด้วยไม้เท้าของท่าน แล้วมันได้มีตาน้ำ สิบสองตาพวยพุ่งออกมาจากก้อนหินนั้น

เล่าจากอิสหาก (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ท่านวาลีด บุตรอุตบะห์เจ้าเมืองนครมะดีนะห์ได้ส่งข้าพเจ้าไปหาท่านอิบนิอับบาส เพื่อให้ข้าพเจ้าถามเขาถึงการละหมาดของท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) ในการขอฝน ท่านอิบนุอับบาสได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้ออกไปโดยสวมเสื้อผ้าเก่า ๆ นบน้อมถ่อมตน จนถึงสถานที่ทำละหมาดท่านได้ขึ้นบนมิมบัร[2] โดยท่านไม่ได้อ่านคุตบะห์เหมือนคุตบะห์ของท่านทั้งหลายนี้ แต่ท่านได้เฝ้าวิงวอนขอดุอาด้วยอาการถ่อมตนและกล่าวตักบีร ต่อจากนั้นท่านได้ละหมาดสองร่อกาอัตเหมือนกับที่ท่านละหมาดอีด[3] *รายงานโดย เจ้าของสุนัน*

และท่านอับดุลเลาะห์ บุตรยะซีด อัลอันซอรีได้ออกไป ท่านอัลบะรออฺ บุตรอาซิบและซัยดฺ บุตรอัรกอม (ร.ด.) ก็ได้ออกไปพร้อมกับเขา ต่อจากนั้นท่านอับดุลเลาะห์ได้ขอฝนโดยท่านยืนอยู่กับพวกเขาบนเท้าทั้งสองข้างของท่าน โดยไม่มีมิมบัร ต่อจากนั้นท่านได้วิงวอนขอลุแก่โทษ หลังจากนั้นท่านก็ได้ละหมาดสองร่อกาอัตโดยอ่านดัง แต่ท่านไม่ได้อะซานและอิกอมะห์ *รายงานโดย บุคอรี*

เล่าจากอับบาด บุตรตะมีม จากลุงของเขา (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้แลเห็นท่านนบี (ซ.ล.) ในวันที่ท่านได้ออกไปละหมาดขอฝน ท่านได้หันหลังให้ประชาชนผินหน้าไปสู่กิบละห์วิงวอนขอดุอา หลังจากนั้นท่านได้กลับผ้าห่มของท่าน ต่อจากนั้นท่านได้ละหมาดนำพวกเราสองร่อกาอัต โดยได้อ่านดังในทั้งสองร่อกาอัต[4] *รายงานโดย ห้าคน*

เล่าจากอะนัส (ร.ด.) ว่า : แท้จริงท่านนบีของอัลเลาะห์ (ซ.ล.) ไม่เคยยกสองมือของท่านขอในสิ่งใดเลย นอกจากในการขอฝน จนแลเห็นความขาวของรักแร้ทั้งสองข้าง[5] *รายงานโดย ห้าคน นอกจากติรมีซี*

---

(1) การวิงวอนขอให้ฝนตก

(2) แท่นที่ยืนแสดงธรรม

(3) ในเรื่องการอ่านดัง การตักบีรในร่อกาอัตแรกเจ็ดครั้ง และในร่อกาอัตที่สองห้าครั้ง

(4) ตามตัวบทของฮาดีษนี้ รวมทั้งฮาดีษก่อนและหลังจากนี้ ปรากฏว่าการทำละหมาดนั้นอยู่หลังคุตบะห์ แต่นักปราชญ์ส่วนใหญ่ถือว่าการละหมาดอยู่หลังคุตบะห์เหมือนในละหมาดอีด เพราะปรากฏหลักฐานในฮาดีษที่รายงานโดยอะห์มัด บัยหะกีและอิบนุมายะห์ โดยนักปราชญ์ส่วนใหญ่ถือว่าฮาดีษต่าง ๆ ที่ว่าละหมาดอยู่หลังคุตบะห์นั้น ใช้คำเชื่อมประโยคด้วยคำว่า "ซุมมะ" (ภายหลัง) คำ ๆ นี้มีความหมายเพียงการลำดับเหตุการณ์ในการบอกเล่าเท่านั้น

(5) แสดงถึงการวิงวอนขออย่างจริงจัง มิได้หมายความว่าท่านนบีไม่เคยยกมือขอดุอาในเรื่องอื่น ๆ

ตัวบทของคุตบะห์ที่ท่านนบีได้กล่าวในการละหมาดขอฝน

เล่าจากท่านหญิงอาอิซะห์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ประชาชนได้พากันไปร้องทุกข์ยังท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) ถึงเรื่องฝนแล้ง ท่านได้ใช้ให้จัดตั้งมิมบัรขึ้น มิมบัรจึงถูกจัดตั้งขึ้นในสถานที่ที่จะทำละหมาด และท่านได้กำหนดวันเพื่อให้ประชาชนได้ออกไปพร้อมเพรียงกันในวันนั้น ท่านหญิงอาอิซะห์ได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้ออกไปในขณะที่ปรากฏแสงตะวัน ท่านได้นั่งบนมิมบัรแล้วได้กล่าวตักบีร[1] และกล่าวคำสรรเสริญอัลเลาะห์ผู้ยิ่งใหญ่และเกรียงไกร หลังจากนั้นท่านได้กล่าวว่า : แท้จริงพวกท่านได้มาร้องทุกข์ถึงความแห้งแล้งในบ้านเมืองของพวกท่าน และการที่ฝนล่าจากฤดูกาลของมัน ความจริงอัลเลาะห์ผู้ยิ่งใหญ่และเกรียงไกรได้ใช้พวกท่านทั้งหลายให้วิงวอนขอต่อพระองค์ และได้ให้สัญญาแก่พวกท่านว่าพระองค์จะรับการขอของพวกท่าน หลังจากนั้นท่านได้กล่าวต่อไปอีกว่า : การสรรเสริญทั้งมวลเป็นสิทธิของอัลเลาะห์ผู้อภิบาลสากลโลก พระองค์เป็นผู้ทรงเมตตากรุณาเสมอ เป็นผู้มีกรรมสิทธิแต่ผู้เดียว ในวันตัดสิน ไม่มีพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพสักการะเว้นแต่อัลเลาะห์องค์เดียว พระองค์จะกระทำตามที่พระองค์ประสงค์ โอ้พระองค์อัลเลาะห์ ท่านคือพระผู้เป็นเจ้าที่แท้จริง ไม่มีพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพสักการะเว้นแต่พระองค์ท่านเท่านั้นที่เป็นผู้ร่ำรวยส่วนพวกเราเป็นพวกที่ยากจน ได้โปรดประทานฝนให้ตกลงมาแก่พวกเรา และได้โปรดดลบันดาลสิ่งที่ท่านได้ประทานลงมาเป็นกำลังและเป็นสิ่งที่จะนำไปสู่เป้าหมายของพวกเราตลอดไป ต่อจากนั้นท่านนบี (ซ.ล.) ได้ยกมือทั้งสองข้างของท่าน ท่านได้ยกอยู่อย่างนั้นจนความขาวจากรักแร้ทั้งสองข้างของท่านปรากฏ หลังจากนั้นท่านได้หันหลังให้แก่ประชาชน และได้กลับผ้าห่มของท่าน ต่อมาท่านได้หันหน้ามาทางประชาชนแล้วลงจาก (มิมบัร) ต่อมาท่านได้ละหมาดสองร่อกาอัต หลังจากนั้นอัลเลาะห์ได้บันดาลให้เกิดเมฆ ฟ้าร้องและฟ้าแลบ ต่อมาฝนก็ตกด้วยอนุมัติของอัลเลาะห์ ท่านนบียังไม่ทันจะกลับถึงมัสยิดของท่าน น้ำก็ได้ไหลบ่าเสียก่อนเมื่อท่านนบี (ซ.ล.) แลเห็นพวกเขาพากันรีบกลับบ้าน ท่านได้เผยยิ้มจนเห็นเขี้ยวของท่าน[2] พลางกล่าวว่า : ข้าพเจ้าให้สัตย์ปฏิญาณว่า แท้จริงอัลเลาะห์คือผู้ทรงอำนาจเหนือทุกสิ่งและแท้จริงตัวข้าพเจ้าเป็นบ่าวของอัลเลาะห์และทูตประกาศศาสนาของพระองค์ *รายงานโดย อบูดาวูด อิบนูฮิบบาน และฮากิมถือว่าเป็นฮาดีษซอเหียะห์*

ผู้นำ (อีหม่าม) จะต้องรับคำเรียกร้องของประชาชนในเรื่องการละหมาดขอฝน[3]

เล่าจากอะนัส (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ชายคนหนึ่งได้มาหาท่านนบี (ซ.ล.) ขณะที่ท่านกำลังอ่านคุตบะห์ในวันศุกร์ แล้วกล่าวว่า : โอ้ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ สัตว์ตายหมดแล้ว[4] ทางขาดหมด

---

(1) เพื่อวิงวอนขอดุอาอ

(2) เพราะความดีใจที่อัลเลาะห์รับคำวิงวอน และชอบใจที่ประชาชนขอฝน แต่พอฝนตกกลับเผ่นหนี (3) เป็นการเจริญรอยตามท่านนบี(ซ.ล.)

(4) เพราะไม่มีอาหารเนื่องจากขาดฝน

แล้ว[1] ดังนั้นท่านจงวิงวอนต่ออัลเลาะห์เถิด[2] ท่านร่อซูลุ้ลเลาห์ (ซ.ล.) จึงได้วิงวอนขอดุอาอฺ และในบางรายงานว่า : ท่านได้ยกมือทั้งสองของท่าน แล้วกล่าวว่า : โอ้พระองค์อัลเลาะห์ได้โปรดให้ฝนตกลงมาแก่พวกเรา ได้โปรดให้ฝนตกลงมาแก่พวกเรา ได้โปรดให้ฝนตกลงมาแก่พวกเรา ฝนได้ตกลงมาตั้งแต่วันศุกร์นั้นจนถึงอีกวันศุกร์หนึ่ง จึงได้มีชายคนหนึ่งเข้ามาแล้วกล่าวว่า : โอ้ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ บ้านพังหมดแล้ว ทางขาดหมดแล้ว สัตว์ตายหมดแล้ว ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) จึงได้กล่าววิงวอนขึ้นว่า : ข้าแด่อัลเลาะห์เจ้า ได้โปรดให้ฝนไปตกบนยอดเขายอดดอย ตามซอกเขาและสถานที่ที่มีต้นไม้ขึ้นเถิด และในบางรายงานว่า : (ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ได้กล่าวว่า) ข้าแด่พระองค์อัลเลาะห์ได้โปรดให้ฝนตกรอบ ๆ เรา[3] อย่าตกบนเรา[4] เมฆฝนได้เคลื่อนตัวออกจากนครมะดีนะห์เหมือนถลกผ้า ฝนได้เริ่มตกรอบ ๆ นครมะดีนะห์ ไม่ได้ตกลงมาที่นครมะดีนะห์แม้แต่หยดเดียว ข้าพเจ้าได้มองไปยังนครมะดีนะห์ มันมีสภาพเหมือนมีมกุฎสวมอยู่[5] *รายงานโดย ห้าคน นอกจากติรมีซี*

คำกล่าวขณะฝนตกและมีลมพายุ

เล่าจากท่านหญิงอาอิซะห์ (ร.ด.) ว่า แท้จริงท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) เมื่อท่านได้แลเห็นฝนตกท่านกล่าวว่า : ข้าแด่พระองค์อัลเลาะห์(ขอได้โปรดให้)เป็นฝนที่มีประโยชน์(แก่แผ่นดินและมวลมนุษย์) *รายงานโดย บุคอรีและนาซาอี*

และตามตัวบทของนาซาอีว่า : ข้าแด่พระองค์อัลเลาะห์ ขอได้โปรดให้มันเป็นฝนที่มีประโยชน์ (แก่แผ่นดินและมวลมนุษย์) (และท่านอิบนุอุมัรได้นำไปเปรียบกับคำโคลงของท่านอบีตอลิบที่ได้กล่าวว่า : ขอให้เมฆสีขาวตกลงมาเป็นฝนด้วยพระเมตตาของพระผู้เป็นเจ้า ซึ่งเป็นที่ยึดเหนี่ยวของเด็กกำพร้าและเป็นที่พึ่งของหญิงหม้าย) *รายงานโดย บุคอรี*

เล่าจากซัยดฺ บุตรคอลิด อัลยุฮะนี (ร.ด.) เขาได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้ละหมาดซุบฮ์ร่วมกับพวกเราที่อัลฮุดัยบียะห์ บนรอยน้ำฝนที่ตกเมื่อคืนนี้ เมื่อท่านละหมาดเสร็จได้หันหน้ามาทางประชาชนแล้วกล่าวว่า : ท่านทั้งหลายทราบหรือไม่ว่า พระผู้เป็นเจ้าของพวกท่านได้กล่าวอะไรบ้าง ? พวกเขา (เหล่าอัครสาวก) ตอบว่า : อัลเลาะห์และรอซูลของพระองค์ทราบดี ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์จึงได้กล่าวว่า พระผู้เป็นเจ้าได้กล่าวว่า : ส่วนหนึ่งจากบ่าวของเรารุ่งเช้าขึ้นมาเขาเป็นผู้ศรัทธา (มุอฺมิน) ต่อเรา และเป็นผู้ทรยศ (กาฟิร : ผู้ไม่ศรัทธา) สำหรับผู้ที่กล่าวว่า : พวกเราได้รับน้ำฝนเพราะความโปรดปรานของอัลเลาะห์ และเพราะความเมตตาของพระองค์นั่นแหละ คือผู้ที่ศรัทธาต่อเราเป็นผู้ทรยศต่อดวงดาว[6] ส่วนผู้ที่กล่าว

---

(1) เพราะไม่มีการเดินทางของสัตว์ที่ใช้เป็นพาหนะ (2) คือวิงวอนขอให้ฝนตก

(3) คือตกในบริเวณที่มีการทำกสิกรรม (4) อย่าตกในบริเวณที่เป็นที่อยู่อาศัย

(5) คือตกอยู่ในวงล้อมของเมฆฝนที่ตกลงมารอบ ๆ นครมะดีนะห์

(6) คือไม่เชื่อว่าดวงดาวมีอิทธิพลทำให้ฝนตก

ว่า (พวกเราได้รับน้ำฝน) เพราะดาวดวงนั้นดวงนี้ นั่นแหละคือผู้ที่ทรยศต่อเรา และเป็นผู้ที่ศรัทธาต่อดวงดาว[1] *รายงานโดย บุคอรีและมุสลิม*

ตัวบทของมุสลิมมีว่า : ท่านทั้งหลายไม่ทราบถึงสิ่งที่พระผู้เป็นเจ้าของพวกท่านได้กล่าวไว้หรือ ? พระผู้เป็นเจ้าของพวกท่านได้กล่าวว่า : ไม่มีสิ่งใดที่เราได้มอบให้แก่บ่าวของเราจากความโปรดปราน นอกจากจะต้องมีกลุ่มหนึ่งจากพวกเขาเป็นพวกทรยศ พวกเขาจะกล่าวว่า : ดวงดาวและด้วยดวงดาว[2]

เล่าจากท่านหญิงอาอิซะห์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) เมื่อเกิดลมพายุท่านกล่าวว่า : ข้าแด่พระองค์อัลเลาะห์ ข้าพเจ้าขอความดีของมันจากท่านและความดีของสิ่งที่มีอยู่ในตัวมัน และความดีของสิ่งที่มันพามา และข้าพเจ้าขอป้องกันด้วยท่านจากความชั่วร้ายของมัน และความชั่วร้ายของสิ่งที่มีอยู่ในตัวมัน และความชั่วร้ายของสิ่งที่มันพามา ท่านหญิงอาอิซะห์ได้กล่าวว่า : เมื่อฟ้าได้เปลี่ยนแปลง (ด้วยสายลมและความมืดครึ้ม) สีหน้าของท่านจะเปลี่ยนไป ท่านได้เข้า ๆ ออก ๆ และหันหน้าหันหลัง จนเมื่อฝนตก ใบหน้าของท่านจึงจะคลายกังวล และข้าพเจ้าก็รู้ได้จากสีหน้าของท่าน ข้าพเจ้าจึงได้ถามท่าน (ว่าทำไมจึงทำเช่นนั้น) ท่านได้ตอบว่า : โอ้อาอิซะห์ บางทีมันอาจเหมือนกับที่พวกอ้าด[3] ได้กล่าวขณะเมื่อพวกนั้นแลเห็นการลงโทษได้ลงมาเป็นกลุ่มเมฆ แผ่กว้างมุ่งตรงไปยังหุบเขาที่พวกเขาอาศัยอยู่ พวกเขาก็กล่าวว่า : นี่คือกลุ่มเมฆที่จะให้น้ำฝนแก่เรา *รายงานโดย มุสลิมและติรมีซี*

เอาความเป็นศิริมงคลด้วยฝนแรก

เล่าจากอะนัส (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ฝนได้ตกลงมาถูกเราขณะที่พวกเราอยู่กับท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) ท่านอะนัสได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุ้บเลาะห์ได้ถลกผ้า ของท่าน[4] จนกระทั่งน้ำฝนได้ถูกตัวท่าน พวกเราจึงได้ถามว่า : โอ้ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ ทำไมท่านจึงทำอย่างนี้ ? ท่านได้ตอบว่า : เพราะมันเป็นสิ่งใหม่ ๆ ที่มาจากพระผู้เป็นเจ้า[5] *รายงานโดย มุสลิม*

อนุญาตให้ใช้คนที่อัลเลาะห์รักเป็นสื่อเชื่อมโยงไปหาพระองค์

เล่าจากอะนัสว่า แท้จริงท่านอุมัร บุตรอัลค็อตตอบ (ร.ด.) ได้ปรากฏว่า ในขณะที่ประชาชนประสบกับความแห้งแล้ว ท่านได้ขอฝนโดยเอาท่านอัลอับบาส บุตรอับดิ้ลมุตตอลิบ[6] เป็นสื่อเชื่อมโยงโดยท่านได้กล่าวว่า : ข้าแด่พระองค์อัลเลาะห์ ความจริงพวกเราเคยเอานบีของ

---

(1) คือเชื่อว่าดวงดาวมีอิทธิพลทำให้ฝนตก

(2) ดวงดาวทำให้ฝนตก ด้วยดวงดาวที่นำฝนมาให้เรา

(3) คือพวกของนบีฮูด(อ.ล.) (4) คือท่านได้ถลกแขนรั้งผ้าขึ้นและเปิดศีรษะ

(5) มันเป็นมงคลที่มาจากพระผู้เป็นเจ้า สมควรที่เราจะเอาความเป็นศิริมงคลจากมัน

(6) คือลุงของท่านนบี(ซ.ล.) ซึ่งเป็นญาติใกล้ชิดที่ท่านนบีใช้ให้พวกเรารัก

พวกเราเป็นสื่อเชื่อมโยงไปหาท่าน ท่านก็ได้ประทานน้ำฝนให้แก่พวกเรา และบัดนี้พวกเราได้เอาลุงของนบีของเราเป็นสื่อเชื่อมโยงไปหาท่าน ขอได้โปรดประทานน้ำฝนให้แก่พวกเรา ท่านอะนัสได้กล่าวว่า ; ต่อมาพวกเขาเหล่านั้นก็ได้รับน้ำฝน *รายงานโดย บุคอรี*

ท่านมุสอับ บุตรสะอฺดฺได้กล่าวว่า : แท้จริงบิดาของข้าพเจ้านั้นเห็นว่าตัวท่านมีเกียรติยิ่งกว่าคนอื่น ๆ[1] ท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า พวกท่านจะไม่ได้รับชัยชนะและพวกท่านจะไม่ได้เครื่องประทังชีวิต ถ้าหากไม่มีคนอ่อนแออยู่ในหมู่พวกท่าน *รายงานโดย ห้าคน นอกจากมุสลิม*

ตัวบทของนาซาอีว่า : แท้จริงอัลเลาะห์จะให้ประชากรนี้ได้ชัยชนะ ด้วยคนอ่อนแอของพวกเขา ด้วยการวิงวอนขอของพวกเขา ด้วยละหมาดของพวกเขา และด้วยความบริสุทธิ์ใจของพวกเขา[2] ต่อไปจะได้นำมากล่าวอีกอย่างละเอียดในเรื่องยิฮาด อินซาอัลเลาะห์ตาอาลา (ถ้าหากอัลเลาะห์มีพระประสงค์)

เล่าจากอุสมาน บุตรฮะนีฟ (ร.ด.) ว่า แท้จริงมีผู้ชายตาบอดคนหนึ่งได้มาหาท่านนบี (ซ.ล.) แล้วกล่าวว่า : ท่านจงวิงวอนต่ออัลเลาะห์ให้ข้าพเจ้าหาย (จากอาการตาบอด) ท่านนบีได้กล่าวว่า : ถ้าหากท่านต้องการข้าพเจ้าจะวิงวอนขอดุอาอฺให้ แต่ถ้าท่านต้องการโดยท่านมีความซอบัร(อดทน)มันเป็นความดีแก่ท่าน ชายผู้นั้นกล่าวว่า : ท่านจงวิงวอนขอต่ออัลเลาะห์เถิด ท่านนบีจึงได้ใช้ให้เขาไปอาบน้ำละหมาด และให้อาบน้ำละหมาดอย่างดีและใช้ให้เขาวิงวอนโดยใช้ดุอาอฺนี้ : ข้าแด่พระองค์อัลเลาะห์ แท้จริงข้าพเจ้าขอต่อท่านและมุ่งหน้ามาหาท่านโดยเอานบีของท่าน คือมูฮำมัด นบีแห่งความเมตตาปราณีเป็นสื่อ (เชื่อมโยงมายังท่าน) แท้จริงข้าพเจ้ามุ่งมายังพระผู้เป็นเจ้า โดยเอาท่าน (โอ้มูฮำมัด) เป็นสื่อในความต้องการ (ธุระ) ของข้าพเจ้าครั้งนี้ เพื่อให้จัดการแก่ข้าพเจ้า ข้าแด่พระองค์อัลเลาะห์ขอท่านได้โปรดรับความช่วยเหลือของเขา (มูฮำมัด) ในเรื่องของข้าพเจ้า *รายงานโดย ติรมีซีและอิบนุมายะห์*

เล่าจากอุมัร (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ขออนุญาตท่านนบี (ซ.ล.) เพื่อเดินทางไปทำอุมเราะห์ ท่านได้อนุญาตให้ข้าพเจ้าแล้วกล่าวว่า : ท่านอย่าลืมพวกเรา โอ้น้องชายที่น่ารักของฉันในการขอดุอาอฺของท่าน[3] ท่านอุมัรได้กล่าวว่า : มันเป็นคำพูดที่ไม่มีอะไรจะทำให้ข้าพเจ้าดีใจยิ่งไปกว่านั้น แม้จะแลกด้วยโลกนี้ก็ตาม *รายงานโดย อบูดาวูดและติรมีซี*

ตัวบทของติรมีซีว่า : ข้าพเจ้าได้ขออนุญาตท่านนบี (ซ.ล.) เพื่อเดินทางไปทำอุมเราะห์ ท่านได้กล่าวว่า : โอ้น้องชายที่รัก ท่านจงให้พวกเราได้เข้าร่วมอยู่ในการขอดุอาอฺของท่านและท่านอย่าลืมพวกเรา

---

(1) คือมีเกียรติยิ่งกว่าคนที่อ่อนแอ เนื่องจากเขามีผลงานดีเด่นมากมายในอิสลาม

(2) สมควรที่จะได้ใช้พวกที่อ่อนแอ เป็นสื่อเชื่อมโยงไปหาอัลเลาะห์ในการขอป้องกันจากสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา และขอให้ได้รับสิ่งที่ปรารถนา

(3) คืออย่าลืมขอดุอาอฺให้แก่พวกเราด้วย

ละหมาดดุฮา[1]

เล่าจากซัยด์ บุตรอัรกอม (ร.ด.) ว่า เขาได้เห็นคนกลุ่มหนึ่งกำลังละหมาดในขณะที่ตะวันได้ขึ้น (ดุฮา)[12] ท่านซัยด์ได้กล่าวว่า : พวกเขาไม่ทราบหรือว่าความจริงการละหมาดในเวลานอกจากชั่วโมงนี้ประเสริฐกว่า เพราะแท้จริงท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ละหมาดอัลเอาวาบีนนั้นคือละหมาดในขณะที่ทรายร้อน[3] *รายงานโดย มุสลิมและอะห์มัด*

เล่าจากอบีฮุรอยเราะห์ (ร.ด.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : คนรักของข้าพเจ้า (ซ.ล.) ได้สั่งเสียให้ข้าพเจ้าปฏิบัติสามประการ คือ ให้ถือศีลอดสามวันทุก ๆ เดือน[4] ให้ละหมาดดุฮาสองร่อกาอัต[5] และให้ข้าพเจ้าละหมาดวิตร์ก่อนนอน *รายงานโดย ห้าคน*

เล่าจากท่านหญิงอาอิชะห์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้ละหมาดดุฮาสี่ร่อกาอัต และจะเพิ่มตามแต่อัลเลาะห์ต้องการ[6] *รายงานโดย มุสลิม นาซาอี และอะห์มัด*

เล่าจากอุมมฺฮานิอฺ บุตรสาวของอบีตอลิบ (ร.ด.) ว่า แท้จริงท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้ละหมาดสุนัตดุฮา ในวันที่เข้ายึดครองนครมักกะห์แปดร่อกาอัต โดยให้สลามทุก ๆ สองร่อกาอัต และในบางรายงานว่า : แท้จริงท่านนบี (ซ.ล.) ได้เข้าไปในบ้านของหล่อน (อุมมฺฮานิอฺ) ในวันที่เข้ายึดครองนครมักกะห์ ท่านได้อาบน้ำและได้ละหมาดแปดร่อกาอัต *รายงานโดย สี่คน*

เล่าจากอบีซัซร์ (ร.ด.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ข้อต่อทุกข้อ[7] ของใครคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านนั้น รุ่งเช้าขึ้นมาควรจะมีการบริจาคทาน (ซอดาเกาะห์) ทุก ๆ การกล่าวตัสแบะห์หนึ่งครั้งเป็นซอดาเกาะห์ ทุก ๆ การกล่าวตะห์มีดหนึ่งครั้งเป็นซอดาเกาะห์ทุก ๆ การกล่าวตะห์ลีลหนึ่งครั้งเป็นซอดาเกาะห์ ทุก ๆ การกล่าวตักบีรหนึ่งครั้งเป็นซอดาเกาะห์ การใช้ให้ทำความดีเป็นซอดาเกาะห์ การห้ามปรามความชั่วเป็นซอดาเกาะห์ และละหมาดสองร่อกาอัตที่เขากระทำจากละหมาดดุฮา ถือเป็นการพอเพียงจากการกระทำต่าง ๆ ที่กล่าวมา *รายงานโดย มุสลิม อบูดาวูดและอะห์มัด*

ตามรายงานของอบูดาวูดและอะห์หมัดว่า : ข้อต่อทุกข้อของมนุษย์นั้นจะเป็นการบริจาคทาน (ซอดาเกาะห์) การให้สลามแก่คนที่เขาพบเป็นซอดาเกาะห์ การที่เขาใช้ให้ทำความดีเป็น

---

(1) ฮาดีษที่มีมาเกี่ยวกับเวลาจำนวนร่อกาอัตและคุณค่าของละหมาดดุฮา ซึ่งเป็นสุนัตให้กระทำทุก ๆ วัน (2) คนกลุ่มนั้นคือชาวกุบาอฺ

(3) เวลาที่ดีเยี่ยมในการละหมาดดุฮา คือในขณะที่แดดจ้า ถึงแม้ว่าเข้าเวลาละหมาดดุฮา ตั้งแต่วันขึ้นสูงชั่วค้ำมหอก และคงอยู่จนกระทั่งตะวันคล้อยก็ตาม

(4) คือวันข้างขึ้น ขึ้น 13, 14 และ 15 ค่ำ

(5) ทุกวัน ดังปรากฏตามรายงานของอะห์มัด (6) คือเกินกว่าสี่ร่อกาอัต แต่จำไม่ได้ว่าเท่าไหร่ (7) ข้อต่อในร่างกายมีทั้งหมด 360 ชิ้น ดังนั้นสมควรที่มุสลิมจะได้บริจาคทานให้เท่ากับจำนวนข้อต่อที่มีอยู่ในร่างกายทุกวัน เพื่อเป็นการรำลึกถึงบุญคุณของอัลเลาะห์เจ้าที่ได้ให้มีชีวิตขึ้นมาอีกหลังจากตายไปแล้ว(คือนอนหลับ) และส่วนหนึ่งจากการบริจาคทานก็คือสิ่งที่กล่าวอยู่ในฮาดีษนี้

ซอดาเกาะห์ การที่เขาห้ามปรามจากการทำความชั่วเป็นซอดาเกาะห์ การขจัดอันตรายให้พ้นทางเดินเป็นซอดาเกาะห์ การร่วมประเวณีกับภรรยาของเขาเป็นซอดาเกาะห์[1] และละหมาดสองร่อกาอัตจากละหมาดดุฮา ถือเป็นการพอเพียงจากการทำซอดาเกาะห์ทั้งหมดที่กล่าวมา[2]

เล่าจากนุอัยมฺ บุตรฮัมมาร (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ยินท่านนบี (ซ.ล.) กล่าวว่า : อัลเลาะห์ผู้ทรงยิ่งใหญ่และเกรียงไกรได้กล่าวว่า : อย่าลืมเราจากการกระทำละหมาดสี่ร่อกาอัตในตอนเริ่มวันใหม่ของท่าน[3] เราจะให้ท่านพอเพียงตลอดทั้งวัน[4] *รายงานโดย อบูดาวูด อะห์มัด และติรมีซี*

ตัวบทของติรมีซีว่า : โอ้ลูกหลานของอาดำ เจ้าจงละหมาดเพื่อเราในตอนเริ่มวันใหม่สี่ร่อกาอัต เราจะให้เจ้าพอเพียงตลอดทั้งวัน

เล่าจากมุอาซ บุตรอะนัส อัลยุฮะนี (ร.ด.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ผู้ใดนั่งอยู่ในที่ละหมาดของเขาขณะที่เสร็จจากละหมาดซุบฮ์ จนกระทั่งได้ละหมาดดุฮาสองร่อกาอัต โดยเขาไม่ได้พูดอะไรนอกจากความดี บาปต่าง ๆ ของเขาจะถูกอภัยให้[5] ถึงแม้มันจะมากมายเหมือนฟองทะเลก็ตาม *รายงานโดย อบูดาวูดและติรมีซี*

ตามตัวบทของติรมีซีว่า : ผู้ใดได้ละหมาดซุบฮ์โดยทำรวมกัน (ยามาอะห์) ต่อจากนั้นเขาได้นั่งระลึกถึงอัลเลาะห์ (ซิกรุ้ลเลาะห์) จนกระทั่งตะวันขึ้น หลังจากนั้นเขาได้ละหมาดสองร่อกาอัตร จะปรากฏผลบุญให้แก่เขาเหมือนผลบุญของการทำฮัจย์และอุมเราะห์อย่างสมบูรณ์ อย่างสมบูรณ์ อย่างสมบูรณ์

เล่าจากอบีอุมามะห์ (ร.ด.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ผู้ใดออกจากบ้านของเขาในสภาพที่สะอาด (คือมีน้ำละหมาด) ไปละหมาดฟัรดู ผลบุญของเขาเหมือนผลบุญของผู้ทำฮัจย์ที่ครองเอียะห์รอม และผู้ใดได้ออกไปละหมาดดุฮาโดยไม่มีใครออกไปนอกจากตัวเขา ผลบุญของเขาเหมือนผลบุญของผู้ที่ทำอุมเราะห์ การละหมาดครั้งหนึ่งติดต่อกับละหมาดอีกครั้งหนึ่ง[6] โดยไม่มีคำพูดไร้สาระขั้นระหว่างละหมาดทั้งสอง จะถูกบันทึกไว้ในสวรรค์ชั้นอิ้ลลียีน[7] *รายงานโดย อบูดาวูด*

เล่าจากอบีฮุรอยเราะห์ (ร.ด.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ผู้ใดรักษาละหมาดดุฮา บาปต่าง ๆ ของเขาจะได้รับการอภัย ถึงแม้มันจะมากมายเหมือนฟองทะเลก็ตาม *รายงานโดย ติรมีซี*

---

(1) ถ้าหากตั้งเจตนาเป็นการรักษาตัวจากความชั่ว(ซินา) หรือตั้งเจตนาเพื่อให้ได้บุตร

(2) เพราะในการทำละหมาดเป็นการเคลื่อนไหวของข้อต่อทุกข้อ

(3) สี่ร่อกาอัตในที่นี้หมายถึงละหมาดดุฮา

(4) คือผู้ที่ละหมาดจะได้รับความคุ้มครองจากอัลเลาะห์ตลอดทั้งวัน

(5) หมายถึงบาปเล็ก ๆ น้อย

(6) คือละหมาดติดต่อกัน ไม่ว่าจะเป็นละหมาดฟัรดูทั้งสองหรือฟัรดูกับสุนัต โดยไม่มีคำพูดไร้สาระระหว่างนั้น

(7) สวรรค์ชั้นสูงสุด

ละหมาดสุนัตหลังตะวันคล้อย (ซะวาล)

เล่าจากอบีอัยยูบ จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : สี่ร่อกาอัตก่อนละหมาดดุหร์ โดยไม่มีการให้สลามระหว่างนั้น(1) ประตูฟ้าจะถูกเปิดออกเนื่องจากละหมาดทั้งสี่ร่อกาอัตนั้น(2) *รายงานโดย อบูดาวูดและติรมีซี*

ตัวบทของติรมีซีว่า : ปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) จะละหมาดสี่ร่อกาอัต หลังจากตะวันคล้อยก่อนละหมาดดุหร์ โดยท่านได้กล่าวว่า : มันเป็นชั่วโมงที่ประตูฟ้าถูกเปิด และข้าพเจ้าต้องการให้การกระทำที่เป็นความดีของข้าพเจ้าขึ้นไปในชั่วโมงนั้น

ละหมาดกลางคืน (ละหมาดตะฮัจยุด) และคุณค่าของมัน

อัลเลาะห์ตาอาลาได้กล่าวว่า : และในบางช่วงของเวลากลางคืน ท่านจงตื่นขึ้นทำละหมาดตะฮัจยุดเถิด เป็นละหมาดที่เพิ่มเติมให้แก่ท่าน หวังว่าพระผู้เป็นเจ้าของท่านจะแต่งตั้งท่านให้อยู่ในตำแหน่งที่ควรแก่การสรรเสริญ(3)

เล่าจากอบีฮุรอยเราะห์ (ร.ด.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : พระผู้เป็นเจ้าของเราผู้มีศิริมงคลและสูงส่ง จะลงมายังฟากฟ้าทุกคืนในช่วงเวลาที่เหลืออยู่หนึ่งในสามสุดท้ายของกลางคืน พระองค์จะกล่าวว่า : ผู้ใดวิงวอนขอต่อเรา เราจะรับคำขอของเขา ผู้ใดขอเราเราจะให้เขา ผู้ใดขออภัยต่อเรา เราจะให้อภัยเขา *รายงานโดย สี่คน*

และเล่าจากเขา (อบีฮุรอยเราะห์) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : อัลเลาะห์จะลงมายังฟากฟ้าทุกคืนในช่วงเวลาที่ล่วงไปหนึ่งในสามแรกของเวลากลางคืน(4) พระองค์จะกล่าวว่า : เราคือเจ้าของที่แท้จริง เราคือเจ้าของที่แท้จริง ใครวิงวอนขอเรา เราจะรับคำวิงวอนขอของเขา ใครขอเราเราจะให้เขา ใครขออภัยต่อเรา เราจะให้อภัยแก่เขา การจะเป็นอยู่อย่างนั้นจนแสงอรุณขึ้น *รายงานโดย มุสลิมและติรมีซี*

ตัวบทของมุสลิมว่า : แท้จริงในเวลากลางคืนนั้น มีอยู่หนึ่งชั่วโมง ที่ไม่มีมุสลิมคนใดขอความดีทั้งกิจการของโลกนี้และโลกหน้าต่ออัลเลาะห์ไปตรงกับชั่วโมงนั้น นอกจากอัลเลาะห์จะให้ตามที่เขาขอและชั่วโมง (ที่อัลเลาะห์รับคำขอ) นั้นมีอยู่ทุกคืน

และเล่าจากเขา (อบีฮุรอยเราะห์) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : การถือศีลอดที่ประเสริฐยอดเยี่ยมหลังจากเดือนรอมาดอน คือการถือศีลอดในเดือนของอัลเลาะห์ มุฮัรรอม และละหมาดที่ประเสริฐยอดเยี่ยมหลังจากละหมาดฟัรดู คือละหมาดกลางคืน (ตะฮัจยุด) *รายงานโดย ห้าคน นอกจากบุคอรี*

---

(1) โดยมีตะซะฮ์ฮุดเดียวหนึ่งสลามในร่อกาอัตสุดท้าย ตั้งเจตนาดว่าเป็นละหมาดหลังตะวันคล้อย ไม่ใช่ละหมาดสุนัตดุหร์

(2) เป็นการเปรียบเปรยว่า ละหมาดนั้นได้รับการต้อนรับอย่างดี

(3) คือตำแหน่งที่สามารถให้ความช่วยเหลือแก่ประชากรได้

(4) คือเริ่มลงมาตั้งแต่ช่วงนี้เป็นต้นไป

และเล่าจากเขา (อบีฮุรอยเราะห์) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ไซตอนมารร้ายจะผูกปมบนท้ายทอยของใครคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านขณะเขานอนหลับสามปม และมันจะกำกับในแต่ละปมที่มันผูกว่า : เจ้าจงนอนเถิดเวลากลางคืนยังอยู่อีกนาน ดังนั้นถ้าหากเขาตื่นขึ้นมาและระลึกถึงอัลเลาะห์ ปมนั้นจะหลุดออกปมหนึ่ง และถ้าหากเขาลุกขึ้นมาอาบน้ำละหมาดปมก็จะหลุดออกอีกปมหนึ่ง และถ้าหากเขาได้ไปละหมาดปมก็จะหลุดออกทั้งหมด เขาก็จะตื่นเช้าขึ้นมาด้วยความกระฉับกระเฉงและสบายใจ ถ้าไม่เช่นนั้นเขาจะตื่นเช้าขึ้นมาด้วยจิตใจที่หม่นหมองและขี้เกียจ *รายงานโดย ห้าคน นอกจากติรมีซี*

เล่าจากอับดิ้ลลาห์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ได้มีผู้กล่าวถึงชายคนหนึ่งให้ท่านนบี (ซ.ล.) ได้ยินโดยกล่าวว่า : เขานอนหลับจนรุ่งเช้ามิได้ลุกขึ้นละหมาด ท่านนบีได้กล่าวว่า : ซัยตอนมารร้ายได้เยี่ยวกรอกเข้าไปในรูหูของเขา *รายงานโดย บุคอรี มุสลิมและนาซาอี*

เล่าจากอัลมุฆีเราะห์ (ร.ด.) ได้กล่าวว่า : ความจริงท่านนบี (ซ.ล.) ได้ลุกขึ้นเพื่อทำละหมาด จนเท้าทั้งสองข้างหรือน่องทั้งสองข้างของท่านบวม ได้มีผู้กล่าวแก่ท่านว่า (ทำไมท่านจึงต้องทำให้ตัวเองเหน็ดเหนื่อย ในเมื่ออัลเลาะห์ได้อภัยให้แก่ท่านแล้ว) ท่านกล่าวตอบว่า : ข้าพเจ้าจะไม่เป็นบ่าวที่รู้สำนึกบุญคุณอย่างนั้นหรือ ? *รายงานโดย บุคอรี มุสลิมและนาซาอีและติรมีซี*

และตัวบทของติรมีซีว่า : ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้ละหมาดจนฝ่าเท้าทั้งสองข้างของท่านบวมเป่ง ได้มีผู้กล่าวแก่ท่านว่า : ท่านถูกบังคับให้กระทำอย่างนี้หรือ ทั้ง ๆ ที่เขาได้อภัยให้ท่านแล้วทั้งความผิดที่ผ่านพ้นมาและที่จะเกิดขึ้นในภายหลัง ท่านนบีได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าจะไม่เป็นบ่าวที่รู้สำนึกบุญคุณอย่างนั้นหรือ ?

เล่าจากอุมมุซาลามะห์ (ร.ด.) ว่า แท้จริงท่านนบี (ซ.ล.) ได้ตื่นขึ้นในคืนหนึ่งแล้วกล่าวว่า : ซุบฮานัลเลาะห์ ! มีอะไรบ้างจากความปั่นป่วนวุ่นวายที่ถูกส่งลงมาในคืนนี้ ? มีอะไรบ้างจากความโปรดปรานของอัลเลาะห์ ที่ได้ถูกส่งลงมาในคืนนี้ ? ใครที่จะไปปลุกเจ้าของห้องเหล่านี้ ?(1) โอ ! ช่างมีมากมายเหลือเกิน ผู้ที่มีเครื่องนุ่งห่มในโลกนี้ เป็นผู้ที่เปลือยกายในโลกหน้า(2) *รายงานโดย บุคอรี*

เล่าจากอับดิ้ลลาห์ บุตรอัมรฺ (ร.ด.) ว่า แท้จริงท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ละหมาดที่อัลเลาะห์รักยิ่ง คือละหมาดของนบีดาวูด (อ.ล.) และการถือศีลอดที่อัลเลาะห์รักยิ่งคือการถือศีลอดของนบีดาวูด โดยปรากฏว่าท่านนบีดาวูดนอนครึ่งคืน และลุกขึ้น (ทำละหมาด) หนึ่งในสามของเวลากลางคืน และจะนอนต่ออีกหนึ่งในหกของเวลากลางคืน และท่านถือศีลอดวันหนึ่งเว้นวันหนึ่ง *รายงานโดย สามคน*

---

(1) คือบรรดาภรรยาของท่าน

(2) โดยไม่มีความดีติดตัวไปในโลกหน้า

เล่าจากอะลี (ร.ด.) ว่า : แท้จริงท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้มาหาและพบว่า อะลีและฟาติมะห์นอนหลับในคืนหนึ่ง ท่านจึงได้กล่าวว่า : ท่านทั้งสองลุกขึ้นทำละหมาดเถิด ข้าพเจ้าได้กล่าวว่า : โอ้ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ ชีวิตของเราอยู่ในเงื้อมือของอัลเลาะห์ ถ้าหากพระองค์ต้องการจะปลุกเราให้ลุกขึ้น (เพื่อทำละหมาด) พระองค์ก็จะปลุกเราให้ตื่นขึ้น ท่านนบีจึงได้กลับออกไปเมื่อข้าพเจ้าได้กล่าวเช่นนั้น โดยไม่โต้ตอบข้าพเจ้าแต่อย่างใด หลังจากนั้นข้าพเจ้าได้ยินท่านกล่าวในขณะที่ท่านหันกลับไปพร้อมกับตบขาอ่อนของท่านว่า : มนุษย์นั้นเป็นพวกที่ชอบโต้เถียงมากที่สุด[1] *รายงานโดย บุคอรี มุสลิมและนาซาอี*

เล่าจากอบีฮุรอยเราะห์ (ร.ด.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : เมื่อสามีได้ปลุกภรรยาของเขาจากการนอนหลับในเวลากลางคืน แล้วเขาทั้งสองได้ละหมาด เขาทั้งสองจะถูกบันทึกเข้าอยู่ในกลุ่มของพวกผู้ชายที่ระลึกถึงอัลเลาะห์ และกลุ่มของผู้หญิงที่ระลึกถึงอัลเลาะห์

และเล่าจากเขา (อบีฮุรอยเราะห์) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : อัลเลาะห์ได้ให้ความเมตตาแก่ผู้ชายที่ตื่นขึ้นทำละหมาดในเวลากลางคืน และเขาได้ปลุกภรรยาของเขาให้ลุกขึ้น แต่ถ้าหากภรรยาของเขาไม่ยอมลุกขึ้น เขาได้ใช้น้ำพรมไปบนใบหน้าของหล่อนอัลเลาะห์ได้ให้ความเมตตาแก่ผู้หญิงที่ตื่นขึ้นทำละหมาดในเวลากลางคืน และหล่อนได้ปลุกสามีของหล่อนให้ลุกขึ้น แต่ถ้าหากสามีของหล่อนไม่ยอมลุกขึ้น หล่อนได้ใช้น้ำพรมไปบนใบหน้าของเขา *รายงานฮาดีษทั้งสองโดย อบูดาวูด นาซาอีและอิบนุมายะห์*

เล่าจากอบีอุมามะห์ (ร.ด.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : พวกท่านจะต้องตื่นขึ้นทำละหมาดในเวลากลางคืน เพราะมันเป็นแนวทางของคนดี ๆ ในยุคก่อนพวกท่านและมันเป็นสิ่งที่ทำให้เข้าใกล้ชิดกับพระเจ้าของพวกท่าน มันเป็นสิ่งที่ลบล้างความผิด และมันเป็นสิ่งที่จะยับยั้งจากความชั่ว และในบางรายงานว่า : และมันเป็นสิ่งที่จะขจัดโรคภัยไข้เจ็บให้พ้นออกจากร่างกาย *รายงานโดย ติรมีซี อะห์มัดและฮากิม*

จำนวนร่อกาอัตของละหมาดกลางคืนและวิธีละหมาด

เล่าจากอบีฮุรอยเราะห์ (ร.ด.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : เมื่อใครคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านได้ลุกขึ้นในตอนกลางคืน[2] ให้เขาจงเริ่มต้นละหมาดของเขาด้วยละหมาดสองร่อกาอัตเร็ว ๆ[3] *รายงานโดย มุสลิม อบูดาวูดและอะห์มัด*

เล่าจากอิบนิอุมัร (ร.ด.) ว่า : แท้จริงมีผู้ชายคนหนึ่งได้กล่าวว่า : โอ้ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ละหมาดกลางคืนนั้นทำอย่างไร ? ท่านตอบว่า : สองร่อกากัต สองร่อกาอัต[4] แต่เมื่อท่านกลัว (ว่าจะตื่นขึ้น) ละหมาดซุบฮ์ (ไม่ทัน) ให้ท่านจงทำละหมาดวิตร์แต่เพียงหนึ่งร่อกาอัต *(รายงานโดย ห้าคน*

---

(1) คือท่านนบี(ซ.ล.)โกรธ และกลับออกไปพร้อมกับอ่านโองการดังกล่าว เพราะท่านแปลกใจที่ได้รับคำตอบเช่นนั้นจากอะลี

(2) เพื่อละหมาดตะฮัจยุด

(3) เพื่อเป็นการ ทำให้ร่างกายกระชุ่มกระชวย

(4) คือละหมาดสองร่อกาอัตให้สลามครั้งหนึ่ง

และได้มีผู้ถามท่านหญิงอาอิซะห์ (ร.ด.) ถึงละหมาดของท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) ในเวลากลางคืน ท่านได้ตอบว่า : เจ็ด เก้าและสิบเอ็ด (ร่อกาอัต)[1] นอกจากสองร่อกาอัต (ก่อน) ละหมาดซุบฮ์ *รายงานโดย บุคอรี*

และเล่าจากเขา (ท่านหญิงอาอิซะห์) ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี (ซ.ล.) เคยละหมาดในเวลากลางคืนสิบสามร่อกาอัต จากสิบสามร่อกาอัตนั้นมีทั้งละหมาดวิตร์และสองร่อกาอัต (ก่อน) ละหมาดซุบฮ์[2]

เล่าจากอบีซาลามะห์ บุตรอับดิ้รเราะห์มาน (ร.ด.) ว่า แท้จริงเขาได้ถามท่านหญิงอาอิซะห์ว่า : ละหมาดของท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) ในเดือนรอมาดอนนั้นทำอย่างไร ? ท่านหญิงอาอิซะห์ได้ตอบว่า : ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) ไม่เคยละหมาดเกินกว่าสิบเอ็ดร่อกาอัต ไม่ว่าจะเป็นในรอมาดอนและนอกจากรอมาดอน ท่านรอซู้ลได้ละหมาดสี่ร่อกาอัต[3] ท่านอย่าถามถึงความสวยงาม (เรียบร้อย) และความยาวของมัน หลังจากนั้นท่านจะละหมาดอีกสี่ร่อกาอัต ท่านอย่าถามถึงความสวยงาม (เรียบร้อย) และความยาวของมัน หลังจากนั้นท่านจะละหมาดอีกสามร่อกาอัต[4] ข้าพเจ้าได้กล่าวว่า : โอ้ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ ท่านจะนอนก่อนละหมาดวิตร์หรือ ? ท่านได้กล่าวตอบว่า : โอ้อาอิซะห์ ความจริงตาทั้งสองข้างของฉันเท่านั้นที่หลับ แต่ใจของฉันไม่หลับหรอก *รายงานฮาดีษทั้งสองโดย ห้าคน*

เล่าจากซัยดฺ บุตรคอลิด อัลยุฮะนี (ร.ด.) โดยเขากล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้คอยสังเกตดูการละหมาดของท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) ในคืนหนึ่ง และในบางรายงานว่า : ข้าพเจ้าได้หนุนศีรษะด้วยธรณีประตูบ้านของท่านนบีหรือกระโจมของท่าน หลังจากนั้นท่านได้ละหมาดสองร่อกาอัตเร็ว ๆ ต่อมาท่านได้ละหมาดสองร่อกาอัตยาว ๆ จากนั้นท่านได้ละหมาดสองร่อกาอัตแต่สั้นกว่าสองร่อกาอัตก่อน ต่อจากนั้นท่านได้ละหมาดสองร่อกาอัตแต่สั้นกว่าสองร่อกาอัตก่อน จากนั้นท่านได้ละหมาดสองร่อกาอัตแต่สั้นกว่าสองร่อกาอัตก่อน ต่อจากนั้นท่านได้ละหมาดสองร่อกาอัตแต่สั้นกว่าสองร่อกาอัตก่อน หลังจากนั้นท่านได้ละหมาดวิตร์นั่นแหละทั้งหมดจึงรวมเป็นสิบสามร่อกาอัต *รายงานโดย ห้าคน นอกจากบุคอรี*

ละหมาดกลางคืนระหว่างดังกับค่อย[5]

เล่าจากอบีกอตาดะห์ (ร.ด.) ว่า แท้จริงท่านนบี (ซ.ล.) ได้ออกไปในคืนหนึ่งบังเอิญไปพบกับท่านอบีบักร์กำลังละหมาดโดยลดเสียงต่ำ (คืออ่านค่อย) ผู้เล่าได้กล่าวว่า ท่านนบีได้เดิน

---

(1) เป็นบางครั้ง

(2) คือละหมาดกลางคืนสิบร่อกาอัต

(3) คือละหมาดสี่ร่อกาอัตให้สลามครั้งหนึ่ง

(4) ติดต่อกันโดยให้สลามครั้งหนึ่ง

(5) คือบางครั้งอ่านดังบางครั้งอ่านค่อย

ผ่านท่านอุมัรกำลังละหมาดโดยส่งเสียงสูง (คืออ่านดัง) ผู้เล่าได้กล่าวว่า : เมื่อคนทั้งสองได้มารวมกันที่ท่านนบี (ซ.ล.) ท่านได้กล่าวว่า โอ้อบีบักร์ ข้าพเจ้าเดินผ่านท่านขณะที่ท่านกำลังละหมาด ท่านลดเสียงต่ำ (?) ท่านอบุบักร์ตอบว่า : ข้าพเจ้าได้ทำให้ผู้ที่ข้าพเจ้าเข้าเฝ้า[1]ได้ยินแล้ว โอ้ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ และท่านได้กล่าวแก่อุมัรว่า : ข้าพเจ้าได้เดินผ่านท่านขณะท่านกำลังละหมาดโดยท่านออกเสียงดัง (?) ท่านอุมัรตอบว่า : โอ้ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ข้าพเจ้าต้องการปลุกคนนอนหลับให้ตื่นขึ้นและไล่ชัยตอนมารร้าย ท่านนบี (ซ.ล.) จึงได้กล่าวว่า : โอ้อบีบักร์ จงเพิ่มเสียงของท่านอีกหน่อย และกล่าวแก่อุมัรว่า : จงลดเสียงของท่านลงหน่อย *รายงานโดย อบูดาวูดและติรมีซี*

เล่าจากอับดิ้ลลาห์ บุตรกอยส์ (ร.ด.) ว่า ข้าพเจ้าได้กล่าวแก่ท่านหญิงอาอิซะห์ว่า : ท่านนบี (ซ.ล.) อ่านอย่างไรในเวลากลางคืน ท่านอ่านค่อยหรืออ่านดัง ? ท่านหญิงอาอิซะห์ตอบว่า ทั้งหมดนั้น (ทั้งค่อยและดัง) ท่านเคยทำ บางครั้งท่านก็อ่านค่อย บางครั้งท่านก็อ่านดังข้าพเจ้าจึงกล่าวว่า : อัลฮำดุลิ้ลลาห์ ! มวลการสรรเสริญเป็นสิทธิแด่อัลเลาะห์ ผู้ซึ่งดลบันดาลในเรื่องนี้ให้มีความกว้างขวาง *รายงานโดย ติรมีซี*

การอ่านและดุอาอฺในละหมาดกลางคืน

เล่าจากอิบนิอับบาส(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี(ซ.ล.)เมื่อได้ลุกขึ้นในช่วงกลางคืนเพื่อทำละหมาดตะฮัจยุด ท่านได้กล่าวว่า : ข้าแด่พระองค์อัลเลาะห์ มวลการสรรเสริญเป็นสิทธิของท่าน ท่านเป็นผู้บริหารฟากฟ้าและแผ่นดิน รวมทั้งผู้ที่อาศัยอยู่ในฟากฟ้าและแผ่นดิน มวลการสรรเสริญเป็นสิทธิของท่าน ท่านเป็นเจ้าของฟากฟ้าและแผ่นดิน รวมทั้งผู้ที่อาศัยอยู่ในฟากฟ้าและแผ่นดิน มวลการสรรเสริญเป็นสิทธิของท่าน ท่านเป็นผู้ให้ความสว่างแก่ฟากฟ้าและแผ่นดิน รวมทั้งผู้ที่อาศัยอยู่ในฟากฟ้าและแผ่นดิน มวลการสรรเสริญเป็นสิทธิของท่าน ท่านมีจริง สัญญาของท่านเป็นจริง การพบกับท่านเป็นจริง คำพูดของท่านเป็นจริง สวรรค์มีจริง นรกมีจริง บรรดานบีทั้งหลายมีจริง มุฮำมัด (ซ.ล.) มีจริง วันสุดท้ายต้องเกิดขึ้นจริง ข้าแด่อัลเลาะห์เจ้า ข้าพเจ้ายอมจำนนต่อท่าน ข้าพเจ้าศรัทธาต่อท่าน ข้าพเจ้ามอบหมายแก่ท่าน ข้าพเจ้ากลืนคืนไปหาท่าน ข้าพเจ้าโต้เถียงเพราะท่าน ข้าพเจ้ายกข้อตัดสินใจในกรณีพิพาทไปยังท่าน[2] ดังนั้นท่านจงอภัยให้แก่ข้าพเจ้าในบาปกรรมที่ข้าพเจ้ากระทำมาแล้ว และจะกระทำต่อไป และในสิ่งที่ข้าพเจ้าทำอย่างซ่อนเร้นและเปิดเผย ท่านคือผู้ที่มีมาแต่ดั้งเดิม และท่านคือผู้ที่คงถาวรตลอดไป ไม่มีพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพสักการะ นอกจากท่าน ไม่มีพลังที่จะ

---

(1) หมายถึงอัลเลาะห์

(2) คือข้อพิพาทระหว่างข้าพเจ้ากับผู้ปฏิเสธสัจธรรม

สร้างความดี และไม่มีพลังที่จะป้องกันความชั่ว นอกจากด้วยพลังของอัลเลาะห์ *รายงานโดย ห้าคน นอกจากอบูดาวูด*

และเล่าจากเขา(อิบนิอับบาส)ว่า เขาได้นอนอยู่กับท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.) ต่อมาท่านนบีได้ตื่นขึ้น ท่านได้แปรงฟันและอาบน้ำละหมาด พร้อมทั้งกล่าวว่า : แท้จริงในการสร้างฟ้าและแผ่นดิน และการต่างกันของเวลากลางคืนและเวลากลางวัน เหล่านี้เป็นหลักฐานแก่เหล่าผู้มีปัญญา ท่านได้อ่านบรรดาโองการเหล่านี้จนหมดซูเราะห์ หลังจากนั้นท่านได้ลุกขึ้นยืนทำ**ละหมาดสองร่อกาอัต ท่านได้รุกัวะอฺและสุหยูดนานในทั้งสองร่อกาอัตนั้น และในบางรายงาน** ท่านได้กล่าวว่า : ข้าแดอัลเลาะห์ได้โปรดบันดาลให้เกิดรัศมีขึ้นในหัวใจของข้าพเจ้า ให้เกิดรัศมีที่ลิ้นของข้าพเจ้า ให้เกิดรัศมีในการได้ยินของข้าพเจ้า ให้เกิดรัศมีในการแลเห็นของข้าพเจ้า ให้เกิดรัศมีทางเบื้องบนของข้าพเจ้า ให้เกิดรัศมีทางเบื้องล่างของข้าพเจ้า ให้เกิดรัศมีทางด้านขวาของข้าพเจ้า ให้เกิดรัศมีทางด้านซ้ายของข้าพเจ้า ให้เกิดรัศมีทางเบื้องหน้าของข้าพเจ้า ให้เกิดรัศมีทางด้านหลังของข้าพเจ้า ให้เกิดรัศมีในตัวข้าพเจ้าและให้รัศมีที่ยิ่งใหญ่แก่ข้าพเจ้า *รายงานโดย มุสลิม อบูดาวูดและติรมีซี*

ให้ชดใช้(กอดออฺ)ละหมาดสุนัต และอนุญาตให้นั่งละหมาดสุนัต[1]

เล่าจากอุมัร บุตรคอตต็อบ(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ผู้ใดนอนหลับจากงานประจำของเขา[2] หรือส่วนหนึ่งส่วนใดจากงานประจำของเขา ต่อจากนั้นเขาได้นำมาอ่านในช่วงเวลาระหว่างละหมาดฟัจร์(ซุบฮ์)กับละหมาดดุหร์ ผลบุญจะถูกบันทึกให้แก่เขาเหมือนกับเขาได้อ่านในเวลากลางคืน *รายงานโดย ห้าคน นอกจากบุคอรี*

เล่าจากอบีสะอีด(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ผู้ใดได้นอนหลับโดยไม่ได้ละหมาดวิตร์หรือเขาลืมละหมาดวิตร์ ให้เขาจงละหมาดเมื่อนึกขึ้นมาได้ และเมื่อเขาตื่นขึ้น *รายงานโดย ติรมิซีและอบูดาวูด*

เล่าจากท่านหญิงอาอิซะห์(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี(ซ.ล.) เมื่อท่านได้ทำงานชิ้นหนึ่งชิ้นใดท่านจะทำเป็นประจำ และเมื่อปรากฏว่าท่านนอนหลับในเวลากลางคืนหรือป่วยท่านจะละหมาดในเวลากลางวันสิบสองต่อกาอัต[3] ท่านหญิงอาอิซะห์ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าไม่**เคยเห็นท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) ตื่นขึ้นในเวลากลางคืนและอยู่จนกระทั่งรุ่งเช้า และท่านไม่เคยถือ**ศีลอดหนึ่งเดือนติด ๆ กัน นอกจากในเดือนรอมาดอน *รายงานโดย มุสลิมและนาซาอี*

---

(1) คือละหมาดสุนัตที่มีเวลาทั้งที่เป็นเอกเทศ เช่น ละหมาดอีดทั้งสองและละหมาดดุฮา หรือขึ้นอยู่กับละหมาดฟัรดู เช่น ละหมาดรอวาติบและละหมาดวิตร์

(2) คือสิ่งที่ทำอยู่เป็นประจำ เช่น ละหมาด การอ่านอัลกุรอาน

(3) คือท่านจะนำมาชดใช้ในเวลากลางวัน

และได้มีผู้เห็นท่านนบี(ซ.ล.)ละหมาดหลังจากละหมาดอัสร์ จึงได้มีผู้ถามท่าน(ว่าทำไมท่านจึงละหมาดหลังละหมาดอัสร์ ซึ่งเป็นเวลาที่ห้ามละหมาด) ท่านได้ตอบว่า : ได้มีผู้คนจากเผ่าอับดิ้ลกอยส์มาหาข้าพเจ้า และทำให้ข้าพเจ้ายุ่งอยู่กับพวกเขา จนไม่ได้ละหมาดสุนัตสองร่อกาอัตหลังละหมาดดุหร์ และสองร่อกาอัตนี้แหละคือละหมาดนั้น *รายงานโดย สามคน*

และปรากฏว่าท่านนบี(ซ.ล.) เมื่อท่านขาดละหมาดสี่ร่อกาอัตก่อนละหมาดดุหร์ ท่านจะละหมาดสี่ร่อกาอัตนั้น หลังจากท่านได้ละหมาดสองร่อกาอัตหลังละหมาดดุหร์แล้ว *รายงานโดย อิบนุมายะห์และติรมีซีถือว่าเป็นฮาดีษหะซัน*

และตามรายงานของติรมีซีว่า "ผู้ใดไม่ได้ละหมาด(สุนัต)สองร่อกาอัต(ก่อน)ละหมาดฟัจร์(ซุบฮ์) ให้เขาจงละหมาดทั้งสองร่อกาอัตนั้นหลังจากตะวันขึ้นแล้ว

เล่าจากอะนัส(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ให้ใครคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านละหมาดในขณะที่เขายืน และเมื่อเขาขี้เกียจให้เขาจงนั่งละหมาด *รายงานโดย สามคน*

เล่าจากอิมรอน บุตรฮุซอยน์(ร.ด.) ซึ่งปรากฏว่าเขาเป็นโรคริดสีดวงทวารได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ถามท่านนบี(ซ.ล.) ถึงการนั่งละหมาดของชายคนหนึ่ง ท่านได้ตอบว่า : ผู้ที่ยืนละหมาดนั้นดีกว่า และผู้ใดนั่งละหมาดเขาจะได้รับผลบุญครึ่งหนึ่งของคนที่ยืนละหมาดและผู้ใดนอนละหมาด เขาจะได้รับผลบุญครึ่งหนึ่งของคนที่นั่งละหมาด *รายงานโดย ห้าคน นอกจากมุสลิม*

และได้มีผู้ถามท่านหญิงอาอิซะห์(ร.ด.) ถึงการละหมาดของท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.) ในเวลากลางคืน ท่านหญิงอาอิซะห์ได้ตอบว่า : ปรากฏว่าท่านนบีเคยละหมาดในคืนนหนึ่งโดยยืนนาน และบางคืนท่านได้ละหมาดโดยนั่งนาน[1] และปรากฏว่าเมื่อท่านยืนอ่านท่านก็ยืนรุกัวะอฺ และเมื่อท่านนั่งอ่าน ท่านก็นั่งรุกัวะอฺ *รายงานโดย มุสลิม ติรมีซีและนาซาอี*

และเล่าจากเขา(ท่านหญิงอาอิซะห์)ได้กล่าวว่า : เมื่อท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.) อ้วนขึ้นและร่างของท่านหนัก ปรากฏว่าท่านนั่งละหมาดเป็นส่วนใหญ่

และในบางรายงานว่า : ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ยังไม่ได้เสียชีวิตจนกระทั่งท่านนั่งละหมาดเป็นส่วนใหญ่[2] *รายงานโดย มุสลิม*

ละหมาดสุนัตภายในบ้านได้ผลยอดเยี่ยมกว่า[3]

เล่าจากซัยด์ บุตรซาบิต(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ให้ท่านทั้งหลายจงละหมาดภายในบ้านของพวกท่าน เพราะแท้จริงละหมาดที่ดีของคน ๆ หนึ่งนั้น คือการละหมาดภายในบ้านของเขา นอกจากละหมาดฟัรดู[4] *รายงานโดย บุคอรี มุสลิมและติรมิซี*

---

(1) เป็นบางครั้ง แต่ผลบุญไม่น้อยกว่าการยืนละหมาด

(2) จากหลักฐานเหล่านี้ อนุญาตให้นั่งละหมาดสุนัต เป็นความเมตตาจากอัลเลาะห์เจ้า

(3) การละหมาดสุนัตทั้งหมดภายในบ้านได้ผลยอดเยี่ยมกว่า เพราะไกลจากการอวดอ้าง และเพื่อให้เกิดศิริมงคลแก่บ้าน

(4) การละหมาดฟัรดูที่มัสยิดดีกว่าที่บ้าน

เล่าจากยาบิร(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : เมื่อใครคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านได้ปฏิบัติละหมาดภายในมัสยิดเรียบร้อยแล้ว ให้เขาจงทำให้บ้านของเขาได้รับส่วนดีจากการละหมาดของเขาบ้าง เพราะแท้จริงอัลเลาะห์จะเป็นผู้ดลบันดาลให้เกิดความเป็นมงคลแก่บ้านของเขา เนื่องจากการละหมาดนั้น

เล่าจากอบีมูซา(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : บ้านที่มีการกล่าวถึงอัลเลาะห์กับบ้านที่ไม่มีการกล่าวถึงอัลเลาะห์ ถ้าจะเปรียบก็เหมือนคนเป็นกับคนตาย *รายงานฮาดีษทั้งสองโดย มุสลิม*

เล่าจากซัยด์ บุตรซาบิต(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : การที่คน ๆ หนึ่งละหมาดภายในบ้านของเขา ย่อมดีกว่าการละหมาดของเขาในมัสยิดของข้าพเจ้านี้ นอกจากละหมาดฟัรดู *รายงานโดย อบูดาวูด และท่านอิรอกีถือว่าเป็นฮาดีษซอเหียะห์*

การละหมาดอิสติคอเราะห์[1]

เล่าจากยาบิร(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี(ซ.ล.)เคยสอนการเลือกเฟ้นสิ่งที่ดี(อิสติคอเราะห์)ให้แก่พวกเราในกิจการทั้งปวง เหมือนอย่างที่ท่านสอนซูเราะห์ หนึ่งจากคัมภีร์อัลกุรอานให้แก่พวกเรา โดยท่านกล่าวว่า : เมื่อใครคนใดคนหนึ่งมีความตั้งใจที่จะทำการชิ้นหนึ่งให้เขาจงก้มรุกัวะอฺสองร่อกาอัต นอกจากละหมาดฟัรดู หลังจากนั้นให้เขาจงกล่าวว่า : โอ้พระองค์อัลเลาะห์ แท้จริงข้าพเจ้าขอเลือกเฟ้นสิ่งที่ดีต่อพระองค์ท่านด้วยความรอบรู้ของพระองค์ท่าน และข้าพเจ้าขอให้พระองค์ท่านกำหนดด้วยพลังความสามารถของพระองค์ท่าน และข้าพเจ้าขอต่อพระองค์ท่านด้วยความโปรดปรานอันยิ่งใหญ่ของพระองค์ท่าน เพราะแท้จริงพระองค์ท่านมีความสามารถ ส่วนข้าพเจ้าไม่มีความสามารถ พระองค์ท่านทรงรอบรู้ ส่วนข้าพเจ้าไม่รู้ และพระองค์ท่านนั้นทรงรอบรู้ในสิ่งเร้นลับทั้งปวง ข้าแต่พระองค์อัลเลาะห์ ถ้าหากพระองค์ท่านทราบว่า แท้จริงงานชิ้นนี้เป็นสิ่งดีแก่ข้าพเจ้าในศาสนาของข้าพเจ้า ในการดำเนินชีวิตของข้าพเจ้าและในบั้นปลายของข้าพเจ้าแล้ว หรือได้กล่าวว่า : ในปัจจุบันและอนาคตของข้าพเจ้าแล้ว ขอพระองค์ท่านได้โปรดกำหนดแก่ข้าพเจ้า ได้โปรดให้บังเกิดเป็นความสะดวกแก่ข้าพเจ้า หลังจากนั้นได้โปรดเพิ่มพูนเป็นศิริมงคลให้แก่ข้าพเจ้าในงานชิ้นนั้น แต่ถ้าหากพระองค์ท่านทราบว่าแท้จริงงานชิ้นนี้เป็นสิ่งที่ไม่ดีสำหรับข้าพเจ้าในศาสนาของข้าพเจ้า ในการดำเนินชีวิตของข้าพเจ้าและในบั้นปลายของข้าพเจ้าหรือได้กล่าวว่า : ในปัจจุบันและในอนาคตของข้าพเจ้า ขอพระองค์ท่านได้โปรดหันเหงานชิ้นนั้นให้พ้นออกไปจากข้าพเจ้า และได้โปรดหันเหข้าพเจ้าให้พ้นออกไปจากงานชิ้นนั้น และขอพระองค์ท่านได้โปรดกำหนดสิ่งที่เป็นความดีให้แก่ข้าพเจ้าไม่ว่าจะอยู่แห่งใด หลังจากนั้นขอพระองค์ท่านได้โปรดให้ข้าพเจ้ามีความพอใจในงานชิ้นนั้น เขา(ผู้เล่า)ได้กล่าวว่า : และท่านนบีได้เอ่ยความต้องการของท่าน[1] *รายงานโดย ห้าคน นอกจากมุสลิม*

---

(1) คือละหมาดเพื่อเฟ้นสิ่งที่ดีที่สุด

(1) เมื่อกล่าวถึงตรงนี้

ละหมาดตัสเบียะห์[1]

เล่าจากอิบนิอับบาส(ร.ด.)ว่า ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)ได้กล่าวแก่อับบาส บุตรอับดิ้ลมุตตอลิบว่า : โอ้อับบาส โอ้ลุงของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะหยิบยื่นให้แก่ท่าน ข้าพเจ้าจะให้แก่ท่าน ข้าพเจ้าจะมอบให้แก่ท่าน ข้าพเจ้าจะกระทำสิบประการ[2]แก่ท่าน เมื่อท่านได้กระทำอย่างนั้นแล้ว อัลเลาะห์จะอภัยให้แก่ท่าน บาปของท่านตั้งแต่แรกและบาปสุดท้าย บาปเก่า บาปใหม่ บาปที่เจตนา บาปที่ไม่เจตนา บาปเล็ก บาปใหญ่ บาปที่เร้นลับ บาปที่เปิดเผย สิบประการนี้ให้ท่านละหมาดสี่ร่อกาอัต อ่านฟาติฮะห์ทุก ๆ ร่อกาอัตและอ่านซูเราะห์ เมื่อท่านเสร็จจากการอ่านในร่อกาอัตแรก โดยที่ท่านยังยืนอยู่ให้ท่านกล่าว : "ซุบฮานั้ลเลาะห์ วั้ลฮำดุลิ้ลลาห์ วะลาอิลาฮะอิ้ลลั้ลเลาะห์ วั้ลลอหุอักบัร" (มหาบริสุทธิ์แด่องค์อัลเลาะห์ มวลการสรรเสริญเป็นสิทธิของอัลเลาะห์ และไม่มีพระเจ้าที่คู่ควรแก่การเคารพสักการะนอกจากอัลเลาะห์ และพระองค์อัลเลาะห์นั้นมหายิ่งใหญ่) สิบห้าครั้ง ต่อจากนั้นให้ท่านก้มลงรุกัวะอฺโดยให้ท่านกล่าวขณะที่กำลังรุกัวะอฺสิบครั้ง จากนั้นให้ท่านเงยศีรษะขึ้นจากรุกัวะอฺและให้กล่าวสิบครั้ง ต่อจากนั้นให้ท่านก้มลงสุหยูดให้กล่าวในขณะสุหยูดสิบครั้ง หลังจากนั้นให้ท่านเงยศีรษะขึ้นจากสุหยูด ให้กล่าวสิบครั้ง ต่อจากนั้นให้ท่านก้มลงสุหยูด แล้วให้กล่าวสิบครั้ง ต่อจากนั้นให้ท่านเงยศีรษะ แล้วกล่าวอีกสิบครั้ง ดังนั้นจำนวนตัสเบียะห์ในทุกร่อกาอัตมีเจ็ดสิบห้า(ตัสเบียะห์) **ให้ท่านกระทำอย่างนี้ในทั้งสี่ร่อกาอัต** ถ้าหากท่านมีความสามารถที่จะละหมาดอย่างนี้ทุกวันให้ท่านจงกระทำ ถ้าหากท่านไม่มีความสามารถกระทำ(ทุกวัน) ให้ท่านกระทำสัปดาห์ละหนึ่งครั้ง ถ้าหากท่านไม่มีความสามารถกระทำ(ทุกสัปดาห์) ให้ท่านกระทำเดือนละหนึ่งครั้ง **ถ้าหากท่านไม่มีความสามารถกระทำ**(ทุกเดือน) ให้ท่านกระทำปีละครั้งหนึ่ง แต่ถ้าหากท่านไม่มีความสามารถกระทำ(ทุกปี) ให้ท่านกระทำครั้งหนึ่งในชั่วชีวิต และในบางรายงานว่า : เพราะความจริงถ้าหากว่าท่านเป็นคนที่บาปหนาที่สุดของชาวโลก บาปของท่านก็จะถูกอภัยให้ด้วยการทำละหมาดนั้น *รายงานโดย อบูดาวูด และติรมีซี*

โดยติรมีซีใช้สำนวนว่า : แม้ว่าบาปของท่านจะมากเหมือนเมล็ดทรายในที่ ๆ มีทรายมากที่สุด อัลเลาะห์ก็จะอภัยบาปเหล่านั้นให้แก่ท่าน

ละหมาดเตาบะห์

เล่าจากอะลี(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าเป็นผู้ชายคนหนึ่ง เมื่อได้ยินฮาดีษบทหนึ่งจาก**ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.) อัลเลาะห์จะให้ข้าพเจ้าได้ประโยชน์จากฮาดีษนั้นตามแต่พระองค์จะ**ให้ข้าพเจ้าได้รับประโยชน์ และเมื่อมีผู้ชายคนหนึ่งจากเหล่าอัครสาวกของท่านร่อซู้ลเล่าฮาดีษ(ที่เขาได้ยินมาจากท่านร่อซู้ล)ให้ข้าพเจ้าฟัง ข้าพเจ้าจะขอให้เขาสาบานเสียก่อน[3] ดังนั้นเมื่อ

---

(1) คือละหมาดที่มีการกล่าวตัสเบียะห์ 300 ครั้ง

(2) คือลักษณะของบาปที่จะกล่าวต่อไปนี้

(3) ว่าเขาได้ยินมาจากท่านนบี(ซ.ล.)

เขาสาบานให้ข้าพเจ้าแล้ว ข้าพเจ้าจึงจะเชื่อเขา และความจริงท่านอบูบักร์ได้เล่าฮาดีษบทหนึ่งให้ข้าพเจ้าฟัง โดยอบูบักร์เป็นคนพูดจริง[1] ท่านอบูบักร์ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ยินท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)กล่าวว่า : ไม่มีผู้ชายคนใดที่ทำบาป หลังจากนั้นเขาลุกขึ้นทำความสะอาดแล้วไปละหมาด หลังจากนั้นเขาขออภัยโทษต่ออัลเลาะห์ นอกจากอัลเลาะห์จะอภัยให้แก่เขา หลังจากนั้นท่านได้อ่านโองการนี้(มีใจความว่า) : และบรรดาผู้ที่เมื่อได้ทำความผิดร้ายแรง หรือได้ทุจริตตัวเอง(ด้วยการทำความผิดที่ต่ำกว่านั้น) เขาได้ระลึกถึง(สัญญาลงโทษของ)อัลเลาะห์แล้วพวกเขาได้ขออภัยต่ออัลเลาะห์ในบาปกรรมของพวกเขา - จนจบโองการ[2] *รายงานโดย ติรมีซีและอิบนุมายะห์*

ละหมาดฮายะห์(คือละหมาดก่อนลงมือกระทำการที่สำคัญ ๆ)

เล่าจากอับดิ้ลลาห์ บุตรอบีเอาฟา(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ผู้ใดมีความจำเป็นประการใดประการหนึ่งต่ออัลเลาะห์หรือมนุษย์คนหนึ่งคนใด ให้เขาจงอาบน้ำละหมาดแล้วให้อาบน้ำละหมาดอย่างดี ต่อจากนั้นให้ละหมาดสองร่อกาอัต หลังจากนั้นให้กล่าวคำสรรเสริญต่ออัลเลาะห์ และให้เขาจงขอพรให้แก่ท่านนบี(ซ.ล.) จากนั้นให้เขาจงกล่าว(มีใจความ)ว่า : ไม่**มีพระเจ้าที่เคารพสักการะนอกจากอัลเลาะห์ ผู้ทรงขันติ ผู้ทรงใจบุญ มหาบริสุทธิ์แด่องค์อัลเลาะห์เจ้าของบัลลังก์อันยิ่งใหญ่ มวลการสรรเสริญเป็นสิทธิของอัลเลาะห์ผู้อภิบาลสากลโลก ข้าพเจ้าขอต่อพระองค์ท่านให้ตรงตามความเมตตาของพระองค์ท่าน และให้ตรงกับการให้อภัยของพระองค์ท่านอย่างจริงจัง และขอให้ได้รับความดีทุก ๆ ประการ และขอให้ได้รับความปลอดภัยจากบาปทุกชนิด ขอพระองค์ท่านได้โปรดอย่าปล่อยให้ข้าพเจ้ามีบาปนอกจากพระองค์ท่านต้องอภัยให้ และอย่าปล่อยให้ข้าพเจ้ามีความมัวหมอง นอกจากพระองค์ท่านจะต้องช่วยให้หลุดพ้น และอย่าปล่อยให้ข้าพเจ้ามีความจำเป็นประการใด ๆ นอกจากพระองค์ท่านจะต้องจัดการให้แล้วเสร็จ โอ้ผู้ที่มีความเมตตายิ่งแห่งบรรดาผู้ที่มีความเมตตาทั้งหลาย** *รายงานโดยติรมีซีและอิบนุมายะห์*

---

(1) ข้าพเจ้าจึงไม่ขอให้เขาสาบาน

(2) ส่วนที่เหลือจากโองการนั้นคือ "และไม่มีผู้ใดจะให้อภัยนอกจากอัลเลาะห์ และพวกเขาไม่ดันทุรังอยู่บนสิ่งที่พวกเขากระทำโดยที่พวกเขารู้ดี(ว่ามันเป็นความชั่ว) ผลตอบแทนของเขาคือ การอภัยจากพระผู้เป็นเจ้าของพวกเขาและสวรรค์ ที่มีแม่น้ำไหลอยู่เบื้องล่าง พวกเขาจะคงอยู่ในสวรรค์ตลอดไป นั่นแหละคือผลบุญของผู้ทำความดี

บทที่ 13
เรื่องศพ
มีเจ็ดตอนและบทสุดท้าย
ตอนที่ 1
ห้ามมิให้อยากตาย และให้เจตนาดีต่ออัลเลาะห์เจ้า

เล่าจากอะนัส(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : คนใดคนหนึ่งจากพวกท่าน จงอย่าอยากตาย **เพราะเพทภัยที่ประสบกับเขา** ถ้าหากถึงขั้นที่จำเป็นต้องอยากตายให้เขาจงกล่าวว่า : โอ้พระองค์อัลเลาะห์ ได้โปรดให้ข้าพเจ้ามีชีวิตอยู่ ถ้าหากการมีชีวิตอยู่เป็นผลดีแก่ข้าพเจ้า และได้โปรดให้ข้าพเจ้าตาย ถ้าหากความตายนั้นเป็นผลดีแก่ข้าพเจ้า *รายงานโดย ห้าคน*

และในบางรายงานว่า : ท่านกอยส์ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ไปหาท่านค็อบบาบในขณะที่ท่านได้ทำการรักษาด้วยการใช้เหล็กเผาไฟนาบที่ท้องของท่านเจ็ดครั้ง ข้าพเจ้าได้ยินท่านค็อบบาบกล่าวว่า : ถ้าหากท่านนบี(ซ.ล.)มิได้ห้ามพวกเราขอให้ตายแล้ว ข้าพเจ้าจะต้องขอให้ตายอย่างแน่นอน

และตามรายงานของบุคอรีว่า : ใครคนใดคนหนึ่งอย่าอยากตาย เพราะถ้าหากเขาเป็นคนดีก็หวังว่าความดีเขาจะเพิ่มขึ้น และถ้าหากเขาเป็นคนเลวก็หวังว่าเขาคงจะกลับตัว(เป็นคนดี)

เล่าจากยาบิร(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ยินท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.) ก่อนท่านถึงแก่กรรมสามวัน ท่านได้กล่าวว่า : คนใดคนหนึ่งจากพวกท่านอย่าตายจนกว่าเขาจะต้องมีเจตนาดีต่ออัลเลาะห์ตาอาลาเสียก่อน *รายงานโดย อบูดาวูดและมุสลิม*

เล่าจากอุบาดะห์ บุตรซอมิต(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ผู้ใดปรารถนาที่จะได้พบกับอัลเลาะห์ อัลเลาะห์ก็ปรารถนาที่จะพบกับเขา ผู้ใดรังเกียจที่จะพบกับอัลเลาะห์ อัลเลาะห์ก็รังเกียจที่จะพบกับเขา ท่านหญิงอาอิซะห์หรือภรรยาบางคนของท่านนบีได้กล่าวว่า : แท้จริงพวกเราจะต้องเกลียดความตาย(1) ท่านนบีได้กล่าวว่า : ไม่ใช่อย่างนั้น(2) แต่ผู้ใดที่มีศรัทธานั้น เมื่อความตายมาเยือนเขาจะได้รับข่าวดีด้วยความยินดีและโปรดปรานของอัลเลาะห์ และจะไม่มีสิ่งใดที่เขาพอใจนอกจากสิ่งที่อยู่ ณ เบื้องหน้าของเขา ดังนั้นเขาจะมีความปรารถนาที่จะพบกับอัลเลาะห์ และอัลเลาะห์ก็ปรารถนาจะพบกับเขา และแท้จริงผู้ทรยศ(ไม่ศรัทธา)นั้น เมื่อความตายได้มาเยือนเขา เขาจะได้รับข่าวดีด้วยการลงโทษและทุกข์ทรมานของอัลเลาะห์ ไม่มีสิ่งใดที่เขารังเกียจยิ่งกว่าสิ่งที่อยู่ ณ เบื้องหน้าของเขา ดังนั้นเขารังเกียจที่จะพบอัลเลาะห์ และอัลเลาะห์ก็รังเกียจที่จะพบเขา *รายงานโดย ห้าคน นอกจากอบูดาวูด*

---

(1) เพราะมันคล้ายกับอัลเลาะห์จะเกลียดเรา

(2) ไม่ใช่เหมือนอย่างที่เธอเข้าใจ

เล่าจากอะนัส(ร.ด.)ว่า แท้จริงท่านนบี(ซ.ล.)ได้เข้าไปพบชายหนุ่นคนหนึ่งขณะที่กำลังจะตาย ท่านนบีได้กล่าวว่า : ท่านพบตัวท่านเองเป็นอย่างไรบ้าง ? ชายหนุ่มผู้นั้นตอบว่า : ข้าพเจ้าหวังจะได้พบอัลเลาะห์ โอ้ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ และความจริงข้าพเจ้ากลัวบาปของข้าพเจ้า ท่านนบี(ซ.ล.)จึงได้กล่าวว่า : ทั้งสองสิ่งนั้นมันจะไม่รวมอยู่ในจิตใจของบ่าว(1) ในสภาพอย่างนี้ นอกจากอัลเลาะห์จะมอบสิ่งที่เขาหวังให้แก่เขา และอัลเลาะห์จะมอบความปลอดภัยให้แก่เขาจากสิ่งที่เขากลัว *รายงานโดย ติรมีซี และถือว่าเป็นฮาดีษหะซัน*

เล่าจากอบีฮุรอยเราะห์(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงระลึกถึงความตายให้มาก ๆ *รายงานโดย ติรมีซีและนาซาอี*

คำกล่าวซิกร์ ดุอาอฺและการอ่านอัลกุรอานที่คนใกล้จะตาย

เล่าจากอบีสะอีด(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงสอนคน(ที่ใกล้จะ)ตายของพวกท่านด้วยคำว่า "ลาอิลาฮะอิ้ลลั้ลลอห์"(2) *รายงานโดย ห้าคน นอกจากบุคอรี*

เล่าจากมุอาซ บุตรยะบั้ล(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ผู้ใดที่ปรากฏว่าคำพูดสุดท้ายของเขาคือคำว่า "ลาอิลาฮะอิ้ลลั้ลลอห์" เขาได้เข้าสวรรค์ *รายงานโดย อบูดาวูด ติรมีซี และฮากิมถือว่าเป็นฮาดีษซอเหียะห์*

เล่าจากอุมมฺ ซาลามะห์(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า เมื่อท่านทั้งหลายได้มายังผู้ป่วยหรือคนตาย ท่านทั้งหลายจงกล่าวว่า "ดี"(3) เพราะความจริงมวลมะลาอิกะห์นั้นจะกล่าวคำว่า "อามีน" (ขออัลเลาะห์ได้โปรดรับ) **ให้แก่สิ่งที่ท่านทั้งหลายกล่าว** อุมมฺซาลามะห์ได้กล่าวว่า : เมื่ออบูซาลามะห์ได้เสียชีวิต ข้าพเจ้าได้มาพบท่านนบี(ซ.ล.) ข้าพเจ้าได้กล่าว : โอ้ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ ความจริงท่านอบูซาลามะห์ได้เสียชีวิตไปแล้ว ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ได้กล่าวว่า เธอจงกล่าวดังนี้ : ข้าแด่พระองค์อัลเลาะห์ได้โปรดอภัยให้แก่ข้าพเจ้าและแก่เขา และ**ได้โปรดทดแทนให้ข้าพเจ้าแทนตัวของเขาด้วยสิ่งทดแทนที่ดีกว่า อุมมฺซาลาะห์ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้า**ได้กล่าวว่า : อัลเลาะห์ได้ทดแทนให้แก่ข้าพเจ้าด้วยบุคคลที่ดีสำหรับข้าพเจ้ายิ่งกว่าเขา(อบูซาลามะห์) คือท่านนบีมูฮำมัด(ซ.ล.)(4) *รายงานโดย ห้าคน นอกจากบุคอรี*

และเล่าจากอุมมฺซาลามะห์ได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)ได้เข้าไปที่อบีซาลามะห์ **(หลังจากเขาได้เสียชีวิตไปแล้ว) ในสภาพที่ตา (ทั้งสองข้าง) ของเขาเบิกโพลง ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์**จึงได้ทำให้ตา(ทั้งสองข้าง)ของเขาปิดลง หลังจากนั้นท่านได้กล่าวว่า : แท้จริงวิญญาณนั้นเมื่อ

---

(1) สองสิ่งนั้นคือความกลัวและความหวัง

(2) เพื่อที่ว่าจะได้เป็นคำสุดท้ายที่อำลาโลกไป

(3) และให้ขอพรที่ดีแก่เขาเพราะขณะนั้นการขอพรจะถูกรับ

(4) เมื่ออุมมฺซาลามะห์ได้กล่าวดุอาอฺนี้ อัลเลาะห์ได้ตอบรับดุอาอฺนั้น และต่อมาท่านนบี(ซ.ล.) ก็ได้มาสู่ขอนางและได้แต่งงานกับนาง

ถูกถอดออก สายตาจะมองตาม ต่อมาผู้คนได้พากันส่งเสียงสาปแช่งตัวเอง เพราะความเศร้าใจที่คนในครอบครัวของเขาจากไป ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายอย่าวิงวอนในสิ่ง**ที่เป็นอันตรายกับพวกท่าน** นอกจากจะวิงวอนแต่ในสิ่งที่ดี เพราะแท้จริงมวลมะลาอิกะห์จะกล่าวคำว่า "อามีน" (ขออัลเลาะห์ได้โปรดรับ) ให้แก่สิ่งที่ท่านทั้งหลายกล่าว หลังจากนั้นท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ได้กล่าวว่า : ข้าแด่พระองค์อัลเลาะห์ขอพระองค์ได้โปรดอภัยให้แก่อบีซาลามะห์ และได้โปรดเลื่อนขั้นของเขาให้อยู่ในจำพวกของผู้ที่ได้รับทางนำอันถูกต้อง และได้โปรดหาผู้ทดแทนให้มาดูแลครอบครัวของเขาหลังจากเขาได้จากไป และได้โปรดอภัยให้แก่พวกเราและให้แก่เขาโอ้พระผู้อภิบาลสากลโลก และได้โปรดขยายหลุมฝังศพของเขาให้กว้างขวาง และได้โปรดให้แสงสว่างแก่เขาในหลุมฝังศพ *รายงานโดย มุสลิม*

เล่าจากมะอฺกิล บุตรยะซาร(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงอ่านซูเราะห์ยาซีน ให้แก่คนที่ใกล้จะตายของพวกท่าน(1) *รายงานโดย อบูดาวูด นาซาอี อะห์มัด อิบนุฮิบบานและถือว่าเป็นฮาดีษซอเหี่ยะห์*

เครื่องหมายความตายของมุอฺมิน และอายุของประชากร

เล่าจากบุรอยดะห์(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : มุอฺมินจะตายพร้อมด้วยเหงื่อที่หน้าผาก(2) *รายงานโดย ติรมีซี นาซาอีและอะห์มัด*

เล่าจากอับดิ้ลลาห์(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : แท้จริงชีวิตของมุอฺมินจะออก(จากร่าง)พร้อมด้วยเหงื่อ และข้าพเจ้าไม่ชอบความตายเหมือนการตายของลา มีผู้ถามว่า การตายของลาเป็นอย่างไร ? ท่านตอบว่า : คือตายอย่างกระทันหัน *รายงานโดย ติรมีซี*

---

(1) การอ่านอัลกุรอานเป็นบัญญัติเฉพาะให้แก่คนใกล้จะตายเท่านั้น ไม่เป็นบัญญัติแก่คนที่ตายไปแล้ว นี่เป็นทรรศนะของนักวิชาการกลุ่มหนึ่ง และเป็นทรรศนะภายนอกของมาลิกและชาฟีอี ส่วนทรรศนะของอะห์มัด และนักวิชาการบางคนจากมัซฮับมาลิก อบูฮะนีฟะห์และชาฟีอีถือว่า การอ่านอัลกุรอานเป็นบัญญัติแก่คนตายด้วยเช่นกัน เพราะพิจารณาตามความหมายกว้าง ๆ ของฮาดีษ และเพราะประชาชนส่วนใหญ่ได้กระทำกันในปัจจุบัน นี่เป็นสิ่งที่ควรยึดถือปฏิบัติโดยอาศัยสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

หนึ่ง คำว่า เมาตากุม ในฮาดีษนี้ชี้ชัดว่าเป็นคนตายจริง ๆ และมีความหมายโดยอนุโลมถึงคนเป็นที่ใกล้จะตาย และความหมายโดอนุโลมนี้จะใช้ไม่ได้เมื่อไม่มีสิ่งชี้บอก และปรากฏว่าไม่มีสิ่งชี้บอกในที่นี้ ตามที่ท่านเชากานีได้กล่าวไว้

สอง . เคล็ดลับประการหนึ่งของการอ่านอัลกุรอานก็คือทำให้บรรเทาความทุรนทุรายให้เบาบาง ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นแก่คนใกล้จะตายและเช่นเดียวกันก็เป็นสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นแก่คนตาย

สาม . กิยาส(เทียบ)กับการอ่านอัลฟาติฮะห์ ในละหมาดคนตาย

สี่ . กิยาส(เทียบ)กับการให้สลามแก่คนตายในขณะเยี่ยมกุโบร์ เมื่อคนตายได้รับความสนิทสนมด้วยสลาม ซึ่งเป็นคำพูดของมนุษย์แล้วทำไม? จึงจะไม่ได้รับความสนิทสนม และความดีใจ ด้วยอัลกุรอานซึ่งเป็นคำพูดของพระเจ้า

ห้า . ความสงบ ความเมตตา จะถูกประทานลงมา ณ สถานที่ที่มีการอ่านอัลกุรอาน คนตายและคนใกล้จะตายแม้แต่มนุษย์ชาติทั้งหลายต่างก็มีความต้องการความเมตตาของอัลเลาะห์ตาอาลาด้วยกันทั้งนั้น

หก . กิยาส(เทียบ)กับการซอลาวาตให้แก่ท่านนบี(ซ.ล.) เมื่อท่านนบี(ซ.ล.)ซึ่งเป็นมนุษย์ที่ประเสริฐที่สุด ยังได้รับการเลื่อนตำแหน่งด้วยการซอลาวาตจากประชากรของท่าน แล้วทำไมคนตายจึงจะไม่ได้รับประโยชน์จากการอ่านอัลกุรอาน

(2) นี่เป็นเครื่องหมายที่ดีของความตาย

และตามรายงานของอบีดาวูดว่า : การตายอย่างกระทันหัน เป็นการคร่าชีวิตอย่างกริ้วโกรธ[1]

เล่าจากอับดิ้ลลาห์ บุตรอัมร์(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ไม่มีมุสลิมคนใดที่ตายวันศุกร์หรือคืนวันศุกร์ เว้นแต่อัลเลาะห์จะป้องกันเขาจากความชั่วร้ายภายในหลุมฝังศพ

เล่าจากอบีฮุรอยเราะห์(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : อายุของประชากรของข้าพเจ้านั้นอยู่ระหว่างหกสิบถึงเจ็ดสิบ และมีเป็นจำนวนน้อยของพวกเขาที่มีอายุเกิน(ไม่ถึง)นั้น[2] *รายงานฮาดีษทั้งสองโดย ติรมีซี*

ในความตายนั้นคือความสบายของบ่าวอัลเลาะห์

เล่าจากอบีกอตาดะห์(ร.ด.)ว่า แท้จริงท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)นั้น ได้มีศพถูกยกผ่านท่านไป ท่านได้กล่าวว่า : สบายและได้รับความสบายจากเขา พวกเขา(เหล่าอัครสาวก)ได้กล่าวว่า : โอ้ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ อะไรที่ว่าสบายและได้รับความสบายจากเขา ? ท่านกล่าวตอบว่า : บ่าวที่เป็นมุอฺมิน(ผู้มีศรัทธา) จะได้รับความสบายจากความเหน็ดเหนื่อยในโลกนี้ ส่วนบ่าวที่ชั่วช้าเลวทราม บรรดาบ่าวของอัลเลาะห์ บ้านเมือง ต้นไม้ แม้แต่สัตว์ก็จะได้รับความสบายจาก(การที่)เขา(ตาย) *รายงานโดย บุคอรี มุสลิมและนาซาอี*

ตอนที่สอง

ห้าม(หะรอม)การรำพึงรำพัน และการกระทำในลักษณะเดียวกัน

เล่าจากอับดิ้ลลาห์(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ไม่ใช่เป็นพวกเราคนที่ตบแก้มฉีกเสื้อ และรำพึงรำพันเหมือนพวกป่าเถื่อน(ยาฮิลียะห์) *รายงานโดย ห้าคน นอกจากอบูดาวูด*

เล่าจากอบีมูซา(ร.ด.)ว่า แท้จริงท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)ไม่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงที่ส่งเสียงรำพึงรำพัน และผู้หญิงที่โกนศีรษะขณะที่ประสบภัยพิบัติ และผู้หญิงที่ฉีกเสื้อผ้า *รายงานโดยห้าคน นอกจากติรมีซี*

เล่าจากอบีมาลิก อัลอัซอารี(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้ล่าวว่า : มีสี่ประการที่จะคงอยู่กับประชากรของข้าพเจ้า จากงานของพวกป่าเถื่อนอย่างที่พวกเขาไม่อาจสลัดทิ้งได้ นั่นคือการนำเอาผลงานของวงศ์ตระกูลมาโอ้อวด การกล่าวโจมตีในเรื่องของวงศ์ตระกูล การขอฝนด้วยดวงดาว[3] และการรำพึงรำพัน และท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ได้กล่าวว่า : ผู้หญิงที่รำพึงรำพันเมื่อหล่อนยังไม่กลับตัว(เตาบัต)ก่อนที่หล่อนจะตาย ในวันกิยามะห์หล่อนจะถูกบังเกิดขึ้นมาในสภาพที่ร่างของหล่อนห่อหุ้มด้วยน้ำมันดิน และห่อหุ้มด้วยขี้กลาก *รายงานโดย มุสลิมและติรมีซี*

---

(1) การตายอย่างกระทันหันของกาเฟรคือความกริ้ว ของมุอฺมินคือความเมตตา

(2) คือเกินเจ็ดสิบหรือต่ำกว่าหกสิบปี

(3) โดยกล่าวว่าฝนตกด้วยอิทธิพลของดวงดาวนั้นดวงนี้

และตัวบทของติรมีซีว่า : สี่ประการที่จะคงอยู่ในประชากรของข้าพเจ้า จากงานของพวกป่าเถื่อน อย่างที่พวกเขาไม่อาจสลัดทิ้งได้ คือการรำพึงรำพัน การกล่าวโจมตีในเรื่องของวงศ์ตระกูล การเชื่อถือในเรื่องโรคติดต่อ อูฐตัวหนึ่งเป็นขี้กลากและทำให้อูฐอีกร้อยตัวเป็นขี้กลากไปด้วยแล้ว ผู้ใดทำให้อูฐตัวแรกเป็นขี้กลากเล่า ? และการขอฝนด้วยดวงดาว(เชื่อถือในดวงดาวว่าทำให้ฝนตก) พวกเราได้รับน้ำฝนเพราะดาวดวงนั้นดวงนี้

เล่าจากอุมมุ อะตียะห์(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.) ได้ห้ามพวกเราจากจากการรำพึงรำพัน *รายงานโดย สามคน*

เล่าจากอบีสะอีด(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)สาปแช่งผู้หญิงที่รำพึงรำพันและผู้หญิงที่ฟังการนินทา *รายงานโดย อบูดาวูด*

ผู้ตายจะถูกลงโทษเพราะการรำพึงรำพัน และการกระทำในลักษณะเดียวกันเมื่อผู้ตายได้สั่งเสียให้กระทำอย่างนั้น

เล่าจากอัลมุฆีเราะห์(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ผู้(ตายคนใด)ที่มีผู้รำพึงรำพันเขาจะถูกลงโทษตามสิ่งที่มีผู้รำพึงรำพันถึงเขา[1] *รายงานโดย บุคอรี มุสลิม และติรมีซี*

เล่าจากอบีมูซาได้กล่าวว่า : เมื่อท่านอุมัร(ร.ด.)ถูกแทง ท่านสุหัยบ์ได้กล่าวว่า : โอ้พี่ชายที่รัก ! ท่านอุมัรได้กล่าวว่า : ท่านไม่ทราบหรือว่าท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : แท้จริงคนตายนั้นจะถูกลงโทษเพราะการร้องไห้ของคนเป็นและในบางรายงานว่า : แท้จริงคนตายนั้นจะถูกลงโทษ ด้วยการร้องไห้ของบางคนในครอบครัวของเขาต่อการตายของเขา *รายงานโดย ห้าคน*

ได้มีผู้นำเอาคำของท่านอุมัรมากล่าวแก่ท่านหญิงอาอิซะห์ว่า : แท้จริงคนตายจะถูกลงโทษเพราะการร้องไห้ของบางคนในครอบครัวของเขาต่อการตายของเขา ท่านหญิงอาอิซะห์ได้กล่าวว่า : ขออัลเลาะห์ได้โปรดเมตตาท่านอุมัร สาบานต่ออัลเลาะห์ ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.) มิได้พูดอย่างนั้น แต่ท่านได้กล่าวว่า : แท้จริงอัลเลาะห์จะเพิ่มโทษให้กับผู้ทรยศ(กาเฟร) ด้วยสาเหตุการร้องไห้ของคนในครอบครัวของเขาต่อการตายของเขา และท่านหญิงอาอิซะห์ได้กล่าวว่า : อัลกุรอานก็เป็นการพอเพียงแล้วสำหรับท่านทั้งหลายที่ว่า "ไม่มีใครต้องรับบาปของใคร" และในบางรายงานว่า : ท่านหญิงอาอิซะห์ได้ยินคำพูดของท่านอุมัรที่กล่าวว่า : คนตายจะถูกลงโทษด้วยสาเหตุการร้องไห้ของคนในครอบครัวของเขา ท่านหญิงอาอิซะห์ได้กล่าวว่า : ขออัลเลาะห์ได้อภัยให้แก่อบีอับดิ้รเราะห์มาน(ท่านอุมัร)ความจริงเขามิได้โกหก หากแต่ว่าเขาลืมไปหรือพลาดผิดไป ความจริงท่านนบี(ซ.ล.)ได้เดินผ่านศพของผู้หญิงชาวยิวคนหนึ่ง ซึ่งครอบครัวของหล่อนกำลังร้องไห้ในการจากไปของหล่อน ท่านนบีจึงได้กล่าวว่า : ความจริงพวกเขาเหล่า

---

(1) เมื่อผู้ตายได้สั่งเสียไว้ให้ผู้อื่นรำพึงรำพันถึงตน

นั้นกำลังร้องไห้เพราะการจากไปของหล่อน แต่แท้ที่จริงหล่อนกำลังถูกลงโทษอยู่ในหลุมฝังศพของหล่อน *รายงานโดย ห้าคน*

เล่าจากอบีมูซา(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ไม่มีศพของผู้ใดที่เสียชีวิตไปแล้วมีคนยืนร้องไห้ในการที่เขาจากไป โดยรำพึงรำพันว่า โอที่พึ่งของข้าพเจ้า โอเจ้านายของข้าพเจ้า หรือคำรำพึงรำพันคล้าย ๆ อย่างนี้ นอกจากจะมีมะลาอิกะห์สองท่านถูกมอบหมายมาหาเขา ให้ตีเขาใต้กกหู(พร้อมกับกล่าวว่า:) อย่างนี้แหละที่ท่านต้องประสบ[1] *รายงานโดย ติรมีซีและอะห์มัด*

อนุญาตให้ร้องไห้โดยไม่ส่งเสียง

เล่าจากอะนัส(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : พวกเราและท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)ได้เข้าไปหาท่านอบีสัยฟ์ช่างเหล็ก ซึ่งเป็นสามีแม่นมของอิบรอฮีม(อ.ล.) (บุตรชายของท่านนบี) ท่านนบี(ซ.ล.) ได้จับอิบรอฮีมขึ้นมาจูบและดมตามร่างกาย ต่อมาพวกเราได้เข้าไปหาอิบรอฮีม หลังจากนั้นในขณะที่อิบรอฮีมกำลังใกล้จะตาย สองตาของท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์มีน้ำตารินหลั่งออกมา ท่านอับดุรเราะห์มานบุตรเอาฟ์ได้กล่าวแก่ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ว่า : ท่านก็ร้องไห้หรือโอ้ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ได้กล่าวว่า : โอ้บุตรของเอาฟ์ (สภาพที่ท่านเห็นนี้) มันเป็นความเมตตา (ที่อัลเลาะห์ได้โปรดประทานให้เกิดขึ้นในใจของข้าพเจ้า) หลังจากนั้นก็มีน้ำตาไหลรินออกมาอีก ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ความจริงดวงตานั้นหลั่งน้ำตา ส่วนหัวใจนั้นปวดร้าว แต่เราจะไม่กล่าวสิ่งใดนอกจากจะเป็นที่พอพระทัยของพระผู้เป็นเจ้าของเรา และความจริงพวกเรานั้นปวดร้าวในการจากไปของท่าน โอ้อิบรอฮีม *รายงานโดย สี่คน*

เล่าจากอิบนิอุมัร(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ท่านซะอฺดฺ บุตรอุบาดะห์ได้ร้องเรียนถึงอาการเจ็บป่วยของเขา ดังนั้นท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์พร้อมด้วยอับดุรเราะห์มานบุตรเอาฟ์ ซะอฺดฺบุตรอบีวักกอสและอับดิ้ลลาห์บุตรมัสอูดได้มาเยี่ยม เมื่อท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ได้เข้าไปเยี่ยมก็ได้พบว่าเขาอยู่ในอาการที่ไม่รู้สึกตัวเสียแล้ว ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ได้กล่าวว่า : เขาสิ้นใจเสียแล้วหรือ ? พวกเขาตอบว่า : ยังไม่สิ้นใจ โอ้ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)ได้ร้องไห้เมื่อพวกที่อยู่ ณ ที่นั้นเห็นท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ร้องไห้ พวกเขาก็พากันร้องไห้ไปด้วย ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ได้กล่าวว่า ท่านทั้งหลายได้โปรดรับฟัง แท้จริงอัลเลาะห์จะไม่ลงโทษเพราะน้ำตาที่ไหลรินจากดวงตา และจะไม่ลงโทษด้วยความปวดร้าวของหัวใจ แต่อัลเลาะห์จะลงโทษเพราะสิ่งนี้[1] หรือจะโปรดประทานความเมตตา *รายงานโดย บุคอรีและมุสลิม*

เล่าจากอะนัส(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ซัยด์ได้ถือธงรบแล้วเขาก็ถูกฆ่าตาย[2]ต่อมายะอฺฟัรได้ถือธงรบแล้วเขาก็ถูกฆ่าตาย ต่อมาอิบนุรอวาฮะห์ได้ถือธงรบแล้วเขาก็ถูก

---

(1) พร้อมกับชี้ไปที่ลิ้นของท่าน

(2) ในสงครามมุอฺตะห์

ฆ่าตาย แท้จริงดวงตาทั้งสองข้างของท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)มีน้ำตาไหลริน ต่อจากนั้นคอลิดบุตรอัลวาลีดได้ถือธงโดยไม่ได้มีคำสั่งจากท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ และชัยชนะก็ตกเป็นของเขา *รายงานโดย บุคอรีและนาซาอี*

และเล่าจากเขา(อะนัส)ได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)ได้อ่านดุอากุนูตเป็นเวลาหนึ่งเดือน ในขณะที่บรรดานักท่องจำคัมภีร์อัลกุรอานถูกฆ่าตาย ข้าพเจ้าไม่เคยเห็นท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์เศร้าใจมากครั้งใดยิ่งกว่าในครั้งนี้เลย *รายงานโดย บุคอรีและมุสลิม*

ตอนที่สาม
ความอดทนและความยินดีในกำหนดของอัลเลาะห์

อัลเลาะห์ตาอาลาได้กล่าวว่า : "พระองค์(อัลเลาะห์)ได้บังเกิดความตายและความเป็นเพื่อทดลองพวกท่านทั้งหลายว่า ใครในหมู่พวกท่านจะทำดีมากกว่ากัน และพระองค์ผู้ยิ่งใหญ่ได้กล่าวว่า : บรรดาผู้ซึ่งภัยพิบัติได้ประสบกับพวกเขา แล้วพวกเขาได้กล่าวว่า : ความจริงพวกเราเป็นสิทธิของอัลเลาะห์ และความจริงพวกเราต้องกลับคืนสู่พระองค์ พวกเขานั่นแหละที่จะได้รับอภัยโทษ และความเมตตาจากผู้อภิบาลของพวกเขา และพวกเขานั่นแหละเป็นพวกที่ได้รับทางนำที่ถูกต้อง

ท่านอุมัร(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ที่ดีเยี่ยมของย่าม(ใส่ของ)สองใบ และที่ดีเยี่ยมของของแถมอยู่ในโองการนี้[1] *รายงานโดย บุคอรี*

เล่าจากอะนัส(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ท่านนบี(ซ.ล.)ได้เดินผ่านผู้หญิงคนหนึ่งกำลังร่ำไห้อยู่ที่หลุมฝังศพ[2]ท่านได้กล่าวว่า : เธอจงเกรงกลัวอัลเลาะห์และเธอจงอดทนผู้หญิงคนนั้นได้กล่าวว่า : ท่านจงไปให้พ้น เพราะท่านมิได้ประสบภัยพิบัติอย่างที่ข้าพเจ้าประสบ ผู้หญิงคนนั้นได้พูดโดยไม่รู้จักท่านนบี จึงได้มีผู้กล่าวแก่หล่อนว่า : แท้จริงคนที่เธอพูดด้วยนั้นคือท่านนบี(ซ.ล.) ผู้หญิงคนนั้นจึงได้มาที่ประตูบ้านของท่านนบี แต่หล่อนก็ไม่พบว่ามียามเฝ้าประตูบ้านของท่าน หล่อนจึงได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าไม่รู้จักท่าน ท่านนบีได้กล่าวว่า : แท้จริงความอดทนนั้น คือขณะที่เริ่มประสบภัยพิบัติ[3] *รายงานโดย ห้าคน*

เล่าจากท่านหญิงอาอิซะห์(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ไม่มีมุอฺมินที่ถูกหนามตำหรือมากกว่านั้น เว้นแต่อัลเลาะห์จะยกเกียรติของเขาให้สูงขึ้น(เพราะเหตุนั้น)หนึ่งขั้น และจะลบความผิดออกจากเขา(เพราะเหตุนั้น)หนึ่งความผิด[4] *รายงานโดย ติรมีซีและมุสลิม*

---

(1) คือผู้ใดประสบกับภัยพิบัติและเขามีความอดทน พร้อมทั้งอ่านโองการนี้จากอัลกุรอาน เขาก็จะได้รับความเมตตาและพรจากอัลเลาะห์ ส่วนของแถมก็คือ เขาจะเป็นคนหนึ่งจากพวกที่ได้รับทางนำที่ถูกต้อง (3) คือศพลูกของนางที่เสียชีวิต

(2) คืออัลเลาะห์จะให้ผลบุญอย่างมากมายจากความอดทนนั้น

(4) ถ้าหากเขามีความอดทน

เล่าจากมูฮำมัด บุตรคอลิด ฮัสสุละมี จากบิดาของเขา จากปู่ของเขา(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ความจริงบ่าวคนหนึ่งเมื่อตำแหน่งที่มีเกียรติจากอัลเลาะห์ได้ล่วงเลยเขาไป โดยที่เขายังไปไม่ถึงตำแหน่งนั้นด้วยการทำความดีของเขา อัลเลาะห์จะทดลองเขาให้ประสบกับภัยพิบัติในทางร่างกายของเขา หรือในทรัพย์สินของเขา หรือในบุตรของเขา แล้วพระองค์จะให้เขามีความอดทนที่จะเผชิญกับภัยพิบัตินั้น จนกระทั่งอัลเลาะห์จะให้เขาถึงตำแหน่งอันมีเกียรติของอัลเลาะห์ที่ล่วงเลยเขาไปนั้น

เล่าจากอุมมฺ อัลอะลาอฺ(ร.ด.)ได้กล่าวว่า ท่านนบี(ซ.ล.)ได้มาเยี่ยมข้าพเจ้าในสภาพที่ข้าพเจ้าป่วย ท่านได้กล่าวว่า : เธอจงรับข่าวดี โอ้อุมมฺ อัลอะลาอฺ เพราะแท้จริงอาการเจ็บป่วยของมุสลิมนั้น อัลเลาะห์จะลบล้างความผิดต่าง ๆ ของเขาด้วยเหตุที่เจ็บป่วยนั้น เหมือนกับไฟที่มันจะขจัดเศษสกปรกที่ปนอยู่กับทองคำและเงิน *รายงานฮาดีษทั้งสองโดย อบูดาวูด*

เล่าจากอบีมูซา(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : เมื่อบ่าวคนหนึ่งป่วยหรือออกเดินทาง อัลเลาะห์ตาอาลาจะบันทึกผลบุญให้แก่เขา เหมือนกับผลบุญของสิ่งที่เขาเคยปฏิบัติขณะที่มีสุขภาพดีและไม่ได้ออกเดินทาง *รายงานโดย อะห์มัด บุคอรีและอบูดาวูด*

ผลตอบแทนจากการตายของบุตร

เล่าจากอะนัส(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ไม่มีผู้ใดจากมุสลิมที่บุตรของเขา**สามคนได้เสียชีวิตไปโดยยังไม่ถึงวัยบรรลุศาสนภาวะ เว้นแต่อัลเลาะห์จะให้เขา (มุสลิมผู้นั้น) ได้เข้า**สวรรค์ ด้วยความเมตตาอันล้นเหลือของพระองค์ต่อพวกเขา[1] *รายงานโดย บุคอรีและนาซาอี*

และตามรายงานของนาซาอีว่า : ไม่มีมุสลิมสองคน[2]ที่บุตรสามคน ซึ่งเกิดขึ้นจากเขา**ทั้งสองได้เสียชีวิตไป โดยเขาทั้งสามยังไม่ถึงวัยบรรลุศาสนภาวะ เว้นแต่อัลเลาะห์จะให้เขาทั้งสอง**เข้าสวรรค์ ด้วยความเมตตาอันล้นเหลือของพระองค์ ผู้เล่าได้กล่าวว่า : มีผู้กล่าว[3] แก่บุตรทั้งสามคนว่า : ท่านทั้งหลายจงเข้าสวรรค์ พวกเขาจะกล่าวว่า : จนกว่าบิดามารดาของเราจะได้เข้าสวรรค์เสียก่อน ดังนั้นจึงมีผู้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงเข้าสวรรค์พร้อมกับบิดามารดาของพวกท่าน

เล่าจากอบีฮุรอยเราะห์(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : จะไม่มีมุสลิมคนใดที่บุตรของเขาสามคนได้เสียชีวิตไป แล้วเขาต้องเข้านรกเว้นแต่เขาจะเข้าไปเพียงชั่วแก้คำสาบาน[4] *รายงานโดย ห้าคน นอกจากอบูดาวูด*

---

(1) คือต่อลูก ๆ ของเขาที่เสียชีวิต

(2) คือสองคนบิดามารดา

(3) คือมะลาอิกะห์ได้กล่าวแก่เด็กทั้งสาม

(4) คือชั่วเวลาเพียงประเดี๋ยวเดียวเท่านั้น

เล่าจากอบีสะอีด(ร.ด.)ว่า : พวกผู้หญิงได้กล่าวแก่ท่านนบี(ซ.ล.)ว่า : ท่านจงกำหนดวันที่แน่นอนให้แก่พวกเราสักวันหนึ่ง ต่อมาท่านนบีได้ให้การอบรมแก่พวกผู้หญิงเหล่านั้นว่า : ผู้หญิงคนใดที่บุตรของหล่อนสามคนได้เสียชีวิตไป . พวกเขาจะเป็นเกราะป้องกันไฟนรกให้แก่หล่อน ได้มีผู้หญิงคนหนึ่งถามขึ้นว่า : และสองคนเล่า ? ท่านตอบว่า : สองคนก็เช่นเดียวกัน *รายงานโดย บุคอรี มุสลิมและนาซาอี*

และได้มีผู้หญิงคนหนึ่งนำบุตรชายของหล่อนคนหนึ่งมาร้องเรียนต่อท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ โดยได้กล่าวว่า : โอ้ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ ข้าพเจ้ากลัวเขาจะเสียชีวิต เพราะความจริงข้าพเจ้าได้สูญเสียบุตรไปแล้วถึงสามคน ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ความจริงเธอได้รับการป้องกันด้วยกำแพงที่แข็งแรงจากไฟนรก *รายงานโดย นาซาอีและมุสลิม*

เล่าจากอับดิ้ลลาห์(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าว : ผู้ใดได้สูญเสียบุตรไปสามคน **โดยที่พวกเขาทั้งสามยังไม่ถึงวัยบรรลุศาสนภาวะ** ปรากฏว่าเขาทั้งสามจะเป็นกำแพงที่มั่นคงคุ้มกันจากไฟนรก ท่านอบูซัรรฺรได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้สูญเสียบุตรไปสองคน ท่านนบีได้กล่าวว่า และสองคนก็เช่นเดียวกัน ต่อมาท่านอุบัยย์บุตรกะอฺบฺ หัวหน้านักอ่านคัมภีร์อัลกุรอานได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าสูญเสียบุตรไปหนึ่งคน ท่านนบีได้กล่าวว่า : และหนึ่งคนก็เช่นเดียวกัน แต่ว่าที่จะเป็นเช่นนั้นต้องในขณะที่เริ่มประสบภัยพิบัติ(1)

เล่าจากอิบนิอับบาส(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ผู้ใดจากประชากรของข้าพเจ้าที่ได้สูญเสียบุตรไปสองคน อัลเลาะห์จะให้เขาได้เข้าสวรรค์เพราะสาเหตุจากบุตรสองคนนั้น ท่านหญิงอาอิซะห์ได้กล่าวว่า : ผู้ใดจากประชากรของท่านที่ได้สูญเสียบุตรไปหนึ่งคน ? และผู้ใดที่สูญเสียบุตรไปหนึ่งคนก็เช่นเดียวกัน โอ้เธอผู้พูดถูกต้อง ท่านหญิงอาอิซะห์ได้กล่าวว่า : ดังนั้นผู้ที่ไม่มีบุตรเสียชีวิตจากประชากรของท่าน ? ท่านได้ตอบว่า : ถ้าเช่นนั้นข้าพเจ้าก็คือบุคคลที่ประชากรของข้าพเจ้าต้องสูญเสีย พวกเขาจะไม่ประสบภัยพิบัติเหมือนกับการที่สูญเสียข้าพเจ้า

เล่าจากอบีมูซา(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : เมื่อบุตรของบ่าวคนหนึ่งได้เสียชีวิตลง อัลเลาะห์จะกล่าวแก่มะลาอิกะห์ว่า : พวกท่านได้เก็บบุตรของบ่าวของเรามา ? พวกมะลาอิกะห์ตอบว่า : ใช่แล้ว พระองค์กล่าวว่า : พวกท่านได้เก็บเอาผลจากดวงใจของเขามา ? พวกเขาตอบว่า : ใช่แล้ว พระองค์กล่าวว่า : แล้วบ่าวของเราได้พูดอย่างไรบ้าง ? พวกเขาตอบว่า : เขากล่าวคำสรรเสริญท่านและกล่าวว่า : แท้จริงพวกเราเป็นสิทธิของอัลเลาะห์ และพวกเราต้องกลับคืนสู่พระองค์ พระองค์อัลเลาะห์กล่าวว่า : พวกท่านจงสร้างปราสาทหลังหนึ่งให้แก่บ่าวของเราในสวรรค์ และพวกท่านจงเรียกปราสาทหลังนั้นว่า "ปราสาทแห่งการสรรเสริญ" *รายงานฮาดีษทั้งสามโดย ติรมีซี*

---

(1) คือบิดามารดาของเด็กมีความอดทนขณะเริ่มประสบกับเคราะห์กรรม

การเยี่ยมผู้ป่วยและขอพรให้ผู้ป่วย

เล่าจากอบีฮุรอยเราะห์(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : สิทธิของมุสลิมเหนือมุสลิมมีห้าประการ คือ การตอบรับสลาม การเยี่ยมผู้ป่วย การเดินตามศพ การตอบรับคำเชิญ และการกล่าวตอบคำกล่าวของคนจาม[1] *รายงานโดย ห้าคน*

เล่าจากตุวัยร์ บุตรอบีฟาคิตะห์ จากบิดาของเขา(ร.ด.)ได้กล่าวว่า อะลีได้จับมือข้าพเจ้าแล้วกล่าวว่า : ท่านจงไปกับข้าพเจ้าไปเยี่ยมหะซัน เราได้พบอบามูซาอยู่ที่ท่านหะซันแล้ว ท่านอะลี(อ.ล.)ได้กล่าวว่า : ท่านมาเยี่ยมผู้ป่วยหรือว่ามาเยี่ยมธรรมดา ท่านอบูมูซาตอบว่า : เปล่าแต่ข้าพเจ้ามาเยี่ยมผู้ป่วย ท่านอะลีจึงได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ยินท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)กล่าวว่า : ไม่มีมุสลิมคนใดที่ได้เยี่ยมพี่น้องมุสลิมที่ป่วยในเวลาเช้า เว้นแต่จะมีมะลาอิกะห์เจ็ดหมื่นท่านขอพรให้แก่เขาจนถึงเวลาเย็น และถ้าหากเขาได้ไปเยี่ยมพี่น้องมุสลิมที่ป่วยในเวลาเย็น เว้นแต่จะมีมะลาอิกะห์เจ็ดหมื่นท่านขอพรให้แก่เขาจนถึงเวลาเช้า และเขาจะมีสิทธิเป็นเจ้าของสวนแห่งหนึ่งในสวรรค์ *รายงานโดย ติรมีซีและอบูดาวูด*

เล่าจากซัยด์ บุตรอัรกอม(ร.ด.)ได้กล่าวว่า ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)ได้มาเยี่ยมข้าพเจ้าเนื่องจากการเจ็บที่เกิดขึ้นที่ตาทั้งสองข้างของข้าพเจ้า *เล่าโดย อบูดาวูด อะห์มัด ฮากิม และถือว่าเป็นฮาดีษซอเหียะห์*

เล่าจากเซาบาน(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : แท้จริงมุสลิมเมื่อได้ไปเยี่ยมพี่น้องมุสลิม(ที่เจ็บป่วย) เขาจะคงอยู่ในสวนผลไม้สวรรค์ *รายงานโดย ติรมีซีและมุสลิม*

เล่าจากอะนัส(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ผู้ใดอาบน้ำละหมาดและได้อาบน้ำละหมาดอย่างประณีต และได้ไปเยี่ยมพี่น้องมุสลิมของเขา โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนใด ๆ เขาจะถูกกันให้ออกห่างจากขุมนรกยะฮันนัมเป็นระยะทางถึงเจ็ดสิบค่อรีฟ มีผู้ถามว่า : โอ้อะบาฮำซะห์ คอรีฟนั้นคืออะไร ? ท่านได้ตอบว่า : คือหนึ่งปี[2] *รายงานโดย อบูดาวูด*

เล่าจากอาอิซะห์ บุตรสาวของสะอฺดฺ(ร.ด.)ว่า แท้จริงบิดาของหล่อนได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้เอ่ยปาก(ถึงอาการเจ็บป่วยของข้าพเจ้า)ที่นครมักกะห์ ท่านนบี(ซ.ล.)จึงได้มาเยี่ยมข้าพเจ้าและได้เอามือ(ขวา)ของท่านวางบนหน้าผากของข้าพเจ้า หลังจากนั้นได้ลูบหน้าอกและท้องของข้าพเจ้า จากนั้นท่านได้กล่าวว่า : ข้าแด่พระองค์อัลเลาะห์ได้โปรดให้สะอฺดฺหายจากอาการเจ็บป่วย และได้โปรดให้การอพยพของเขาสมบูรณ์ *รายงานโดย อบูดาวูดและบุคอรี*

เล่าจากอิบนิอับบาส(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ผู้ใดเยี่ยมคนป่วยที่กำหนดความตายของเขายังมาไม่ถึง(ยังไม่ตาย) และได้กล่าว(อย่างนี้)แก่ผู้ป่วยเจ็ดครั้งว่า : ข้าพเจ้าขอต่อ

---

(1) สุนัตให้คนที่จามกล่าวว่า อัลฮำดุลิ้ลลาห์ คนที่ได้ยินต้องตอบว่า ยัรฮำกุมุ้ลเลาะห์

(2) ระยะเดินทาง 1 ปี

อัลเลาะห์ผู้ทรงยิ่งใหญ่ ผู้เป็นเจ้าของบัลลังก์(อะรัช)ที่ยิ่งใหญ่ ให้ท่านหายจากอาการเจ็บป่วย เว้นแต่อัลเลาะห์จะให้เขา(ผู้เยี่ยม)ปลอดภัยจากโรคภัยอย่างนั้น *รายงานโดย เจ้าของสุนัน*

อนุญาตให้เปิดศพและจูบศพ

เล่าจากท่านหญิงอาอิซะห์(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ท่านอบูบักร์ได้ขี่ม้ามุ่งหน้ามาจากบ้านของท่านที่สุนห์[1]จนกระทั่งท่านได้ลงจากหลังม้าได้เข้ามัสยิด และไม่ได้พูดกับผู้ใดจนกระทั่งท่านได้เข้าไปหาท่านหญิงอาอิซะห์(ร.ด.)[2] และมุ่งตรงไปหาท่านนบี(ซ.ล.)ในสภาพที่ศพของท่านถูกคลุมอยู่ด้วยผ้าคลุมสีเขียว ท่านอบูบักร์ได้เลิกผ้าคลุมออกเผยให้เห็นใบหน้าของท่านนบี ท่านอบูบักร์ได้ก้มหน้าลงไปและจูบที่ใบหน้าของท่านนบี แล้วท่านก็ร้องไห้และได้กล่าวว่า : สาบานด้วยบิดาของข้าพเจ้าแลกกับตัวท่าน (เป็นสำนวนที่ชาวอาหรับใช้สาบาน) โอ้นบีของอัลเลาะห์ อัลเลาะห์จะไม่ให้ท่านต้องตายสองครั้ง ส่วนความตายที่ถูกกำหนดไว้แก่ท่านนั้น บัดนี้เขาได้ให้ถึงวาระแห่งความตายนั้นแล้ว *รายงานโดย บุคอรีและนาซาอี*

และได้รายงานจากเขา(ท่านหญิงอาอิซะห์)ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าเห็นท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.) จูบ(ศพของ)อุสมานบุตรมัซอูน ในสภาพที่เขาเป็นศพ **จนข้าพเจ้าแลเห็นน้ำตาไหล** *รายงานโดย อบูดาวูดและติรมีซี*

สิ่งที่มีผู้กระทำต่อท่านนบี(ซ.ล.) ขณะท่านเสียชีวิต

เล่าจากท่านหญิงอาอิซะห์(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)ถูกคลุมด้วยผ้าคลุม(สีเขียว) ในขณะที่ท่านเสียชีวิต *รายงานโดย สามคน*

เล่าจากอามิร อัซซะอฺบี(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ท่านอะลีและอัลฟัดลฺและอุซามะห์บุตรซัยด์ พวกเขาได้นำศพของท่าน(นบี)เข้าหลุมฝังศพ ดังนั้นเมื่อท่านอะลีได้เสร็จสิ้น(จากการฝังศพ) ท่านได้กล่าวว่า ที่จะติดตามชายผู้นี้(ร่อซูลุ้ลเลาะห์)ไปคือ วงศ์ญาติที่ใกล้ชิดของท่าน *รายงานโดยอะบูดาวูด*

เล่าจากท่านหญิงอาอิซะห์(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : เมื่อพวกเขาต้องการจะอาบน้ำศพของท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.) พวกเขาได้กล่าวว่า : พวกเราไม่ทราบว่า เราจะเปลือยร่างของท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์จากเสื้อผ้าหรือไม่ เหมือนอย่างที่เราเคยเปลือยศพคนตายของพวกเรา หรือเราจะอาบน้ำศพของท่านโดยมีเสื้อผ้าปกปิดอยู่ เมื่อพวกเขาขัดแย้งกันอัลเลาะห์ได้ทำให้พวกเขาง่วงนอนจนกระทั่งไม่มีใครสักคนเดียวจากพวกเขา นอกจากลูกคางห้อยลงมาอยู่ที่หน้าอก หลังจากนั้นได้มีคนคนหนึ่งพูดขึ้นมาจากมุมหนึ่งของบ้าน โดยพวกเขาไม่รู้ว่าผู้พูดเป็นใครว่า : พวกท่านจง

---

(1) สถานที่ทางที่ราบสูงของนครมะดีนะห์

(2) เพราะท่านนบี(ซ.ล.)เสียชีวิตในบ้านของท่านหญิงอาอิซะห์

อาบน้ำศพของท่านนบี(ซ.ล.) โดยมีเสื้อผ้าปกปิดอยู่บนร่างของท่าน พวกเขาจึงได้ลุกขึ้นไปยังท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.) และได้ทำการอาบน้ำศพของท่านโดยมีเสื้ออยู่บนร่างของท่าน พวกเขาเทน้ำรดลงบนเสื้อของท่าน และถูร่างของท่านด้วยเสื้อโดยไม่ได้ใช้มือของพวกเขา และปรากฏว่าท่านหญิงอาอิซะห์ได้กล่าวว่า : ถ้าหากข้าพเจ้าทราบในตอนต้นเหมือนอย่างที่ข้าพเจ้าทราบในตอนหลัง จะไม่มีใครได้อาบน้ำศพของท่านนบี นอกจากภรรยาของท่าน[1] *รายงานโดย อบูดาวูด อิบนุฮิบบานและฮากิม*

และเล่าจากเขา(ท่านหญิงอาอิซะห์)ได้กล่าวว่า : ศพของท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ถูกห่อหุ้มด้วยผ้าที่ทอในประเทศเยเมนสามชั้น สีขาวบริสุทธิ์ ทอจากสำลี โดยไม่มีเสื้อและผ้าโพกศีรษะ (รวมอยู่ในผ้าทั้งสามชั้นนั้น) *รายงานโดย ห้าคน*

และเล่าจากเขา(ท่านหญิงอาอิซะห์)ได้กล่าวว่า เมื่อท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)เสียชีวิต พวกเหล่าอัครสาวกได้เกิดขัดแย้งกันในการฝังศพของท่าน ท่านอบูบักร์ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ยินจากท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.) สิ่งหนึ่งที่ข้าพเจ้าไม่เคยลืมเลย ท่านได้กล่าวว่า : อัลเลาะห์จะไม่ให้นบีท่านใดเสียชีวิต นอกจากในสถานที่ซึ่งพระองค์ปรารถนาให้ฝังศพของท่านในสถานที่แห่งนั้น ท่านทั้งหลายจงฝังศพของท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ในสถานที่ที่ตั้งที่นอนของท่านเถิด[2]

เล่าจากยะอฺฟัร บุตรมูฮำมัด จากบิดาของเขา(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ผู้ที่ขุดหลุมศพของท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.) คือ ท่านอบูตอลฮะห์ และผู้ที่เอาผ้ารองใต้ศพของท่านคือ ซักรอน ทาสของท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.) คือผู้ที่ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าสาบานต่ออัลเลาะห์ ข้าพเจ้าได้ปูผ้าใต้ศพของท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)ภายในหลุมฝังศพ *รายงานฮาดีษทั้งสองโดย ติรมีซี*

ตอนที่สี่
สิ่งที่จำเป็นต้องปฏิบัติแก่ผู้ตาย[3]

เล่าจากอุมมฺ อะตียะห์(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)ได้กล่าวในขณะอาบน้ำศพบุตรสาวของท่าน[4]พวกเธอจงเริ่มอาบทางด้านขวาของหล่อน และอวัยวะที่อาบน้ำละหมาดจากศพของหล่อน[5] *รายงานโดย ห้าคน*

---

(1) เพราะท่านหญิงอาอิซะห์นึกขึ้นได้ในภายหลังถึงคำพูดของท่านนบี(ซ.ล.)ที่กล่าวว่า : "ถ้าหากเธอเสียชีวิตก่อนฉัน ฉันจะอาบน้ำเธอ ห่อเธอ ละหมาดให้เธอและฝังเธอ" รายงานโดย อิบนุมายะห์

(2) ซึ่งปรากฏอยู่ในบ้านของท่านหญิงอาอิซะห์ ศพของท่านจึงถูกฝังอยู่ที่นั่น

(3) คือการอาบน้ำศพ ห่อศพ ละหมาดให้แก่ศพ และฝังศพ

(4) คือไซหนับ

(5) สุนัตให้ผู้อาบน้ำศพพันมือของเขาด้วยเศษผ้า และให้ชำระล้างทวารหนักและทวารเบา จากนั้นให้อาบน้ำละหมาดให้แก่ศพ โดยเนียตว่าเป็นการอาบน้ำละหมาดเริ่มด้วยการบ้วนปาก เอาน้ำใส่จมูก โดยมีการขัดแย้งกับทรรศนะของบุคคลที่ว่าทั้งสองประการนั้นไม่สุนัตให้กระทำจากนั้นให้เริ่มอาบน้ำศพ โดยเริ่มตั้งแต่ศีรษะ ต่อมาก็ด้านขวาของศพทุกครั้ง โดยมีการขัดแย้งกับทรรศนะของบุคคลที่ว่า การอาบด้านขวาก่อนไม่สุนัตให้ทำ

และเล่าจากเขา(อุมมฺ อะตียะห์)ได้กล่าวว่า ท่านนบี(ซ.ล.)ได้เข้ามาหาพวกเราในขณะที่พวกเราอาบน้ำศพบุตรสาวของท่าน แล้วท่านได้กล่าวว่า : พวกเธอจงอาบน้ำหล่อนสามครั้งหรือห้าครั้งหรือมากกว่านั้น ด้วยน้ำผสมใบพุทรา และพวกเธอจงอาบน้ำเป็นครั้งสุดท้ายด้วยน้ำผสมพิมเสน และเมื่อพวกเธออาบนำศพเสร็จเรียบร้อยแล้ว จงแจ้งให้ข้าพเจ้าทราบ ดังนั้นเมื่อพวกเราอาบน้ำศพเสร็จเรียบร้อยแล้ว พวกเราจึงได้แจ้งให้ท่านนบีทราบ ท่านจึงได้มอบผ้านุ่งของท่านให้แล้วกล่าวว่า พวกเธอจงสวมผ้าผืนนี้ให้แก่หล่อน แต่(อุมมฺอะตียะห์)ได้เพิ่มเติมในบางรายงานว่า : พวกเราได้ขมวดผมของหล่อนเป็นสามขมวด และเราได้ปล่อยให้มันห้อยไปทางด้านหลัง และในบางรายงานว่า : พวกเธอจงอาบน้ำหล่อนให้เป็นจำนวนคี่ สามหรือห้าหรือมากกว่านั้น ถ้าหากพวกเธอเห็นสมควรจะทำเช่นนั้น *รายงานโดย ห้าคน*

นักรบที่เสียชีวิตในสงครามศักดิ์สิทธิ์ไม่ต้องอาบน้ำและละหมาดให้

เล่าจากยาบิร(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี(ซ.ล.)เคยห่อศพของนักรบสองคนที่ถูกฆ่าตายด้วยผ้าผืนเดียวกันในสงครามอุฮุด[1] ต่อจากนั้นท่านกล่าวว่า : คนใด(จากทั้งสอง)จำคัมภีร์อัลกุรอานได้มากกว่ากัน เมื่อมีผู้ชี้บอกว่าเป็นคนใด ท่านได้เอาคนนั้นลงหลุมก่อน และท่านได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าคือพยานของพวกเขาในวันกิยามะห์ และท่านได้ออกคำสั่งให้ฝังพวกเขาพร้อมด้วยคราบโลหิตที่ติดอยู่กับศพเหล่านั้น โดยมิได้รับการอาบน้ำชำระ และมิได้รับการละหมาดศพ *รายงานโดย ห้าคน นอกจากมุสลิม*

การห่อศพ

เล่าจากยาบิร(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : เมื่อใครคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านได้ห่อศพของพี่น้อง(ร่วมศาสนา)ของเขา ให้เขาจงห่อให้ดีประณีตสวยงาม *รายงานโดย ห้าคน นอกจากบุคอรี*

เล่าจากอิบนิอับบาส(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงใส่ด้วยเสื้อผ้าสีขาว เพราะมันเป็นเสื้อผ้าที่ดีของพวกท่าน และท่านทั้งหลายจงห่อศพคนตายของพวกท่านด้วยผ้าขาว *รายงานโดย ติรมีซี อบูดาวูด และนาซาอี*

และตามรายงานของอบีดาวูด : ท่านทั้งหลายอย่าห่อศพโดยใช้ผ้าราคาแพง(หรือมากเกินไป) เพราะความจริงมันจะสูญสลายไปอย่างรวดเร็ว

เล่าจากยาบิร(ร.ด.)ว่า แท้จริงท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.)ได้ห่อศพท่านฮำซะห์ บุตรอับดิ้ลมุตตอลิบ ด้วยผ้าลายทางเพียงชั้นเดียว[2] *รายงานโดย ติรมีซี*

และได้กล่าวมาแล้วฮาดีษที่ว่า ศพของท่านนบี(ซ.ล.)ถูกห่อด้วยผ้าสามชั้นที่ทอจากสำลี

---

(1) คือนอกจากเสื้อผ้าที่พวกเขาสวมอยู่

(2) การห่อศพอย่างน้อยด้วยผ้าหนึ่งผืนที่ปิดอวัยวะที่สงวน อย่างสมบูรณ์ด้วยผ้าสามผืนที่ปิดร่างนอกจากเสื้อและผ้าโพกหัว นี่เป็นทรรศนะของนักวิชาการส่วนมาก

เล่าจากไลลา บุตรสาวกอนิฟ อัซซะกอฟียะห์(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าเป็นคนหนึ่งที่ได้ร่วมอาบน้ำศพอุมมุกัลซูม บุตรสาวของท่านนบี(ซ.ล.) ในขณะที่หล่อนเสียชีวิตสิ่งแรกที่ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)ให้แก่พวกเราก็คือผ้านุ่ง ต่อมาก็เสื้อ แล้วก็ผ้าคลุมหัวและต่อมาก็ผ้าที่ใช้คลุมร่าง หลังจากนั้นได้เอาร่างของหล่อนสอดเข้าไปในผ้าอีกผืนหนึ่ง[1] ไลลาได้กล่าวว่า : ส่วนท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)นั่งอยู่ที่ประตูโดยมีผ้าห่อศพของอุมมุกัลซูมอยู่ที่ท่านและท่านได้ส่งให้**พวกเราทีละผืนทีละผืน** *รายงานโดย อบูดาวูดและอะห์มัด*

การห่อศพผู้ครองเอียะห์รอม[2]

เล่าจากอิบนิอับบาส(ร.ด.)ว่า แท้จริงได้มีชายผู้หนึ่งถูกอูฐของเขาสบัดตกลงมาถึงแก่ความตาย โดยที่พวกเราอยู่กับท่านนบี(ซ.ล.) และปรากฏว่าชายผู้นั้นเป็นผู้ครองเอียะห์รอม ท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า ท่านทั้งหลายจงอาบน้ำศพของเขาด้วยน้ำผสมใบพุทธราและจงห่อศพของเขาด้วยผ้าสองผืน และท่านทั้งหลายอย่าให้ศพของเขาถูกของหอม และอย่าคลุมศีรษะของเขาเพราะแท้จริงอัลเลาะห์จะให้เขาฟื้นคืนชีพขึ้นในวันกิยามะห์ ในสภาพของผู้ที่กล่าวตัลบียะห์[3] *รายงานโดย ห้าคน*

สมควรจะรมด้วยควันหอมขณะทำการอาบน้ำและห่อศพ และสมควรกล่าวสิ่งที่เป็นความดีของผู้ตาย

เล่าจากอบีสะอีด(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : สิ่งที่มีกลิ่นหอมที่ดีที่สุดของพวกท่าน คือ ชมดเชียง *รายงานโดย ห้าคน นอกจากบุคอรี*

เล่าจากท่านหญิงอาอิซะห์(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายอย่าด่าคนตาย เพราะความจริงพวกเขาได้ถึงแล้ว ถึงสิ่งที่พวกเขาได้กระทำ *รายงานโดย บุคอรีและนาซาอี*

และได้มีผู้กล่าวถึงผู้ที่ล่วงลับไปแล้วคนหนึ่งในแง่เลวให้ท่านนบี(ซ.ล.)ฟัง ท่านได้กล่าวว่า ท่านอย่ากล่าวถึงผู้ที่ล่วงลับของพวกท่าน เว้นแต่ในแง่ที่ดี *รายงานโดย นาซาอี*

เล่าจากอิบนิอุมัร(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงกล่าวถึงสิ่งที่ดีของคนตายของพวกท่าน และจงยับยั้งจาก(การพูดถึง)แง่ไม่ดีของพวกเขา *รายงานโดย ติรมีซีและอบูดาวูด*

---

(1) ที่คลุมทั่วร่าง

(2) คือเอียะห์รอมฮัจย์หรืออุมเราะห์ หรือทั้งสองพร้อมกัน การห่อศพผู้ครองเอียะห์รอมก็เหมือนกับผู้อื่น นอกจากไม่ให้ถูกของหอม และไม่ให้คลุมศีรษะศพผู้ครองเอียะห์รอมที่เป็นชาย

(3) คือในสภาพของผู้ครองเอียะห์รอมที่กล่าวตัลบียะห์

การละหมาดให้แก่ศพ

เล่าจากอบีฮุรอยเราะห์(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : เมื่อพวกท่านได้ละหมาดศพท่านทั้งหลายจงขอดุอาอฺให้แก่เขาด้วยความบริสุทธิ์ใจ *รายงานโดย อบูดาวูด อิบนุฮิบบาน และถือว่าเป็นฮาดีษซอเหียะห์*

และเล่าจากเขา(อบีฮุรอยเราะห์)ว่า แท้จริงท่านนบี(ซ.ล.)ได้ประกาศข่าวการเสียชีวิตของกษัตริย์ อันนัจยาชี ในวันที่เขาเสียชีวิต และท่านได้ออกไปพร้อมด้วยเหล่าอัครสาวก และได้จัดแถวพวกเขา และได้กล่าวตักบีรสี่ครั้งให้แก่ศพของเขา *รายงานโดย ห้าคน*

และท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)ได้ตักบีรให้แก่ศพที่อยู่บนคันหาม ท่านได้ยกมือทั้งสองข้างขึ้นในการตักบีรครั้งแรก และได้วางมือขวาบนมือซ้าย[(1)] *รายงานโดย ติรมีซีและดารุกุตนี*

และตอลฮะห์ บุตรของอับดิ้ลลาห์ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ละหมาดข้างหลังอิบนิอับบาสให้แก่ศพบนคันหามศพหนึ่ง ท่านได้อ่านฟาติฮะห์ แล้วท่านได้กล่าวว่า : ให้พวกเขาจงรับรู้ว่ามันเป็นแนวทางที่ควรสรรเสริญ *รายงานโดย บุคอรี อบูดาวูด ติรมีซี นาซาอี*

ส่วนตัวบทของนาซาอีว่า : ท่านได้อ่านฟาติฮะห์และซูเราะห์หนึ่ง โดยท่านได้อ่านดังเมื่อเสร็จท่านได้กล่าวว่า : เป็นซุนนะห์และเป็นสิทธิ *และรายงานโดย ดารุกุตนี*

เล่าจากเอาฟ์ บุตรมาลิก(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)ได้ละหมาดให้แก่ศพหนึ่ง ข้าพเจ้าได้จดจำจากดุอาอฺของท่านว่า : ข้าแต่พระองค์อัลเลาะห์ได้โปรดอภัยให้แก่เขา ได้โปรดเมตตาเขา ได้โปรดให้ความผาสุขแก่เขา ได้โปรดยกโทษให้แก่เขา ได้โปรดต้อนรับเขาอย่างดี ได้โปรดให้หลุมศพของเขากว้างขวาง ได้โปรดชำระล้างเขาด้วยน้ำ น้ำแข็งและลูกเห็บ ได้โปรดให้เขาสะอาดบริสุทธิ์จากบาป เหมือนอย่างที่ท่านได้ทำความสะอาดผ้าสีขาวจากสิ่งโสโครก ได้โปรดเปลี่ยนเขาให้ได้อยู่ในบ้านที่ดีกว่าบ้านเดิมของเขา และให้ได้อยู่กับครอบครัวที่ดีกว่าครอบครัวเดิมของเขา และให้ได้อยู่กับคู่ครองที่ดีกว่าคู่ครองเดิมของเขา ได้โปรดให้เขาได้เข้าสวรรค์ ได้โปรดป้องกันเขาจากทุกข์ทรมานในหลุมฝังศพ หรือจากโทษทัณฑ์ของไฟนรก เขา(เอาฟ์บุตรมาลิก)ได้กล่าวว่า : จนกระทั่งข้าพเจ้าอยากให้ตัวของข้าพเจ้าเป็นศพนั้นเสียเอง *รายงานโดย มุสลิม นาซาอีและติรมีซี*

เล่าจากอบีฮุรอยเราะห์(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)ได้ละหมาดให้แก่ศพหนึ่ง แล้วท่านได้กล่าวว่า : ข้าแต่พระองค์อัลเลาะห์ ได้โปรดอภัยโทษให้แก่คนเป็นของเราและคนตายของเรา เด็กของเราและผู้ใหญ่ของเรา ผู้ชายของเราและผู้หญิงของเรา คนที่ปรากฏตัวอยู่ ณ ที่นี้ของเรา และคนที่ไม่ได้ปรากฏตัวอยู่ ณ ที่นี้ ข้าแต่พระองค์อัลเลาะห์ ท่านได้ให้เขามีชีวิตอยู่เป็นส่วนหนึ่งของพวกเรา ดังนั้นท่านจงให้เขามีชีวิตขึ้นอีกครั้งหนึ่งโดยตั้งมั่นอยู่บน

---

(1) คือยกมือพร้อมกับตักบีรในตักบีรครั้งแรกเพียงครั้งเดียวเท่านั้น เป็นทรรศนะของอัครสาวกบางท่านและมาลิก ส่วนทรรศนะของชาฟีอีมีว่า ให้ยกมือพร้อมกับตักบีรทุกครั้ง

อีหม่าน และผู้ใดที่ท่านได้ให้เขาเสียชีวิตไปจากพวกเรา ขอท่านได้โปรดให้เขาเสียชีวิตอยู่บนศาสนาอิสลาม ข้าแต่พระองค์อัลเลาะห์ ท่านอย่าหวงห้ามพวกเราต่อผลบุญของเขา และอย่าได้ให้พวกเราหลงผิดหลังจากเขาได้จากไป *รายงานโดย เจ้าของสุนัน*

และตามรายงานของอบีดาวูดและนาซาอีว่า : **ข้าแต่พระองค์อัลเลาะห์** ท่านเป็นผู้อภิบาลของเขา ท่านได้สร้างเขาขึ้นมา และท่านได้แนะแนวทางที่ถูกต้องแก่เขา ให้ได้นับถือศาสนาอิสลาม และท่านได้เก็บวิญญาณของเขาไป ท่านเป็นผู้ที่รอบรู้ยิ่งในสิ่งที่เร้นลับของเขา และสิ่งที่เปิดเผยของเขา พวกเรามาในฐานะเป็นผู้ขอความช่วยเหลือ ดังนั้นขอท่านได้โปรดอภัยโทษให้แก่เขา

เล่าจากอบีสะอีด อัลมักบุรี(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ถามท่านอบาฮุรอยเราะห์ว่า ท่านละหมาดให้แก่ศพอย่างไร ? ท่านได้ตอบว่า : ข้าพเจ้าขอสาบานต่ออัลเลาะห์ว่า ข้าพเจ้าจะบอกท่าน ข้าพเจ้าได้ติดตามศพตั้งแต่ออกจากบ้าน(ครอบครัวของเขา) เมื่อศพถูกวางลงข้าพเจ้าได้ตักบีร ได้สรรเสริญอัลเลาะห์ ได้ขอพรให้แก่นบีของพระองค์ แล้วข้าพเจ้าจะกล่าวว่า : ข้าแต่พระองค์อัลเลาะห์ ความจริงเขาเป็นบ่าวของท่าน เป็นบุตรของบ่าวของท่าน เป็นบุตรของบ่าวหญิงของท่าน เขาเคยให้สัตย์ปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพสักการะนอกจากท่าน และแท้จริงมูฮำมัดเป็นบ่าวของท่าน และเป็นทูตประกาศศาสนาของท่าน และท่านก็ทราบเกี่ยวกับตัวเขาได้ดี ข้าแต่พระองค์อัลเลาะห์ ถ้าหากเขาเป็นคนดีขอท่านได้โปรดเพิ่มพูนความดี**ให้เขา แต่ถ้าหากเขาเป็นคนชั่ว** ก็ขอท่านได้โปรดอภัยจากความชั่วต่าง ๆ ของเขา ข้าแต่พระองค์อัลเลาะห์ ท่านอย่ากีดกันพวกเราจากผลบุญของเขา และอย่าให้พวกเราประสบกับความปั่นป่วนวุ่นวายหลังจากเขาได้จากไป *รายงานโดย อีหม่ามสองท่าน คือ มาลิกและชาฟีอี(ร.ด.)*

ต้องละหมาดให้ศพ(ที่เป็นทารก) ถ้าหากรู้ว่ามีชีวิตขณะคลอด

เล่าจากอัลมุฆีเราะห์(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : **ผู้ขับขี่ให้ตามหลังศพ** ส่วนคนเดินเท้าให้เดินตามแต่ต้องการ(1) และศพทารกนั้นต้องทำพิธีละหมาดให้ *รายงานโดย เจ้าของสุนัน*

และอบูดาวูดได้รายงานเพิ่มเติมว่า : ศพทารกที่คลอดก่อนกำหนด(แท้ง) ต้องทำพิธีละหมาดให้ และขอดุอาอฺให้แก่บิดามารดาของเขา ด้วยการอภัยและความเมตตา และตามรายงานของติรมีซีว่า : ศพทารกนั้นไม่ต้องทำพิธีละหมาดให้ ไม่ได้รับมรดกและไม่ถูกรับมรดกเว้นแต่จะรู้ว่ามีชีวิต(2) และท่านหะซันได้กล่าวว่า : ให้อ่านแก่ศพที่เป็นทารกด้วยฟาติฮะห์ และให้กล่าวว่า : ข้าแต่พระองค์อัลเลาะห์ ได้โปรดให้เขาเป็นมิ่งขวัญ เป็นผู้ที่คอยเราอยู่ข้างหน้าและเป็นผลบุญให้แก่พวกเรา *รายงานโดย บุคอรี*

---

(1) คือให้เดินข้างหลัง ข้างหน้า ข้างขวาและข้างซ้ายศพ

(2) ด้วยการจามหรือส่งเสียงร้อง หรือการเคลื่อนไหวที่รู้ว่ามีชีวิต การไม่ละหมาดให้แก่ศพ ทารก นอกจากรู้ว่ามีชีวิตขณะคลอดนี้เป็นทรรศนะของนักวิชาการส่วนมากและผู้นำมัซฮับทั้งสาม ส่วนทรรศนะของอีหม่ามอะห์มัดว่า เมื่อครบ 4 เดือน 10 วัน และเป่าวิญญาณแล้วต้องละหมาดให้

คุณค่าของการละหมาดให้แก่ศพ และตำแหน่งที่ยืนของผู้ละหมาด

เล่าจากอบีฮุรอยเราะห์(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ผู้ใดปรากฏตัวอยู่กับศพจนได้ละหมาดให้ศพ เขาจะได้รับผลบุญหนึ่งกีรอต และผู้ใดปรากฏตัวอยู่กับศพจนศพถูกฝังเขาจะได้รับผลบุญสองกีรอต มีผู้ถามว่า : สองกีรอตนั้นเท่าใด ? ท่านนบีตอบว่า เหมือนภูเขาใหญ่ ๆ สองลูก *รายงานโดย ห้าคน*

และในบางรายงานว่า : อย่างเล็กที่สุดของภูเขาสองลูกนั้นก็ขนาดภูเขาอุฮุด(1)

และได้เคยปรากฏว่าท่านอิบนุอุมัรละหมาดให้แก่ศพ หลังจากนั้นท่านก็กลับบ้านเมื่อท่านได้ทราบฮาดีษที่เล่าโดยอบูฮุรอยเราะห์(เกี่ยวกับผลบุญดังกล่าว) ท่านได้กล่าวว่า : ความจริงเราพลาดไปหลายกีรอต

เล่าจากสะมุเราะห์(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ละหมาดศพหญิงคนหนึ่งที่เสียชีวิตเนื่องจากการคลอดบุตร ข้างหลังท่านนบี(ซ.ล.) ท่านได้ยืนละหมาดตรงกลางลำตัวของหญิงนั้น *รายงานโดย ห้าคน*

เล่าจากอบีฆอลิบ(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ละหมาดร่วมกับท่านอะนัสบุตรมาลิกให้แก่ศพชายผู้หนึ่ง ท่านได้ยืนตรงกับศีรษะศพชายผู้นั้น(2)ต่อมาพวกเขาได้นำศพหญิงคนหนึ่งจากเผ่ากุเรซมา แล้วพวกเขาได้กล่าวว่า โอ้อะบาฮัมซะห์ จงละหมาดให้แก่ศพหญิงผู้นี้ ท่านได้ยืนตรงกับเอวของหญิงผู้นั้น ต่อจากนั้นท่านอัลอะลาอฺบุตรซิยาด ได้กล่าวแก่ท่านอะนัสว่า **อย่างเดียวกันนี้แหละ ข้าพเจ้าได้เห็นท่านร่อซูลุลเลาะห์ (ซ.ล.) ยืนละหมาดให้แก่ศพที่เป็นผู้หญิง**ที่เดียวกับที่ท่านยืน และได้ยืนละหมาดให้แก่ศพที่เป็นผู้ชายที่เดียวกับที่ท่านยืน ท่านอะนัสได้กล่าวว่า : ถูกต้องแล้ว และเมื่อได้ละหมาดเสร็จท่านได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงจดจำไว้ *รายงานโดย ติรมิซี อบูดาวูดและอะห์มัด*

ละหมาดคนตายในมัสยิด

เล่าจากอบีซาลามะห์ บุตรอับดิรเราะห์มาน(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : เมื่อสะอฺดฺบุตรอบีวักกอสได้เสียชีวิต ท่านหญิงอาอิซะห์ได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงนำศพเขาเข้าไปในมัสยิด เพื่อข้าพเจ้าจะได้ละหมาดให้แก่ศพเขาด้วย แต่ท่านหญิงอาอิซะห์ถูกปฏิเสธ ท่านหญิงอาอิซะห์จึงได้กล่าวว่า : มนุษย์ช่างลืมเร็วจริงหนอ ! ขอสาบานต่ออัลเลาะห์ แท้จริงท่านร่อซูลุลเลาะห์ได้ละหมาด

---

(1) ภูเขาลูกหนึ่งอยู่ในนครมะดีนะห์

(2) ตามซุนนะห์ให้ผู้ละหมาดยืนตรงสะโพกของศพผู้หญิง และตรงศีรษะศพผู้ชาย นี่ตามทรรศนะของชาฟีอีและอะห์มัด ตามทรรศนะของมาลิกตรงกับกลางลำตัวศพผู้ชาย ตรงสองบ่าศพผู้หญิง โดยให้ศีรษะของผู้ตายหันไปทางขวามือเสมอ ทรรศนะของอบูฮะนีฟะห์ให้ยืนตรงหน้าอกของศพผู้ชายและผู้หญิง และบางรายงานว่าให้ยืนตรงกลางลำตัว การขัดแย้งทั้งหมดนี้เป็นการขัดแย้งในเรื่องความสมบูรณ์เท่านั้น

ให้ศพสองศพที่เป็นบุตรของบัยดออุในมัสยิด ศพทั้งสองนั้นคือ สุฮัยล์กับน้องชายของเขา[2] *รายงานโดย ห้าคน นอกจากบุคอรี*

อนุญาตให้ละหมาดศพบนหลุมฝังศพ และศพที่อยู่ที่อื่น (ฆออิบ)

เล่าจากอบีฮุรอยเราะห์(ร.ด.)ว่า แท้จริงหญิงผิวดำคนหนึ่งที่เคยทำหน้าที่เก็บกวาดมัสยิด หรือเด็กหนุ่มคนหนึ่ง(ที่เคยทำหน้าที่เก็บกวาดมัสยิด) ได้หายหน้าไปจากท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.) ท่านจึงได้ถามถึงหญิงผู้นั้นหรือเด็กหนุ่มผู้นั้น พวกเขาตอบว่า : ได้เสียชีวิตไปแล้ว ท่านได้กล่าวว่า : ทำไมพวกท่านไม่บอกให้ข้าพเจ้ารู้ ผู้เล่าได้กล่าวว่า : คล้ายกับพวกเขาเหล่านั้นเห็นว่าหญิงผิวดำหรือเด็กหนุ่มผู้นั้นไม่ใช่เป็นคนสำคัญ (จึงไม่ได้แจ้งให้ท่านนบีทราบ) ท่านนบีจึงได้กล่าวว่า : พวกท่านจงชี้ให้แก่ข้าพเจ้าว่าหลุมฝังศพของเขาอยู่ที่ใด พวกเขาจึงได้ชี้ให้แก่ท่าน ท่านก็ได้ละหมาดให้แก่ศพนั้น[2] หลังจากนั้นท่านได้กล่าวว่า : หลุมฝังศพเหล่านี้เต็มไปด้วยความมืดที่เป็นอันตราย และแท้จริงอัลเลาะห์ผู้ยิ่งใหญ่และเกรียงไกร จะให้แสงสว่างที่เป็นประโยชน์แก่พวกเขา ด้วยการละหมาดของข้าพเจ้าให้แก่พวกเขา *รายงานโดย สามคน*

เล่าจากยาบิร(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : แท้จริงในวันนี้คนดีคนหนึ่งแห่งฮะบัซ[3]ได้เสียชีวิต ดังนั้นท่านทั้งหลายจงมาร่วมละหมาดให้แก่ศพของเขา ท่านยาบิรได้กล่าวว่า : พวกเราได้ตั้งแถว และท่านนบี(ซ.ล.)ได้ละหมาดให้แก่ศพของเขาพร้อมกับพวกเราอีกหลายแถว ท่านยาบิรได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าอยู่ในแถวที่สองหรือแถวที่สาม[4] *รายงานโดย ห้าคน*

การละหมาดครั้งเดียวให้แก่ศพหลายศพถือว่าใช้ได้

เล่าจากอัมมาร ทาสของอัลฮาริษ บุตรเนาฟัล(ร.ด.)ว่า เขาได้ร่วมในพิธีศพของอุมมุกัลซูม และบุตรชายของหล่อน เขาได้นำศพของเด็กชายมาวางไว้ติดกับอีหม่าม ข้าพเจ้าได้ปฏิเสธ

---

(1) ทรรศนะของนักวิชาการเกี่ยวกับการละหมาดให้ศพในมัสยิด นักวิชาการส่วนใหญ่รวมทั้งชาฟีอีและอะห์มัด ถือว่าอนุญาตให้ละหมาดแก่ศพในมัสยิด และถือว่าเป็นสุนัตเพราะมีผู้ละหมาดมาก ทรรศนะของอบูฮะนีฟะห์และมาลิกถือว่ามักโระห์ เพราะยึดถือฮาดีษที่รายงานโดยอบูดาวูดและอิบนุมาญะห์ว่า : ผู้ใดได้ละหมาดให้ศพในมัสยิด "ศพจะไม่ได้อะไรเลย" และเพราะศพเป็นนะยิส นักวิชาการส่วนใหญ่ได้โต้หลักฐานของฝ่ายนี้ว่า ฮาดีษที่อ้างนั้นเป็นฮาดีษดออีฟ(ใช้เป็นหลักฐานไม่ได้) และสามารถไขคำที่ว่า "ศพจะไม่ได้อะไรเลยนั้น" เป็นว่าผู้ใดได้ละหมาดให้ศพในมัสยิด ถือว่าไม่มีความผิดอะไรเหนือเขา" และที่อ้างว่าศพเป็นนะยิสนั้นก็ถูกยันด้วยฮาดีษที่ว่า : มุสลิมไม่เป็นนะยิสไม่ว่าเป็นหรือตาย"

(2) ทรรศนะของนักวิชาการเกี่ยวกับการละหมาดศพบนหลุมฝังศพ นักวิชาการส่วนใหญ่รวมทั้งชาฟีอีและอะห์มัด ถือว่าอนุญาตให้ละหมาดศพบนหลุมฝังศพโดยไม่มีข้อแม้ ทรรศนะของมาลิกและอบูฮะนีฟะห์ว่า ไม่อนุญาตให้ละหมาดนอกจากศพที่ถูกฝังโดยไม่ได้ละหมาดให้

(3) คือกษัตริย์นัจยาชี

(4) ทรรศนะของนักวิชาการเกี่ยวกับการละหมาดศพที่อยู่ที่อื่น(ฆออิบ) นักวิชาการส่วนมากรวมทั้งชาฟีอีและอะห์มัดมีทรรศนะว่าอนุญาตให้ละหมาดเพราะละหมาดคือการขอดุอาอ แล้วทำไมจึงจะไม่อนุญาตให้ขอดุอาอให้แก่ศพที่อยู่ที่อื่น และศพที่อยู่ในหลุมฝังศพ มาลิกและอบูฮะนีฟะห์มีทรรศนะว่า : ไม่อนุญาตให้ละหมาดโดยไม่มีข้อแม้ และมีนักวิชาการบางท่านว่า อนุญาตให้ละหมาดในวันที่ศพนั้นเสียชีวิต หรือศพที่อยู่ใกล้เคียงกับเขา และบางท่านว่าอนุญาตให้ละหมาดให้แก่ศพที่อยู่ทางกิบลัตเท่านั้น

การทำเช่นนั้น และในจำนวนผู้มาร่วมในพิธีศพก็มีท่านอิบนุอับบาส ท่านอบูสะอีดอัลคุดรี ท่านอบูกอตาดะห์ และท่านอบูฮุรอยเราะห์ พวกเขากล่าวว่า : อย่างนี้แหละเป็นซุนนะห์ *รายงานโดย อบูดาวูดและนาซาอี*

และท่านอิบนุยุรอยจ์ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ยินท่านนาเฟียะอฺกล่าวว่า : แท้จริงท่านอิบนุอุมัรได้ละหมาดให้แก่ศพเก้าศพในคราวเดียวกันทั้งหมด โดยท่านได้จัดให้ศพผู้ชายอยู่ติดกับอีหม่าม และให้ศพผู้หญิงอยู่ติดทางด้านทิศกิบลัต และท่านได้จัดศพผู้หญิงอยู่ในแถวเดียวกัน *รายงานโดย นาซาอี*

การละหมาดศพที่มีแถวคนละหมาดมาก ๆ เป็นที่หวังว่าจะถูกรับพิจารณา

เล่าจากมาลิก บุตรฮุบัยเราะห์(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ไม่มีศพใดที่เสียชีวิตแล้วมีผู้ละหมาดให้แก่เขาสามแถวจากมุสลิม นอกจากอัลเลาะห์จะต้องให้เขาได้เข้าสวรรค์ ท่าน(มาลิก)บุตรฮุบัยเราะห์ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่ามาลิกนั้น เมื่อพบว่ามีผู้มาร่วมพิธีศพน้อย ท่านจะแบ่งผู้มาร่วมพิธีนั้นออกเป็นสามแถว(เพื่อละหมาด) เพราะฮาดีษบทนี้ *รายงานโดย อบูดาวูดและติรมีซี*

เล่าจากอาอิซะห์(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ไม่มีศพใดที่เสียชีวิตแล้วมีประชากร**มุสลิมกลุ่มหนึ่งที่มีจำนวนหนึ่งร้อยคน ละหมาดให้แก่ศพเขา โดยทุกคนขอพรให้เขา เว้นแต่อัล**เลาะห์จะรับคำขอพรจากพวกเขา *รายงานโดย มุสลิม ติรมีซีและนาซาอี*

เล่าจากอิบนิอับบาส(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ไม่มีผู้ชายมุสลิมคนใดที่เสียชีวิต และมีผู้ยืน(ละหมาด)ให้แก่เขาจำนวนสี่สิบคน โดยพวกเขาไม่ได้นำสิ่งใด ๆ มาเป็นภาคีกับอัลเลาะห์ เว้นแต่อัลเลาะห์จะให้พวกเขาได้ช่วยเหลือศพนั้น *รายงานโดย มุสลิมและอบูดาวูด*

และท่านอีหม่ามมาลิกได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ทราบว่าท่านนบี(ซ.ล.)เสียชีวิตในวันจันทร์ และถูกนำไปฝังในวันอังคาร ประชาชนได้ละหมาดให้แก่ศพของท่าน โดยต่างคนต่างละหมาด ไม่มีผู้นำละหมาด เพราะเหตุการณ์อันยิ่งใหญ่ที่ได้เกิดขึ้นกับพวกเขา และเพราะในขณะนั้นยังไม่มีคอลีฟะห์

คำสรรเสริญศพของมวลมุสลิมถูกรับพิจารณา

เล่าจากอะนัส(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ได้มีศพบนคันหามถูกยกผ่านมาก ได้มีผู้กล่าวคำสรรเสริญ**แก่ศพนั้นด้วยคุณงามความดี (ของเขา) ท่านนบีของอัลเลาะห์ (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ได้แน่ ! ได้แน่ !** ได้แน่ ! และได้มีศพบนคันหามถูกยกผ่านมาอีก ได้มีผู้กล่าวคำประนามถึงความเลว(ของเขา) ท่านนบีของอัลเลาะห์(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ได้แน่ ! ได้แน่ ! ได้แน่ ! ท่านอุมัรได้กล่าวว่า : บิดาและมารดาของข้าพเจ้าเป็นค่าไถ่แก่ท่าน ! อะไรที่ท่านกล่าวว่าได้แน่ ? ท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : ผู้ที่พวกท่านกล่าวคำสรรเสริญความดีของเขานั้น เขาได้เข้าสวรรค์แน่ และผู้ที่

พวกท่านกล่าวคำประนามถึงความเลวของเขานั้น เขาได้เข้านรกแน่ พวกท่านคือพยานของอัลเลาะห์ในหน้าพื้นแผ่นดิน พวกท่านคือพยานของอัลเลาะห์ในหน้าพื้นแผ่นดิน *รายงานโดย ห้าคน*

และตัวบทของติรมีซีว่า : มวลมะลาอิกะห์คือพยานของอัลเลาะห์บนฟากฟ้า ส่วนพวกท่านเป็นพยานของอัลเลาะห์ในหน้าพื้นแผ่นดิน

เล่าจากอบีอัลอัสวัด(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้เข้ามายังนครมะดีนะห์และได้เกิดโรค(ระบาด)ขึ้นที่นครมะดีนะห์ ต่อมาข้าพเจ้าได้นั่งอยู่กับท่านอุมัร(ร.ด.) ได้มีศพบนคันหามผ่านพวกเขา(เหล่าอัครสาวก)ไป ได้มีผู้กล่าวคำสรรเสริญศพนั้นถึงความดีของเขา ท่านอุมัรกล่าวว่า : ได้แน่ ! ต่อมาก็มีศพบนคันหามถูกนำผ่านมาอีกก็ได้มีผู้กล่าวคำสรรเสริญศพนั้นถึงความดีของเขา ท่านอุมัรก็ได้กล่าวว่า : ได้แน่ ! ต่อมาศพที่สามก็ถูกยกผ่านมา **ก็มีผู้กล่าวคำประณามศพนั้น**ถึงความชั่วของเขา ท่านอุมัรก็ได้กล่าวว่า : ได้แน่ ! ท่านอบูอัลอัสวัดได้กล่าวว่า อะไรที่ว่าได้แน่ โอ้ท่านผู้นำของมวลมุอฺมิน ท่านอุมัรได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้กล่าวเหมือนกับที่ท่านนบี(ซ.ล.) ได้กล่าวไว้ว่า : มุสลิมคนใดที่มีคนสี่คนเป็นพยานให้เขาว่า "ดี" อัลเลาะห์จะให้เขาได้เข้าสวรรค์ ข้าพเจ้าได้กล่าวว่า : (ถ้ามีเพียง)สามคน ท่านตอบว่า สามคน(ก็เช่นเดียวกัน) ข้าพเจ้าได้กล่าวว่า : (ถ้ามีเพียง)สองคน ท่านตอบว่า สองคน(ก็เช่นเดียวกัน) หลังจากนั้นพวกเราไม่ได้ถามเขาถึง(คนที่มีพยานรับรองเพียง)คนเดียว *รายงานโดย บุคอรี ติรมีซีและนาซาอี*

ไม่ต้องละหมาดให้คนที่ฆ่าตัวตาย

เล่าจากยาบิร บุตรซามุเราะห์(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ได้มีผู้นำชายคนหนึ่งที่เขาฆ่าตัวตายโดยใช้หอกสั้น ปรากฏว่าท่านนบีไม่ได้ละหมาดให้แก่ศพชายผู้นั้น(1) *รายงานโดย ห้าคน นอกจากบุคอรี*

ให้รีบจัดการศพและการเสียชีวิตในต่างแดน

เล่าจากอะลี(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : โอ้อะลี สามสิ่งนี้ท่านอย่าทำล่าช้า คือ ละหมาดเมื่อถึงเวลา ศพบนคันหามเมื่อพร้อมแล้ว และผู้หญิงหม้าย เมื่อท่านได้พบคนที่คู่ควรแก่หล่อน *รายงานโดย ติรมีซี อะห์มัดและฮากิม*

เล่าจากอับดิ้ลลาห์ บุตรอัมร์(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ได้มีชายคนหนึ่งเสียชีวิตที่นครมะดีนะห์ เขาเป็นบุคคลที่เกิดที่นครมะดีนะห์ ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)ได้ละหมาดให้แก่ศพเขา หลังจากนั้นท่านได้กล่าวว่า : โอ้ ! คิดว่าเขาคงจะเสียชีวิตในดินแดนที่ไม่ใช่เป็นแหล่งกำเนิดของเขา พวกเขา(เหล่าอัครสาวก)ได้ถามว่า : ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น โอ้ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ ? ท่านได้กล่าว

---

(1) ทรรศนะของนักวิชาการเกี่ยวกับการละหมาดให้ศพที่ฆ่าตัวตาย ท่านอีหม่ามอะห์มัดมีทรรศนะว่าไม่ต้องละหมาดให้เขา นักวิชาการส่วนมากและอีหม่ามทั้งสามมีทรรศนะว่า ให้ละหมาดให้เขาส่วนตัวบทของฮาดีษที่ว่า ท่านนบีไม่ได้ละหมาดให้แก่ศพชายผู้นั้น หมายถึงด้วยตัวท่านเอง เพราะเข้าใจจากตัวบทของฮาดีษที่รายงานโดยนาซาอีว่า ส่วนตัวข้าพเจ้า ข้าพเจ้าไม่ละหมาดให้เขา นี่เป็นคำเตือนบุคคลที่มีการกระทำเหมือนอย่างนี้

ว่า : แท้จริงชายคนหนึ่งเมื่อเขาเสียชีวิตในดินแดนที่ไม่ใช่เป็นแหล่งกำเนิดของเขา เขาจะวัดพื้นที่ในสวรรค์ให้แก่เขาเท่ากับระยะทางตั้งแต่ถิ่นที่เขาเกิดจนถึงถิ่นที่เขาตาย *รายงานโดย น่าซาอี*

ตอนที่ห้า

ระเบียบการเดินร่วมขบวนศพ

เล่าจากอัลบะรออฺ(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ท่านนบี(ซ.ล.)ได้ใช้พวกเราเจ็ดประการ และได้ห้ามพวกเราเจ็ดประการ ได้ใช้พวกเราให้ติดตามศพ[1]ให้เยี่ยมผู้ป่วย ให้ตอบรับคำเชิญให้ช่วยผู้ถูกข่มเหง ให้ปฏิบัติตามคำสาบาน(ที่ปรารถนาดีของผู้อื่น) ให้ตอบสลามและให้ตอบคำของคนที่จาม และได้ห้ามพวกเราจากการใช้ภาชนะที่ทำด้วยเงิน ห้ามใช้แหวนทองคำ ผ้าไหมเนื้อละเอียด ผ้าไหมชนิดเลว และผ้าไหมเนื้อหยาบ และจากที่รองนั่งของผู้ขับขีทำด้วยผ้าไหม *รายงานโดย ห้าคน นอกจากอบูดาวูด*

เล่าจากอิบนิอุมัร(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้เห็นท่านนบี(ซ.ล.) ท่านอบูบักร และท่านอุมัรได้เดินข้างหน้าศพที่อยู่บนคันหาม[2] *รายงานโดย เจ้าของสุนัน อะห์มัดและอิบนุฮิบบาน ถือว่าเป็นฮาดีษที่ซอเหียะห์*

เล่าจากอัลมุฆีเราะห์(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ผู้ที่อยู่บนพาหนะให้เดินข้างหลังศพ คนเดินเท้าให้เดินข้างหลัง ข้างหน้า ข้างขวาและข้างซ้ายศพ โดยให้อยู่ใกล้ ๆ ศพ *รายงานโดย เจ้าของสุนัน และฮากิมถือว่าเป็นอาดีษซอเหียะห์*

เล่าจากยาบิร บุตรซามุเราะห์(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : เขาได้นำม้าที่ไม่ได้ใส่อานมาให้ท่านนบี(ซ.ล.) และท่านได้ขี่มันขณะที่ท่านกลับจากงานศพของท่านอิบนุ อัดดะฮ์ดาฮ์ ส่วนพวกเราเดินอยู่รอบ ๆ ท่าน *รายงานโดย ห้าคน นอกจากบุคอรี*

เล่าจากอบีฮุรอยเราะห์(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงรีบพาศพเดินไปเร็ว ๆ[3] เพราะถ้าหากศพนั้นเป็นคนดี ดังนั้นความดีก็คือสิ่งที่พวกท่านกำลังนำศพไปหา และถ้าหากศพนั้นไม่เป็นเช่นนั้น ดังนั้นความชั่วก็คือสิ่งที่พวกท่านจะได้ปล่อยลงจากต้นคอของพวกท่าน *รายงานโดย ห้าคน*

เล่าจากอุยัยนะ บุตรอับดิรเราะห์มาน จากบิดาของเขา(ร.ด.)ว่า ความจริงเขาได้เข้าร่วมในพิธีศพของอุสมานบุตรอบีอัลอาส และพวกเราได้เดินกันไปอย่างเร็ว ๆ จนกระทั่งท่านอบูบักเราะห์ได้เดินตามมาทันพวกเรา ท่านได้ส่งเสียงโดยได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าพบว่า พวกเราในสมัยที่อยู่กับท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)นั้น พวกเราวิ่งเหยาะ ๆ *รายงานโดย อบูดาวูดและนาซาอี*

---

(1) ตามตัวบทนี้ถือว่า ให้เดินตามหลังศพ ซึ่งเป็นทรรศนะของอบูฮะนีฟะห์

(2) ทรรศนะของนักวิชาการเกี่ยวกับการเดินร่วมขบวนศพ นักวิชาการส่วนใหญ่รวมทั้งชาฟีอี และอะห์มัดถือว่าให้เดินนำหน้าศพ โดยไม่มีข้อแม้ ทรรศนะของอีหม่ามมาลิกถือว่าผู้ขี่พาหนะให้ตามข้างหลังศพ ผู้เดินให้เดินนำหน้าศพ การขัดแย้งเป็นการขัดแย้งว่า การเดินนำหน้าหรือตามหลังดีกว่ากันเท่านั้น เพราะการกระทำทุกอย่างมีหลักฐานทั้งสิ้น

(3) คือพาเดินไปยังหลุมฝังศพ

เล่าจากอุมมฺ อะตียะห์(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : พวกเราถูกห้ามติดตามศพ แต่มิใช่ตกหนักเหนือพวกเรา[1] *รายงานโดย สามคน*

เล่าจากอบีสะอีด (ร.ด.) จากท่านนบี (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : เมื่อศพถูกวางลง (บนคันหาม) และพวกผู้ชายได้แบกศพนั้นไว้บนบ่าของพวกเขา ถ้าหากศพนั้นเป็นศพของคนดี ศพนั้นจะกล่าวว่า : จงนำฉันไปก่อน แต่ถ้าหากศพนั้นเป็นศพของคนชั่ว ศพนั้นก็จะกล่าวว่า : พินาศแล้ว พวกเขาจะเอาศพไปไหน ? เสียงของศพนั้นสรรพสิ่งต่าง ๆ จะได้ยินทั้งหมดนอกจากมนุษย์ และถ้าหากมนุษย์ได้ยินเสียงนั้น ก็คงจะตายด้วยความตกใจ *รายงานโดย บุคอรีและนาซาอี*

มะลาอิกะห์จะเข้าร่วมในขบวนศพ และสิ่งที่จะอยู่กับศพก็คือผลจากการกระทำของเขา

เล่าจากเซาบาน(ร.ด.)ว่า แท้จริงท่านนบี(ซ.ล.)นั้น ได้มีผู้นำสัตว์พาหนะมาให้ท่าน โดยที่ท่านอยู่ร่วมกับศพ ท่านได้ปฏิเสธที่จะขึ้นขี่ เมื่อท่านได้กลับไปแล้วได้มีผู้นำสัตว์พาหนะมาให้ท่านและท่านได้ขึ้นขี่ จึงได้มีผู้ถามท่าน[2]ท่านได้ตอบว่า : แท้จริงมวลมะลาอิกะห์เดิน ดังนั้นข้าพเจ้าจะไม่ขี่พาหนะ ในขณะที่พวกเขากำลังเดิน เมื่อพวกเขาได้ไปแล้วข้าพเจ้าจึงได้ขึ้นขี่สัตว์พาหนะ *รายงานโดย อบูดาวูด*

และท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)ได้ออกไปร่วมในพิธีศพ ท่านได้เห็นพวกที่ขี่สัตว์พาหนะ (ร่วมในขบวนศพ) ท่านจึงได้กล่าวว่า : พวกท่านไม่อายหรือ ! แท้จริงมวลมะลาอิกะห์เดินเท้า แต่พวกท่านอยู่บนหลังสัตว์ *รายงานโดย ติรมีซีและอิบนุมายะห์*

เล่าจากอะนัส(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : สามสิ่งจะติดตามไปกับศพ และจะกลับมาสองสิ่ง จะอยู่กับศพเพียงสิ่งเดียว ครอบครัว ทรัพย์สมบัติและผลจากการกระทำของเขาจะติดตามเขาไป ครอบครัวและทรัพย์สินของเขาจะกลับมา ส่วนผลจากการกระทำของเขานั้นจะอยู่(กับเขา) *รายงานโดย บุคอรี มุสลิมและติรมีซี*

การยืนให้เกียรติแก่ศพ

เล่าจากอบีสะอีด(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : เมื่อพวกท่านเห็นศพท่านทั้งหลายจงลุกขึ้นยืน และผู้ใดที่ติดตามศพ เขาอย่านั่งจนกว่าศพจะถูกวางลง และในบางรายงานว่า : เมื่อพวกท่านเห็นศพ ท่านทั้งหลายจงลุกขึ้นยืน จนกว่าศพนั้นจะผ่านพวกท่านไป หรือจนกว่าศพนั้นจะถูกวางลง *รายงานโดย ห้าคน*

---

(1) การห้ามผู้หญิงติดตามศพนี้ เป็นการห้ามเพราะไม่สมควร ตามทรรศนะของนักวิชาการส่วนมาก ท่านอิหม่ามมาลิกยอมผ่อนผันให้ผู้หญิงติดตามศพ นอกจากผู้หญิงสาว ที่กล่าวนี้ถ้าหากหญิงนั้นไม่ไปทำของต้องห้าม เช่น การร่ำพัน แต่ถ้าหากไม่เช่นนั้นก็ถือว่าฮารอม

(2) ถึงการกระทำดังกล่าว

เล่าจากยาบิร(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : มีศพหนึ่งผ่านมา ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)ได้ลุกขึ้นยืนให้เกียรติแก่ศพนั้น และพวกเราก็ได้ลุกขึ้นยืนพร้อมกับท่าน พวกเราจึงได้กล่าวว่า : โอ้ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ ความจริงศพนั้นเป็นศพของผู้หญิงชาวยิว ท่านได้กล่าวว่า : แท้จริงความตายนั้นเป็นสิ่งที่น่าพรั่นพรึง[1]เมื่อพวกท่านเห็นศพจงลุกขึ้นยืน *รายงานโดย ห้าคน นอกจากติรมีซี*

เล่าจากอะลี(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : พวกเราได้เห็นท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)ลุกขึ้นยืน พวกเราจึงได้ลุกขึ้นยืนตาม และ(เมื่อ)ท่านนั่งลงพวกเราก็ได้นั่งลงตาม[2] *รายงานโดย ห้าคน นอกจากบุคอรี*

หลุมศพ การฝัง และเวลาฝัง

อัลเลาะห์ตาอาลาได้กล่าวว่า : ต่อมาพระองค์(อัลเลาะห์)ก็ได้ให้เขา(มนุษย์)ตาย และได้ให้เขาอยู่ในหลุมศพ หลังจากนั้นเมื่อพระองค์มีพระประสงค์ ก็จะได้บังเกิดเขาขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง

เล่าจากอิบนิอับบาส(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : หลุมละฮัด[3]นั้นเป็นหลุมฝังศพของพวกเรา และการเซาะกลางหลุมนั้น เป็นหลุมฝังศพของพวกอื่น[4] *รายงานโดย เจ้าของสุนันและอะห์มัด*

ท่านสะอฺดฺ บุตรวักกอส(ร.ด.)ได้กล่าวในการป่วย ซึ่งเป็นวาระสุดท้ายแห่งชีวิตของท่านว่า : ท่านทั้งหลายจงขุดหลุมละฮัดให้แก่ข้าพเจ้าหลุมหนึ่ง และจงเอาอิฐดิบก่อปิดปากหลุมชั้นในเหมือนอย่างที่เขาได้ทำให้กับท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.) *รายงานโดย มุสลิม อะห์มัดและนาซาอี*

เล่าจากอบีอัลหัยยาจ(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ท่านอะลีบุตรอบีตอลิบได้กล่าวแก่ข้าพเจ้าว่า : ได้โปรดรับทราบว่า ข้าพเจ้าจะแต่งตั้งท่านตามสิ่งที่ท่านร่อซู้ลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)ได้เคยแต่งตั้งข้าพเจ้า นั่นก็คือท่านจะต้องไม่ปล่อยให้มีรูปเคารพเหลืออยู่ นอกจากท่านจะต้องทำลายมัน และจะต้องไม่ปล่อยให้มีหลุมฝังศพที่ก่อสูงขึ้นมา นอกจากท่านจะต้องทำให้มันเรียบ *รายงานโดย ห้าคน นอกจากบุคอรี*

---

(1) การยืนเพื่อเตือนให้ระลึกถึงความตาย และเพื่อให้เกียรติแก่มะลาอิกะห์

(2) ทรรศนะของนักวิชาการเกี่ยวกับการยืนให้เกียรติศพ นักวิชาการบางท่านให้ทรรศนะว่า จำเป็น(วาญิบ)ต้องยืนจนกว่าศพจะถูกวางลง โดยอาศัยฮาดีษที่รายงานโดยอบีสะอีดและยาบิร นักวิชาการส่วนมากมีทรรศนะว่า ฮาดีษที่ใช้ให้ยืนเพื่อให้เกียรติแก่ศพนั้นได้ถูกยกเลิกโดยฮาดีษที่รายงานโดยอะลี และถือว่าการยืนให้เกียรติศพเป็นมักโรห์
ส่วนทรรศนะของซาฟีอีถือว่า การยืนให้เกียรติศพเป็นสุนัต

(3) หลุมฝังศพชนิดเซาะข้างด้านกิบลัตกว้างพอที่จะเอาศพนอนตะแคงเข้าไปฝังได้

(4) คือพวกคริสต์และยิว แต่นักวิชาการได้มีมติว่าหลุมทั้งสองชนิดนั้นอนุญาตให้ฝังมุสลิม และถ้าหากดินที่ขุดหลุมนั้นเป็นดินอ่อน การขุดหลุมเซาะกลางนั้นดีกว่า แต่ถ้าดินแข็ง หลุมละฮัดก็ดีกว่า

เล่าจากฟะดอละห์(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้ยินท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ (ซ.ล.)ใช้ให้เกลี่ยหลุมฝังศพให้เสมอกับพื้น[1] *รายงานโดย มุสลิมและอบูดาวูด*

เล่าจากฮิชาม บุตรอุรวะห์(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : พวกอันซอรได้มาหาท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)ในวันสงครามอุฮุด โดยพวกเขาได้กล่าวว่า : พวกเราต้องประสบกับความเหน็ดเหนื่อยอย่างที่สุด[2] ท่านจะโปรดว่าอย่างไร ? ท่านได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงขุดหลุมให้ลึกและกว้างและจงฝังศพผู้ชายสองและสามคนในหลุมเดียวกัน ได้มีผู้ถามว่า : จะเอาใครฝังก่อน ท่านตอบว่า : คนที่ท่องอัลกุรอานจำมากที่สุด *รายงานโดย เจ้าของสุนัน*

เล่าจากอัลมุตตอลิบ บุตรอบีวะดาอะห์(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : เมื่อท่านอุสมาน บุตรมัซอูนได้เสียชีวิต ได้มีผู้นำศพของท่านออกมาฝัง ต่อมาท่านนบี(ซ.ล.)ได้ใช้ให้ผู้ชายคนหนึ่งไปนำหินมาให้ท่าน แต่ชายคนนั้นแบกไม่ไหว ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์จึงได้ลุกขึ้นไป และได้กางแขนทั้งสองข้างของท่านออก และยกหินก้อนนั้นมาวางไว้ทางด้านศีรษะของอุสมาน บุตรมัซอูนพร้อมทั้งกล่าวว่า : เพื่อข้าพเจ้าจะได้รู้จักหลุมฝังศพน้องชายของข้าพเจ้าโดยสังเกตุจากก้อนหินนี้ และข้าพเจ้าจะได้นำคนในครอบครัวของข้าพเจ้าที่เสียชีวิตมาฝังใกล้ ๆ หลุมศพของเขา

เล่าจากอบีอิสฮาก(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ท่านฮาริษได้สั่งเสียให้ท่านอับดุลเลาะห์บุตรยะซีดละหมาดให้แก่ศพของท่าน ต่อมาท่านอับดุลเลาะห์ก็ได้ละหมาด และนำศพของท่านฮาริษไปฝังโดยนำศพเข้าทางด้านตีนหลุม พร้อมทั้งกล่าวว่า : นี่เป็นซุนนะห์[3]

รายงานฮาดีษทั้งสองโดย อบูดาวูด

เล่าจากอิบนิอุมัร(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี(ซ.ล.) เมื่อท่านได้วางศพลงในหลุมแล้วท่านได้กล่าวว่า : ด้วยนามของอัลเลาะห์ และดำเนินตามแนวทางของร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.) *รายงานโดย เจ้าของสุนัน*

ส่วนตัวบทของติรมีซีว่า : ด้วยนามของอัลเลาะห์ และด้วยอัลเลาะห์ และดำเนินตามแนวทางของร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)

---

(1) ทรรศนะของนักวิชาการเกี่ยวกับการก่อหลุมฝังศพให้สูงขึ้นมีดังนี้

ทรรศนะของอะห์มัดและนักวิชาการพวกหนึ่งถือว่า การก่อหลุมฝังศพให้สูงขึ้นเกินกว่าที่อนุญาตเป็นการฮารอม เนื่องจากมีผู้คนพากันเชื่อมั่นว่าการกระทำดังกล่าวสามารถให้คุณและให้โทษได้

ทรรศนะของนักวิชาการส่วนมากรวมทั้งทรรศนะของอีหม่ามทั้งสาม คือ สมควรให้ก่อหลุมฝังศพให้สูงขึ้นประมาณหนึ่งคืบในแบบนูนหลังเต่า เพื่อให้ผู้คนรู้และเพื่อจะได้นำเอาญาติที่ใกล้ชิดของเขามาฝังในภายหลัง

ทรรศนะของชาฟีอี คือ ให้ก่อหลุมฝังศพให้สูงขึ้นประมาณหนึ่งคืบในแบบแบนราบ และถือว่าเป็นแบบที่ดีที่สุด

(2) จากการขุดหลุมฝังศพผู้ที่ถูกฆ่าตายในสงครามอุฮุดนี้

(3) คือการนำศพเข้าฝังโดยการเอาศีรษะของศพเข้าทางด้านท้ายของหลุมนั้นเป็นซุนนะห์นี่เป็นทรรศนะของชาฟีอีและอะห์มัด อบูฮะนีฟะห์กล่าวว่า ให้นำศพเข้าจากทางด้านกิบลัตตามขวางเพราะสะดวกกว่า

เล่าจากอุกบะห์ บุตรอามิร(ร.ด.)กล่าวว่า : สามช่วงเวลาที่ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์[1](ซ.ล.) เคยห้ามพวกเราละหมาด หรือฝังศพคนตายของพวกเราในช่วงเวลาทั้งสามนั้น คือ ในขณะที่ตะวันขึ้นจนสูงชัวด้ามหอก ในขณะที่ตะวันตรงหัวจนตะวันคล้อย และในขณะที่ตะวันโพล้เพล้จนถึงตะวันตก *รายงานโดย ห้าคน นอกจากบุคอรี*

เล่าจากยาบิร(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ประชาชนได้แลเห็นไฟในสถานที่ใช้ฝังศพ พวกเขาจึงได้พากันมาที่ไฟนั้น โดยที่ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)อยู่ที่หลุมฝังศพนั้น และท่านได้กล่าวว่า : **ท่านทั้งหลายจงให้ข้าพเจ้าได้จับเพื่อนของพวกท่าน[2] บังเอิญปรากฏว่าศพนั้นคือศพของผู้ชายที่เคยส่งเสียงดังในการซิกร์[3]** *รายงานโดย อบูดาวูดและติรมีซี*

ส่วนตัวบทของติรมีซีว่า : ท่านนบี(ซ.ล.)ได้จับเขาทางด้านกิบลัตพร้อมกับได้กล่าวว่า **: ขออัลเลาะห์ได้โปรดเมตตาท่าน ถ้าหากท่านเป็นคนที่ชอบขอดุอาอ์และชอบอ่านอัลกุรอาน (คนนั้น)**

ไม่อนุญาตให้ตบแต่ง ก่อ และนั่งบนหลุมฝังศพ

เล่าจากยาบิร(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)ได้ห้ามโบกปูนที่หลุมฝังศพ ได้ห้ามนั่งบนหลุมฝังศพ และได้ห้ามก่อบนหลุงฝังศพ[4] *รายงานโดย ห้าคน นอกจากบุคอรี*

และตัวบทของติรมีซีว่า : ท่านนบี(ซ.ล.)ได้ห้ามโบกปูนหลุมฝังศพ ห้ามจารึกข้อความบนหลุมศพ[5] ห้ามก่อสร้างบนหลุมศพ และห้ามเหยียบย่ำบนหลุมศพ

เล่าจากอบีฮุรอยเราะห์(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : การที่ใครคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านจะนั่งบนถ่านไฟแล้วไหม้ผ้า และทะลุถึงผิวหนังของเขายังดีเสียกว่าการที่เขาจะนั่งบนหลุมฝังศพ[6] *รายงานโดย มุสลิม อบูดาวูดและนาซาอี*

อนุญาตให้เคลื่อนย้ายศพเหมือนกับอนุญาตให้ขุดศพเพราะความจำเป็น

เล่าจากยาบิร(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ได้มีศพของผู้ชายคนหนึ่งถูกฝังพร้อมกับศพบิดาของข้าพเจ้า แต่ข้าพเจ้าไม่สบายใจจนกระทั่งข้าพเจ้าได้เอาศพของผู้ชายคนนั้นออกไป และได้นำไปฝังไว้ในหลุมหนึ่งต่างหาก *รายงานโดย บุคอรี นาซาอีและอบูดาวูด*

---

(1) คือถือว่ามักโระห์การฝังศพในเวลาดังกล่าว

(2) คือคนตายที่พวกเขาฝังในเวลากลางคืน

(3) คือคนที่ชอบอ่านอัลกุรอาน

(4) คือก่อสร้างเป็นบ้านหรือเป็นโดมครอบคลุมฝังศพ

(5) ทรรศนะของนักวิชาการเกี่ยวกับการจารึกข้อความบนหลุมฝังศพ ทรรศนะของชาฟีอีและอะห์มัด ถือเป็นการมักโระห์ ถึงแม้จะจารึกด้วยอัลกุรอาน เว้นแต่หลุมศพของคนซอและห์ และคนที่มีความรู้ไม่เป็นอะไร เพื่อให้รู้จักและเพื่อซียาเราะห์ ทรรศนะของอบูฮะนีฟะห์คือมักโระห์ที่ถึงขั้นฮารอม นอกจากจะกลัวว่าร่องรอยของเขาจะสูญหายไป ถ้าเช่นนั้นไม่มักโระห์ ทรรศนะของมาลิกคือ หากข้อความที่จารึกนั้นเป็นอัลกุรอานถือว่าฮารอม แต่ถ้าหากจารึกเพื่อแจ้งชื่อและวันเกิดวันตายก็ถือว่ามักโระห์

(6) การนั่งดังกล่าวให้ถือว่าเป็นการนั่งเพื่อถ่ายปัสสาวะหรืออุจจาระ เพราะมีฮาดีษอื่นจากรายงานของอบูฮุรอยเราะห์ว่า : ผู้ใดนั่งปัสสาวะหรืออุจจาระบนหลุมฝังศพ เหมือนกับเขาได้นั่งอยู่บนถ่านไฟ ส่วนการนั่งเฉยๆ หรือยืน หรือเอกเขนกหรือนอน หรือกินบนหลุมฝังศพถือว่า มักโระห์ ตามทรรศนะของนักวิชาการส่วนใหญ่ และถือว่าอนุญาตตามทรรศนะของมาลิก

และอบูดาวูดได้รายงานเพิ่มเติมว่า : ข้าพเจ้าได้นำศพของเขาออก(จากหลุมเดียวกันกับหลุมศพบิดาของข้าพเจ้า) หลังจากหกเดือนได้ผ่านพ้นไป ข้าพเจ้ามิได้ละทิ้งสิ่งใด ๆ จากศพของเขา นอกจากเส้นขนจำนวนเล็กน้อยที่เคราของเขา ซึ่งมันติดอยู่กับพื้นดิน

เล่าจากอะนัส(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ท่านนบี(ซ:ล.)ได้มายังนครมะดีนะห์ และได้มีคำสั่งให้สร้างมัสยิดโดยท่านได้กล่าวว่า : โอ้บนีอันนัจยาร ท่านทั้งหลายจงขายพื้นที่ในรั้วล้อมแห่งนี้ให้แก่ข้าพเจ้า พวกเขาได้กล่าวว่า : ไม่ เราไม่ต้องการราคาของมันเว้นแต่สิ่งตอบแทนจากอัลเลาะห์ ท่านได้ใช้ให้ขุด ศพของพวกมุชริกีนออกจากบริเวณนั้น ต่อมาศพเหล่านั้นก็ถูกขุดออกไป หลังจากนั้นท่านได้ใช้ให้เกลี่ยซากปรักหักพัง และมันก็ได้ถูกเกลี่ยจนเสมอ ต่อมาท่านได้ใช้**ให้ตัดต้นอินทผลัม และมันก็ถูกตัดออกไป** และพวกเขาได้นำต้นอินทผลัมที่ตัดออกไปกองไว้ทางด้านกิบลัตของมัสยิด และพวกเขาได้ก่อริม ๆ ประตูทั้งสองข้างของมัสยิดด้วยก้อนหิน และพวกเขาก็ได้เริ่มขนย้ายก้อนหินออกไป พร้อมทั้งขับลำนำเป็นกลอนสด โดยมีท่านนบีอยู่ร่วมกับพวกเขา ท่านได้กล่าวว่า : ข้าแด่พระองค์อัลเลาะห์ไม่มีความดีนอกจากความดีของอาคิเราะห์ ขอพระองค์ได้โปรดอภัยให้แก่พวกอันซอร และพวกผู้อพยพ(มุฮายิรีน) *รายงานโดย สามคน*

เล่าจากท่านหญิงอาอิซะห์(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : การทำให้กระดูกของศพแตกเหมือนกับการทำให้แตกในขณะที่ศพนั้นมีชีวิต *รายงานโดย อบูดาวูดและอิบนุมายะห์*

เล่าจากอับดิ้ลลาห์ บุตรอัมร์(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : พวกเราได้ออกไปยังตออิฟพร้อมกับท่านนบี(ซ.ล.) พวกเราได้ผ่านหลุมฝังศพแห่งหนึ่ง ท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : นี่คือหลุมฝังศพของอบีริฆอล[1] เขาเคยอยู่ที่แผ่นดินศักดิ์สิทธิ์แห่งนี้ เพื่อคอยป้องกัน เมื่อเขาออกไปจากแผ่นดินศักดิ์สิทธิ์ภัยพิบัติก็ได้เกิดขึ้นกับเขา ซึ่งเป็นภัยพิบัติที่เกิดขึ้นกับประชาชนของเขา ณ สถานที่แห่งนี้ ศพของเขาจึงถูกฝังอยู่ที่นี่ มีหลักฐานที่ยืนยันอยู่ก็คือศพของเขาถูกฝังไว้พร้อมกับไม้เท้าทองคำ ถ้าหากพวกท่านขุดศพของเขา พวกท่านก็จะพบไม้เท้าทองคำอยู่กับศพของเขา ประชาชนได้รีบพากันขุดและได้นำไม้เท้าทองคำออกมา *รายงานโดย อบูดาวูด*

ตอนที่หก

การสอบถามในหลุมฝังศพ และโทษทัณฑ์ภายในหลุมฝังศพ

เล่าจากอัลบะรออฺ(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : เมื่อ(ศพของ)มุอฺมินได้ถูกให้ลุกขึ้นนั่งภายในหลุมฝังศพของเขา จะมีผู้มาหาเขา[2]หลังจากนั้นเขาให้สัตย์ปฏิญาณว่า : ไม่มีพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพสักการะนอกจากอัลเลาะห์ และแท้จริงมูฮำมัดเป็นทูตประกาศศาสนา

---

(1) คือชายคนหนึ่งจากพวกลูต

(2) คือมะลาอิกห์ะสองท่าน ชื่อมุนกัรและน่าคีร

ของอัลเลาะห์[1] และนั่นแหละที่ตรงกับคำของอัลเลาะห์(ตาอาลา)ที่ว่า "พระองค์อัลเลาะห์จะให้บรรดาผู้ศรัทธาสามารถยืนยันด้วยคำพูดที่มั่นคงทั้งในโลกนี้และโลกหน้า(อาคิเราะห์)"[2]

เล่าจากอะนัส จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า แท้จริงบ่าวของอัลเลาะห์นั้น เมื่อถูกวางลงในหลุมฝังศพ และมิตรสหายของเขาได้กลับกันหมดแล้ว ความจริงเขาจะได้ยิน(แม้แต่)เสียงรองเท้าของพวกเขาที่กระทบพื้น จะมีมะลาอิกะห์สองท่านมาหาเขา แล้วจับเขาลุกขึ้นนั่ง และมะลาอิกะห์ทั้งสองท่านก็กล่าวว่า : ท่านเคยพูดอย่างไรในตัวชายผู้นี้ หมายถึง มูฮำมัด(ซ.ล.) ส่วนบ่าวของอัลเลาะห์ที่เป็นผู้มีศรัทธา(มุอฺมิน)ก็จะกล่าวตอบว่า : ข้าพเจ้าให้สัตย์ปฏิญาณว่าแท้จริงเขาเป็นบ่าวและเป็นทูตประกาศศาสนาของอัลเลาะห์ จะมีผู้กล่าวแก่เขาว่า : ท่านจงดูที่อยู่ของท่านในขุมนรก แท้จริงอัลเลาะห์ได้เปลี่ยนให้ท่านมีที่อยู่ในสวรรค์ เพราะชายผู้นี้ และเขาก็ได้แลเห็นสถานที่ทั้งสองแห่งนั้น ส่วนบ่าวของอัลเลาะห์ที่เป็นกาฟิร(ผู้ไม่ศรัทธา) หรือเป็นคนหน้าไหว้หลังหลอก จะมีผู้กล่าวแก่เขาว่า : ท่านเคยกล่าวอย่างไรในชายผู้นี้ เขาจะกล่าวว่า : ข้าพเจ้าไม่รู้แต่ข้าพเจ้าเคยพูดเหมือนกับที่ผู้คนเขาพูดกัน จะมีผู้กล่าวว่า : ท่านไม่รู้และไม่ตาม และเขาจะถูกตีด้วยกระบองใหญ่ที่ทำจากเหล็กครั้งหนึ่ง เขาจะส่งเสียงร้องขนาดที่ผู้ที่อยู่ใกล้ ๆ จะได้ยินนอกจากมนุษย์และยิน *รายงานฮาดีษทั้งสองโดย ห้าคน*

เล่าจากอัสมาอฺ(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : แท้จริงท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวคำสรรเสริญและเยินยอเกียรติของพระองค์อัลเลาะห์ ต่อจากนั้นท่านได้กล่าวว่า : ไม่มีสิ่งใดที่เขาให้ข้าพเจ้าแลเห็นเว้นแต่ข้าพเจ้าได้พบเห็นมันในที่ที่ข้าพเจ้ายืนอยู่นี้[3] แม้กระทั่งสวรรค์และนรก และต่อมาได้มีโองการ(วะฮี)มายังข้าพเจ้าว่า : พวกท่านทั้งหลายจะต้องประสบกับความเลวร้ายในหลุมฝังศพ[4] เช่นเดียวกัน หรือใกล้เคียงกับความเลวร้ายจากจอมหลอกลวง(ดัจยาล) เขาจะกล่าวว่า : ท่านมีความรู้อะไรเกี่ยวกับชายผู้นี้[5] สำหรับผู้ที่มีศรัทธา(มุอฺมิน)หรือผู้มีความเชื่อมั่นจะกล่าวว่า : เขาคือมูฮำมัดทูตประกาศศาสนาของอัลเลาะห์ เขาได้นำหลักฐานต่าง ๆ และแนวทางที่ถูกต้องมาสู่พวกเรา และพวกเราได้ตอบรับ(คำเรียกร้องของเขา) และพวกเราได้ปฏิบัติตามเขา เขาคือมูฮำมัด เขากล่าวย้ำสามครั้ง ก็จะมีผู้กล่าวว่า : ท่านจงนอนอย่างเป็นสุขเถิด พวกเรารู้แน่นอนแล้วว่า ท่านเป็นผู้ที่เชื่อมั่นต่อเขา และสำหรับคนหน้าไหว้หลังหลอก(มุนาฟิก) หรือผู้ที่มีความคลางแคลงใจ เขาจะกล่าวว่าข้าพเจ้าไม่รู้จักข้าพเจ้าได้ยินประชาชนพูดกันอย่างไร ข้าพเจ้าก็พูดไปอย่างนั้น *รายงานโดย บุคอรี มุสลิมและนาซาอี*

---

(1) เป็นคำตอบของเขาแก่มะลาอิกะห์ทั้งสองที่ถามเขาเกี่ยวกับอัลเลาะห์ และชายผู้หนึ่งที่ถูกแต่งตั้งมายังพวกเขา

(2) ยืนหยัดอยู่บนอีหม่านในโลกนี้จนตาย และยืนหยัดตอบคำถามได้ในวันอาคิเราะห์

(3) คือที่ที่ท่านละหมาด

(4) ด้วยคำถามและการลงโทษ

(5) คือมูฮำมัด(ซ.ล.)

เล่าจากอิบนิอุมัร(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ความจริงเมื่อใครคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านได้เสียชีวิต ที่อยู่ของเขาจะถูกนำมาให้เขาเห็นทั้งเวลาเช้าและเวลาเย็น ถ้าหากเขาเป็นชาวสวรรค์ที่อยู่ของเขาก็เป็นของชาวสวรรค์ แต่ถ้าหากเขาเป็นชาวนรกที่อยู่ของเขาก็เป็นของชาวนรก จะมีผู้กล่าวแก่เขาว่า : นี่คือที่อยู่ของท่าน จนกว่าอัลเลาะห์จะบังเกิดท่านขึ้นมาในวันกิยามะห์ *รายงานโดย ห้าคน นอกจากอบูดาวูด*

เล่าจากอิบนิอับบาส(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ท่านนบี(ซ.ล.)ได้เดินผ่านหลุมฝังศพสองหลุม ท่านได้กล่าวว่า : ความจริงเขาทั้งสองกำลังถูกลงทัณฑ์อยู่ เขาทั้งสองมิได้ถูกลงทัณฑ์ เพราะเรื่องใหญ่(ในสายตาของพวกท่าน) ต่อมาท่านได้กล่าวว่า : ใช่แล้ว สำหรับคนหนึ่งนั้นเขายุแหย่ให้เกิดความแตกแยก ส่วนอีกคนหนึ่งนั้นเขาปัสสาวะไม่ทันสุด และในบางรายงานว่า : เขาไม่ระวังในขณะที่ปัสสาวะ[1] **(ผู้เล่า) ได้กล่าวว่า :** หลังจากนั้นท่านได้เอาไม้สด ๆ มาดุ้นหนึ่ง[2] และท่านได้ฉีกมันออกเป็นสองซีก แล้วปักแต่ละซีกไว้บนหลุมฝังศพ แล้วท่านก็กล่าวว่า : หวังว่ามันคงจะทำให้โทษทัณฑ์ของเขาทั้งสองเบาบางลง ตราบใดที่มันทั้งสองยังไม่แห้ง *รายงานโดย ห้าคน*

และตามรายงานของบุคอรีมุสลิมและนาซาอีว่า : ท่านนบี(ซ.ล.)เคยขอดุอาอฺว่า : ข้าแด่**พระองค์อัลเลาะห์ แท้จริงข้าพเจ้าขอป้องกันด้วยพระองค์ท่านจากโทษทัณฑ์ในหลุมฝังศพ จากโทษทัณฑ์ของไฟนรก จากความเลวร้ายในขณะมีชีวิตอยู่และในขณะเสียชีวิตไปแล้ว และจากความเลวร้ายของจอมหลอกลวงดัจยาล**

เล่าจากฮานิอฺ ทาสของท่านอุสมาน(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ท่านอุสมานขณะเมื่อยืนอยู่บนหลุมฝังศพหนึ่ง ท่านร้องไห้จนเคราของท่านเปียก ได้มีผู้ถามท่านว่า : ท่านเคยกล่าวถึงสวรรค์และนรกแต่ท่านไม่ร้องไห้ และทำไมท่านจึงร้องเพราะเหตุนี้ ท่านอุสมานได้กล่าวว่า : แท้จริงท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : แท้จริงหลุมฝังศพนั้นเป็นแหล่งพำนักแรกของอาคิเราะห์ ถ้ากหากเขาปลอดภัยจากภัยพิบัติในหลุมฝังศพ สิ่งที่อยู่หลังจากนั้นก็เป็นเรื่องที่ง่ายกว่า แต่ถ้าหากเขาไม่รอดพ้นจากภัยพิบัติในหลุมฝังศพ สิ่งที่อยู่หลังจากนั้นมันก็ลำบากลำบนยิ่งกว่า ท่านได้กล่าวว่า และท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าไม่เคยพบเห็นภาพใดเลย เว้นแต่หลุมฝังศพจะมีความน่าขยะแขยงยิ่งกว่า *รายงานโดย ติรมีซี*

เล่าจากอบีฮุรอยเราะห์(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ชีวิตของผู้มีศรัทธา(มุอฺมิน)นั้น ถูกแขวนอยู่ด้วยหนี้สินของเขา จนกว่าหนี้สินนั้นจะถูกชำระสะสาง[3] *รายงานโดย ติรมีซี อิบนุมายะห์และอะห์มัด*

---

(1) คือไม่ระวังในเรื่องปัสสาวะ เมื่อเปื้อนแล้วก็เป็นเหตุทำให้อิบาดะห์ของเขาใช้ไม่ได้

(2) คือกิ่งอินทผลัม

(3) คือวิญญาณของเขาจะถูกกีดกันให้ห่างไกลจากตำแหน่งอันมีเกียรติ

เล่าจากอะนัส(ร.ด.)ว่า แท้จริงท่านนบี(ซ.ล.)ได้ยินเสียงจากหลุมฝังศพหนึ่ง ท่านได้ถามว่า : คนนี้ตายตั้งแต่เมื่อไหร่ ? พวกเขาพากันตอบว่า : ตายตั้งแต่อยู่ในสมัยยาฮิลียะห์(ยุคก่อนอิสลาม) ท่านได้แสดงความดีใจที่เป็นเช่นนั้น พร้อมทั้งได้กล่าวว่า : ถ้าหาก(ข้าพเจ้าไม่กลัวว่า) พวกท่านจะไม่ฝังกันเองแล้ว ข้าพเจ้าจะขอดุอาอฺจากอัลเลาะห์ ให้พวกท่านได้ยินการลงโทษภายในหลุมฝังศพ *รายงานโดย นาซาอีและมุสลิม*

เล่าจากอุมัร(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า :**ชายผู้นี้**[1] **บัลลังก์ (ของพระเจ้า) สั่นสะเทือนให้แก่เขา** ประตูฟ้าถูกเปิดให้เขา และมะลาอิกะห์จำนวนเจ็ดหมื่นได้มาร่วมในพิธีศพของเขา แต่ถึงอย่างนั้นเขาก็ยังถูก(หลุมฝังศพ)บีบหนึ่งครั้ง แล้วถูกช่วยให้พ้น(จากการบีบนั้น) *รายงานโดย นาซาอี ในเรื่องนี้ แต่บุคอรีและมุสลิมได้รายงานในเรื่อง "อัลฟ่าดออิล"*

การขอพรให้ศพสามารถตอบคำถาม(ตัซบีต) และสอนศพ(ตัลกีน)[2]

เล่าจากอุสมาน(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ปรากฏว่าท่านนบี(ซ.ล.)เมื่อเสร็จจากการฝังศพ ท่านได้ยืนที่หลุมฝังศพแล้วกล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงวิงวอนขออภัยโทษให้พี่น้องของพวกท่าน และจงขอให้เขาสามารถตอบคำถาม (ของมะลาอิกะห์ที่จะมาถาม) เพราะความจริงขณะนี้เขากำลังถูกถาม *รายงานโดย อบูดาวูด บัซซาร และฮากิมถือว่าเป็นฮาดีษที่ซอเหียะห์*

ตอนที่เจ็ด

การปลอบใจ และเยี่ยมหลุมฝังศพ

เล่าจากอุซามะห์ บุตรซัยด์(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : **บุตรสาวของท่านนบี (ซ.ล.)**[3] **ได้ส่งข่าวมาถึงท่านว่า** แท้จริงบุตรของข้าพเจ้าใกล้จะเสียชีวิต[4]จงมาหาเรา ท่านจึงได้ส่งตัวแทนไปกล่าวคำให้สลามและกล่าวว่า แท้จริงอัลเลาะห์ได้เอาสิ่งที่เป็นสิทธิของพระองค์ และสิ่งที่พระองค์

---

(1) คือสะอฺด บุตรมุอาซ (2) หลักฐานการตัลกีน คือฮาดีษที่รายงานจากท่านอบีอุมามะห์ได้กล่าวว่า : เมื่อข้าพเจ้าตายให้ท่านทั้งหลายจงปฏิบัติแก่ข้าพเจ้าเหมือนอย่างที่ท่านนบี(ซ.ล.)ใช้เรา คือท่านนบีได้กล่าวว่า เมื่อใครคนหนึ่งจากพี่น้องของท่านได้เสียชีวิตลง และท่านทั้งหลายได้เกลี่ยดินบนหลุมฝังศพของเขาเสมอดีแล้ว ให้ใครคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านยืนขึ้นทางศีรษะของหลุมศพนั้นแล้วให้เขากล่าวว่า : โอ้ชายผู้นั้นบุตรของหญิงคนนั้น ความจริงศพนั้นได้ยินแต่ไม่อาจตอบ จากนั้นให้เขากล่าวว่า : โอ้ชายผู้นั้นบุตรของหญิงคนนั้น ความจริงเขาจะลุกขึ้นนั่ง จากนั้นให้เขากล่าวอีกว่า : โอ้ชายผู้นั้นบุตรของหญิงคนนั้น ความจริงเขาจะกล่าวว่า จงแนะนำเราเถิดขออัลเลาะห์เมตตาท่าน แต่พวกท่านจะไม่รู้สึก ดังนั้นให้เขากล่าวว่า ท่านจงระลึกถึงสิ่งที่ท่านได้ออกจากโลกดุนยาไปได้โดยท่านยึดมั่นอยู่กับสิ่งนั้น นั่นคือการปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพสักการะนอกจากอัลเลาะห์ และแท้จริงมูฮัมมัดเป็นบ่าวและทูตประกาศศาสนาของพระองค์ และความจริงตัวท่านนั้นได้ยอมรับเอาอัลเลาะห์เป็นพระเจ้า เอาอิสลามเป็นศาสนา เอามูฮัมมัดเป็นนบี เอาอัลกุรอานเป็นผู้นำ หลังจากนั้นมุนกัรและน่าคีรก็จะจับมือกันแล้วกล่าวว่าไปกันเถิดเราจะนั่งอยู่ทำไมที่บุคคลที่ถูกสอนคำตอบแล้ว? มีชายคนหนึ่งกล่าวขึ้นว่า โอ้ท่านร่อซูลุลเลาะห์ ถ้าหากไม่รู้จักมารดาของเขา (ศพ) ท่านนบีกล่าวตอบว่า ให้พาดพิงไปหามารดาของเขา "เฮาวาอฺ" โดยกล่าวว่า โอ้ชายผู้นั้นบุตรเฮาวาอฺ รายงานโดยท่าน อัดต็อบรอนีและอัลฮำบาลีในหนังสืออัซซาฟี ท่านฮาฟิซ(อิบนุ ฮะยัรอัลอัสก็อลานี) ได้กล่าวว่า สายรายงานของฮาดีษนี้ซอและห์ (หมายความว่าซอเหียะห์ผู้แปล) และได้ปรากฏว่ามีพวกตาบิอีนสั่งเสียกันให้ทำอย่างนั้น

(3) คือไซหนับ

(4) บุตรชายของหล่อนคือ อะลี บุตรอะบิลอาส

ประทานให้ก็เป็นสิทธิของพระองค์ ทั้งหมดล้วนมีกำหนดตายตัว ณ พระองค์ท่าน ดังนั้นจงอดทนและมุ่งในผลบุญจากพระองค์อัลเลาะห์[1] ต่อมาหล่อนก็ได้ส่งคนให้มาตามตัวท่านอีกโดยหล่อนสาบานว่า ท่านจะต้องไปหาหล่อนให้ได้ **ท่านจึงได้ลุกขึ้นและไปพร้อมกับสะอฺดฺบุตร** อุบาดะห์ มุอาซบุตรยะบัล อุบัยบุตรกะอฺบฺ ซัยด์บุตรซาบิต และพวกผู้ชายอีกหลายคน เขาได้ยกเด็กนั้นไปหาท่านร่อซูลุลเลาะห์(ซ.ล.) **ในสภาพที่ร่างของเด็กนั้นสั่นสะเทิ้มเหมือนกับ ถุง**ใส่น้ำที่เหลือน้ำอยู่เพียงเล็กน้อย ดวงตาทั้งสองของท่านเอ่อนองด้วยน้ำตา ท่านสะอฺดฺได้กล่าวว่า : โอ้ท่านร่อซูลุลเลาะห์ นี่หมายความว่าอย่างไร ? ท่านตอบว่า : นี่คือความเมตตาที่อัลเลาะห์มอบไว้ในดวงใจบ่าวของพระองค์ ความจริงบุคคลที่อัลเลาะห์จะเมตตาจากบรรดาบ่าวของพระองค์ **คือ** บรรดาผู้มีความเมตตา *รายงานโดย ห้าคน นอกจากติรมีซี*

เล่าจากอับดิ้รเราะห์มาน บุตรอัลกอเซ็ม บุตรมูฮำมัด บุตรอะบีบักร(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : จงให้ภัยพิบัติที่ประสบกับข้าพเจ้าเป็นเครื่องปลอบใจของบรรดามุสลิมในภัยพิบัติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับพวกเขา *รายงานโย ท่านอีหม่ามมาลิก*

เล่าจากอับดิ้ลลาห์ บุตรยะอฺฟัร(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : เมื่อข่าวการตายของยะอฺฟัรมาถึงท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ท่านทั้งหลายจงทำอาหารให้แก่ครอบครัวของยะอฺฟัร เพราะความจริงสิ่งที่ทำให้พวกเขาพะวงได้เกิดขึ้นกับพวกเขา[2] *รายงานโดย ติรมีซีและอบูดาวูด*

เล่าจากอับดิ้ลลาห์(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ผู้ใดได้ปลอบใจผู้ที่ประสบภัยพิบัติ เขาจะได้รับผลบุญเช่นเดียวกันกับผู้ที่ประสบภัยพิบัตินั้น *รายงานโดย ติรมีซี อิบนุมายะห์และฮากิม*

การเยี่ยมหลุมฝังศพ และขอพรให้แก่ศพในหลุม

เล่าจากสุไลมาน บุตรบุรอยดะห์ จากบิดาของเขา(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.) ได้กล่าวว่า : แท้จริงข้าพเจ้าเคยห้ามพวกท่านจากการเยี่ยมหลุมฝังศพ ต่อมาเขาได้อนุญาตให้มูฮำมัดในการเยี่ยมหลุมฝังศพมารดาของเขา ดังนั้นท่านทั้งหลายจงไปเยี่ยมหลุมฝังศพ[3] เพราะความจริงหลุมฝังศพนั้นจะทำให้ระลึกถึงวันอาคิเราะห์ *รายงานโดย ห้าคน นอกจากบุคอรี ส่วนตัวบทเป็นของติรมีซี*

เล่าจากท่านหญิงอาอิซะห์(ร.ด.) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : ยิบรีลได้มาหาข้าพเจ้าแล้วกล่าวว่า : **แท้จริงพระผู้เป็นเจ้าของท่านใช้ท่านให้ไปหาชาวบะเกียะอฺ**[4] เพื่อให้ท่านขออภัย

---

(1) นี่คือคำปลอบใจที่ท่านนบี(ซ.ล.)ส่งไปยังบุตรสาวของท่าน

(2) คือความตายของยะอฺฟัร เป็นสุนัตแก่ญาติใกล้ชิดและเพื่อนบ้านให้ทำอาหารให้แก่ครอบครัวของคนตาย ให้พอเพียงที่จะใช้รับประทานวันหนึ่งกับคืนหนึ่ง

(3) คำสั่งใช้ในที่นี้ใช้ในหลักฐานเป็นสุนัต ตามทรรศนะของนักวิชาการส่วนใหญ่และเป็นวาชิบตามทรรศนะของท่านอิบนุฮัซมฺ

(4) เป็นที่ฝังศพของชาวนครมะดีนะห์

โทษให้แก่พวกเขา ท่านหญิงอาอิซะห์ได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าได้กล่าวว่า : ข้าพเจ้าจะกล่าวให้แก่พวกเขาอย่างไร โอ้ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ ? ท่านได้กล่าวว่า : เธอจงกล่าวว่า : ขอความสันติสุขจงประสบแด่ผู้ที่อาศัยอยู่ในบ้านแห่งนี้ จากพวกผู้ชายและผู้หญิงที่มีศรัทธา และขอพระองค์อัลเลาะห์ได้โปรดเมตตาแก่พวกเราที่ล่วงหน้าไปก่อน และที่จะติดตามไปในภายหลัง และแน่แท้พวกเราจะเป็นผู้ที่ติดตามพวกท่านไป ถ้าหากอัลเลาะห์ต้องการ และในบางรายงานว่า : ขอความสันติสุขจงประสบแด่พวกท่านทั้งหลาย โอ้เหล่าผู้ที่อาศัยอยู่ในบ้านแห่งนี้จากพวกที่มีศรัทธาและพวกที่ยอมจำนนต่อพระเจ้า(มุอฺมีนและมุสลิมีน) และแน่แท้พวกเราถ้าหากอัลเลาะห์ต้องการก็จะติดตามพวกท่านไป ข้าพเจ้าขอวิงวอนต่ออัลเลาะห์ได้โปรดให้อภัยแก่พวกเราและแก่พวกท่าน *รายงานฮาดีษทั้งสองโดย มุสลิม*

เล่าจากอบีฮุรอยเราะห์(ร.ด.)ว่า แท้จริงท่านนบี(ซ.ล.)ได้มาที่สุสาน แล้วท่านได้กล่าวว่า : ขอความสันติสุขจงประสบแด่พวกท่าน โอ้ผู้ที่อาศัยอยู่ในแหล่งพำนักของพวกที่มีศรัทธาและแน่แท้ถ้าหากอัลเลาะห์ต้องการเราก็ต้องติดตามพวกท่านไป *รายงานโดย อะห์มัด มุสลิม อบูดาวูดและนาซาอี*

เล่าจากอิบนิอับบาส(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์(ซ.ล.)ได้เดินผ่านหลุมฝังศพแห่งนครมะดีนะห์ ท่านได้หันหน้าไปทางนั้นพร้อมกับกล่าวว่า : ขอความสันติสุขจงประสบแด่**พวกท่าน โอ้พวกที่อยู่ในหลุมศพ ขออัลเลาะห์ได้โปรดอภัยให้แก่พวกเราและพวกท่าน พวกท่าน**ล่วงหน้าไปก่อน ส่วนพวกเราจะติดตามไป *รายงานโดย ติรมีซี*

และเล่าจากเขา(อิบนิอับบาส) จากท่านนบี(ซ.ล.)ได้กล่าวว่า : อัลเลาะห์ได้สาปแช่ง(1) พวกผู้หญิงที่ไปเยี่ยมหลุมฝังศพ และพวกที่ยึดเอาที่ฝังศพเป็นมัสยิด(ที่ทำละหมาด) และพวกที่จุดตะเกียง(บนหลุมฝังศพ)(2) *รายงานโดย เจ้าของสุนัน*

ท่านนบี(ซ.ล.)ได้ไปเยียมหลุมฝังศพมารดาของท่าน

เล่าจากอบีฮุรอยเราะห์(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : ท่านนบี(ซ.ล.)ได้ไปเยี่ยมหลุมฝังศพมารดาของท่าน ท่านได้ร้องไห้และทำให้ผู้ที่อยู่ในบริเวณนั้นร้องไห้ไปด้วยกับท่าน ท่านได้กล่าวว่า ข้าพเจ้าได้ขออนุญาตจากพระผู้อภิบาลของข้าพเจ้าในการที่ข้าพเจ้าจะขออภัยโทษให้แก่มารดา

---

(1) การใช้คำว่าสาปแช่งในฮาดีษนี้ชี้ว่า การเหยี่ยมหลุมฝังศพของพวกผู้หญิงเป็นการหะรอม(ต้องห้าม) เพราะความอดทนของพวกผู้หญิงมีน้อย และเพราะพวกผู้หญิงมีความหวาดวิตกมาก ฮาดีษทุกบทที่กล่าวว่า การเยี่ยมหลุมฝังศพของพวกผู้หญิงเป็นการหะรอม ให้ถือว่าเพราะมีเหตุดังกล่าว แต่ถ้าไม่มีเหตุดังกล่าวก็ให้ถือว่า การเยี่ยมหลุมฝังศพของพวกผู้หญิงเป็นสิ่งที่ศาสนาอนุญาต โดยมีเงื่อนไขว่าต้องสามารถอดทนได้ไม่มีความหวาดวิตก ไม่เปลือยอวัยวะที่ต้องสงวน และต้องมีสามีหรือญาติใกล้ชิดที่แต่งงานกันไม่ได้ร่วมไปด้วย เพื่อป้องกันความชั่วร้าย

(2) คือจุดตะเกียงทิ้งไว้เฉยๆ บนหลุมฝังศพ เพราะการทำอย่างนั้นเป็นการทำลายทรัพย์

ของข้าพเจ้า แต่ข้าพเจ้าไม่ได้รับอนุญาต[1]ข้าพเจ้าจึงขออนุญาตเยี่ยมหลุมฝังศพของท่าน และข้าพเจ้าก็ได้รับอนุญาต ดังนั้นท่านทั้งหลายจงเยี่ยมหลุมฝังศพเถิด เพราะมันทำให้ระลึกถึงความตาย *รายงานโดย มุสลิม อบูดาวูดและนาซาอี*

(บทสุดท้าย)
ผู้ตายจะได้รับประโยชน์จากการกระทำของผู้อื่น

เล่าจากท่านหญิงอาอิซะห์(ร.ด.)ว่า แท้จริงมีผู้ชายคนหนึ่งมาหาท่านนบี(ซ.ล.) แล้วกล่าวว่า : โอ้ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ ความจริงมารดาของข้าพเจ้าได้เสียชีวิตไปแล้วอย่างกระทันหันโดยมิได้สั่งเสียอะไรเลย ข้าพเจ้าคาดว่าถ้าหากมารดาของข้าพเจ้าสามารถพูดได้ ท่านต้องบริจาคทานอย่างแน่นอน มารดาของข้าพเจ้าจะได้รับผลบุญหรือไม่ ถ้าหากข้าพเจ้าบริจาคทานแทนท่าน ท่านตอบว่า : ได้ *รายงานโดย บุคอรี มุสลิมและนาซาอี*

เล่าจากอิบนิอับบาส(ร.ด.)ได้กล่าวว่า : มารดาของท่านสะอฺดฺ บุตรอุบาดะห์ได้เสียชีวิตโดยที่ท่านไม่อยู่ ต่อมาท่านได้กล่าวว่า : โอ้ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ ความจริงมารดาของข้าพเจ้าเสียชีวิตโดยที่ข้าพเจ้าไม่อยู่ จะมีสิ่งใดบ้างที่เป็นประโยชน์แก่มารดาของข้าพเจ้า ถ้าหากข้าพเจ้าบริจาคทานแทนท่าน ? ท่านนบีตอบว่า : ได้ ท่านสะอฺดฺจึงได้กล่าวว่า ดังนั้นข้าพเจ้าขอให้ท่านเป็นพยานด้วยว่า สวนของข้าพเจ้าที่มีรั้วล้อมรอบนั้น เป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าบริจาคเป็นทานแทนมารดาของข้าพเจ้า *รายงานโดย บุคอรี ติรมีซีและนาซาอี*

เล่าจากสะอฺดฺ บุตรอุบาดะห์(ร.ด.)ว่า ท่านได้กล่าวว่า : โอ้ท่านร่อซูลุ้ลเลาะห์ แท้จริงมารดาของสะอฺดฺได้เสียชีวิต การบริจาคทานด้วยสิ่งใดจึงประเสริฐที่สุด ? ท่านตอบว่า น้ำ ผู้เล่าได้กล่าวว่า : ต่อมาเขาก็ได้ขุดบ่อน้ำและกล่าวว่า บ่อน้ำนี้บริจาคเป็นทานแก่มารดาของสะอฺดฺ *รายงานโดย อบูดาวูด อะห์มัด*

และท่านนาซาอีได้รายงานเพิ่มเติมว่า : และนั่นแหละคือแหล่งน้ำของสะอฺดฺที่นครมะดีนะห์[2]

---

(1) เพราะการขออภัยโทษนั้นมีเงื่อนไขว่าต้องนับถือศาสนาอิสลาม แต่มารดาของท่านเสียชีวิตไปโดยมิได้นับถือศาสนาอิสลาม

(2) และยังคงอยู่จนถึงปัจจุบันนี้

ภาค : การบริจาคซากาต

มี 9 บท และสรุปท้ายเรื่อง

บทที่ 1

การบัญญัติเรื่องซากาต และภาคผลของมัน

อัลกุรอาน : และเจ้าทั้งหลายจงดำรงการละหมาด จงบริจาคซากาต และจงทำตามคำสั่งของศาสดาเพื่อพวกเจ้าจะได้รับความเมตตา

อัลกุรอาน : เจ้าจงเก็บทานมาจากทรัพย์สินของพวกเขา เพื่อการชำระและเปลื้องปลดมนทิลแก่พวกเขา และเจ้าจงอำนวยพรแก่พวกเขา เพราะการอำนวยพรของเจ้านั้น เป็นความสงบมั่นแก่พวกเขา และอัลเลาะฮฺทรงได้ยิน อีกทั้งทรงรอบรู้ยิ่ง

อัลกุรอาน : แท้จริงบรรดาผู้ศรัทธาในหมู่พวกเจ้า และทำการบริจาคนั้น พวกเขาย่อมได้รับรางวัลอันยิ่งใหญ่

จากอิบนิอับบาส ท่านนบี ซ.ล.ได้ออกคำสั่งแก่มุอาซบินญะบัล ในคราวนี้ท่านได้แต่งตั้งเขาไปปกครองเมืองยะมัน ว่า...ท่านกำลังจะเดินทางไปสู่กลุ่มชนที่เป็นชาวคัมภีร์ ดังนั้นเมื่อท่านไปถึงพวกเขา ท่านก็จงประกาศเชิญชวนให้พวกเขาปฏิญาณตนว่า ไม่มีพระเจ้า นอกจากอัลเลาะฮฺ และมุฮำมัดเป็นศานทูตแห่งอัลเลาะฮฺ ครั้นเมื่อพวกเหล่านั้นปฏิบัติตามคำสั่งของท่านในกรณีนั้นแล้ว ท่านก็จงแจ้งให้พวกเขาทราบเถิดว่า...แท้จริงอัลเลาะฮฺได้บัญญัติการละหมาดห้าเวลาแก่พวกเขาในทุก ๆ วันและคืน...ครั้นเมื่อพวกเขาปฏิบัติตามคำสั่งของท่านในกรณีนั้นแล้ว ท่านจงแจ้งต่อไปให้พวกเขาทราบว่า อัลเลาะฮฺทรงบัญญัติการทำทานไว้แก่พวกเขา ซึ่งจะเก็บมันมาจากคนรวย แล้วมอบแก่คนจน ...ครั้นเมื่อพวกเขาปฏิบัติตามคำสั่งของท่านในกรณีนั้นแล้ว ท่านก็จงสังวรณ์ถึงทรัพย์สินอันมีค่าของพวกเขาให้ดี (อย่าได้ยึดมาเป็นอันขาด) และท่านจงตระหนักถึงคำวิงวอนของผู้ถูกกดขี่ เพราะคำวิงวอนของเขานั้น ไม่มีฉากกำบังระหว่างมันกับอัลเลาะฮฺเลย (อัลเลาะฮฺรับสนองคำวิงวอนนั้นโดยไม่มีเงื่อนไข) *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

จากอะบีฮุรอยเราะฮฺ มีชายคนหนึ่งได้มาพบท่านนบี ซ.ล.แล้วได้กล่าวว่า...โปรดชี้แจงให้ข้าพเจ้าทราบถึงการงานอย่างหนึ่ง ซึ่งเมื่อข้าพเจ้าได้ประพฤติแล้วจะทำให้ข้าพเจ้าได้เข้าสวรรค์ ท่านศาสดาตอบว่า...ท่านทำการนมัสการต่ออัลเลาะฮฺ โดยไม่ตั้งสิ่งใดขึ้นเป็นภาคีกับพระองค์, ท่านทำการละหมาดที่ถูกบัญญัติไว้โดยสม่ำเสมอ, ท่านบริจาคทานซากาตที่ถูกบัญญัติไว้, และท่านถือศีลอด ชายผู้นั้นกล่าวต่อไปว่า...ขอสาบานต่ออัลเลาะฮฺซึ่งชีวิตข้าพเจ้าอยู่ในอำนาจของพระองค์ ข้าพเจ้าไม่ขอทำให้เกินไปกว่านี้ !...ต่อมาเมื่อเขาได้จากไปแล้ว ท่านนบี ซ.ล. จึงกล่าวว่า...ใครชอบที่จะมองชายคนหนึ่งที่เป็นชาวสวรรค์ เขาก็จงมองไปที่ชายคนนี้เถิด

และจากอะบีฮุรอยเราะฮฺ จากท่านนบี ซ.ล. ท่านกล่าวว่า...ไม่มีสักวันเดียวที่มวลบ่าวตื่นเช้าขึ้นมา นอกจากจะต้องมีมลาอิกะฮฺ 2 ท่านลงมา แล้วท่านหนึ่งก็กล่าวขอพรว่า...โอ้อัลเลาะฮฺ! โปรดประทานสิ่งทดแทนแก่ผู้บริจาคเถิด และอีกท่านหนึ่งก็กล่าวว่า...โอ้อัลเลาะฮฺ! โปรดประทานความหายนะแก่ผู้ที่สกัดกั้น (ไม่ยอมบริจาค) *รายงานโดย บุคอรี, มุสลิม, อันนะซาอี*

จากอะบีฮุรอยเราะฮฺ ท่านนบี ซ.ล.กล่าวว่า.. ไม่ว่าคนใดก็ตามที่ทำทานหนึ่ง ๆ จากสิ่งที่ดี "และอัลเลาะฮฺจะไม่รับ นอกจากสิ่งที่ดีเท่านั้น" นอกจากว่าอัลเลาะฮฺผู้ทรงเมตตาจักทรงรับทานนั้นไว้ด้วยความพึงพระทัยยิ่ง และหากปรากฏว่าทานนั้นเป็นเพียงอินทผลัมหนึ่งเม็ดมันก็จะเจริญเติบโตขึ้นในความตอบรับของผู้ทรงเมตตา จนกระทั่งมันจะใหญ่ยิ่งกว่าภูเขาเสียอีกประดุจดังคนหนึ่งในหมู่พวกท่านเลี้ยงลูกม้าหรือลูกอูฐ (ซึ่งมันจะเจริญเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ) *รายงานโดย ผู้รายงานทั้งห้า ยกเว้นอะบูดาวูด*

และติรมิซีได้เพิ่มข้อความว่า...และได้รับรองความจริงดังกล่าวในคัมภีร์แห่งอัลเลาะฮฺที่ว่า... "อัลเลาะฮฺทรงลบล้างดอกเบี้ยและทรงเพิ่มพูนบรรดาทานทั้งหลาย"

จากอะบีฮุรอยเราะฮฺจากท่านนบี ซ.ล. "ผู้ใดจ่ายค่าเลี้ยงดูแก่ภรรยาสองคนของเขาในหนทางของอัลเลาะฮฺ เขาจักถูกเรียกในสวรรค์ว่า...โอ้บ่าวของอัลเลาะฮฺ สิ่งนี้เป็นความประเสริฐยิ่ง ดังนั้นผู้ใดเป็นผู้ที่ชอบทำละหมาดก็จะถูกเรียกจากประตูการรบ...ผู้ใดเป็นผู้ที่ชอบทำงานก็จะถูกเรียกจากประตูแห่งทาน...และผู้ใดเป็นผู้ที่ชอบถือศีลอด ก็จะถูกเรียกจากประตูอัรรอยยาน

อะบูบะกัร อัสซิดดีกกล่าวว่า.... โอท่านรอซูลุ้ลเลาะฮฺ ที่จริงไม่เป็นเหตุอุปสรรคแก่บุคคลหนึ่งที่จะถูกเรียกจากบรรดาประตูเหล่านั้น (ทั้งหมดพร้อมกันทุกประตู) แล้วจะมีสักคนหนึ่งไหมที่ถูกเรียกจากประตูเหล่านั้นทุกประตู ? ท่านนบี ซ.ล.ตอบว่า...มี! และฉันหวังว่าท่านจะเป็นผู้หนึ่งจากพวกนั้น *รายงานโดย ผู้รายงานทั้งห้า ยกเว้นอะบูดาวุด*

และจากอะบีฮุรอยเราะฮฺ จากท่านนบี ซ.ล.ท่านกล่าวว่า...เมื่อท่านบริจาคซากาตทรัพย์สินของท่าน นั่นเท่ากับว่าท่านได้ชำระหน้าที่ของท่านเป็นที่เรียบร้อยแล้ว *รายงานโดย อัตติรมิซี*

จากอะบีฮุรอยเราะฮฺและอบีสอีด...ทั้งสองเล่าว่า...ท่านรอซูล ซ.ล. ได้ให้โอวาทแก่พวกเราในวันหนึ่ง โดยท่านกล่าวว่า...ฉันขอสาบานต่ออัลเลาะฮฺ ซึ่งชีวิตของฉันอยู่ในอำนาจของพระองค์...ท่านกล่าวสามครั้ง...หลังจากนั้นท่านก็หมอบราบลงกับพื้น แล้วทุก ๆ คนที่อยู่ในกลุ่มพวกเราต่างก็พากันหมอบราบลงตามท่าน พร้อมทั้งร่ำไห้ เราไม่ทราบว่า ท่านรอซูลได้สาบานเกี่ยวกับเรื่องอันใด ? หลังจากนั้นท่านได้เงยศีรษะของท่านขึ้นมา ปรากฏว่าในใบหน้าของท่านนั้นมีความยิ้มแย้ม ซึ่งสภาพเช่นนี้เป็นที่ชื่นชอบสำหรับพวกเราเป็นอันมาก ยิ่งไปกว่าปศุสัตว์สีแดงเสียอีก หลังจากนั้นท่านก็กล่าวว่า... ไม่ว่าบ่าวคนใดก็ตามที่ทำการละหมาดทั้งห้าเวลา ทำการถือศีลอดเดือนรอมาดอน, ทำการบริจาคซากาต, และบรรดาบาปใหญ่ทั้งเจ็ดประการถูกเว้นห่างไกล นอกจากว่าแน่นอนที่สุด บรรดาประตูสวรรค์จะเปิดให้แก่เขา แล้วมีผู้เชิญเขาว่า...เชิญท่านเข้าโดยสันติสุขเถิด

บทที่ 2
บาปร้ายแรงของผู้ละทิ้งไม่ออกซากาต

อัลเลาะฮฺโองการว่า... และบรรดาผู้สะสมทองและเงินไว้ โดยไม่ยอมบริจาคมันไปในทางของอัลเลาะฮฺ เจ้าจงแจ้งให้พวกเขาทราบถึงการลงโทษอันมหันต์เถิด ในวันซึ่งจะถูกย่างมันในนรกยะฮันนัม (หลังจากยุบทรัพย์สินดังกล่าวแปรเป็นแผ่นเหล็ก) จากนั้นก็นำมันมานาบหน้าผากของพวกเขา สีข้างของพวกเขาและเบื้องหลังของพวกเขา (พร้อมกับมีเสียงประกาศว่า) นี่คือทรัพย์สินที่พวกเจ้าได้สะสมไว้ เพื่อตัวของพวกเจ้าเอง ดังนั้งเจ้าทั้งหลายจงลิ้มรส สิ่งที่พวกเจ้าได้สะสมไว้เถิด

จากอุมมิสะละมะฮฺ จากท่านนบี ซ.ล. ทรัพย์สินที่มีจำนวนถึงพิกัด ในการบริจาคซากาต แล้วทรัพย์ส่วนนั้นก็ถูกนำมาบริจาคเป็นซากาต แน่นอนมันมิใช่ทรัพย์สินที่สะสม (ไว้อย่างผิดบทบัญญัติ) *รายงานโดย อะบูดาวุด อัลฮากิม และมาลิก*

เนื้อความของมาลิกคือ...ทรัพย์ที่ถูกนำมาออกซากาต (ตามพิกัดและอัตรา) ทรัพย์นั้นหาใช่การสะสมไม่

จากอะบีฮุรอยเราะฮฺ จากท่านนบี ซ.ล. ไม่ว่าเจ้าของทองและเจ้าของเงินคนใดก็ตามที่ไม่ยอมชำระหน้าที่แห่งทรัพย์นั้น นอกจากว่าเมื่อถึงวันกิยามะฮฺ จะมีการทำแผ่นเหล็กจากไฟนรกเพื่อเขา แล้วแผ่นเหล็กนั้นก็ถูกนำไปย่างในนรกยะฮัมนัม จากนั้นก็นำมันมานาบที่สีข้างของเขาที่ด้านหน้าผากของเขา และด้านหลังของเขา ..ทุกครั้งที่มันเย็นมันก็จะถูกนำกลับมายังเขาอีก (เพื่อนาบต่อไป) ในวันหนึ่งมีปริมาณเท่ากับห้าหมื่นปี จนกว่าจะมีการตัดสินระหว่างบ่าวทั้งหมดจนเรียบร้อย แล้วเขาจึงจะมองเห็นทางของเขา อาจจะไปสู่สวรรค์ และอาจจะไปสู่นรกก็ได้... มีผู้ถามว่า ..โอ้ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ! แล้ว (เจ้าของ) อูฐเล่าครับ (เป็นอย่างไร) ท่านตอบว่า ..ไม่ว่าเจ้าของอูฐคนใดก็ตามที่ไม่ยอมชำระสิทธิหน้าที่แห่งมันให้เรียบร้อยและสิทธิหน้าที่บางอย่างแห่งมันก็คือ การรีดนมของมันในวันที่มีการมาหามัน (นั่นคือมีแขกมาเยือนหรือมีผู้เดือดร้อนต้องการนม) นอกจากว่าเมื่อถึงวันกิยะมาฮฺ ตัวเขาจะถูกจับให้นอนราบลงกับพื้นต่อหน้าอูฐเหล่านั้น ณ พื้นที่ราบและลื่น โดยที่อูฐดังกล่าวมีขนาดใหญ่กว่าที่เคยเป็น (ในโลกดุนยา) **ไม่มีสิ่งใดลับหายไปจากมันเลย** (เพราะตัวมันใหญ่ทุก ๆ สิ่งมองเห็นอย่างชัดแจ้ง) แม้กระทั่งลูกอูฐสักตัวหนึ่งก็ตาม ซึ่งอูฐนั้นเหยียบย่ำเขาด้วยกลีบเท้าของมัน และจะขบกัดเขาด้วยปากของมัน ทุกครั้งที่ตัวแรกจากฝูงนั้นได้ผ่านไปบนตัวเขาตัวสุดท้ายจากฝูงก็ถูกหวนกลับมาบนตัวเขาอีก (จนครบทุกตัวที่มีอยู่ในฝูงนั้น) ในวันหนึ่ง ซึ่งมีระยะเวลาถึงห้าหมื่นปี จนกว่าจะมีการพิพากษาจนเสร็จสิ้นระหว่างบ่าวทั้งมวล แล้วเขาก็ถูกทำให้มองเห็นทางไปของเขา อาจจะสู่สวรรค์ และอาจจะสู่นรก มีผู้ถามว่า ..โอท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ! แล้ว (เจ้าของ) วัวและแพะ ? ท่านตอบว่า ...ไม่ว่าเจ้าของวัวและเจ้าของแพะคนใดก็ตามที่ไม่ยอมชำระบางส่วนของมัน ตาม

สิทธิหน้าที่ที่เกี่ยวกับมัน นอกจากว่าเมื่อถึงวันกิยามะฮฺ ตัวเขาจะถูกจับตัวให้ราบนอนลงบนพื้น ณ พื้นที่ราบอันลื่นขลับ ไม่มีอะไรลับหายไปจากมัน จะเป็นสิ่งเดียวก็ตาม (เพราะตัวมันใหญ่มาก) ซึ่งไม่มีตัวที่เขางอ, ตัวที่ไร้เขา, และตัวที่เขาแตก ในฝูงนั้นเลย (นอกจากทุกตัวนั้นมีเขาปกติเรียบร้อย) มันจะชนเขาด้วยกับเขาของมันและมันจะเหยียบเขาด้วยกับกลีบเท้าของมัน ทุกครั้งที่ตัวแรกได้ผ่านไปบนเขาแล้ว ก็จะถูกส่งตัวสุดท้ายกลับคืนมา (ทำเช่นนั้นกับตัวเขาอีก ทำแล้วผ่านไปสลับเวียนกันอยู่ชั่วนิจนิรันดร) ในวันหนึ่งซึ่งมีช่วงเวลาถึงห้าหมื่นปี จนกว่าจะเสร็จสิ้นการพิพากษาระหว่างบ่าวทั้งมวล แล้วเขาก็ถูกให้มองเห็นทางของเขาอาจจะสู่สวรรค์ และอาจจะสู่นรก *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5 ยกเว้นติรมิซี*

จากอะบีฮุรอยเราะฮฺ ท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. ผู้ใดก็ตามที่อัลเลาะฮฺประทานทรัพย์สินแก่เขา แต่เขาไม่ยอมบริจาคซากาต เมื่อถึงวันกิยามะฮฺ จะมีงูแปลงตัวหนึ่งมาหาเขา มันเป็นงูหัวล้านและมีเขี้ยวสองเขี้ยว งูตัวนั้นจะถูกทำเป็นเข็มขัดรัดคอของเขาไว้อย่างแน่นหนา ต่อมามันจะจ่อ (หัวและหางของมัน) ไว้กับขากรรไกรทั้งสองข้างของเขา แล้วมันก็พูดว่า... ข้านี่แหละคือทรัพย์สมบัติของท่าน ข้านี่แหละคลังที่ท่านสะสมไว้ หลังจากนั้นมันก็อัญเชิญอัลกุรอานความว่า... และบรรดาผู้ตระหนี่ต่อทรัพย์ที่อัลเลาะฮฺทรงประทานแก่พวกเขา จากความโปรดปรานของพระองค์ อย่าคิดว่าสิ่งนั้นเป็นคุณงามความดีแก่ตัวพวกเขา ตรงกันข้าม มันเป็นความเลวร้ายแก่พวกเขา ในวันกิยามะฮฺ พวกเขาจะถูกพันรอบคอด้วยทรัพย์สินที่พวกเขาเคยตระหนี่ *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5 ยกเว้นอะบูดาวุด*

จากอะบีฮุรอยเราะฮฺ.. เมื่อท่านรอซูล ซ.ล. ถึงแก่อสัญกรรม และอบูบะกัรได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้สืบทอดการบริหารแทนหลังจากท่าน ในระยะนั้นมีพวกอาหรับบางกลุ่มได้ก่อการทรยศ (กระด้างกระเดื่องไม่ยอมอยู่ใต้กฎหมายอิสลาม) อุมัรจึงกล่าวกับอะบีบะกัรว่า... ท่านจะทำการรบกับมนุษย์ได้อย่างไร ทั้ง ๆ ที่ท่านรอซูล ซ.ล. ได้เคยสั่งไว้ว่า... "ฉันได้รับบัญชามาให้ทำการรบกับมวลมนุษย์ จนกระทั่งพวกเขายอมกล่าวปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้านอกจากอัลเลาะฮฺ ดังนั้นผู้ใดกล่าวเช่นนั้นแล้ว ก็เป็นอันว่าได้รับการคุ้มกันจากฉัน ซึ่งทรัพย์สินและชีวิตของเขา ยกเว้นตามสิทธิหน้าที่ของเขา (ภายใต้กฎหมายอิสลาม) และการสอบสวนเขานั้นเป็นหน้าที่ของอัลเลาะฮฺ" อบูบะกัรกล่าวว่า "ขอสาบานกับอัลเลาะฮฺ ข้าพเจ้าจักทำการรบ (เพื่อปราบปราม) พวกที่แยกออกจากกันระหว่างการละหมาดและการซากาต เพราะแท้จริงซากาตเป็นสิทธิส่วนทรัพย์สิน ขอสาบานกับอัลเลาะฮฺ! มาดแม้นพวกนั้นขัดขืนฉันจะเป็นเพียงแพะสักตัวเดียว ซึ่งพวกเขาเคยชำระมันเป็นอันดีต่อท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. (เมื่อครั้งท่านยังมีชีวิตอยู่) แน่นอนข้าพเจ้าต้องทำการรบปราบปรามพวกเขา เพราะการขัดขืนของเขานั้น"... อุมัรกล่าวว่า.. "ขอสาบานกับอัลเลาะฮฺ สิ่งนั้นมิใช่อื่นใด นอกจากว่าอัลเลาะฮฺได้เปิดหัวใจของอะบูบะกัรเพื่อการรบ ซึ่งข้าพเจ้าก็ได้รู้ว่า สิ่งนั้นเป็นสัจธรรม" *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

สิ่งที่ต้องนำมาบริจาคซากาตและสิ่งที่ไม่ต้องบริจาค

จากอะบีซัรริน.. ข้าพเจ้าได้เข้าพบท่านนบี ซ.ล. ท่านได้กล่าวว่า ขอสาบานกับอัลเลาะฮฺ ซึ่งชีวิตข้าพเจ้าอยู่ในอำนาจของพระองค์.. หรือขอสาบานกับอัลเลาะฮฺ ซึ่งไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์.. หรือเสมือนที่ท่านได้สาบานไว้ (จากนั้นท่านก็กล่าวต่อไปว่า).. ไม่ว่าชายคนใดก็ตามที่มีอูฐหรือวัวหรือแพะ ซึ่งเขาไม่ยอมชำระสิทธิแห่งมันให้เรียบร้อย นอกจากว่าสัตว์เหล่านั้นจะถูกนำมาให้ปรากฏในวันกิยามะฮฺ โดยตัวของมันใหญ่โตยิ่งกว่าที่เคยเป็น (ในโลกดุนยา) และอ้วนท้วนกว่าเดิมยิ่งนัก มันจะใช้กลีบเท้าของมันเหยียบเขา และใช้เขาของมันขวิดชนเขา ทุกครั้งที่ตัวสุดท้ายของมันเสร็จสิ้นไปแล้ว ก็ถูกนำตัวแรกกลับคืนมาทำเช่นนั้นอีกจนกว่าจะทำการพิพากษาเสร็จสิ้นระหว่างมวลมนุษย์ *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5 ยกเว้น อะบูดาวุด*

จากอะบีสะอีดเล่าว่า.. มีอาหรับบ้านนอกคนหนึ่งได้สอบถามท่านนบี ซ.ล. ถึงเรื่องการอพยพ ท่านก็ตอบว่า.. น่าสงสารเธอจัง ! ที่จริงเรื่องของการอพยพนั้นร้ายแรงยิ่งนัก แล้วเธอมีอูฐที่พึงบริจาคซากาตหรือไม่ ? เขาตอบว่า มีครับ ! ท่านรอซูลก็กล่าวว่า.. ดังนั้นเธอจงทำ (ความดีในทุกสถานที่) เถิด (แม้จะอยู่) เบื้องหลังทะเล (ซึ่งไม่มีใครอื่นมองเห็น) ก็ตาม เพราะแท้จริงอัลเลาะฮฺไม่ทรงละทิ้งความประพฤติของเธอไว้เลย แม้สักประการเดียวก็ตาม (นอกจากพระองค์จะนำมาตอบแทนทั้งสิ้น) *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5 ยกเว้น ติรมิซี*

อุมัร บิน อับดุลอะซีซ กล่าวว่า... ที่จริงซากาตนั้นวายิบต้องออกในทองและเงิน, ผลิตผลการเกษตร, และปศุสัตว์ และคำกล่าวเช่นนี้ มาลิกและซาฟิอีเห็นพ้องด้วย

และคำกล่าวของซาฟิอีในหนังสือ "อัลอุมม" มีใจความว่า.. อันทรัพย์สินที่ต้องบังคับให้นำมาบริจาคเป็นทานซากาตจากตัวของทรัพย์นั้น ได้แก่ ทองและเงิน, พืชผลทางการเกษตรบางชนิด, ปศุสัตว์, และทรัพย์สินที่ได้ในแผ่นดิน ได้แก่ เหมืองแร่และทรัพย์ของคนโบราณที่ฝังดินไว้

รายงานจากอะบีสะอีด จากท่านนบี ซ.ล. ท่านกล่าวว่า.. ในอัตราที่ต่ำกว่าห้าเอาซักไม่ต้องออกซากาต

รายงานจากอะบีฮุรอยเราะฮฺ จากท่านนบี ซ.ล.กล่าวว่า.. ไม่บังคับแก่มุสลิมต้องออกซากาต ในทาสของเขาและม้าของเขา

รายงานจากอะบีฮุรอยเราะฮฺ ท่านรอซูล ซ.ล. ถูกถามถึงลาว่าออกซากาตไหม ? ท่านตอบว่า.. ฉันไม่ได้รับบัญญัติในสิ่งนั้นเลยสักกรณีเดียว นอกจากเพียงโองการอันแจ่มแจ้งนี้ นั่นคือ... แท้จริงผู้ใดประพฤติความดีไว้สักเพียงน้ำหนักเท่าผงธุลี เขาก็ย่อมได้เห็น และผู้ใดประพฤติความชั่วไว้สักเพียงน้ำหนักเท่าผงธุลี เขาก็จะได้เห็นเช่นเดียวกัน *รายงานจากอะหมัด บุคอรี และมุสลิม*

รายงานจากมุอาซ.. เขาได้ทำบันทึกถึงท่านนบี ซ.ล. เพื่อสอบถามท่านถึงเรื่องพืชผักมันคือพวกผักล้มลุกต่าง ๆ (ว่าต้องออกซากาตไหม) ท่านตอบว่า "ไม่มีบังคับในสิ่งนั้นเลยสักกรณีเดียวก็ตาม" *รายงานโดย ติรมิซี อัลบัซซ๊าร อัดดารอกุตนี*

บทที่ 3
ซากาตปศุสัตว์คือ อูฐ, แพะ, วัว

จากอะนัสเล่าว่า อะบูบะกัรได้เขียนหนังสือให้เขาหนึ่งฉบับ เมื่ออะบูกัรส่งตัวเขาไป (จัดการเก็บซากาต) ยังบะฮฺเรน

ในพระนามแห่งอัลเลาะฮฺผู้ทรงยิ่งในพระเมตตาธิคุณ ทรงยิ่งในพระกรุณาธิคุณ... นี้เป็นบทกำหนดการทำทานซากาต ซึ่งศาสนทูตแห่งอัลเลาะฮฺได้บัญญัติไว้แก่มวลมุสลิมทั้งปวง และเป็นสิ่งที่อัลเลาะฮฺได้บัญชาแก่ศาสนทูตของพระองค์ให้ดำเนินการ ดังนั้นผู้ใดที่ถูกขอซากาตจากมวลมุสลิม ตรงตามนัยยะเงื่อนไขของมัน (อย่างถูกต้อง) เขาก็จงมอบซากาตนั้นให้ไปเถิด และผู้ใดถูกขอเกินไปกว่าอัตราซากาต เขาก็อย่ามอบให้

สำหรับซากาตของอูฐ เมื่อมีจำนวน 24 ตัวหรือต่ำกว่านั้น ให้นำแพะ 1 ตัวมาออกเป็นซากาตต่ออูฐ 5 ตัว

ต่อมาเมื่อมีจำนวน 25 ถึง 35 ตัว ก็ให้นำอูฐตัวเมียอายุหนึ่งปีบริบูรณ์ย่างเข้าปีสองมาบริจาคเป็นซากาต 1 ตัว

เมื่อมีจำนวน 36 จนถึง 45 ตัว ให้นำอูฐตัวเมียอายุ 2 ปีย่างปี 3 มาบริจาคเป็นซากาต 1 ตัว

เมื่อมีจำนวน 46 จนถึง 60 ตัว ให้นำอูฐตัวเมียอายุ 3 ปีเต็ม ที่อูฐตัวผู้ทับได้ มาบริจาคเป็นซากาต 1 ตัว

เมื่อมีจำนวน 61 จนถึง 75 ตัว ก็ให้นำอูฐตัวเมียอายุ 4 ปี บริจาคซากาต 1 ตัว

เมื่อมีจำนวน 76 จนถึง 90 ตัว ก็ให้บริจาคซากาตด้วยอูฐตัวเมียอายุ 2 ปีย่างปี 3 จำนวน 2 ตัว

เมื่อมีจำนวน 91 จนถึง 120 ตัว ให้บริจาคซากาตด้วยอูฐตัวเมียอายุ 3 ปี ที่อูฐตัวผู้ทับได้ จำนวน 2 ตัว

ครั้นเมื่อมันมีจำนวนเกินไปกว่า 120 ตัว ให้คิดจากจำนวน 40 ตัว ต่อซากาตอูฐตัวเมียอายุ 2 ปี 1 ตัว และคิดจากจำนวน 50 ตัว ต่อซากาตอูฐตัวเมียอายุ 3 ปี 1 ตัว

ดังนั้นผู้ใดไม่มีอูฐอยู่ในกรรมสิทธิ์ นอกจากเพียง 4 ตัว เขาก็ไม่ต้องออกซากาต นอกจากเมื่อเจ้าของของมันปรารถนา (จะบริจาคเอาบุญ)

ครั้นเมื่อเขามีอูฐจำนวน 5 ตัว จึงจะนำแพะ 1 ตัว มาออก

และในกรณีการออกซากาตแพะ - แกะที่เลี้ยงอยู่ในทุ่งของมัน เมื่อมีจำนวน 40 ตัวจนถึง 120 ตัว ให้บริจาคแพะตัวเมีย 1 ตัว

เมื่อมีจำนวนเพิ่มขึ้นเกิน 120 ตัว จนถึง 200 ตัว ให้บริจาคซากาตแพะตัวเมีย 2 ตัว

เมื่อมีจำนวนเกิน 200 ตัว จนถึง 300 ตัว ให้บริจาคซากาตแพะตัวเมีย 3 ตัว

เมื่อมีจำนวนเกินกว่า 300 ตัว ให้คิดจาก 100 ตัว ต่อแพะตัวเมีย 1 ตัว

เมื่อปศุสัตว์ของบุรุษหนึ่งมีจำนวนน้อยกว่า 40 สักเพียงแพะตัวเดียวก็ตาม จำนวนนั้นไม่บังคับให้ออกซากาต นอกจากเจ้าของประสงค์ (จะออกเพื่อเอาบุญ) *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5 ยกเว้นมุสลิม*

จากมุอาซเล่าว่า.. ข้าพเจ้าได้รับการแต่งตั้งจากท่านรอซูล ซ.ล. ให้ไปว่าราชการที่เมืองยะมัน และท่านบัญชาให้ข้าพเจ้าเก็บซากาตจากวัวจำนวน 30 ตัว ให้เก็บวัวอายุ 1 ขวบบริบูรณ์ตัวผู้หรือตัวเมียก็ได้มาเป็นซากาต 1 ตัว และจากจำนวน 40 ตัว ให้เก็บวัวอายุ 2 ขวบ 1 ตัวเป็นซากาต *รายงานโดย เจ้าของสุนัน, ฮากิม*

จากมุอาซเล่าว่า., ท่านรอซูล ซ.ล. ได้มีคำสั่งแก่ข้าพเจ้า มิให้ข้าพเจ้าเก็บซากาตจากวัวจนกว่าจะมีจำนวนครบ 30 ตัว ครั้นเมื่อมันมีจำนวนครบ 30 ตัวแล้ว ให้ออกลูกวัวที่ยังตามแม่จะเป็นตัวผู้หรือตัวเมียก็ได้ 1 ตัว จนกว่ามันจะครบจำนวน 40 ตัว ครั้นเมื่อมันมีจำนวนครบ 40 ตัวแล้ว ก็ให้ออกซากาตด้วยวัวอายุสองขวบ 1 ตัว *รายงานโดย อันนะซาอี*

จากอะนัสเล่าว่า ท่านอะบูบะกัรได้กำหนดแก่เขาตามที่ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ได้บัญญัติไว้ (ในเรื่องการเก็บซากาต) และไม่ต้องรวมระหว่างที่แยกกันอยู่, และไม่ต้องแยกกันระหว่างที่รวมกัน เพราะกลัวการออกซากาต (หมายถึงอย่าเอาสัตว์ต่างฝูง ต่างชนิดมาคิดรวมกัน เพื่อทำให้เป็นผลได้แก่เจ้าของยิ่งขึ้น ในการบริจาคซากาต) และกรณีที่มาจากคู่หุ้นที่ร่วมสิทธิ์ ทั้งสองจะต้องคำนวณกลับไปมาระหว่างทั้งสองนั้น โดยเท่าเทียมกัน *รายงานโดยจากผู้รายงานทั้น 5 ยกเว้นมุสลิม*

ให้บริจาคบางอย่างแทน เมื่อสิ่งที่ต้องการไม่มี

จากอะนัสเล่าว่า อะบูบะกัรได้เขียนให้เขาว่า ข้อบัญญัติการทำทานซากาตซึ่งอัลเลาะฮฺทรงมีบัญชาแก่รอซูลของพระองค์ คือ.. ใครมีอูฐที่ต้องบริจาคอัลยะซะอะฮ (ลูกอูฐอายุภายใน 5 ขวบ) แต่เขาไม่มีอัลยะซะอะฮฺนั้น แท้จริงเป็นที่รับรองแก่เขาเหมือนกัน ด้วยการบริจาคอัลฮิกเกาะฮ (ลูกอูฐ 3 ขวบอย่าง 4 ขวบ) แทน หรือเขาจะเปรียบเทียบเท่ากับแพะสองตัวก็ได้หากเขาสะดวกที่จะทำเช่นนั้น หรือมิฉะนั้นก็ให้เทียบเป็นเงินยี่สิบดิรฮัม...และผู้ใดถึงกำหนดต้องบริจาคอัลฮิกเกาะฮและเขาไม่มีมัน แต่เขามีอัลยะซะอะฮ ที่จริงเป็นที่รับรองแก่เขา ถ้าเขาบริจาคอัลยะซะอะฮแทน และผู้บริจาคทานซากาตจะให้บริจาคเป็นเงินยี่สิบดิรฮัมหรือแพะสองตัวก็ได้... และผู้ใดถึงกำหนดต้องบริจาคทานด้วยอัลฮิกเกาะฮ แต่เขาไม่มีอย่างอื่น นอกจากบินติละบูน (ลูกอูฐตัวเมีย 1 ขวบย่าง 2 ขวบ) ที่จริงก็ถือเป็นที่รับรอง (ใช้ได้แล้ว) สำหรับเขาเหมือนกัน การบริจาคบินติละบูนนั้น และเขาให้แพะสองตัวและเงินยี่สิบดิรฮัม...และผู้ใดที่ถึงกำหนดต้องบริจาคบินติลิบูน แต่เขามีฮิกเกาะฮฺก็คือ เป็นที่รับรองสำหรับเขาแล้วโดยการบริจาคมันไปและผู้ทำทานจะให้เงินยี่สิบดิรฮัมหรือแพะสองตัวก็ได้...และผู้ใดที่ถึงกำหนดต้องบริจาคเงินบินติละบูน และเขาไม่มีมัน แต่เขามีบินติมะค๊อค ที่จริงก็ถือเป็นที่รับรองการบริจาคบินติมะค๊อดนั้นของเขาเหมือนกัน และเขาจะให้พร้อมกับมัน เงินยี่สิบดิรฮัม หรือ

แพะสองตัวก็ได้.. และผู้ใดถึงขีดบังคับต้องบริจาคบินติมะค๊อด และเขาไม่มีมัน เขามีแต่บินติละบูน ก็ถือว่าถูกรับรองแก่เขาเหมือนกัน[1] และให้ผู้ทำทานทำการบริจาคให้ไปยี่สิบดิรฮัมหรือแพะสองตัว ต่อมาเมื่อเขาไม่มีบินติมะค๊อดตรงตามเงื่อนไขตามนัยยะของมัน แต่เขามีอิบนิละบูน (ลูกอูฐตัวผู้ 1 ขวบย่าง 2 ขวบ) ก็ถือเป็นการรับรองแก่เขา ด้วยการบริจาคอิบนิละบูนแทน และเขาไม่ต้องบริจาคสิ่งใดควบแทนค่าอีกแล้ว *รายงานโดย อัลบุคอรี, อะบูดาวุด, อันนะซาอี*

เงื่อนไขในการบริจาคปศุสัตว์[2]

จากอะนัสเล่าว่า.. อะบูบะกัรได้เขียนให้เขาทราบเกี่ยวกับการบริจาคซากาตที่อัลเลาะฮฺทรงมีบัญชาแก่รอซูลของพระองค์ว่า.. และจะต้องไม่ออกซากาตด้วยสัตว์แก่ที่ฟันหลุดและสัตว์ที่พิการ และแพะแกะที่กำลังหนุ่มคะนอง ยกเว้นในกรณีที่เจ้าของผู้บริจาคมีความประสงค์ (จะนำสัตว์ดังกล่าวมาบริจาค ก็ให้ทำได้ แต่ไม่ดีนัก) *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5 ยกเว้นมุสลิม*

จากอับดิลลาหฺ บินมุอาวิยะฮฺ อัลฆอฎิรีย์ จากท่านนบี ซ.ล. ท่านกล่าวว่า.. มี 3 ประการ ผู้ใดได้กระทำมัน เขาย่อมได้ลิ้มรสแห่งศรัทธา นั่นคือ ผู้ซึ่งทำการมนัสการต่ออัลเลาะฮฺเพียงพระองค์เดียว และยึดมั่นว่าไม่มีพระเจ้า นอกจากพระองค์, และเขาได้บริจาคซากาตทรัพย์สินของเขาด้วยหัวใจที่มีความพึงพอใจในซากาตนั้น อีกทั้งซากาตนั้นได้สงเคราะห์แก่เขาในทุก ๆ ปี และเขาไม่บริจาคสัตว์ที่แก่จนฟันหลุดแล้วเป็นซากาต, และไม่บริจาคสัตว์ที่เป็นโรคผิวหนัง, และสัตว์ที่กำลังป่วย, และสัตว์ชั้นเลว, แต่ให้เลือกเอาจากทรัพย์สินในระดับปานกลางของท่านทั้งหลายมาเป็นซากาต.. เพราะแท้จริงอัลเลาะฮฺจะไม่ขอท่านทั้งหลายด้วยทรัพย์ระดับดีเลิศ และไม่ได้ใช้ท่านทั้งหลายด้วยทรัพย์ชั้นเลว *รายงานโดย อะบูดาวุด, อัตตอบะรอนี*

จากบะฮฺซิบินหะกีม จากมารดาของเขา จากปู่ของเขา จากท่านนบี ซ.ล. ท่านกล่าวว่า .. ในปศุสัตว์อูฐนั้น ให้บริจาคบินติละบูน 1 ตัวในจำนวน 40 ตัว, ไม่มีการจำแนกอูฐตัวหนึ่งออกจากจำนวนทั้งฝูงของมัน ผู้ใดให้มันเป็นซากาตหวังกุศลจากอัลเลาะฮฺ เขาก็ย่อมได้กุศลจากอัลเลาะฮฺ เขาก็ย่อมได้กุศลของมัน, และผู้ใดหวงไว้ แน่นอนเราจะยึดมันมาพร้อมทั้งทรัพย์ครึ่งหนึ่งของเขา ถือเป็นข้อบังคับหนึ่งจากบรรดาข้อบังคับของพระเจ้าของเรา (ที่บัญญัติแก่ประชาชนทั้งปวง) แต่สำหรับวงศ์ญาติของมุฮัมมัดนั้น ไม่มีสิทธิใด ๆ ต่อสิ่งนั้นเลย (คือไม่มีสิทธิรับซากาต) *รายงานโดย อะบูดาวุด อันนะซาอี*

และรายงานหนึ่งของอะบีดาวุด จากอาลีระบุว่า... และในกรณีวัวที่มีจำนวนครบ 30 ตัวให้ออกตะบีอฺ (ลูกอูฐตัวผู้อายุ1 ขวบ) 1 ตัว, และในจำนวน 40 ตัว ให้ออกมุซินนะฮฺ (ลูกอูฐที่ฟันขึ้นแล้ว) 1 ตัว, แต่ไม่มีบังคับสำหรับสัตว์ใช้งานสักกรณีเดียว (ที่จะต้องออกซากาต) และอิหม่ามซาฟิอีมีทัศนะว่า.. อูฐและวัวงาน ไม่ต้องออกซากาต

1.ตามทัศนะของท่านอีหม่ามมาลิก เมื่อสัตว์ที่ถูกกำหนดให้บริจาคซากาต ไม่มีคุณสมบัติครบถ้วนก็ให้ใช้สัตว์ระดับอื่นที่มีอยู่บริจาคแทน พร้อมทั้งมอบสิ่งตอบแทนเพิ่มเติมให้ เพื่อทำให้ราคาเท่าเทียมกับสัตว์ระดับที่ถูกกำหนดไว้แต่เดิม

2.*สรุป* เงื่อนไขของการบริจาคซากาตปศุสัตว์ คือ (1) มันเป็นปศุสัตว์ที่ใช้เลี้ยงโดยทั่วไป คือ อูฐ วัว แพะ (2) ครบพิกัด (3) เลี้ยงในทุ่งหญ้าที่ฮาลาล (4) ไม่เป็นสัตว์ใช้งาน (5) ครบรอบปี

จากมุอาซ กล่าวว่า... ท่านรอซูล ซ.ล. ได้แต่งตั้งข้าพเจ้าให้ไปปกครองยะมัน พร้อมกับท่านสั่งว่า จงเก็บผลผลิตของพืชจากผลผลิตของพืชด้วยกัน, จงเก็บแพะแกะจากแพะแกะด้วยกัน, จงเก็บอูฐจากอูฐด้วยกัน, และจงเก็บวัวจากวัวด้วยกัน (คือให้คำนวณพิกัดและอัตราออกซากาตจากตัวจริงของสิ่งเหล่านั้น จะนำสิ่งอื่น ๆ มาคำนวณคละเข้าด้วยกันไม่ได้) *รายงานโดย อะบูดาวุด, อัลฮากิม*

จากอิบนิอุมัร จากท่านนบี ซ.ล. ท่านกล่าวว่า... ผู้ใดแสวงประโยชน์ทรัพย์สิน (คือเลี้ยงปศุสัตว์) สิ่งนั้นยังไม่ต้องนำมาออกซากาตแต่ประการใด ๆ จนกว่าจะผ่านรอบปีขณะที่สิ่งนั้นอยู่กับเจ้าของ *รายงานโดย อัตติรมิซี, อะบูดาวุด*

บทที่ 4

ซากาตผลิตผลทางเกษตร

อัลเลาะฮฺโองการไว้ว่า.. และพวกเจ้าจงให้สิทธิของมันในวันเก็บเกี่ยวมันเถิด และพวกเจ้าอย่าสุรุ่ยสุร่าย เพราะแท้จริงอัลเลาะฮฺไม่โปรดบรรดาผู้สุรุ่ยสุร่าย

จากอะบีสะอีด อัคคุดรี จากท่านนบี ซ.ล.กล่าวว่า.. ในผลิตผลเกษตรที่มีจำนวนน้อยกว่าห้าเอาซุกนั้น ไม่ต้องออกซากาต.. ในปศุสัตว์ที่มีจำนวนต่ำกว่าห้าตัว ก็ไม่ต้องออกซากาต, และในเงินทองที่มีอัตราต่ำกว่าห้าอาวาก[1] ก็ไม่ต้องออกซากาต *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

จากยาบิร ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล. ท่านกล่าวว่า.. (อัตราการออกซากาต) ในกรณีพืชผลที่ใช้น้ำจากลำคลองไหลผ่านเข้าไป และใช้น้ำฝนตามธรรมชาติ ให้บริจาคหนึ่งในสิบ (จากยอดผลิตผล) และในกรณีที่รดน้ำด้วยเครื่องมือฉุดน้ำ ให้บริจาคครึ่งหนึ่งของหนึ่งในสิบ *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

และมีปรากฏในบางกระแสรายงานว่า... ในกรณีที่ฟ้าและลำคลองและตาน้ำรดน้ำให้หรือเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ (ไม่ต้องใช้น้ำรด) ก็ให้ออกหนึ่งในสิบ.. และในกรณีที่พืชที่รดน้ำด้วยเครื่องมือฉุดน้ำที่ใช้สัตว์ หรือการเคลื่อนย้ายน้ำด้วยวิธีอื่น ๆ ก็ให้ออกซากาตครึ่งหนึ่งของหนึ่งในสิบ

การประเมินจำนวนองุ่นและอินทผลัม

จากอัตตาบ บินอะสีด ร.ฎ. กล่าวว่า... ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ใช้ให้ทำการประเมินจำนวนองุ่น (ที่กำลังอ่อนว่าจะมีจำนวนเท่าใด) เช่นเดียวกับให้ประเมินอินทผลัม และให้เก็บซากาตองุ่นเมื่อเป็นองุ่นแห้ง เช่นเดียวกับให้เก็บซากาตอินทผลัม เมื่อเป็นอินทผลัมแห้ง

---

1. เท่ากับ 40 ดิรฮัม 5 อาวาก เท่ากับ 200 ดิรฮัม

จากสะฮัล บิน หัชมะฮ ร.ฏ. จากท่านนบี ซ.ล. ท่านกล่าวว่า.. เมื่อท่านทั้งหลายประเมิน (จำนวนของผลิตผลเกษตร)[1] ท่านก็จงเก็บไว้ (เพื่อเป็นประโยชน์ของเกษตรเอง) และจงเว้นไว้เศษหนึ่งส่วนสาม แต่ถ้าพวกท่านไม่เว้นไว้เศษหนึ่งส่วนสาม พวกท่านก็จงเว้นไว้สักเศษหนึ่งส่วนสี่ (ของผลิตผลที่ประมาณไว้นั้น เพื่อเตรียมไว้ออกซากาต) *รายงานโดยเจ้าของสุนันทั้งหมด*

และท่านนบี ซ.ล. ได้แต่งตั้งอับดุลเลาะฮฺบินรอวาฮะฮฺ ไปยังยิวคอยบัรฺ(เพื่อเก็บซากาต) แล้วเขาก็ประเมินจำนวนอินทผลัม เมื่อมันเป็นอินทผลัมอ่อน ก่อนถึงวัยที่พึงรับประทานมัน หลังจากนั้นอับดุลเลาะฮฺให้พวกยิวเลือกเอาว่า พวกเขาจะเก็บมันไว้โดยใช้การประเมินนั้นเป็นมาตรฐาน หรือพวกเขาจะมอบมันไปเพื่อจะได้รักษาซากาตก่อนที่จะรับประทานผล และถูกแยกออก *รายงานโดย อะบูดาวุด*

ซากาต ทองและเงิน

จากอะนัส ร.ฏ. ในหนังสือซึ่งอะบูบากัรได้เขียนถึงเขา ขณะเมื่ออะบูบะกัรแต่งตั้งเขาไปเมืองบัฮเรน เกี่ยวกับซากาตที่รอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ได้บัญญัติไว้แก่มวลมุสลิม และในการเก็บซากาตเงินให้คิด $\frac{1}{4}$ ของ $\frac{1}{10}$ (2.5%) แต่ถ้าไม่มีนอกจากเพียง 190 ดิรฮัม ก็ไม่ต้องออกซากาตเลย ยกเว้นเมื่อเจ้าของต้องการ (จะบริจาคเอาบุญ) *รายงานโดย อัลบุคอรี, อะบูดาวุด, อันนะซาอี*

และกระแสรายงานของผู้รายงานทั้ง 5 ระบุว่า.. ในเงินที่มีน้ำหนักต่ำกว่า 5 อาวาก ไม่ต้องออกซากาต

จากอะลี ร.ฏ. และเขาได้เล่าหะดิษจนกระทั่งถึงตอนที่พูดว่า.. เมื่อท่านมีครบ 200 ดิรฮัม และผ่านรอบปีไปแล้ว ในจำนวนนั้นจะต้องบริจาคเป็นซากาต 5 ดิรฮัม.. และไม่บังคับแก่ท่านสักสิ่งเดียว จนกว่าท่านจะมีจำนวนครบ 20 ดีนารฺ ดังนั้นเมื่อท่านมีครบ 20 ดีนารฺ และผ่านรอบปีแล้ว ก็บังคับในนั้นต้องบริจาคครึ่งดีนารฺ ส่วนจำนวนที่เกินไปจากนั้น ก็ให้คิดไปตามเกณฑ์ดังกล่าว *รายงานโดย อะบูดาวุด, บุคอรี*

จากอะลี ร.ฏ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. ฉันยกให้ (ไม่ต้องนำมาบริจาคซากาต) ม้าและทาส ดังนั้นท่านทั้งหลายจงคำนวณซากาตของเงิน จากจำนวน 40 ดิรฮัม ด้วย 1 ดิรฮัม และไม่บังคับบริจาคในจำนวน 190 แต่เมื่อมีจำนวนครบ 200 ดิรฮัม จึงจะออก 5 ดิรฮัม *รายงานโดย อะบูดาวุด, อัตติรมิซี, อะห์มัด*

1.การประเมินจำนวนผลผลิตล่วงหน้าไว้ ขณะเมื่อยังไม่สุกได้ที่นั้น อนุญาตให้รัฐกระทำได้กับเกษตรทุกคน และบางครั้งถือเป็นวาญิบต้องส่งเจ้าหน้าที่ออกไปประมาณ ทั้งนี้ถ้ามั่นใจว่าเจ้าของซากาตผู้เป็นเกษตรกร คิดบิดพริ้ว ยักย้ายหรือกักกันซากาต ไม่ยอมส่งให้รัฐ โดยอาศัยพื้นฐานจากหะดิษที่ระบุในบทนี้ การปฏิบัติดังกล่าวนี้ ในทัศนะของอีหม่ามชาฟีอีกับนักวิชาการกลุ่มหนึ่งเห็นว่าให้กระทำ และนักวิชาการทางกลุ่มฮานาฟี ไม่ยึดถือมาปฏิบัติใด ๆ ทั้งสิ้น เพราะอาจจะทำให้เกิดเป็นดอกเบี้ยจากการประมาณนั้นได้ ส่วนตัวบทของหะดิษที่มีปรากฏนั้น คือเป็นหลักฐานที่มีก่อนการห้ามดอกเบี้ย เมื่อกฎหมายบัญญัติห้ามดอกเบี้ย การปฏิบัติใด ๆ อันนำไปสู่ดอกเบี้ย เช่นกรณีการประมาณผลผลิตเกษตรนี้ จึงต้องห้ามด้วย

จากอะบีฮุรอยเราะฮฺ ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล.กล่าวว่า.. ปศุสัตว์ (ถ้าบุคคลใดเป็นอันตรายเพราะมัน) ย่อมสูญเปล่า (เจ้าของไม่ต้องชดใช้ใด ๆ ถ้าเจ้าของไม่จงใจ), พื้นที่ขุดแร่ (ผู้ที่ตกลงไปเป็นอันตราย) ย่อมสูญเปล่า, บ่อ ย่อมสูญเปล่า, และในทรัพย์ที่ขุดได้จากแผ่นดินต้องบริจาคหนึ่งในห้า *รายงานโดย ผู้รายงานทั้งห้า ยกเว้นอะบูดาวุด...*

ซากาต สินค้า

อัลเลาะฮฺทรงบัญญัติไว้ว่า.. โอ้ผู้มีศรัทธาทั้งหลาย จงแจกจ่ายทรัพย์สินที่ดีที่พวกเจ้าได้ขวนขวายไว้เถิด"

มุยาฮิดอธิบายว่า... โองการนี้ได้ลงมาในเรื่องของการค้า

จากสะมุเราะฮฺ บินยุนดุบ ร.ฎ. กล่าวว่า.. อันดับต่อจากนั้น แท้จริงท่านรอซูลุเลาะฮฺ ซ.ล. ได้มีคำสั่งแก่พวกเราให้ออกซากาต จากสินค้าที่เราได้เตรียมมันไว้เพื่อขาย *รายงานโดย อะบูดาวุด*

จากอะบีซัรริน ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล. ท่านกล่าวว่า.. ในอูฐก็มีซากาตของมัน, ในแพะแกะก็มีซากาตของมัน, ในวัวควายก็มีซากกาตของมัน, และในเสื้อผ้า (ค้าขาย) ก็มีซากาตของมัน *รายงานโดย อัดดารอกุฏนี, อัลฮากิม*

บทที่ 5
ซากาตเครื่องประดับ, ทรัพย์เด็กกำพร้า, และน้ำผึ้ง

จากอัมริบนิชุอัยบ์ จากบิดาของเขา จากปู่ของเขาเล่าว่า... มีหญิงคนหนึ่งได้มาหาท่านนบี ซ.ล. และนางได้พาบุตรหญิงของนางมาด้วย ซึ่งในมือของบุตรหญิงของนางนั้นมีกำไลทองหนาสวมอยู่สองอัน.. ท่านศาสดาได้กล่าวกับนางว่า... เธอให้ซากาตของสิ่งนี้หรือไม่ นางตอบว่า.. เปล่า ! ท่านกล่าวว่า.. เธอพอใจหรือที่จะให้อัลเลาะฮฺสวมกำไลจากไฟนรกสองอันในวันกิยามะฮฺ เนื่องเพราะกำไลทั้งสอง (ที่เธอไม่บริจาคซากาต).. ผู้รายงานเล่าว่า.. แล้วนางก็ถอดกำไลทั้งสองมอบให้แก่ท่านนบี ซ.ล.พร้อมทั้งกล่าวว่า.. กำไลทั้งสองนี้เป็นของอัลเลาะฮฺและรอซูลของพระองค์ ! *รายงานโดย เจ้าของสุนัน*

และข้อความของติรมิซีปรากฏว่า.. ท่านบี ซ.ล. ได้มองเห็นกำไลทองสองอันอยู่ในมือของทั้งสอง ท่านจึงกล่าวว่า.. เธอทั้งสองชำระซากาตของมันไหม ? ทั้งสองตอบว่า.. ไม่ ! ท่านจึงกล่าวแก่นางทั้งสองว่า.. เธอทั้งสองชอบที่จะให้อัลเลาะฮฺสวมกำไลนรกแก่เธอกระนั้นหรือ.. ทั้งสองตอบว่า ไม่ !.. ท่านจึงกล่าวว่า ดังนั้น เธอทั้งสองจงชำระซากาตของมันเถิด !

จากอุมมิสะละมะฮฺ ร.ฏ. กล่าวว่า.. ฉันสวมใส่กำไลทองเท้า... แล้วฉันก็ถามว่า.. โอ ท่านรอซูลุลเลาะฮ ! จะถือเป็นการสะสมหรือไม่.. ท่านตอบว่า.. ทรัพย์สินใดที่มีปริมาณถึงขั้นต้องออกซากาตแล้วได้นำมาออกซากาตจนเรียบร้อยนั้น ย่อมไม่ถือเป็นการสะสม (ที่ผิดต่อบทบัญญัติ) *รายงานโดย อะบูดาวุด, อัลฮากิม*

จากนาฟิอ์ จากอิบนิอุมัร ร.ฏ. ปรากฏว่าท่านได้สวมใส่เครื่องประดับแก่บรรดาบุตรหญิงของท่านและบรรดาคนใช้ของท่านด้วยเครื่องประดับทองคำ หลังจากนั้น ท่านก็มิได้นำมันมาออกซากาต *รายงานโดย มาลิก, ชาฟิอี*

จากอัมริบนิดีนาร์กล่าวว่า...ฉันได้ยินชายผู้หนึ่งถามยาบิร บิน อับดุลเลาะฮฺถึงเรื่องเครื่องประดับ ว่าจะต้องออกซากาตไหม ?.. ท่านตอบว่า ไม่ต้อง.. เขาถามอีกว่า.. และถ้ามันมีปริมาณถึง 1,000 ดีนารฺ ?... ท่านก็ตอบว่า.. และแม้จะมากก็ตาม[1] *รายงานโดย อัซซาฟิอี, อัลบัยหะกีย์*

ซากาตทรัพย์สินของเด็กกำพร้า

จากอัมริน บิน ชุอัยบ์ จากบิดาของเขา จากปู่ของเขา จากท่านบี ซ.ล. ท่านได้ให้โอวาทแก่ปวงชนว่า.. พึงสังวร ! ผู้ใดปกครองเด็กกำพร้าที่มีทรัพย์สมบัติ เขาก็จงทำการค้าขายในทรัพย์นั้น (เพื่อให้ทรัพย์เพิ่มพูนขึ้น) และเขาอย่าปล่อยมันไว้เฉย ๆ จนกระทั่งซากาตกินมัน *รายงานโดย ติรมิซี, ชาฟิอี, ดารอกุตนี*

จากกอซิม ร.ฏ.[2] กล่าวว่า.. อาอิซะฮฺทำการปกครองข้าพเจ้า และพี่น้องอีกสองคนของข้าพเจ้า ซึ่งเป็นกำพร้าในอุปถัมภ์ของนาง แล้วนางก็จัดการเอาทรัพย์สินของเราไปออกเป็นซากาต (ตามอัตราส่วน) *รายงานโดย ชาฟิอี*

1.หะดิษในบทนี้มีทั้งที่ระบุให้ออกซากาตและไม่ออกซากาตในกรณีเครื่องประดับ ตามประเด็นแรกเป็นทัศนะของซอฮาบะฮฺส่วนใหญ่ พวกตาบิอีน, ซุฟยาน อัซเซารี, และกลุ่มฮานาฟี และการคำนวณซากาต ให้คำนวณออกมาเป็นน้ำหนัก มิใช่คำนวณจากราคา

ทัศนะนี้ยึดถือหะดิษที่ระบุให้ออกซากาตเป็นมาตรฐาน ส่วนการกระทำของซอฮาบะฮฺที่ระบุว่าไม่มีการออกซากาตนั้นให้ปัดออกไป

อีกทัศนะหนึ่งเป็นของซอฮาบะฮฺบางคน พวกตาบิอีนบางคน และพวกฟุกอฮาส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าเครื่องประดับไม่ต้องออกซากาต ส่วนหะดิษของท่านรอซูลที่ระบุว่าให้ออกซากาตนั้น พวกที่สองนี้ถือว่าเป็นหะดิษรุ่นแรกสมัยที่ยังไม่อนุมัติให้ผู้หญิงใช้เครื่องประดับทองคำ

และเครื่องประดับที่ไม่ต้องออกซากาต ก็หมายเฉพาะที่อนุมัติให้ใช้เท่านั้น ส่วนเครื่องประดับที่ไม่อนุมัติ เช่น ของผู้ชาย และพวกเครื่องภาชนะต่าง ๆ ต้องออกซากาต

2.กอซิม...เป็นบุตรของมุฮำมัดบุตรของอะบูบะกัร เขากับพี่น้องอีกสองคนอยู่ในอุปถัมภ์ของอาอิซะฮฺซึ่งเป็นป้าของพวกเขา และเมื่อครบปี อาอิซะฮฺก็จัดการออกซากาตตามอัตราส่วน แสดงว่าทรัพย์ของเด็กกำพร้าต้องออกซากาต ดังนั้นหะดิษแรกของบทจึงระบุให้นำทรัพย์นั้นมาลงทุน ทำการค้าหรือทำประโยชน์อย่างอื่นที่ไม่ผิดบทบัญญัติ เพื่อให้ทรัพย์สินนั้นงอกเงยเพิ่มพูนขึ้นเป็นประโยชน์ต่อเด็กกำพร้าเอง อย่าปล่อยทรัพย์นั้นไว้เฉย ๆ พร้อมกับต้องบริจาคซากาตทุกปี ซึ่งไม่นานทรัพย์ก็ต้องร่อยหรอลง

ความเห็นเช่นนั้นเป็นของซอฮาบะฮฺส่วนมาก, มาลิก, ชาฟิอี, อะหมัด, และอิสหาก,

ผู้ที่จัดการออกก็ได้แก่ ผู้ปกครองผู้อนุบาลเด็กกำพร้านั่นเอง แต่มีบางนักวิชาการระบุว่า ไม่ต้องออกซากาต เพราะเป็นผู้ยังไม่มุกัลลัฟ ความเห็นนี้เป็นของซุฟยาน อัซเซารี, อิบนิลมุบารัก, และกลุ่มหะนะฟี

ทรัพย์ของเด็กและของคนวิกลจริตก็เหมือนกับทรัพย์เด็กกำพร้า

ซากาตน้ำผึ้ง

จากอัมริน บิน บุอัยบ์ จากบิดา จากปู่ กล่าวว่า...ฮิลาลชายผู้หนึ่งจากตระกูลบะนีมุตอานได้เข้าพบท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. พร้อมกับนำอัตราส่วน 1/10 ของน้ำผึ้งที่เขาได้มา (เพื่อมอบเป็นซากาต).. และเขาได้ขอให้ท่านรอซูลทำการดูแลหุบเขาที่ชื่อ สะละบะฮฺ ท่านรอซูลก็ตอบสนองเขา (ตามที่เขาขอ).. ครั้นเมื่อถึงยุคปกครองของอุมัรบินคอตตอบ ผู้ปฏิบัติราชการของท่าน ชื่อซุฟยาน บินวะฮฺบิน ได้มีจดหมายมาถามท่าน ซึ่งอุมัรก็มีจดหมายตอบไปถึงเขาว่า...หากเขา(ฮิลาล) ได้ชำระแก่ท่านเหมือนที่เคยชำระแก่ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ เกี่ยวกับอัตราส่วน 1/10 ของน้ำผึ้งที่เขามีอยู่ ท่านก็คงช่วยดูแลสะละบะฮฺต่อไป แต่ถ้าไม่เป็นเช่นนั้น มันก็เป็น(ของสาธารณะ ซึ่งใครมาพบก่อนก็เก็บไปก่อน อันเปรียบดัง) แมลงวันแห่งฝนผู้ประสงค์ก็รับประทานได้ *รายงานโดย อะบูดาวุด, อันนะซาอี, อัฏฏอบะรอนี*

จากอิบนิอุมัร ร.ฏ.จากท่านนบี ซ.ล.กล่าวไว้เกี่ยวกับน้ำผึ้งว่า ในจำนวนสิบซิก[1] ต้องออกหนึ่งซิก *รายงานโดย อัตติรมิซี, อะบูดาวุด*

และสำนวนของอะบูดาวุดคือ... จากทุก ๆ 10 กิรบะฮฺ ต้องออกหนึ่งกิรบะฮฺ[2]

บทที่ 6
ซากาตุลฟิตริ

อัลเลาะฮฺโองการไว้ว่า... แท้จริงผู้หมดมลทิน(ด้วยการออกซากาต) และได้รำลึกถึงพระนามแห่งพระเจ้าของเขา แล้วเขาได้ทำละหมาด เขาย่อมประสบชัยชนะอย่างแน่นอน[3]

จากกะซีร บินอับดิลลาฮฺ จากบิดาของเขา จากปู่ของเขา กล่าวว่า... ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ถูกถามถึงอายะฮฺนี้ ท่านก็ตอบว่า.. เป็นอายะฮฺที่ประทานเกี่ยวกับเรื่องซากาตฟิตเราะฮฺ *รายงานโดย อิบนุคุซัยมะฮฺ*

---

1. ซิกเป็นภาชนะบรรจุน้ำขนาดเล็กทำด้วยหนังสัตว์

2. กิรบะฮฺ เป็นภาชนะบรรจุน้ำขนาดใหญ่ทำด้วยหนังสัตว์

3. ความหมายของหะดิษนี้ มุ่งกำชับให้รีบบริจาคก่อนละหมาดอีดแต่มิได้หมายความว่า เมื่อละหมาดอีดแล้ว จะบริจาคไม่ได้.. นักวิชาการลงความเห็นจากหะดิษนี้ว่า การบริจาคคงบังคับเรื่อยไป และเมื่อถึงตะวันตกดิน ถ้ายังไม่บริจาค ก็ถือเป็นหะรอม พร้อมทั้งคงวายิบบริจาคอยู่ต่อไป

จาออิบนิอับบาส ร.ฏ.กล่าวว่า... ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล.ได้บัญญัติการซากาตฟิตริ เพื่อนำความสะอาดแก่ผู้ถือศีลอดให้หมดสิ้นจากความไร้สาระ ความหยาบคาย และเพื่อให้อาหารแก่บรรดาผู้ยากไร้บุคคลใดบริจาคมันก่อนละหมาด(อีดิ้ลฟิตริ) มันก็เป็นซากาตที่ถูกรับรอง (โดยพระเจ้า) แต่ผู้ใดบริจาคมันหลังละหมาด มันก็เป็นการทำทานหนึ่งจากบรรดาการทำทาน *รายงานโดย อะบูดาวุด, อิบนุมายะฮฺ, อัลฮากิม*

อัตราบริจาคซากาตฟิตริ

จากอิบนุอุมัร ร.ฏ.กล่าวว่า.. รอซูลุลเลาะฮฺได้บัญญัติการบริจาคซากาตฟิตริ หนึ่งศ๊ออฺ (ประมาณ 4 ทะนาน) จากอินทผลัม หรือหนึ่งศ๊ออฺ จากข้าวฟ่าง เป็นการบังคับแก่ผู้เป็นทาสและเสรีชนแก่ผู้ชายและผู้หญิง แก่เด็กและผู้ใหญ่ จากมวลมุสลิมทั้งปวง... และท่านได้มีคำสั่งให้บริจาคมันก่อนที่มนุษย์จะออก(จากบ้าน) มาสู่การละหมาด(อีด) *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

จากอะบะสะอีด ร.ฏ.กล่าวว่า.. พวกเราเคยบริจาคซากาตฟิตริในสมัยรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล.เป็นอาหารหนึ่งศ๊ออฺ หรืออินทผลัมหนึ่งศ๊ออฺ หรือข้าวฟ่างหนึ่งศ๊ออฺ หรือองุ่นแห้งหนึ่งศ๊ออฺ หรือนมแห้งหนึ่งศ๊ออฺ.. ต่อมาเมื่อมุอาวิยะฮฺมา(หาพวกเรา) และข้าวสาลีก็(ถูกนำ)มา(รวบรวมไว้จากการเก็บซากาตฟิตริ) มุอาวิยะฮฺก็กล่าวว่า... ฉันคิดว่าหนึ่งทะนานจำนวนนี้ คงจะเท่ากับสองทะนาน *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

และในกระแสรายงานหนึ่งระบุว่า... จนเมื่อมุอาวิยะฮฺได้มายังพวกเรา เพื่อทำฮัจย์หรืออุมเราะฮฺซึ่งเขาได้กล่าวให้โอวาทแก่ประชาชนทั้งหลายบนมิมบัรฺ และบางเรื่องที่เขาพูดกับพวกเหล่านั้น ก็คือ.. ฉันเห็นว่าสักทะนานจากข้าวสาลีของเมืองซาม จะเท่ากับอินทผลัมหนึ่งศ๊ออฺ.. ดังนั้นผู้คนทั้งหลายจึงยึดถือในคำพูดนั้นเป็นเกณฑ์มาตรฐาน

อะบูสะอีดกล่าวว่า... ฉันเองนั้น ฉันได้ออกจากซากาตตามเกณฑ์เช่นนั้นมาโดยตลอด

จากหะซัน ร.ฏ.กล่าวว่า...อิบนุอับบาสได้แสดงธรรมเทศนาในปลายเดือนรอมาดอนบนมิมบัรของเมืองบัศเราะฮฺว่า... ท่านทั้งหลายจงออกซากาตจากการถือศีลอดของพวกท่านเถิด แท้จริงดูเหมือนประชาชนทั้งหลายยังไม่รู้เรื่องนี้ แล้วท่านก็กล่าวต่อไปว่า... ใครเป็นชาวมะดีนะฮฺที่อยู่ ณ ที่แห่งนี้ ขอได้ยืนขึ้นไปหาพี่น้องพวกท่านเถิด แล้วจงบอกให้พวกเขาทราบ เพราะพวกเขายังไม่รู้ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล.ได้บัญญัติการทำทานซากาตนี้โดยให้บริจาคอินทผลัมหนึ่งศ๊ออฺหรือข้าวฟ่างหนึ่งศ๊ออฺ หรือข้าวสาลีครึ่งศ๊ออฺ เป็นการบังคับแก่เสรีชนหรือผู้เป็นทาสทั้งชายและหญิง ทั้งเด็กหรือผู้ใหญ่

ครั้นต่อมา... เมื่ออะลีได้เดินทางมาถึงเขาได้เห็นราคาสินค้าลดลงแล้ว เขาจึงกล่าวว่า... แท้จริงอัลเลาะฮฺได้อำนวยฐานะที่ดีแก่พวกท่านแล้ว ดังนั้นหากท่านทั้งหลายบริจาคมันให้เป็นหนึ่งศ๊ออฺจากทุก ๆ ชนิด(ก็จะเป็นการดี) *รายงานโดย อะบูดาวุด, อันนะซาอี*

จากอิบนิอุมัร ร.ฎ.จากท่านนบี ซ.ล.กล่าวว่า... น้ำหนักให้ใช้น้ำหนักมาตรฐานของชาวมักกะฮฺและการตวงให้ใช้เครื่องตวงแบบชาวมะดีนะฮฺเป็นมาตราฐาน *รายงานโดย อันนะซาอี, อะบูดาวุด*

อนุมัติให้ออกซากาตก่อนกำหนด และให้เคลื่อนย้าย

จากอะลี ร.ฎ. ..อับบาสได้ถามท่านนบี ซ.ล.ในเรื่องการบริจาคซากาตก่อนครบขวบปี แล้วท่านก็ผ่อนผันแก่เขาในกรณีนั้น *รายงานโดย อะบูดาวุด, อัตติรมิซี*

และในกระแสรายงานหนึ่งระบุว่า.. ท่านนบี ซ.ล.ได้กล่าวแก่อุมัรว่า เราได้เก็บซากาตของอับบาสสำหรับปีแรก(ที่พ้นมา) สำหรับปีนี้

และรายงานหนึ่งของบุคอรีระบุว่า.. ประชาชนได้บริจาคซากาตก่อนอีดวันหนึ่งและสองวัน

และได้มีผู้ปฏิบัติราชการคนหนึ่ง แต่งตั้งอิมรอนบินหุซอยน์ให้จัดการเก็บซากาต ครั้นเมื่อเขากลับมาแล้ว ผู้ปฏิบัติราชการท่านนั้นก็ถามว่า... ไหนเล่าทรัพย์ซากาต? อิมรอนตอบว่า.. และท่านได้ส่งตัวฉันให้จัดการเก็บทรัพย์สิน เราได้เก็บทรัพย์สินนั้น ตามแบบที่เราเคยเก็บกันในสมัยของรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล.และเราได้จัดการแจกจ่ายออกไปตามแบบที่เราเคยแจกจ่าย ในสมัยของท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. *รายงานโดย อะบูดาวุด, สะอีดบิน มันซูร*

จากอะบีฮิลาล อัซซะกอฟี ร.ฎ.กล่าวว่า... ได้มีชายผู้หนึ่งเข้าพบท่านนบี ซ.ล.เขากล่าวว่า.. ข้าพเจ้าเกือบถูกฆ่าตายหลังจากท่าน ในกรณีที่เกี่ยวกับลูกแพะตัวเล็ก หรือแพะตัวเมียที่เก็บมาเป็นกาซาต ท่านรอซูล ซ.ล.จึงกล่าวว่า หากมิใช่เพราะจะให้แพะตัวนั้นแก่คนจน ๆ ชาวมุฮาญิรีน ฉันก็ไม่เอามันมาหรอก *รายงานโดย อันนะซาอี*

มารยาทของผู้ให้และผู้รับ

จากยาบิรฺ บิน อะตีก จากบิดาของเรา ร.ฎ.จากท่านนบี ซ.ล.กล่าวว่า... ในอนาคตจะมีมาหาพวกท่านกลุ่มชนหนึ่งที่ถูกโกรธ(ได้แก่พวกที่ออกเก็บซากาตจากเจ้าของ เพราะเจ้าของซากาตย่อมไม่พอใจที่ตนเองถูกเก็บซากาตไป) ดังนั้นเมื่อพวกนั้นมาหาพวกท่าน ท่านทั้งหลายก็จงกล่าวต้อนรับพวกเขาเถิด และท่านทั้งหลายจงปล่อยอิสระระหว่างพวกเขากับสิ่งที่พวกเขาแสวงหา หากพวกเขามีความเที่ยงตรง มันก็เป็นคุณความดีแก่ตัวพวกเขาเอง และหากพวกเขาฉ้อฉล มันก็เป็นโทษแก่ตัวพวกเขาเอง และท่านทั้งหลายจงยินดีต่อพวกเขา เพราะแท้จริงการให้ซากาตโดยครบถ้วนแก่พวกเขานั่นแหละ คือการแสดงความยินดีต่อพวกเขา และพวกเขาจักขอพรให้แก่พวกท่าน *รายงายโดย อะบูดาวุด*

จากยะรีรฺ บินอิบดิลลาฮฺ ร.ฎ.กล่าวว่า.. คนอาหรับชนบทได้มาร้องทุกข์ต่อท่านนบี ซ.ล. ว่า... มีคนกลุ่มหนึ่งเป็นพวกที่มีหน้าที่เก็บซากาต พวกเขามาหาพวกเรา แล้วก็ฉ้อฉลพวกเรา ท่านนบี ซ.ล.จึงกล่าวว่า.. พวกท่านจงยินดีต่อผู้เก็บซากาตของพวกท่านเถิด.. ยะรีรฺเล่าว่า... นับแต่ฉันได้ยินประโยคนี้จากท่านนบี ซ.ล.ไม่ว่าผู้เก็บซากาตคนใดได้ออกไปจากฉัน นอกจากฉันจะต้องมีความยินดีต่อเขาเสมอ *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5 ยกเว้นบุคอรี*

และคำรายงานของติรมิซีระบุว่า... เมื่อผู้เก็บซากาตได้มาหาพวกท่าน ก็อย่าให้เขาได้แยกจากพวกท่านไป นอกจากแยกไปด้วยความยินดี

จากอัมรินนิซุอัยบ์ จากบิดาของเขา **จากปู่ของเขา** ร.ฏ. จากท่านนบี ซ.ล.กล่าวว่า..(การเก็บซากาตนั้นจะต้อง) ไม่มีการลาก และไม่มีการเรียกเก็บจากที่ห่างไกล และซากาตของพวกเขาจะไม่ถูกเก็บนอกจากที่อยู่ของพวกเขา *รายงานโดย เจ้าของสุนัน*

จากอับดิลลาฮฺ บินอะบีเอาฟา ร.ฏ.กล่าวว่า บิดาของฉันเป็นหนึ่งจากเจ้าของต้นไม้ **และท่านนบี ซ.ล.เมื่อมีคนกลุ่มหนึ่งนำซากาตมามอบแก่ท่าน ท่านจะกล่าวความว่า...โอ้อัลเลาะฮฺ โปรดประทานพรแก่วงศ์ญาติของฟุลาน** ต่อมาบิดาของฉันได้นำซากาตมอบแก่ท่าน ซึ่งท่านก็กล่าวว่า.. โอ้อัลเลาะฮฺ โปรดประทานพรแก่วงศ์ญาติของอะบีเอาฟา *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5 ยกเว้นติรมิซี*

และรายงานของติรมิซีกับของอะบีดาวุดยังมีอีกเนื้อความหนึ่งคือ.. เจ้าหน้าที่จัดการซากาตที่มีสิทธิชอบธรรม(ย่อมได้กุศล) ประดุจดังนักรบในทางของอัลเลาะฮฺ จนกระทั่งเขากลับมาสู่บ้านของเขา ผู้ละเมิดในเรื่องซากาต(เช่น บริจาคไม่ครบจำนวน) ก็(มีบาปโทษ) ประดุจเดียวกับผู้งดเว้นการบริจาคนั่นเอง

จากรอฟิอฺ บิน คอดีจ ร.ฏ. จากท่านนบี ซ.ล.กล่าวว่า.. เจ้าหน้าที่จัดการซากาตโดยสิทธิอันชอบธรรม **มีฐานะประดุจดังนักรบในทางของอัลเลาะฮฺ** จนกว่าเขาจะกลับมาสู่บ้านของเขา *รายงานโดย ติรมิซี*

บทที่ 7
บุคคลที่มีสิทธิรับซากาต

อัลเลาะฮฺโองการที่ว่า...อันที่จริงบรรดาซากาต ย่อมเป็นสิทธิของผู้ยากไร้ทั้งหลาย, ของผู้ขัดสนทั้งหลาย, ของบรรดาเจ้าหน้าที่จัดการซากาต, และของบรรดา(ผู้เข้าอิสลามใหม่ซึ่ง) ต้องประสานหัวใจของพวกเขาไว้, และในทาส (ที่ได้รับสัญญาจากนายในการไถ่ตัวเป็นอิสระ), ในผู้เป็นหนี้สิน, (ผู้สละชีวิต) ในทางของอัลเลาะฮฺ และผู้เดินทาง เป็นข้อบัญญัติมาจากอัลเลาะฮฺ และอัลเลาะฮฺทรงรอบรู้ ทรงปรีชาญานยิ่ง

มีชายคนหนึ่งถามท่านนบี ซ.ล.เกี่ยวกับเรื่องซากาต ท่านก็ตอบว่า.. อัลเลาะฮฺไม่ทรงพอพระทัยในการตัดสินของนบีคนใด และคนอื่น ๆ ก็ตาม ในเรื่องของซากาต จนกระทั่งพระองค์ได้ทรงตัดสินในเรื่องนั้นเอง โดยพระองค์ได้จัดจำแนกมันออกเป็น 8 ส่วน ดังนั้นหากท่านเป็นหนึ่งจากบรรดาส่วนเหล่านั้น ฉันก็จะมอบสิทธิของท่านนั้นแก่ท่าน *รายงานโดย อะบูดาวุด*

จากอะบีสะอีด ร.ฏ.กล่าวว่า... มีชายคนหนึ่งในสมัยของท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล.ถูกภัยพิบัติคุกคามในกรณีของผลไม้ที่เขาได้ซื้อมันมา แต่ปรากฏว่าหนี้สินของเขามีมากเหลือเกิน ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล.จึงกล่าวว่า.. พวกท่านทั้งหลายจงให้ซากาตแก่เขาเถิด!.. ผู้คนทั้งหลายต่างก็

บริจาคซากาตแก่เขา แต่จำนวนที่เขาได้รับมานั้น ยังไม่ครบที่จะชำระหนี้ของเขาได้ ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล.จึงกล่าวแก่บรรดาเจ้าหนี้ของเขาว่า...พวกท่านจงเอาเท่าที่พวกท่านได้จากเขา และพวกท่านไม่มีสิทธิ ยกเว้นเท่านั้น *รายงานโดย ติรมิซี*

จากอะบีฮุรอยเราะฮฺ ร.ฎ.จากท่านนบี ซ.ล.กล่าวว่า หาใช่ผู้ขัดสนไม่ บุคคลที่เที่ยววนเวียนอยู่กับมนุษย์ ซึ่งมีอาหารสักคำหรือสองคำ และอินผลัมสักเม็ดหรือสองเม็ดมาถึงเขา(จากการให้ทานของผู้อื่น) แต่คนขัดสนที่แท้จริงนั้นได้แก่ผู้ที่ไม่มีทรัพย์สินอันพอเพียงที่จะทำให้เขารวยได้ และไม่มีผู้ใดรู้จักเขา(ว่าเขายากจน) อันจะทำให้ผู้อื่นทำทานแก่เขา และเขาไม่ยืนขึ้นเพื่อทำการขอผู้อื่น *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5 ยกเว้นติรมิซี*

จากกอบีเซาะฮฺ บิน มุคอริก อัลฮิลาลี ร.ฎ.กล่าวว่า... ข้าพเจ้ารับภาระอย่างหนึ่ง(อันเกี่ยวข้องกับผู้อื่น ซึ่งต้องใช้ทรัพย์สินจำนวนหนึ่งดำเนินการ) ฉันจึงเข้าพบท่านรอซูล ซ.ล. เพื่อขอท่านในเรื่องภาระนั้น ท่านก็กล่าวว่า ท่านจงยืนดำเนินการ(ตามภาระนั้นไป)เถิด จนกว่าซากาต(จากผู้เก็บรวบรวม)จะมาถึงเรา เราจะได้ใช้ให้ท่านจัดการกับมัน หลังจากนั้นท่านก็กล่าวว่า... โอ้กอบีเซาะฮฺ! ที่จริงการขอไม่อนุมัติแก่ผู้ใด ยกเว้นแก่หนึ่งจากสามคนต่อไปนี้.. บุรุษหนึ่งที่รับภาระหนึ่ง ๆ (เช่น เป็นหนี้เพื่อสร้างสรรค์สังคมส่วนรวม เป็นต้น) ย่อมอนุมัติให้เขาทำการขอจนกระทั่งเขาสามารถดำเนินการมันได้ หลังจากนั้นเขาก็งดเว้น(การขอเสีย), อีกบุรุษหนึ่งประสบภัยที่ทำลายทรัพย์สมบัติของเขา ย่อมอนุมัติให้เขาทำการขอ จนกว่าเขาจะได้ปัจจัยยังชีพ และอีกบุรุษหนึ่งประสบความยากแค้นสาหัส จนกระทั่งมีคนสามคนจากกลุ่มชนของเขาซึ่งเป็นผู้ยากแค้นด้วยกันกล่าวว่า... ความยากแค้นได้ประสบแก่ฟุลานนั้นอย่างแท้จริงแล้วก็อนุมัติให้เขาทำการขอ จนกระทั่งเขาได้ปัจจัยยังชีพ...อันการขอเนื่องจากกรณีอันนอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้วนั้น กอบีเซาะฮฺเอ๋ย มันคือเนื้อต้องห้าม ซึ่งเจ้าของมันบริโภคอย่างผิด ๆ *รายงานโดย มุสลิม, อะบูดาวุด, อันนะซาอี*

จากอับดิลลาฮฺ บินอัมริน ร.ฎ.จากท่านนบี ซ.ล.กล่าวว่า...ไม่อนุมัติการขอสำหรับคนรวยและไม่อนุมัติสำหรับผู้มีร่างกายแข็งแรงสมประกอบ

จากอะนัส ร.ฎ.จากท่านนบี ซ.ล.กล่าวว่า... แท้จริงการขอไม่บังควร ยกเว้นสำหรับสามคนต่อไปนี้ คือ .. สำหรับผู้ยากจนค่นแค้น หรือสำหรับผู้เป็นหนี้สินล้นพ้นตัว หรือผู้รับภาระต้องชำระค่าเลือดอันสร้างความเจ็บปวด(หมายถึง ต้องหาเงินชำระค่าทำขวัญเนื่องจากคดีต่าง ๆ แต่ตัวเองไม่มีเงิน เช่น คดีฆาตกรรม เป็นต้น)

จากอับดิลลาหฺ ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล.กล่าวว่า... ใครขอผู้อื่นทั้ง ๆ ที่เขามีทรัพย์ที่ทำให้เขารวย เขาจะต้องมาในวันชาติหน้า โดยสิ่งที่เขาขอนั้นปรากฏอยู่ในใบหน้าของเขาเป็นร่องรอยอันอัปยศ

มีผู้ถามว่า... ท่านรอซูลุลเลาะฮฺครับ! และสักเท่าใดจึงจะทำให้เขารวย? ท่านรอซูลตอบว่า... 50 ดิรฮัม หรือทองในราคานั้น! *รายงานทั้ง 3 หะดิษนี้โดยเจ้าของสุนัน*

จากอะบีสะอีด ร.ฎ.จากท่านนบี ซ.ล.กล่าวว่า.. ใครขอผู้อื่นโดยที่เขามีทรัพย์มูลค่าครบอูกิยะฮฺ(40 ดิรฮัม) นั่นเท่ากับเขาพิรี้พิไรขอ(ซึ่งผิดหลักศาสนา)

และในกระแสรายงานหนึ่งระบุว่า... นั่นเท่ากับเขาได้ขออย่างพิรี้พิไร.. ฉันจึงถามว่า... อูฐตัวเมียของฉันที่ชื่อยากูตียะฮฺมีราคาสูงดีกว่าอูกียะฮฺเสียอีก *รายงานโดย อะบูดาวุด*

จากสะฮัส บิน ฮันเซาะลียะฮฺ ร.ฎ.จากท่านนบี ซ.ล.กล่าวว่า... ใครขอผู้อื่น โดยเขายังมีทรัพย์ที่ทำให้เขารวย นั่นแสดงว่าเขาทำการขอเพิ่มจำนวนให้มากจากไฟนรก

และในกระแสรายงานหนึ่ง...จากก้อนไฟนรก...พวกซอฮาบะฮฺถามว่า.. โอ้ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ! และอัตราใดที่ทำให้เขารวย? ท่านตอบว่า... ที่ทำให้เขามีกินในตอนเช้าและตอนเย็น (หมายความว่าคนที่มีกินอย่างอิ่มตลอดทั้งวัน ไม่อนุญาติให้ขอผู้อื่น)

และในกระแสรายงานหนึ่งระบุว่า... เมื่อเขามี(อาหารบริโภค)อิ่มทั้งวันและคืน *รายงานโดย อะบูดาวุด, อิบนุฮิบบาน*

จากอะฏ๊ออฺ บินยะซารฺ จากท่านนบี ซ.ล.กล่าวว่า... ไม่อนุมัติให้คนรวยรับซากาต ยกเว้นสำหรับ 5 คน คือ ... สำหรับผู้ที่ออกรบในทางของอัลเลาะฮฺ, หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวกับการซากาต, หรือผู้เป็นหนี้, หรือบุรุษหนึ่งที่เขาซื้อซากาตนั้น(มาจากคนจน) ด้วยทรัพย์ของเขา, หรือบุรุษหนึ่งที่เขามีเพื่อนบ้านที่ขัดสน แล้วได้มีการให้ซากาตแก่ผู้ขัดสนคนนั้น จากนั้นผู้ขัดสนได้มอบซากาตนั้นเป็นของขวัญแก่คนรวย *รายงานโดย อะบูดาวุด, อะหมัด, อัลฮากิม*

ไม่อนุมัติรับซากาต สำหรับเครือญาติของนบี ซ.ล.

จากอะบีฮุรอยเราะฮฺ ร.ฎ.กล่าวว่า.. หะซัน บุตรของอะลี ร.ฎ.ได้หยิบอินทผลัมเม็ดหนึ่งจาก(กอง)อินทผลัม(ที่ถูกเก็บเป็น)ซากาต แล้วหะซันก็จับอินทผลัมนั้นใส่ลงไปในปากของเขา... ท่านนบี ซ.ล.จึงพูดว่า กั๊ค!กั๊ค! (จงคายเสีย) เพื่อให้หะซันคายมันออกมา... หลังจากนั้นท่านก็กล่าวต่อไปว่า... เจ้าไม่รู้หรือว่า พวกเราไม่กินซากาต *รายงานโดย บุคอรี, มุสลิม*

สำหรับเนื้อความบันทึกโดยมุสลิมระบุว่า.. เจ้าไม่รู้หรือว่า พวกเราไม่อนุมัติให้รับซากาต

จากอะนัส ร.ฎ.เล่าว่า.. ท่านนบี ซ.ล.ได้ผ่านไปที่อินทผลัมเม็ดหนึ่งซึ่งตกอยู่กลางทางเดิน ท่านก็พูดว่า หากมันมิใช่เป็นส่วนหนึ่งของซากาต ฉันจะกินมันเอง *รายงานโดย มุสลิม, อะบูดาวุด*

จากอาอิซะฮฺ ร.ฎ.กล่าวว่า... ได้มีผู้นำเนื้อสัตว์มามอบแก่ท่านนบี ซ.ล. ฉันจึงพูดว่า... สิ่งนี้ได้ถูกนำมาทำทานแก่บะรีเราะฮฺ(ซึ่งเป็นทาสหญิงของอาอิซะฮฺ)... ท่านนบีจึงกล่าวว่า.. สิ่งนั้นเป็นทานสำหรับนาง แต่เป็นของขวัญสำหรับเขา *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5 ยกเว้นติรมิซี*

และท่านนบี ซ.ล.นั้น เมื่อมีใครนำอาหารมามอบแก่ท่าน ท่านจะถามถึง(ที่มาของ)มัน หากมีผู้ตอบว่า เป็นของขวัญ ท่านก็จะรับประทาน แต่ถ้ามีผู้ตอบว่าเป็นทาน ท่านก็จะไม่รับประทาน *รายงานโดย ติรมิซี, มุสลิม*

จากอับดุลเลาะฮฺ บินฮาริษ อัลฮาชิมี ร.ฏ.และเขาได้รายงานหะดิษ(อย่างยาว) จนเขาพูดว่า... แท้จริงบรรดาซากาตเหล่านั้น มันเป็นเหงื่อไคลของมนุษย์ และมันไม่อนุมัติสำหรับมุฮำมัด และไม่อนุมัติสำหรับเครือญาติของมุฮำมัด *รายงานโดย มุสลิม, อันนะซาอี*

จากอะบีรอฟิอ์ ร.ฏ.เล่าว่า... ท่านนบี ซ.ล.ได้ส่งชายผู้หนึ่งให้ไปจัดการรวบรวมซากาตจากคนตระกูลบะนีมัคซูม แล้วเขาก็กล่าวกับอะบีรอฟิอฺว่า... ท่านจงเป็นเพื่อนข้าพเจ้าด้วยเถิด (ในการไปเก็บซากาตครั้งนี้) แล้วท่านก็จะได้ส่วนแบ่งจากซากาตด้วย (เพื่อเป็นค่าจ้างในการปฏิบัติงาน) แต่อะบีรอฟิอฺตอบว่า.. จนกว่าข้าพเจ้าจะเข้าพบท่านนบี ซ.ล.แล้วถามท่านเสียก่อน (จึงจะยอมรับข้อเสนอนั้น)...จากนั้นท่านนบี ซ.ล.ก็กล่าวว่า... ทาสปล่อยของชุมชนหนึ่ง ย่อมเป็นส่วนหนึ่งจากฐานะของชุมชนนั้น และแท้จริงไม่อนุมัติซากาตสำหรับเรา *รายงานโดย อะบูดาวุด, ติรมิซี*

บทที่ 8

ภาคผลของการไม่ขอ ข้อตำหนิของการขอ ยกเว้นเพราะคับขัน

อัลเลาะฮฺโองการว่า... ผู้โง่เขลาคิดว่าพวกเขา(ชาวมุฮาญิรีนที่อพยพมาอยู่มะดีนะฮฺและพักอยู่ที่มัสยิดนะบะวี)เป็นคนรวย ทั้งนี้เนื่องมาจากการไม่ยอมขอใคร เจ้ารู้จักพวกเขาด้วยเครื่องหมายของพวกเขา พวกเขาไม่ยอมขอผู้อื่นอย่างเด็ดขาด

จากอะบีสะอีด ร.ฏ. มีคนกลุ่มหนึ่งจากชาวอันซอรฺได้ขอท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล.แล้วท่านก็ให้พวกเขาตามคำขอนั้น หลังจากนั้นพวกเขาก็ขอท่านอีก ท่านก็ให้อีก จนกระทั่งสิ่งที่มีอยู่ที่ท่านหมดสิ้น(ไม่เหลืออะไรเลย).. ท่านจึงบอกให้พวกนั้นทราบว่า ทรัพย์สินใด ๆ ก็ตามที่ฉันมีอยู่ ฉันจะไม่กักตุนไว้(เพื่อกีดกัน)จากพวกท่าน และผู้ใดขอให้งดเว้นการขอ อัลเลาะฮฺก็จักประทานการงดเว้นแก่เขา และผู้ใดขอความรวย อัลเลาะฮฺก็จะประทานความรวยแก่เขา และผู้ใดมุ่งขันติ อัลเลาะฮฺก็จะประทานความขันติแก่เขา และไม่มีบุคคลหนึ่งใดทั้งสิ้นที่จะได้รับอะไรประเสริฐ และกว้างขวางเกินความอดทนไปได้ *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

และรายงานของบุคอรีมุสลิมและติรมิซีระบุว่า... ย่อมประสบชัยชนะบุคคลที่มีจิตอิสลามและถูกประทานความเพียงพอแก่เขา และอัลเลาะฮฺได้ประทานความมักน้อยแก่เขา ในสิ่งที่พระองค์ทรงประทาน

และในกระแสรายงานหนึ่งระบุว่า... โอ้อัลเลาะฮฺ โปรดบันดาลให้โชคผลแห่งประยูรวงศ์ของมุฮำมัดให้เป็นสิ่งประทังชีพอันพอเพียงเถิด

และในกระแสรายงานหนึ่งระบุว่า...หาใช่ความรวยไม่ การที่มีทรัพย์สมบัติมาก ๆ แต่ความรวยที่แท้ คือความรวยของจิตใจ

จากอะบูฮุรอยเราะฮฺ ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล.กล่าวว่า... ขอสาบานต่ออัลเลาะฮฺซึ่งชีวิตของฉันอยู่ในอำนาจของพระองค์ การที่คนใดของพวกท่านได้ถือเชือกของเขาออกไป แล้วเขาเก็บไม้ฟืนแบกไว้บนหลังของเขา ย่อมดีกว่าการที่เขาจะเข้าหาชายผู้หนึ่ง แล้วเขาก็ขอจากชายผู้นั้น ซึ่งเขาอาจจะให้หรืออาจจะไม่ให้ก็ได้

จากหะกีมบินหิซาม ร.ฎ.กล่าวว่า... ฉันได้ขอจากท่านรอซูล ซ.ล.แล้วท่านก็ให้ฉัน หลังจากนั้นฉันก็ขอท่านอีก ท่านก็ให้ หลังจากนั้นฉันขอท่าน ท่านก็ให้แก่ฉัน(มิได้ขัดเลย) หลังจากนั้นท่านได้สอนฉันว่า...อันที่จริงทรัพย์สมบัตินี้เป็นความเขียวชอุ่ม อีกทั้งหวานชื่น ดังนั้นผู้ใดเอามันมาด้วยจิตใจอันสุนทร์ทานก็จะได้รับความจำเริญในมัน และผู้ใดเอามันมาด้วยจิตอันฟุ้งเฟ้อ เขาจะไม่ได้รับความจำเริญในมันเลย เช่นเดียวกับผู้ที่รับประทานไม่รู้จักอิ่ม... และมือบนย่อมประเสริฐกว่ามือล่าง.. หะกีมเล่าต่อไปว่าแล้วฉันได้ถามท่านศาสดาว่า... โอ้รอซูลุลเลาะฮฺ ขอสาบานต่ออัลเลาะฮฺที่ได้แต่งตั้งท่านโดยสัจธรรม ฉันจะไม่ขอผู้ใดทั้งสิ้นหลังจากท่านแม้สักสิ่งเดียวก็ตาม จนกว่าฉันจะจากโลกนี้ไป... ครั้นต่อมาอะบูบะกัรและอุมัรได้ให้บางส่วนจากทรัพย์ที่ยึดมาจากเชลย แต่เขาปฏิเสธ หลังจากนั้นเขาก็เสียชีวิต *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5 ยกเว้นอะบูดาวุด*

และมีรายงานหนึ่งของอะบีดาวุดระบุว่า... มือมีทั้งหมดสามคือ... มือแห่งอัลเลาะฮฺเป็นมือสูง, และมือของผู้ให้เป็นลำดับรองลงไป, และมือของผู้ขอเป็นมือต่ำ ดังนั้นท่านจงให้สิ่งที่เหลือ(จากความจำเป็นของท่าน) และท่านอย่าอ่อนแอต่อ(การต่อสู้กับ)ตัวของท่านเอง

จากอุมัร ร.ฎ.กล่าวว่า... ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล.ได้มอบสิ่งของแก่ฉัน แต่ฉันได้กล่าวกับท่านว่า ขอท่านได้โปรดมอบสิ่งนั้นแก่คนที่ยากจนกว่าฉันเถิด ท่านกล่าวว่า... ท่านจงรับมันเถิดเมื่อมีสิ่งใด ๆ จากทรัพย์สินนี้มาถึงท่าน โดยท่านไม่ฟุ้งเฟ้อและท่านมิได้ขอมัน ดังนั้นท่านจงรับมันไว้เถิดและสิ่งใดที่ไม่มีมาถึงท่าน ท่านก็อย่าตามติดสิ่งนั้น ด้วยตัวของท่านเอง(เพื่อขอสิ่งนั้น) *รายงานโดย ชัยคอน, นะซาอี*

และกระแสรายงานของ บุคอรีมุสลิมระบุว่า... แท้จริงทรัพย์สินนี้เป็นความเขียว อีกทั้งหวาน และเจ้าของมุสลิมที่ดีที่สุดนั้นเป็นทรัพย์สินของบุคคลที่นำมันบางส่วนมามอบให้แก่คนยากไร้, เด็กกำพร้า, และคนเดินทาง.. และแท้จริงผู้ใดเอาทรัพย์สินมาโดยปราศจากความชอบธรรม เขาจะมีฐานะสภาพเหมือนเช่นคนที่กินไม่รู้จักอิ่ม และทรัพย์นั้นจะเป็นพยานทิ่มตำเขาในวันชาติหน้า

และจากอุมัร จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า... บุรุษหนึ่งจะทำการขอต่อผู้อื่นเป็นนิจศิลจนกระทั่งเขาจะมาสู่วันชาติหน้า ในสภาพใบหน้าของเขาไม่มีก้อนเนื้อติดอยู่เลย *รายงานโดย บุคอรี,มุสลิม*

และกระแสรายงานของอันนะซาอีระบุว่า... หากพวกท่านทั้งหลายทราบถึงโทษที่มีอยู่ในการขอ แน่นอนจะไม่มีผู้ใดเลยที่เดินไปหาอีกคนหนึ่ง เพื่อทำการขอคนผู้นั้น

จากอับดิลลาฮฺ ร.ฎ.จากท่านนบี ซ.ล.กล่าวว่า... ผู้ใดประสบความยากแค้น แล้วเขาก็นำมันมามอบให้เพื่อนมนุษย์แก้ไข แน่นอนความยากแค้นของเขานั้น ไม่อาจได้รับการคลี่คลายได้ แต่ถ้าผู้ใดได้นำมามอบให้อัลเลาะฮฺแก้ไข ไม่นานหรอกอัลเลาะฮฺจักทรงประทานความรวยแก่เขา อาจจะเพราะความตายอันรีบด่วน หรือความรวยที่รวดเร็ว *รายงานโดย อะบูดาวุด, ติรมิซี*

ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล.กล่าวว่า... ผู้ใดบ้างที่รับประกันกับฉันว่า เขาจะไม่ขอสิ่งหนึ่งจากผู้ใดทั้งสิ้น และฉันจะรับประกันแก่เขาด้วยสวรรค์(ที่เขาได้เข้าแน่นอน) ?... เซาบานจึงพูดขึ้นว่า...ข้าพเจ้าเอง!... ต่อจากนั้นเขาก็ไม่ยอมขอสิ่งหนึ่งจากผู้ใดเลย *รายงานโดย อะบูดาวุด*

อัลฟิรอซีกล่าวว่า... โอท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ข้าพเจ้าขอ...ท่านรอซูลฯกล่าวว่า...ไม่ (ท่านอย่าขอ) และหากเลี่ยงไม่พ้น(ที่จะต้องขอเพราะความเดือดร้อนสาหัส) ท่านก็จงขอจากคนดี ๆ *รายงานโดย อะบูดาวุด, อันนะซาอี*

จากสะมุเราะฮฺ ร.ฎ.จากท่านนบี ซ.ล.กล่าวว่า... บรรดาสิ่งที่ขอมานั้น จะทำให้บุรุษผู้ทำการขอมีความอัปมงคลแก่ใบหน้าของเขาเอง เพราะสิ่งเหล่านั้น ดังนั้นผู้ใดประสงค์ก็ให้ค้าง (ความอัปมงคลนั้น) บนใบหน้าของเขาเถิด และผู้ใดประสงค์เขาก็ปล่อยมันไป ยกเว้นในกรณีที่บุรุษหนึ่งทำการขอจากผู้มีอำนาจการปกครอง หรือในกิจหนึ่งที่เขาไม่มีทางเลี่ยงได้ *รายงานโดยเจ้าของสุนัน*

บทที่ 9
การเลี้ยงดูครอบครัว และการทำงาน

มีบทย่อยอีกคือ

การทำทานแก่ครอบครัวและแก่ญาติมีภาคผลมากกว่าทำแก่ผู้อื่น

จากอะบีฮุรอยเราะฮฺ ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. การทำทานที่ดีที่สุด คือ ทานที่ทำบนหลังแห่งความรวย และท่านจงเริ่มต้น ด้วยการทำทานแก่บุคคลที่ท่านต้องเลี้ยงดู (เช่น ภริยา บุตร) *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5 ยกเว้น ติรมิซี*

จากอะบีฮุรอยเราะฮฺ จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า... ดีนารฺหนึ่งที่ท่านใช้จ่ายไปในทางของอัลเลาะฮฺ ดีนารฺหนึ่งที่ท่านใช้จ่ายไปในการปลดปล่อยทาสให้เป็นอิสระ, ดีนารฺหนึ่งที่ท่านนำมาทำทานแก่ผู้ยากไร้, และดีนารฺหนึ่งที่ท่านใช้จ่ายเลี้ยงดูครอบครัวของท่าน บรรดาเหล่านั้นทั้งหมดที่ได้กุศลยิ่งใหญ่ที่สุด คือดีนารฺที่ท่านนำมาใช้จ่ายเลี้ยงดูครอบครัวของท่าน *รายงานโดย มุสลิม, ติรมิซี อะหมัด*

จากอับดิลลาฮฺ บิน อัมริบ ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า..เป็นบาปแก่บุคคลหนึ่งอย่างเพียงพอแล้ว การที่เขาเพิกเฉยการเลี้ยงดูบุคคลที่เขาครอบครองอยู่ *รายงานโดย มุสลิม, นะซาอี, อะบูดาวุด*

และเนื้อความของรายงานอะบีดาวุด คือ..ย่อมเป็นโทษอันพอเพียงแล้ว สำหรับบุคคลหนึ่ง การที่เขาละเลยต่อผู้ที่เขาต้องเลี้ยงดู

จากยาบิร ร.ฏ. กล่าวว่า.. ได้มีชายผู้หนึ่งจากตระกูลบะนีอุซเราะฮฺ ได้ปลดปล่อยทาสผู้หนึ่งของเขาเป็นอิสระ ภายหลังจากเขาได้ตายไปแล้ว (ด้วยการพูดว่า เมื่อฉันตาย เธอก็เป็นอิสระ เป็นต้น) แล้วข่าวนั้นก็ทราบมาถึงท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ท่านก็พูดว่า.. ท่านมีทรัพย์สินอื่นใดนอกจากทาสผู้นั้นหรือ ? เขาตอบว่า.. ไม่มี !.. ท่านรอซูลฯกล่าวต่อไปว่า.. จะมีผู้ใดซื้อทาสผู้นี้ไปจากฉันหรือไม่ ?.. ก็ปรากฏว่านุอัยม์บินอับดิลลาฮฺ อัลอะดะวีย์ ได้ซื้อไปด้วยราคา 800 ดิรฮัม จากนั้นเขาก็นำเงินจำนวนดังกล่าวมาหาท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. แล้วท่านก็มอบเงินนั้นแก่เขาไป.. หลังจากนั้นท่านก็สอนว่า..ท่านจงเริ่มต้นที่ตัวของท่านเอง โดยท่านจงทำทานให้ตัวท่าน ครั้นเมื่อมีส่วนใดเหลือก็จงทำทานแก่ครอบครัวของท่าน ต่อมาเมื่อยังมีสิ่งใดเหลือจากครอบครัวของท่าน ก็จงทำทานแก่วงศ์ญาติของท่าน จากนั้นเมื่อยังมีสิ่งใดเหลือจากเครือญาติของท่าน ก็จงให้แก่บุคคลนี้บุคคลนี้ต่อไป.. ท่านรอซูลกล่าวต่อไปนี้ แล้วจงทำทานแก่ผู้อยู่ต่อหน้าท่าน และผู้อยู่ข้างขวาของท่าน และข้างซ้ายของท่าน *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

และมีผู้ถามท่านนบี ซ.ล. ถึงเรื่องการทำทานแก่เครือญาติ ท่านก็ตอบว่า.. เขาได้รับกุศลสองเท่า คือ กุศลแห่งวงศ์ญาติ และกุศลแห่งการทำทาน *รายงานโดย บุคอรี, มุสลิม, นาซาอี, ติรมีซี*

และเนื้อความของนะซาอีและติรมีซีคือ.. การทำทานแก่คนยากไร้ได้ผลแห่งทาน และการทำทานแก่วงศ์ญาติได้สอง คือ ได้ผลแห่งทาน และการสัมพันธ์เครือญาติ

จากอะบีอุมามะฮฺ ร.ฏ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. โอ้มนุษย์ ! แท้จริงการที่ท่านให้ส่วนเหลือ (แก่ผู้อื่น) มันก็เป็นความดีแก่ท่าน และการที่ท่านหวงไว้ มันจะเป็นความเลวแก่ท่านเอง และท่านจะไม่ถูกตำหนิ เนื่องจากความพอมีพอใช้ (ไม่เหลือเฟือจนจะให้ใครได้).. และท่านจงเริ่มต้นกับบุคคลที่ท่านเลี้ยงดู และมือบนย่อมประเสริฐกว่ามือล่าง *รายงานโดย บุคอรี, มุสลิม*

จากอะบีมัสอูด ร.ฏ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า..มุสลิมนั้น เมื่อได้ใช้จ่ายค่าเลี้ยงดูหนึ่งแก่ครอบครัวของเขา โดยเขาใคร่ครวญแต่กุศลของมัน แน่นอนสิ่งนั้นย่อมเป็นผลทำทานสำหรับเขา *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5 ยกเว้นอะบูดาวุด*

การทำทานที่ได้ภาคผลยิ่ง

อัลเลาะฮฺโองการว่า.. ท่านทั้งหลายจะไม่ได้กุศลใด ๆ จนกว่าท่านทั้งหลายจะใช้จ่ายจากสิ่งที่ท่านทั้งหลายรัก

จากอะบีฮุรอยเราะฮฺ ร.ฏ. กล่าวว่า.. มีชายคนหนึ่งมาหาท่านนบี ซ.ล. แล้วเขากล่าวว่า.. โอ้ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ การทำทานอย่างใด จึงจะได้กุศลยิ่งใหญ่ที่สุด ท่านรอซูลตอบว่า.. ให้ท่านทำทานขณะที่ท่านมีสุขภาพปกติ, ท่านยังมีความต้องการในสิ่งนั้น, ท่านยังกลัวความยากจน (จากการทำทานนั้น) และท่านยังหวังความรวย และท่านไม่ประวิง (การทำทาน) จนถึงวาระที่วิญญานขึ้นมาถึงคอหอยแล้ว ซึ่งวาระนั้นท่านพูดสั่งให้ทานแก่นายฟุลานอย่างนี้อย่างนี้ และแก่นายฟุลานอีกคนหนึ่งอย่างนี้อย่างนี้ แต่สิ่งนั้นมีอยู่แล้วสำหรับนายฟุลาน *รายงานโดย บุคอรี, มุสลิม, นะซาอี*

จากอะบีฮุรอยเราะฮฺ.. ฉันถามท่านรอซูลฯ ว่า.. การทำทานที่ประเสริฐสุดคืออย่างใด ? ท่านตอบว่า.. ความพยายาม (ให้ทาน) ของผู้มีทรัพย์น้อย และท่านจงเริ่มต้นกับบุคคลที่ท่านรับภาระเลี้ยงดู *รายงานโดย อะบูดาวุด, อัลฮากิม*

จากอะบีฮุรอยเราะฮฺ จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. เพียงดิรฮัมเดียวก็ชนะหนึ่งพันดิรฮัม พวกซอฮาบะฮฺถามท่านรอซูลว่า.. โอ้ท่านรอซูลุลเลาะฮฺจะชนะได้อย่างไร ? ท่านตอบว่า.. ชายคนหนึ่งเขามีสองดิรฮัม เขานำดิรฮัมหนึ่งมาทำทาน และชายอีกคนหนึ่ง เขามีทรัพย์สมบัติมหาศาล แล้วเขาก็เอาเพียงจากด้านหนึ่งของทรัพย์สมบัติ (ที่เขาหยิบฉวยมาอย่างไม่เสียดาย) เป็นจำนวน 1,000 ดิรฮัม แล้วเขาก็นำมันมาทำทาน *รายงานโดย อันนะซาอี*

ให้ทำทานให้มาก

อัลเลาะฮฺทรงโองการว่า.. และท่านทั้งหลายจงบริจาคเถิด จากสิ่งที่เราได้ประทานแก่พวกท่าน ก่อนหน้าที่ความตายจะเข้ามายังคนใดคนหนึ่งจากพวกท่าน แล้วเขาก็จะรำพึงว่า โอ้องค์อภิบาล ! หากพระองค์ประวิงข้าพเจ้าไว้ตราบถึงกำหนดอันใกล้เคียง (ออกไปอีก) แน่นอนข้าพเจ้าจักทำทาน และข้าพเจ้าจักเป็นผู้หนึ่งจากหมู่ชนที่ประพฤติตนดีเป็นแน่

จากอะบีมูซา ร.ฏ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. เป็นภาระหน้าที่ของมุสลิมทุกคนจะต้องทำทาน พวกซอฮาบะฮฺถามท่านว่า.. หากเขาไม่มี ?.. ท่านรอซูลฯ ตอบว่า.. ก็ให้เขาช่วยเหลือแก่ผู้มีความจำเป็นที่เดือดร้อน.. พวกเขาถามอีกว่า.. แล้วถ้าเขาไม่มี ?.. ท่านตอบว่าก็ให้เขาปฏิบัติแต่คุณธรรม และระงับความชั่ว นั้นเป็นการทำทานสำหรับเขาแล้ว

และจากอะบีมูซา ร.ฏ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. ต่อไปจะอุบัติกาลเวลาหนึ่งสำหรับมนุษย์ชาติซึ่งบุรุษหนึ่งจะนำทองเพื่อทำทานเที่ยววนหาผู้รับ แต่แล้วเขาก็ไม่พบผู้ใดที่จะเอาทองนั้นไปจากเขา.. และต่อไปจะเห็นบุรุษหนึ่ง มีสตรีถึงสี่สิบคนเดินตามเพื่อเสพสุขกับเขา ทั้งนี้เนื่องจากบุรุษมีน้อย และสตรีมีมาก *รายงานโดย บุคอรี, มุสลิม, อันนะซาอี*

จากอะบีฮุรอยฮฺ ร.ฏ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. อัลเลาะฮฺทรงโองการว่า.. โอ้มนุษย์! เจ้าจงแจกจ่ายเถิด แล้วเจ้าก็จะได้รับการแจกจ่าย.. และพระองค์ทรงดำรัสอีกว่า.. คลังของอัลเลาะฮฺย่อมเต็มเปี่ยมอย่างสม่ำเสมอตลอดไป ไม่มีสิ่งใดทำให้บกพร่องได้ตลอดวันตลอดคืน พวกท่านไม่สังเกตดอกหรือ พระองค์ทรงแจกจ่ายมาตั้งแต่พระองค์ได้ทรงบันดาลชั้นฟ้าและแผ่นดิน แต่สิ่งที่มีอยู่ในคลังของพระองค์ก็หาได้บกพร่องลดน้อยลงไม่.. ท่านรอซูลกล่าวอีกว่า.. และบัลลังก์ของพระองค์อยู่บนน้ำและในอำนาจของพระองค์มีตราชู ซึ่งจะขึ้นและลด (สำหรับบุคคลที่พระองค์ทรงประสงค์) *รายงานโดย บุคอรี มุสลิม*

จากอาอิชะฮฺ ร.ฏ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. เมื่อหญิงหนึ่งได้ใช้จ่ายอาหารในบ้านของนางโดยไม่ทำให้เสียหาย ผลบุญของสิ่งนั้นก็จะได้แก่นาง เพราะที่นางได้ใช้จ่าย และจะได้แก่สามีของนาง เพราะที่เขาได้ประกอบอาชีพ.. และสำหรับผู้เก็บรักษา (ที่ใช้จ่ายไปตามคำสั่งของเจ้าของทรัพย์) ก็จะได้เช่นนั้นเหมือนกัน ซึ่งต่างฝ่ายต่างก็ไม่มีความบกพร่องในกุศลเลยแม้สักสิ่งเดียวก็ตาม *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

จากอับดิลลาฮฺ บินอัมริน ร.ฏ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. มีอยู่ 40 ประการ อย่างสูงที่สุด ได้แก่การให้แพะนมยืม (แก่ผู้อื่น เพื่อให้ผู้นั้นรับประโยชน์ในช่วงเวลาที่กำหนด เมื่อครบกำหนดแล้วก็ส่งคืน) ไม่ว่าบุรุษใดก็ตามที่ประพฤติเพียงประการเดียวจากสิ่งเหล่านั้น โดยหวังกุศลของมัน และเลื่อมใสในข้อสัญญาตอบแทน นอกจากว่าอัลเลาะฮฺจะดลบันดาลให้เขาได้เข้าสวรรค์ เพราะสิ่งนั้นอย่างแน่นอน *รายงานโดย อะบูดาวุด, บุคอรี*

จากอิบนิอุมัร ร.ฏ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. ผู้ใดขอความอารักขาในนามของอัลเลาะฮฺ พวกท่านก็จงให้การอารักขาแก่เขาเถิด และผู้ใดขอในนามของอัลเลาะฮฺ ท่านทั้งหลายก็จงให้แก่เขาเถิด และผู้ใดเชิญพวกท่าน พวกท่านก็จงสนองคำเชิญของเขาเถิด, และผู้ใดทำดีต่อพวกท่าน พวกท่านก็จงตอบแทนเขาเถิด, แต่ถ้าพวกท่านไม่มีสิ่งที่จะตอบแทนเขา พวกท่านก็จงวอนขอพรให้แก่เขา จนพวกท่านเห็นว่าพวกท่านนั้นได้ทำการตอบแทนอย่างสาสมแก่เขาแล้ว *รายงานโดย อะบูดาวุด, อันนะซาอี*

จากอะบีสะอีด ร.ฏ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. มุสลิมคนใดก็ตามที่ให้เสื้อผ้านุ่งห่มแก่เพื่อนมุสลิมบนสภาพเปลือยกาย แน่นอนอัลเลาะฮฺจักทรงประทานเครื่องนุ่งห่มแก่เขา จากสีเขียวแห่งสวรรค์.. และมุสลิมคนใดให้อาหารแก่เพื่อนมุสลิมบนสภาพหิวโหย อัลเลาะฮฺจะประทานอาหารแก่เขา จากผลไม้แห่งสวรรค์.. และมุสลิมคนใดก็ตามที่บริการน้ำแก่เพื่อนมุสลิม อัลเลาะฮฺก็จักทรงบริการน้ำแก่เขา จากรอฮีกมัคตูม *รายงานโดย อะบูดาวุด*

จากบุฮัยซะฮฺ อัลฟะซารียะฮฺ ร.ฏ. นางกล่าวว่า.. บิดาของฉันได้ขออนุญาตเข้าพบท่านนบี ซ.ล. แล้วเขาก็เข้าพบระหว่างท่านนบีกับระหว่างเสื้อของท่าน (คือซุกศีรษะเข้าไปภายในเสื้อของท่านนบี) แล้วเขาก็ทำการจูบและกอด (ท่านนบีเป็นการใหญ่ เพื่อเอาบะรอกัต) หลังจากนั้นเขาได้ถามว่า.. โอ้ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ! อะไรคือสิ่งที่ไม่อนุมัติให้หวงห้าม? ท่าน

รอซูลฯตอบว่า..น้ำ !..เขาถามต่อไปว่า โอ้ นบียัลเลาะฮฺ ! อะไรคือสิ่งที่ไม่อนุมัติให้หวงห้าม ? ท่านนบีตอบว่า.. เกลือ ! ..เขาถามอีกว่า.. โอ้นบีแห่งอัลเลาะฮฺ อะไรคือสิ่งที่ไม่อนุมัติให้หวงห้าม ? ..ท่านนบีตอบว่า.. การที่ท่านทำความดี ย่อมเป็นคุณความดีสำหรับท่านเอง ! *รายงานโดย อะบูดาวุด, อันนะซาอี*

และมีระบุในรายงานของอะบีดาวุดว่า.. สำหรับผู้ขอย่อมมีสิทธิ (ที่จะได้รับ) และแม้เขาจะมีพาหนะมาก็ตาม (เพราะพาหนะนั้นเขาอาจยืมใครมาก็ได้ จึงไม่ใช่เครื่องวัดว่าเขารวยแล้ว)

จากอะนัส ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. แท้จริงการทำทานนั้นระงับความกริ้วของพระเจ้าได้ และป้องกันการตายอย่างเลวร้าย

จากฟาติมะฮฺ บินติกอยซ์ ร.ฎ. กล่าวว่า.. ฉันถามท่านนบีหรือท่านนบี ซ.ล. ถูกถามถึงเรื่องซากาต ท่านก็ตอบว่า.. แท้จริงในทรัพย์สินนั้นเป็นสิทธิ์ (ของเจ้าของ) นอกจากซากาต.. หลังจากนั้นท่านก็อ่านกุรอานความว่า.. หาใช่กุศลไม่ การที่พวกท่านหันใบ่หน้าไปทางทิศตะวันออก และทิศตะวันตก จนจบอายะฮฺ *รายงานทั้งสองหะดิษโดย ติรมิซี*

บทส่งท้าย : ระวังอย่าลำเลิก

อัลเลาะฮฺทรงโองการว่า.. โอ้ผู้มีศรัทธาทั้งหลาย ! พวกท่านอย่าทำลาย (ผลบุญแห่ง) ทานของพวกท่าน ด้วยการลำเลิกและการให้ร้าย

และทรงโองการว่า.. แม้นท่านทั้งหลายให้ทานโดยเปิดเผย มันก็เป็นสิ่งดีเยี่ยม และแม้นท่านทั้งหลายจะปิดบังมันไว้ และนำไปมอบให้แก่บรรดาคนอนาถา สิ่งนั้นก็เป็นความประเสริฐสำหรับพวกท่าน

จากอะบีซัรริน ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. มีอยู่สามคน ซึ่งอัลเลาะฮฺจะไม่เจรจากับพวกเขาในวันกิยามะฮฺ จะไม่พินิจพวกเขา จะไม่เปลื้องโทษแก่พวกเขา และพวกเขาจะได้รับการลงโทษอันทรมานที่สุด พวกนั้นได้แก่. ผู้ลำเลิกในสิ่งที่เขาให้ไปแล้ว, ผู้ที่นุ่งผ้ากรอมส้น, และผู้จำหน่ายสินค้าของเขาออกไป ด้วยการสาบานเท็จ *รายงานโดย อันนะซาอี, มุสลิม, อะบูดาวุด*

จากอะบีฮุรอยเราะฮฺ ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า มีอยู่เจ็ดคน ซึ่งอัลเลาะฮฺ จักทรงดลบันดาลความร่มเย็นแก่พวกเขา ภายใต้ความร่มเย็นของพระองค์ ในวันซึ่งไม่มีความร่มเย็นอื่นใด นอกจากความร่มเย็นของพระองค์.. ได้แก่ ผู้นำที่มีคุณธรรม, คนหนุ่มที่เจริญวัยในการทำนมัสการต่ออัลเลาะฮฺ, บุรุษหนึ่งซึ่งหัวใจของเขาผูกพันกับมัสยิด, ชายสองคนซึ่งรักกันในเหตุผลเพื่ออัลเลาะฮ ทั้งสองอยู่ร่วมกันเพื่อพระองค์ และแยกจากกันเพื่อพระองค์, บุรุษหนึ่งซึ่งหญิงที่มีศักดิ์ศรีสูง และสวยงามมากได้เชิญชวนเขา (ให้ประกอบกรรมทางเพศ)

แต่เขากล่าวว่า.. ฉันกลัวอัลเลาะฮฺ ! บุรุษหนึ่งที่ทำทานสิ่งหนึ่งโดยเขาได้ ปกปิดมันไว้จนมือซ้ายของเขาไม่รู้ถึงสิ่งที่มือขวาของเขาได้บริจาคออกไป, และบุรุษหนึ่งรำลึกถึงอัลเลาะฮฺอย่างเดียวดาย แล้วเขาก็น้ำตาไหลพรากทั้งสองข้าง *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5 ยกเว้นอะบูดาวุด*

หมวดฮัจย์และอุมเราะฮฺ
มีรวมทั้งหมด 7 บท และบทสรุป
บทที่ 1 ภาคผลของฮัจย์

จากอะบีฮุรอยเราะฮฺร.ฎ.จากท่านนบี ซ.ล.กล่าวว่า...ใครทำฮัจย์เพื่ออัลเลาะฮฺแล้วเขามิพูดหยาบคาย และไม่ประพฤติชั่ว เขาจักกลับ(สภาพของเขาหมดบาปหมดโทษ) ประดุจเดียวกับวันแรกที่แม่ของเขาให้กำเนิดแก่เขา

จากอะบีฮุรอยเราะฮฺ ร.ฎ.จากท่านนบี ซ.ล.กล่าวว่า...อุมเราะฮฺหนึ่งสู่อุมเราะฮฺหนึ่งเป็นผู้ไถ่บาปที่มีอยู่ระหว่างทั้งสองนั้น และฮัจย์ที่ปฏิบัติอย่างบริสุทธิ์ผุดผ่องนั้น ไม่มีสิ่งตอบแทนใด ๆ อีกแล้ว นอกจากสวรรค์ *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5 ยกเว้นอะบูดาวุด*

อาอิชะฮฺ ร.ฎ.กล่าวกับท่านรอซูล ซ.ล.ว่า...โอ้ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ เราเห็นว่าการต่อสู้ศัตรูเป็นความประพฤติที่ยอดเยี่ยมที่สุด แล้วพวกเราทำไมไม่ออกต่อสู้ในสงคราม?... ท่านตอบว่า... ไม่! แต่ว่าการต่อสู้ที่ยอดเยี่ยมที่สุด ก็คือฮัจย์ที่ปฏิบัติอย่างบริสุทธิ์ผุดผ่อง *รายงานโดย บุคอรี นะซาอี*

และสำนวนของนะซาอีคือ... แต่ทว่า การต่อสู้ทีสวยและงามที่สุดนั้น คือการทำฮัจย์ที่บัยติลลาฮฺ

จากอาอิชะฮฺ ร.ฎ.จากท่านนบี ซ.ล.กล่าวว่า... ไม่มีวันใดที่อัลเลาะฮฺจะทรงปลดปล่อยข้าทาสให้พ้นจากนรกมากไปกว่าวันอารอฟะฮฺ และแท้จริงพระองค์ทรงเปิดเผยอย่างใกล้ชิด(ต่อมวลข้าทาสของพระองค์) หลังจากนั้นพระองค์ก็นำพวกเขามาอวดกับบรรดามลาอิกะฮฺ โดยพระองค์ทรงดำรัสว่า... อะไรที่พวกเหล่านี้ปรารถนา? *รายงานโดย มุสลิม นะซาอี*

จากอับดิลลาฮฺ ร.ฎ.จากท่านนบี ซ.ล.กล่าวว่า...ท่านทั้งหลายจงให้ต่อเนื่องระหว่างฮัจย์กับอุมเราะฮฺ เพราะทั้งสองพิธีนั้นจะทำลายความยากจนและมวลบาป ประดุจดังเตาหลอมเหล็กทำลายเนื้อร้ายของเหล็ก และทองและเงิน และสำหรับฮัจย์ที่ปฏิบัติอย่างบริสุทธิ์ผุดผ่องนั้นไม่มีผลตอบแทนใด ๆ อีกแล้วนอกจากสวรรค์ *รายงานโดย อันนะซาอี ติรมิซี*

จากอะบีสะอีด ร.ฎ.จากท่านนบี ซ.ล.กล่าวว่า... ขอสาบานบัยตุ้ลลอฮฺต้องมีผู้มาทำฮัจย์และมีผู้มาทำอุมเราะฮฺ(อยู่ตลอดเวลา แม้จะเป็นเวลาใกล้กาลอวสานของโลก) ภายหลังจากยะอ์ยูจ และมะอ์ยูจได้ออกมาแล้ว *รายงานโดย บุคอรี*

จากอุมมิสะละมะฮฺ ร.ฎ.จากท่านนบี ซ.ล.กล่าวว่า... ใครเริ่มพิธีฮัจย์หรืออุมเราะฮฺจากมัสยิดอักซอสู่มัสยิดฮารอม เขาจักได้รับการอภัยโทษทั้งที่ผ่านมาแล้ว และที่ยังอยู่ข้างหลัง (ยังไม่ได้กระทำ) หรือเขาจักได้สวรรค์อย่างแน่นอน *รายงานโดย อะบูดาวุด อะหมัด อิบนุมายะฮฺ*

และสายคนหนึ่งของนะซาอีระบุว่า... อาคันตุกะของอัลเลาะฮฺมีสามพวกคือ... ผู้ออกรบ, ผู้ทำฮัจย์, และผู้ทำอุมเราะฮฺ

จากยาบิร ร.ฎ.ท่านนบี ซ.ล.ได้ประกอบพิธีฮัจย์สามครั้ง สองครั้งท่านทำก่อนที่จะอพยพมามาดีนะฮฺและอีกครั้งท่านทำหลังจากอพยพมาแล้ว และพร้อมกับการทำฮัจย์ครั้งสุดท้ายนี้ มีการทำอุมเราะฮฺด้วย แล้วท่านก็ไล่อูฐจำนวน 63 ตัวมา และอะลีได้ไล่จำนวนที่เหลือมาจากยะมัน(ให้ครบจำนวน 100 ตัว) ในอูฐจำนวนดังกล่าว มีอูฐตัวผู้ของอะบียะฮัลด้วย ซึ่งอูฐตัวนี้มีห่วงเงินคล้องอยู่ที่จมูก แล้วท่านรอซูล ซ.ล.ก็จัดการเชือดมัน และท่านได้มีคำสั่งให้หั่นอูฐทุกตัวเป็นก้อน แล้วจัดการต้มมัน และท่านได้ดื่มน้ำต้มของมัน *รายงานโดย ติรมิซี*

บทที่ 2 การบัญญัติให้ทำฮัจย์

อัลเลาะฮฺทรงโองการว่า... และอัลเลาะฮฺได้บัญญัติแก่มวลมนุษย์ให้ทำฮัจย์ที่บัยตุลเลาะฮฺ เฉพาะผู้ที่มีความสามารถจะเดินทางไปได้ และผู้ใดทรยศ แน่นอนอัลเลาะฮฺย่อมรวยกว่าโลกทั้งหลาย

จากอะบีฮุรอยเราะฮฺ ร.ฎ.กล่าวว่า... ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล.ได้แสดงธรรมเทศนาแก่พวกเราว่า... มนุษย์ทั้งหลาย! แท้จริงอัลเลาะฮฺ ได้ทรงบัญญัติการทำฮัจย์แก่พวกท่าน ดังนั้นท่านทั้งหลายจงทำฮัจย์เถิด... ทันใดนั้นเองก็มีชายผู้หนึ่งถามว่า... ทุกปีหรือ โอ้ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ?... ท่านศาสดาหยุดไป จนชายผู้นั้นทวนคำถามของเขาถึงสามครั้ง ท่านจึงกล่าวตอบว่า... หากฉันตอบว่า ใช่!...แน่นอนการทำฮัจย์ก็จะกลายเป็นสิ่งบังคับ และแน่นอนพวกท่านก็ไม่สามารถจะทำได้ทุกปี... หลังจากนั้นท่านก็กล่าวต่อไปว่า... ท่านทั้งหลายจงละฉันไว้กับสิ่งที่ฉันได้ละไว้แก่พวกท่าน เพราะความเป็นจริงประชาชาติในยุคก่อนพวกท่านได้ประสบความหายนะ เพราะคำถามอันมากมายของพวกนั้น ที่มีต่อบรรดาศาสดาของพวกเขาเอง... ดังนั้นเมื่อฉันใช้พวกท่านให้กระทำสิ่งหนึ่ง พวกท่านก็จงนำสิ่งนั้นมาปฏิบัติเท่าที่พวกท่านสามารถและเมื่อฉันห้ามพวกท่าน มิให้กระทำสิ่งหนึ่ง พวกท่านก็จงละเว้นมันเถิด *รายงานโดย มุสลิม นะซาอี ติรมิซี*

จากอิบนิอับบาส ร.ฎ.เล่าว่า... อักเราะอ์ บิน ฮาบิส ร.ฎ.กล่าวว่า... โอ้รอซูลุลเลาะฮฺ!... การทำฮัจย์มีในทุกปีหรือ? หรือเพียงครั้งเดียวหรือ?... ท่านตอบว่า... ถูกแล้ว เพียงครั้งเดียว ส่วนผู้ใดทำเพิ่ม นั่นเป็นกิจอาสาสมัคร *รายงานโดย อะบูดาวุด นะซาอี อะหมัด ฮากิม*

จากอิบนิอับบาส จากท่านนบี ซ.ล.กล่าวว่า...ใครประสงค์ทำฮัจย์ เขาจงรีบทำเถิด *รายงานโดย อะบูดาวุด, อะหมัด*

และอะหมัดได้เล่าเพิ่มเติมว่า... เพราะว่าบางทีผู้ป่วยอาจจะป่วย(เสียก่อน) และพาหนะสูญหายและมีความจำเป็นอุบัติขึ้นมาเป็นอุปสรรค(จนไม่สามารถจะทำได้)

จากอะลี ร.ฎ.จากท่านนบี ซ.ล.กล่าวว่า...ผู้ใดมีเสบียงและพาหนะ ทำให้เขาเดินทางไปถึงบัยติลลาฮฺได้ แต่เขาไม่ยอมเดินทางไปทำฮัจย์(จนกระทั่งถึงแก่ความตาย) ก็เป็นที่แน่นอนว่า ไม่มีอุปสรรคอันใดสำหรับเขา ที่เขาจะตายในฐานะเป็นยิวหรือเป็นคริสต์ และนั่นก็เป็นเพราะอัลเลาะฮฺได้ทรงดำรัสไว้ในคัมภีร์ของพระองค์ว่า... และเป็นหน้าที่ของมนุษย์พึงมีต่ออัลเลาะฮฺ จักต้องทำฮัจย์ที่บัยติลลาฮฺ เฉพาะแก่ผู้ที่สามารถจะเดินทางไปได้

จากอิบนิอุมัร ร.ฎ.กล่าวว่า... มีชายคนหนึ่งมาหาท่านนบี ซ.ล.แล้วเขาถามท่านว่า...โอ้รอซูลุลเลาะฮฺ! อะไรที่ทำให้เกิดการบังคับในการทำฮัจย์?... ท่านตอบว่า... เสบียงและพาหนะ *รายงานโดย ติรมีซี, อะหมัด*

จากอิบนิอับบาส ร.ฎ.กล่าวว่า... ชาวยะมันมาทำฮัจย์(ทุกปีเหมือนกัน) แต่พวกเขาไม่เตรียมเสบียงไป และพวกเขาจะพูดว่า... "พวกเราเป็นผู้มอบหมายตัวเองต่ออัลเลาะฮฺ" ครั้นเมื่อพวกเขามาถึงมักกะฮฺ พวกเขาก็เที่ยวขอมนุษย์... ดังนั้นอัลเลาะฮฺ ! จึงลงอัลกุรอานความว่า... ท่านทั้งหลายจงเตรียมเสบียงเถิด ที่จริงเสบียงที่ดีที่สุดคือ การตักวา...*รายงานโดย บุคอรี อะบูดาวุด*

จากอิบนิอับบาส กล่าวว่า... มีหญิงคนหนึ่งได้มาจากคอซอัม นางถามท่านนบี ซ.ล.ว่า... โอ้ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ แท้จริงบทบัญญัติที่อัลเลาะฮฺกำหนดแก่บ่าวของพระองค์ในเรื่องฮัจย์ ได้ประสบ์แก่บิดาของข้าพเจ้าที่ชรามากแล้ว เขาไม่สามารถจะนั่งบนพาหนะอย่างแน่นแฟ้นได้ แล้วข้าพเจ้าจะทำฮัจย์แทนเขาได้หรือไม่?... ท่านตอบว่า...ได้!...และเหตุการณ์เช่นนั้นอุบัติขึ้นในการทำฮัจย์อำลา*รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

จากอิบนิอับบาส กล่าวว่า...ท่านนบี ซ.ล.ได้ยินชายผู้หนึ่งกล่าวว่า... ลับบัยกะ จากชุบรุมะฮฺ!... ท่านจึงถามว่า ใครคือชุบรุมะฮฺ?... เขาตอบว่า... เขาเป็นพี่น้องผู้ชายของข้าพเจ้าเองหรือเป็นญาติของข้าพเจ้าเอง!... ท่านนบีกล่าวแก่เขาว่า... ท่านทำฮัจย์ให้แก่ตัวของท่านเองแล้วหรือ?... เขาตอบว่า...ยัง! ท่านจึงสอนว่า... ท่านจงทำฮัจย์ให้แก่ตัวของท่านเองก่อน หลังจากนั้นท่านจงทำให้ชุบรุมะฮฺ *รายงานโดย อะบูดาวุด อิบนุฮิบบาน บัยฮะกี*

จากอิบนิอับบาส กล่าวว่า... ฉันได้ยินท่านนบี ซ.ล.แสดงธรรมเทศนาว่า... ชายอย่าอยู่สองต่อสองกับหญิง ยกเว้นเมื่อหญิงนั้นมีญาติใกล้ชิดที่ห้ามแต่งงานอยู่ร่วมด้วย และหญิงอย่าเดินทาง นอกจากต้องมีญาติใกล้ชิดที่ห้ามแต่งงานร่วมเดินทางด้วย... จากนั้นจึงมีชายคนหนึ่งลุกขึ้นยืน แล้วกล่าวว่า... โอ้รอซูลุลเลาะฮฺ! แท้จริงภริยาของข้าพเจ้าได้(ตั้งใจ)ออกไปทำฮัจย์และฉันได้รับการกำหนดที่จะออกทำสงคราม...ท่านนบีจึงกล่าวว่า... ท่านจงไปเถิด แล้วจงทำฮัจย์ร่วมกับภริยาของท่าน *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 4*

ชดใช้ศีลอดแก่คนตายได้เช่นเดียวกับทำแทนเด็ก

จากอิบนิอับบาส ร.ฎ.เล่าว่า... มีหญิงคนหนึ่งจากตระกูลยุฮัยนะฮ์ ได้มาหาท่านนบี ซ.ล. แล้วนางถามว่า... โอ้ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ!แท้จริงมารดาของข้าพเจ้าได้บนไว้ว่าจะทำฮัจย์ แต่ท่านยังไม่ได้ทำ จนกระทั่งท่านเสียชีวิตลง แล้วข้าพเจ้าจะทำแทนท่านได้ไหม?... ท่านตอบว่า... ได้! เธอจงทำฮัจย์แทนนางเถิด เธอจะว่าอย่างไร หากนางมีหนี้ แล้วเธอจะจัดการชำระหนี้ของนางไหม?(...นางตอบว่า ใช่!..) ท่านทั้งหลายจงชำระ(หนี้)ต่ออัลเลาะฮฺเถิด ที่จริง(หนี้ของ)อัลเลาะฮฺทรงสิทธิที่สุดต่อการชำระ *รายงานโดย บุคอรี นะซาอี*

จากบุรอยดะฮฺ ร.ฎ.กล่าวว่า... มีหญิงคนหนึ่งมาหาท่านนบี ซ.ล.แล้วนางก็กล่าวว่า... มารดาของข้าพเจ้าได้เสียชีวิตโดยท่านมิทันได้ทำฮัจย์ แล้วข้าพเจ้าจะทำฮัจย์แทนท่านได้ไหม?.. ท่านกล่าวว่า... ได้!เธอจงทำฮัจย์แทนท่านเถิด *รายงานโดย ติรมิซี, มุสลิม*

จากอิบนิอับบาส ร.ฎ.เล่าว่า...มีชายคนหนึ่งได้เข้าพบท่านนบี ซ.ล.แล้วกล่าวว่า... บิดาของข้าพเจ้าได้เสียชีวิตลง โดยเขามีหน้าที่ต้องทำฮัจย์(แต่ยังไม่ได้ทำ) แล้วฉันจะทำฮัจย์แทนเขาได้ไหม?...ท่านกล่าวว่า... ท่านเห็นเป็นประการใด หากบิดาของท่านได้เสียชีวิตลงโดยมีหนี้สินติดตัวอยู่ แล้วท่านจะชำระแทนท่านไหม?. เขาตอบว่า... ครับ!... ท่านจึงกล่าวต่อไปว่า... ดังนั้นท่านจงทำฮัจย์แทนบิดาของท่านเถิด *รายงานโดย นะซาอี ชาฟิอี*

และจากอิบนิอับบาสกล่าวว่า... หญิงคนหนึ่งได้ยกเด็กชายคนหนึ่งของนางขึ้น แล้วถามว่า...โอ้รอซูลุลเลาะฮฺ!เด็กคนนี้ได้ฮัจย์ไหม(เมื่อฉันทำให้เขา)ท่านตอบว่า...ได้!และเธอก็ได้กุศลด้วย *รายงานโดย มุสลิม ติรมิซี*

และซาอิบบินยะซีด กล่าวว่า... ฉันถูกทำฮัจย์ให้พร้อมกับรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล.ในการทำฮัจย์อำลา โดยขณะนั้นฉันอายุได้ 7 ขวบ *รายงานโดย ติรมิซี*

การประกอบอาชีพขณะทำฮัจย์ไม่เป็นไร

อิบนิอับบาส ร.ฎ.กล่าวว่า... ประชาชนในยุคต้นอิสลามล้วนทำการค้ากัน ที่มีนา,ที่อารอฟะฮฺ, ตลาดซิลมะยาซ, และสถานที่ชุมนุมทำฮัจย์ แต่พวกเขาเกิดความกลัวที่จะทำการขายในขณะที่ยังครองอิหรอมอยู่ อัลเลาะฮฺจึงลงโองการว่า...ย่อมไม่เป็นบาปใด ๆ สำหรับท่านทั้งหลาย ที่พวกท่านจะแสวงหาความโปรดปรานจากองค์อภิบาลแห่งพวกท่าน(ด้วยการค้าขาย) ในสถานชุมนุมทำฮัจย์ *รายงานโดย บุคอรี นะซาอี*

จากอะบีอุมามะฮฺ อัตตัยมี ร.ฎ.กล่าวว่า... ฉันเป็นชายคนหนึ่ง ซึ่งให้เช่าในด้านนี้(แก่ผู้ทำฮัจย์ได้มีพาหนะขี่) มนุษย์จึงพากันกล่าวสบประมาทฉันว่า... แท้จริงท่านนั้นไม่มีโอฉาสทำฮัจย์... ฉันจึงเข้าพบท่านอิบนุอุมัร และถามท่านถึงเรื่องนั้น ท่านถามกลับว่า... ท่านมิได้ครองอิหรอม, มิได้กล่าวตัลบียะฮฺ, มิได้ตอวาฟบัยติลลาฮฺ, มิได้ออกจากอะรอฟาต, และมิได้ขว้างเสาหินหรือ?...ฉันตอบว่า...ที่จริงข้าพเจ้าทำสิ่งเหล่านั้น!...อิบนุอุมัรจึงกล่าวว่า... ถ้าอย่างนั้นท่านก็ได้ฮัจย์แล้ว!... และมีชายผู้หนึ่งถามรอซูลุลเลาะฮฺซ.ล.ถึงเรื่องนั้น ท่านก็หยุดต่อคำถามดังกล่าว จนกระทั่งมีโองการนี้ลงมา คือ...ย่อมไม่เป็นบาปแก่พวกท่าน ต่อการที่พวกท่านจักพึง

สรุป การค้าขายหรือประกอบอาชีพอื่นใด ในขณะทำฮัจย์นั้น ไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำฮัจย์แต่ประการใด ๆ เช่น ที่ฮุจยาจบางคนนำสินค้าจากประเทศของตนติดตัวไปขาย ในช่วงเทศกาลฮัจย์ ความจริงบางประเทศเขาถือเป็นนโยบายที่ต้องให้ฮุจยาจนำสินค้าไปขายกัน เช่น ประเทศอินโดนีเซีย ฮุจยาจอินโดนีเซียจะพาผ้าอินโดนีเซียบรรจุถุงไปคนละหนึ่งถุง และใช้ช่วงของเทศการฮัจย์จำหน่าย เพื่อเรียกดุลย์การค้ากลับคืนมาสู่ประเทศ

แสวงหาความโปรดปรานจากองค์อภิบาลของพวกท่าน (ด้วยการประกอบอาชีพในเทศกาลฮัจย์) แล้วท่านนบีก็ส่งคนไปหาชายผู้นั้น และอ่านให้เขาฟัง พร้อมทั้งกล่าวสำทับมาว่า... ท่านได้ฮัจย์!... *รายงานโดย อะบูดาวุด*

กำหนดเวลาฮัจย์และอุมเราะฮฺ

อัลเลาะฮฺโองการว่า... พิธีฮัจย์มีกำหนดเวลาที่แน่ชัด...

อิบนุอุมัร ร.ฎ.กล่าวว่า... เดือนแห่งเทศกาลฮัจย์คือ เชาวาล, ซุลกออิดะฮฺ, และสิบวันของซุลฮิจยะฮฺ *รายงานโดย บุคอรี*

จากอิบนิอับบาส ร.ฎ.เล่าว่า... ท่านนบี ซ.ล.ได้กำหนดแก่ชาวมาดีนะฮฺ (ให้เริ่มต้นครองอิหรอมที่) ซุลหุลัยฟะฮฺ และสำหรับชาวซามกำหนดเอายุฮฺฟะฮฺ และชาวนัจดิกำหนดเอากอรนัลมะนาซิล และชาวยะมันกำหนดเอายะลัมลัม และท่านยังสอนว่า... สถานที่เหล่านั้นเป็นของพวกของเขา(อันมาจากเมืองต่าง ๆ) และสำหรับผู้อื่นจากพวกนั้นทั้งหมดที่มาผ่านพวกเขา จากมวลผู้มุ่งทำฮัจย์และอุมเราะฮฺ และผู้ใดที่มาจากท้องที่ใกล้กว่านั้น ก็ให้เขาครองอิหรอมมาจากสถานที่ที่เขาออกมา จนกระทั่งชาวมักกะฮฺก็ครองอิหรอมจากมักกะฮฺ *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

จากอิบนุอุมัร ร.ฎ.กล่าวว่า... ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล.กำหนดอัลละกีกเป็นมีกอดสำหรับชาว(อีรัคซึ่งอยู่ทาง)ตะวันออก *รายงานโดย อะบูดาวุด ติรมิซี*

และรายงานของอะหมัด และอะบีดาวุด และนะซาอีระบุว่า... ท่านนบี ซ.ล.ได้กำหนดเอาซาตอิรก์เป็นมีกอดสำหรับชาวอีรัค

จากอิบนิอุมัร ร.ฎ.กล่าวว่า... เมื่อเมืองสองเมือง(คือกุฟะฮฺและบัซเราะฮฺ) ถูกยึดมาเป็นเมืองอิสลาม พวกชาวเมืองก็มาหาอุมัรแล้วถามว่า... โอ้อะมีรอลมุมินีน! แท้จริงท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล.ได้กำหนดเขตแก่ชาวนัจดิ ให้ถือกอร์นเป็นมีกอด และมันอยู่ห่างออกไปจากทางของเรา และถ้าเรามุ่งไปทางนั้น ก็จะเป็นความลำบากแก่พวกเรามาก... อุมัรจึงกล่าวว่า...ท่านทั้งหลายจงพิจารณาพื้นที่ที่ตรงกับมัน จากทางเดินของพวกท่าน... ดังนั้นอุมัรจึงกำหนดเอาซาตอิรก์เป็นมีกอดให้แก่พวกเขา *รายงานโดย บุคอรี*

สรุป มีกอดคือ เขตที่ต้องครองอิหรอมเพื่อมุ่งเข้าสู่มักกะฮฺ ซึ่งมีหลายเขตตามแต่ทิศทางที่จะเดินทางผ่านมาคือ

(1) ซุลหุลัยฟะฮฺ เป็นบริเวณพื้นที่ซึ่งมีบ่ออยู่ใบหนึ่ง เรียกอีกชื่อว่า บิอร์อะลี แปลว่า บ่อของอะลี ระยะทางจากมะดีนะฮฺ 6 ไมล์ สำหรับผู้เดินทางจากมะดีนะฮฺ

(2) อัลยุฮฟะฮฺ หมู่บ้านที่ร้างและชำรุดพังทลายแล้ว ระยะทางจากมักกะฮฺประมาณ 6 มัรฮะละฮฺ.. สำหรับผู้เดินทางจากซาม

(3) ก๊อรนัลมะนาซิล เรียกอีกชื่อว่า ก๊อรนัสสะอาลิบ เป็นภูเขาอยู่ทางทิศตะวันออกห่างจากมักกะฮฺประมาณ 2 มัรฮะละฮฺ สำหรับผู้เดินทางจากนัจดิ

(4) ยะลัมลัมหรืออะลัมลัม เป็นภูเขาลูกหนึ่งในกลุ่มภูเขาตุฮามะฮฺห่างจากมักกะฮฺ 2 มัรฮะละฮฺ สำหรับผู้ที่จากยะมัน เป็นต้น

(5) ที่พักของตนเอง สำหรับผู้ที่อยู่ในท้องที่ซึ่งมีระยะทางต่ำกว่าที่กล่าวมา เช่นคนในมักกะฮฺ ก็ให้เขาครองอิหรอมจากบ้านของเขาได้เลย

บทที่ 3

ข้อห้ามสำหรับผู้ครองอิหรอม ห้ามสรวมผ้าและใส่เครื่องหอม

จากอิบนุอุมัร ร.ฎ.เล่าว่า... ชายคนหนึ่งได้ถามท่านรอซูลว่า... โอ้ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ! ผ้าอะไรบ้างที่ผู้ครองอิหรอมสวมใส่ได้?... ท่านตอบว่า... เขาสวมไม่ได้ทั้งนั้นจะเป็น เสื้อ, สะระบั่น, กางเกง, ผ้าคลุมศีรษะ, รองเท้าหุ้มส้น ยกเว้นคนใดคนหนึ่งซึ่งเขาหารองเท้าแตะไม่ได้ ก็ให้สวมรองเท้าหุ้มส้นได้ แต่เขาจงตัดส่วนที่ต่ำกว่าตาตุ่มออกเสีย... และท่านทั้งหลายอย่าสวมเสื้อผ้าใด ๆ ที่อบหรือย้อมด้วยหญ้าฝรั่นหรือด้วยวัรซ์[1]

และในกระแสรายงานหนึ่งระบุว่า... ผู้ใดไม่มีรองเท้าแตะ ก็ให้เขาสวมรองเท้าหุ้มส้น และผู้ใดไม่มีผ้านุ่ง ก็ให้เขาสวมกางเกง

จากยะอ์ลา บิน อุมัยยะฮฺ ร.ฎ.เล่าว่า... มีชายคนหนึ่งเข้าพบท่านนบี ซ.ล.ในขณะนั้นท่านอยู่ที่ยะอ์รอนะฮฺ เขาได้เข้าสู่พิธีอุมเราะฮฺแล้ว แต่ปรากฏว่าเคราและศีรษะของเขายังเหลืองด้วยการย้อมหญ้าฝรั่น และเขาสวมเสื้อคลุม(ยุบบะฮฺ)... เขาจึงถามท่านว่า... โอ้รอซูลุลเลาะฮฺ! ข้าพเจ้าได้ครองอิหรอมทำอุมเราะฮฺแล้ว และข้าพเจ้าเป็นอย่างที่ท่านเห็นนี่แหละ (ท่านจะว่าอย่างไร?)...ท่านจึงสั่งว่า... ท่านจงถอดยุบบะฮฺออกจากตัวท่าน และท่านจงล้างสีเหลืองออกให้หมด และสิ่งใดที่ท่านกระทำในพิธีฮัจย์ของท่าน ท่านก็จงกระทำสิ่งนั้นในพิธีอุมเราะฮฺด้วย *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

จากอิบนิอับบาส ร.ฎ.เล่าว่า... มีชายคนหนึ่งได้อยู่ร่วมกับท่านนบี ซ.ล.ต่อมาอูฐของเขาได้พยศ ทำให้เขาตกลงมาเสียชีวิต ในขณะนั้นเขาอยู่ในฐานะผู้ครองอิหรอม ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล.จึงสั่งว่า... ท่านทั้งหลายจงอาบน้ำเขาด้วยน้ำใบพุดทรา และจงห่อเขาไว้ในผ้าที่เขาสวมใส่อยู่ทั้งสองผืน และท่านทั้งหลายอย่าให้เขาสัมผัสกับเครื่องหอมใด ๆ และอย่าคลุมศีรษะของเขาด้วยผ้าคลุมเพราะเมื่อถึงวันกิยามะฮฺ เขาจะถูกให้ฟื้นขึ้น โดยกล่าวตัลบียะฮฺ *รายงานโดย บุคอรี มุสลิม ติรมิซี*

จากอิบนิอุมัร ร.ฎ.กล่าวว่า... ฉันได้ยินท่านนบี ซ.ล.ห้ามผู้หญิงในขณะครองอิหรอมมิให้ใช้ถุงมือ, และผ้าคลุมหน้า, และห้ามใช้วัรส์และหญ้าฝรั่นสัมผัสกับผ้าที่นางสวมใส่... และหลังจากนั้นนางจงสวมใส่เสื้อผ้าสีต่าง ๆ ที่นางประสงค์ จะเป็นผ้าย้อมสีเหลือง, หรือผ้าไหม, หรือเครื่องประดับ, หรือเสื้อ, หรือรองเท้าหุ้มน่องก็ตาม *รายงานโดย เจ้าของสุนัน อะหมัด*

จากอาอิชะฮฺ ร.ฎ.กล่าวว่า... กองคาราวานได้ผ่านพวกเราไป ขณะนั้นพวกเราอยู่กับท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล.ซึ่งทุกคนกำลังครองอิหรอมอยู่ครั้นเมื่อกองคาราวานนั้นอยู่ตรงกับพวกเรา แต่ละคนของพวกเราก็ปล่อยผ้าคลุมศีรษะของนางให้เลยจากศีรษะลงมาปิดใบหน้าไว้ ครั้นเมื่อพวกนั้นได้ผ่านเลยไปแล้วพวกเราก็เปิดหน้าต่อไป *รายงานโดย อะบูดาวุด อิบนุมายะฮฺ*

วัรซ์ เป็นต้นไม้ชนิดหนึ่งขึ้นที่เมืองยะมัน กลิ่นหอม สีเหลืองปนแดง ใช้ย้อมและทาตัว

ห้ามฆ่าสัตว์ นอกจากสัตว์อันตราย

อัลเลาะฮฺโองการว่า... เป็นที่อนุมัติสำหรับสูเจ้าทั้งหลาย ในการล่าสัตว์ทะเล และอาหารจากทะเล ทั้งนี้เพื่อเป็นเครื่องอำนวยสุขแก่พวกเจ้า และแก่ผู้เดินทาง... และต้องห้ามสำหรับพวกเจ้าในการล่าสัตว์บก ตลอดเวลาที่พวกเจ้าอยู่ในช่วงอิหรอม และจงยำเกรงอัลเลาะฮฺ ซึ่งพวกเจ้าจะถูกรวมไปสู่พระองค์"

จากอิบนิอับบาส ร.ฎ.กล่าวว่า...ซ๊ออ๊ย บิน ยัซซามะฮฺ ได้นำลาป่ามามอบให้ท่านนบี ซ.ล.โดยท่านยังอิหรอมอยู่ ท่านจึงส่งลานั้นคืนไป และกล่าวว่า... หากเราไม่อิหรอม เราก็จะรับลานั้นจากท่านเป็นแน่

และในรายงานหนึ่งระบุว่า... มีผู้นำเนื้อจากสัตว์ที่ล่ามาได้มามอบแก่ท่านนบี ซ.ล.แต่ท่านคืนมันแก่ผู้มอบ พร้อมทั้งกล่าวว่า... เราไม่บริโภคมัน เพราะเรากำลังอิหรอม *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

จากยาบิร ร.ฎ.จากท่านนบี ซ.ล.กล่าวว่า... สัตว์บกอนุมัติสำหรับพวกท่าน ขณะพวกท่านอิหรอม ตราบใดที่พวกท่านมิได้ล่ามันเอง... หรือมีผู้อื่นล่ามาให้พวกท่าน *รายงานโดย เจ้าของสุนัน*

และซาฟีอีกล่าวว่า... หะดิษนี้เป็นหะดิษที่สวยงามที่สุดในบทนี้

จากอะบีฮุรอยเราะฮฺ ร.ฎ. กล่าวว่า...พวกเราได้ออกไปกับท่านนบี ซ.ล. ในฮัจย์หรืออุมเราะฮฺครั้งหนึ่ง ต่อมีตั๊กแตนฝูงหนึ่งได้บินมาปะทะกับพวกเรา พวกเราจึงตีมันด้วยกับแซ่ และไม้เท้าของเรา... ท่านนบี ซ.ล.จึงกล่าวว่า... ท่านทั้งหลายจงบริโภคมันเถิด เพราะมันเป็นสัตว์ทะเล *รายงานโดย ติรมิซี อะบูดาวุด*

จากอัฟเซาะฮฺ ร.ฎ.จากท่านนบี ซ.ล.กล่าวว่า... มีสัตว์ 5 ชนิด ซึ่งไม่มีความผิดสำหรับผู้ที่ฆ่ามันได้แก่ อีกา, เหยี่ยว, หนู, แมลงป่อง, สุนัข

และในรายงานหนึ่งระบุว่า... ห้าอันธพาล ซึ่งต้องถูกฆ่าทั้งในยามปกติ และยามอิหรอม นั่นคือ งู, อีกา, หนู, สุนัข, และเหยี่ยว

ห้ามการแต่งงาน

จากอะบาน บิน อุสมาน ร.ฎ. กล่าวว่า.. ฉันได้ยินบิดาของฉันกล่าวว่า.. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. กล่าวว่า.. ผู้อิหรอมต้องไม่แต่งงาน และไม่ถูกแต่งงาน และไม่หมั้นหมาย *รายงานโดย ผู้รายงาน ทั้ง 5 ยกเว้นบุคอรี*

จากอิบนิอับบาส ร.ฎ. กล่าวว่า.. ท่านนบี ซ.ล. ได้แต่งงานกับมัยมูนะฮฺ ในขณะท่านอิหรอม *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

สะอีด บิน มุซัยยับ ร.ฎ. กล่าวว่า.. เป็นความเข้าใจคลาดเคลื่อนของอิบนิอับบาสในเรื่องนั้น (ที่ว่านบีแต่งงานกับมัยมูนะฮฺช่วงอิหรอม) ทั้งนี้เพราะเขาเล่ามาเพียงคนเดียว โดยไม่มีคนอื่นเล่าด้วย ซึ่งบรรดานักเล่าหะดิษก็มีอะบูรอฟิอ์และมัยมูนะฮฺเอง แต่ตัวนางเองกลับรายงานว่า.. ท่านนบี ซ.ล. ได้แต่งงานกับฉัน โดยเราทั้งสองอยู่ในเวลาปกติไม่ได้อิหรอม โดยแต่งที่สะริฟ (สถานที่ห่างจากมักกะฮฺประมาณ 6 ไมล์) *รายงานโดย อะบูดาวุด มุสลิม ติรมิซี*

คำรายงานของติรมิซีมีเนื้อความว่า.. ท่านบี ซ.ล. ได้แต่งงานกับนาง โดยท่านมิได้อิหรอม และท่านได้ร่วมเพศกับนาง โดยท่านมิได้อิหรอม และนางได้เสียชีวิตที่สะริฟ และนางถูกฝังไว้ ณ สถานที่ ๆ ท่านนบีร่วมหลับนอนกับนาง

อนุญาตให้ผู้อิหรอม อาบน้ำ, กรอกเลือด และใส่ยาตา

จากอะบีอัยยูบ ร.ฎ. กล่าวว่า.. ฉันเห็นท่านนบี ซ.ล. อาบน้ำ โดยท่านยังครองอิหรอมอยู่ ท่านได้สั่นศีรษะของท่านด้วยมือทั้งสองของท่านเอง จนท่านหันหน้าและหันหลังด้วยมือทั้งสองนั้น (หมายถึงท่านใช้มือถูศีรษะจากด้านหน้ามาด้านหลังและกลับกัน) และเขากล่าวว่า.. ฉันเห็นท่านนบี ซ.ล. ทำเช่นนี้แหละ *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 3*

จากอิบนิอับบาส ร.ฎ. กล่าวว่า.. ท่านนบี ซ.ลกรอกเลือดตรงกลางศีรษะของท่านโดยท่านยังครองอิหรอม (ขณะนั้นท่านอยู่) ณ ตำบลละฮฺยิยะมัล *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

และอะบูดาวุดเพิ่มเติมว่า.. เนื่องมาจากโรคชนิดหนึ่งซึ่งท่านเป็นอยู่

จากอุสมาน ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล. เกี่ยวกับชายผู้หนึ่ง เมื่อตาทั้งสองข้างของเขาเจ็บขณะที่เขาอิหรอมอยู่ โดยเขาใช้ยาดำแปะพันไว้ด้วยผ้าพันแผล *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5 ยกเว้นบุคอรี*

ในการเริ่มครองอิหรอมตั้งแต่มีกอต

จากซัยด์ บิน ซาบิต ร.ฎ. กล่าวว่า.. ฉันเห็นท่านนบี ซ.ล. เลิกสวมเสื้อผ้าปกติเมื่อเริ่มครองอิหรอมของท่าน และท่านอาบน้ำ *รายงานโดย ติรมิซี*

จากอาอิชะฮฺ ร.ฎ. กล่าวว่า.. ฉันได้ใส่เครื่องหอมแก่รอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. เมื่อการอิหรอมของท่าน ก่อนหน้าที่ท่านจะทำการอิหรอม และ (ฉันทำอย่างนั้น) ในยามปกติของท่าน ก่อนหน้าที่ท่านจะทำการตอวาฟ ณ บัยติลลาฮฺ

และในรายงานหนึ่งระบุว่า.. คล้ายกับว่าฉันมองเห็นรอยประกายชมดเชียง อยู่ตรงกลางศีรษะของท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. (ซึ่งท่านได้ใส่มันก่อนการครองอิหรอม) โดยขณะนั้นท่านอิหรอม

อะนัส ร.ฎ. กล่าวว่า.. ท่านนบี ซ.ล. ทำละหมาดบ่ายที่มาดีนะฮฺ 4 รอกะอัต และละหมาดอัศริที่ซิลหุลัยฟะฮฺ สองรอกะอัต หลังจากนั้นท่านก็ค้างแรมที่นั่น จนกระทั่งถึงเวลาเช้า ครั้นเมื่อท่านขี่พาหนะของท่าน และท่านนั่งอยู่บนนั้นเรียบร้อยแล้ว ท่านก็เปล่งเสียงกล่าวตัลบียะฮฺ *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

ตอบพระองค์ ข้าพเจ้าขอสนองตอบพระองค์ และข้าพเจ้าขอความอนุเคราะห์ต่อพระองค์ และความดีอยู่ในอำนาจของพระองค์ ข้าพเจ้าขอสนองตอบพระองค์ และข้าพเจ้าขอรักและปฏิบัติการต่อพระองค์

จากซาอิบ อันซอรี ร.ฎ. เล่าว่า.. ท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. ยิบรออีลได้มาพบฉันแล้วบัญชาให้ฉันออกคำสั่งแก่สหายของฉัน และผู้อยู่ร่วมกับฉัน ให้เปล่งเสียงกล่าวตัลบียะฮฺดัง ๆ.. หรือ.. ด้วยการกล่าวตัลบียะฮฺ *รายงานโดย เจ้าของสุนัน*

จากอะบีบะกัร อัสซิดดีก ร.ฎ. เล่าว่า.. ท่านนบี ซ.ล. ได้รับคำถามว่า.. ฮัจย์ใดที่ประเสริฐสุด ?.. ท่านตอบว่า.. การเปล่งเสียงกล่าวตัลยียะฮฺ และการเชือดสัตว์กุรบาน

จากสะฮัล ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. ไม่ว่ามุสลิมคนใดก็ตามที่ทำการกล่าวตัลบียะฮฺ นอกจากสิ่งที่อยู่ข้างขวา และข้างซ้ายของเขา จะร่วมกล่าวพร้อมกับเขาด้วย ไม่ว่าจะเป็นหินหรือต้นไม้ หรือก้อนดิน จนกระทั่งแผ่นดินขาดตอนจากตรงนี้และตรงนี้ *รายงานโดย ติรมิซี*

จากอิบนิอับบาส ร.ฎ. ท่านนบี ซ.ล. ได้ให้ฟะฮฺดอลซ้อนท้ายอูฐจากมุซดะลิฟะฮฺจนถึงมีนา.. และฟะดอลได้แจ้งแก่ฉันว่า ท่านนบี ซ.ล. กล่าวตัลบียะฮฺตลอดเวลา จนกระทั่งท่านได้ขว้างยุมเราะฮฺอะกอบะฮ์ *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 4*

จากอิบนิอับบาส จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. ให้ผู้ทำอุมเราะฮฺกล่าวตัลบียะฮฺ จนกระทั่งเขาทำการสัมผัสหินดำ *รายงานโดย อะบูดาวุด ติรมิซี*

บทที่ 4 ฮัจย์แบบต่าง ๆ

แบบที่ 1 อิฟรอด*

จากอาอิชะฮฺ ร.ฎ. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ได้ทำฮัจย์ในแบบอิฟรอด *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5 ยกเว้นบุคอรี*

และรายงานของมุสลิมใช้ถ้อยคำว่า.. ท่านเปล่งเสียงกล่าวตัลยียะฮฺฮัจย์ แบบอิฟรอด

จากอาอิชะฮฺ ร.ฎ. กล่าวว่า.. เราได้ออกไปพร้อมกับท่านนบี ซ.ล. ในปีฮัจย์ยีวะดาอ์ซึ่งพวกเราบางคนก็กล่าวตัลบียะฮฺทำอุมเราะฮฺ และบางคนตัลบียะฮฺฮัจย์และอุมเราะฮฺ และบางคนตัลบียะฮฺฮัจย์อย่างเดียว ส่วนท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ทำการตัลบียะฮฺฮัจย์อย่างเดียว.. อนึ่ง ผู้ที่ตัลบียะฮฺฮัจย์หรือรวมฮัจย์กับอุมเราะฮฺ เขาก็จะไม่ตะฮัลลุลจนกว่าจะถึงวันเชือด(คือวันอีด) *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5 ยกเว้นติรมิซี)*

และในรายงานหนึ่งของยาบิรระบุว่า.. ท่านนบี ซ.ล. และสหายของท่านได้ตัลบียะฮฺฮัจย์ แบบอิฟรอด

อิฟรอด* คือการทำทีละอย่างโดยเอกเทศ คือทำฮัจย์เรียบร้อยแล้วจึงทำอุมเราะฮฺต่อ ในเดือนทำฮัจย์

แบบที่ 2 ตะมัตตุอ์*

จากอิบนิอับบาส ร.ฏ. มีผู้ถามเขาถึงเรื่องฮัจย์ตะมัตตุ เขาก็ตอบว่า.. บรรดาชาวมุฮาญิรีนและชาวอันซอร์ และบรรดาภริยาของท่านนบี ซ.ล. ได้กล่าวตัลบียะฮฺในฮัจย์วาดาอ์ และพวกเราก็ทำการกล่าวตัลบียะฮฺด้วย ครั้นเมื่อเรามาถึงมักกะฮฺ ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. จึงกล่าวว่า .. พวกท่านจงเปลี่ยนตัลบียะฮฺฮัจย์ของพวกท่านเป็นอุมเราะฮฺ ยกเว้นผู้ที่สนสะพายอูฐกุรบานแล้ว จากนั้นพวกเราก็ทำการตอวาฟบัยติลลาฮฺ และซะแอระหว่างซอฟากับมัรวะฮฺ และเราได้เข้าหาภริยา และสวมเสื้อผ้าปกติ.. และท่านนบีกล่าวว่า.. ใครก็ตามที่สนสะพายอูฐกุรบานไว้แล้ว ก็จะไม่ฮาลาลสำหรับเขา จนกว่าอูฐกุรบานนั้นจะถึงที่เชือดของมัน.. หลังจากนั้นท่านได้ออกคำสั่งให้เราในตอนค่ำของวันตัรวิยะฮฺ (วันที่ 8 ซิลฮิจยะฮฺ) ให้พวกเราทำการกล่าวตัลบียะฮฺฮัจยี ครั้นเมื่อพวกเราได้เสร็จสิ้นจากศาสนกิจฮัจย์แล้ว เราก็มาทำการตอวาฟที่บัยติลลาฮฺ และที่ซอฟากับมัรวะฮฺ ก็เป็นอันสมบูรณ์ฮัจย์ของเรา และเรามีหน้าที่ต้องทำกุรบาน.. อัลเลาะฮฺโองการว่า.. ดังนั้นผู้ใดทำอุมเราะฮฺให้ล้ำเข้าสู่ฮัจย์(ตะมัตตุอ์) ก็ให้เขาทำกุรบานเท่าที่เขาจะสะดวก แต่ถ้าใครไม่มีจะทำก็ให้ถือศีลอดสามวันในฮัจย์ และอีกเจ็ดวันเมื่อท่านทั้งหลายกลับเมืองของพวกท่าน เพียงแพะหนึ่งตัวก็เป็นการเพียงพอ (โดยเชือดหลังจากอิหรอมทำฮัจย์ในมักกะฮฺ หรือเชือดในวันนะฮัรหลังจากขว้างยุมเราะฮฺอากอบะฮฺ) แล้วพวกนั้นก็รวมทั้งสองศาสนพิธีในปีเดียวระหว่างฮัจย์และอุมเราะฮฺ แท้จริงอัลเลาะฮฺได้ทรงประทานเรื่องนั้นลงในคำภีร์ของพระองค์ และนบีของพระองค์ได้วางแบบฉบับเอาไว้และได้อนุมัติให้ทำเช่นนั้นได้สำหรับผู้มิใช่ชาวมักกะฮฺด้วย.. อัลเลาะฮฺทรงโองการว่า.. นั้นเป็นการอนุมัติสำหรับผู้ที่มิได้อยู่บริเวณมณฑลแห่งมัสยิดฮารอม (คือชาวมักกะฮฺ) *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 3*

จากอะบียัมเราะฮฺอัคคุบะอี ร.ฏ.กล่าวว่า... ข้าพเจ้าทำฮัจย์ตะมัตตุอ์ แต่มีผู้คนได้ห้ามข้าพเจ้ามิให้ทำเช่นนั้น ข้าพเจ้าจึงถามอิบนิอับบาส เขาก็ใช้ให้ข้าพเจ้าทำ หลังจากนั้นข้าพเจ้าได้ออกมายังบัยติลลาฮฺ แล้วข้าพเจ้าก็นอนหลับ ข้าพเจ้าฝันว่ามีคนมาหาข้าพเจ้าแล้วสั่งว่า.. เป็นอุมเราะฮฺที่ถูกตอบรับ และเป็นฮัจย์ที่บริสุทธิ์ผุดผ่อง.. เขาเล่าต่อไปว่า..จากนั้นข้าพเจ้าก็เข้าหาอิบนิอับบาสแล้วบอกให้เขาทราบในสิ่งที่ข้าพเจ้าฝันเห็น เขาจึงกล่าวว่า.. อัลลอฮุอักบัร ! อัลลอฮุ อักบัร ! นั้นเป็นแบบฉบับแห่งท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. *รายงานโดย มุสลิม บุคอรี*

บุคอรีได้เพิ่มเติมว่า.. แล้วอิบนิอับบาสก็กล่าวกับข้าพเจ้าว่า.. ท่านจงอยู่กับฉันเถิด ฉันจะจัดทรัพย์สินบางส่วนของฉันให้แก่ท่าน.. ข้าพเจ้าถามว่า.. เพราะอะไร ?.. เขาตอบว่า เพราะความฝันที่ท่านได้ฝันเห็นนั่นแหละ !..

ตะมัตตุอ์* คือ ทำอุมเราะฮฺ ก่อนฮัจย์ ในเดือนทำฮัจย์

จากอิมรอน บิน หุซอยน์ ร.ฎ. กล่าวว่า.. อายะฮฺเกี่ยวกับเรื่องพิธีฮัจย์ตะมัตอะฮฺ ถูกประทานในคัมภีร์แห่งอัลเลาะฮฺ แล้วพวกเราก็ปฏิบัติพิธีนั้นร่วมกับท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. และกุรอานก็มิได้ออกกฎห้ามไว้ และท่านนบีก็มิได้ห้าม จนกระทั่งท่านสิ้นชีวิต *รายงานโดย บุคอรี มุสลิม*

แบบที่ 3 อัลกิรอน*

จากอะนัส ร.ฎ. กล่าวว่า.. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ได้ทำละหมาดซุฮุรสี่รอกะอัตที่มาดีนะฮฺ และละหมาดอะซัรสองรอกะอัตที่ซิลฮุลัยฟะฮฺ หลังจากนั้นท่านก็ค้างคืนที่นั่นจนกระทั่งถึงเช้า จากนั้นท่านก็ขึ้นขี่พาหนะ(ออกเดินทาง) จนกระทั่งอูฐของท่านได้นำท่านมาถึงอัลบัยดาอ์ ท่านจึงทำการสรรเสริญอัลเลาะฮฺ, ท่านกล่าวตัสบีฮฺ และท่านกล่าวตักบีร, หลังจากนั้นท่านก็เปล่งเสียงตัลบียะฮฺฮัจย์และอุมเราะฮฺโดยประชาชนก็ร่วมเปล่งเสียงตัลบียะฮฺฮัจย์และอุมเราะฮฺด้วย... ครั้นเมื่อเราถึง(มักกะฮฺ) ท่านรอซูลก็ใช้ให้ประชาชนทำการตะฮัลลุล(ละจากพิธี) จนกระทั่งถึงวันตัรวิยะฮฺ พวกเขาก็ทำการเปล่งเสียงตัลบียะฮฺฮัจย์.. ผู้รายงานเล่าว่า.. และท่านนบี ซ.ล. ได้ทำการเชือดอูฐกุรบานด้วยมือของท่านเองหลายตัว โดยพลางยืน และท่านเชือดแกะสองตัวที่มาดีนะฮฺ (หลังจากท่านกลับจากมักกะฮฺ เป็นการฉลองต้อนรับการมาถึง) *รายงานโดย บุคอรี อะบูดาวุด อะหมัด*

จากอะนัส ร.ฎ. กล่าวว่า.. ฉันได้ยินท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ทำการกล่าวตัลบียะฮฺฮัจย์และอุมเราะฮฺรวมกัน โดยท่านกล่าวว่า.. ข้าพเจ้าขอสนองตอบคำบัญชาของพระองค์ ทั้งอุมเราะฮฺและฮัจย์ *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 4*

จากอุมัร ร.ฎ. กล่าวว่า.. ฉันได้ยินท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. กล่าวขณะที่ท่านอยู่ที่วาดิลอะกีกว่า.. เมื่อคืนนี้มีทูตจากพระเจ้าของฉันได้มาหาฉัน แล้วเขาได้บอกแก่ฉันว่า.. ท่านจงทำละหมาดที่หุบเขานี้ และจงกล่าว(ตัลบียะฮฺ)อุมเราะฮฺในฮัจย์ *รายงานโดย บุคอรี อะบูดาวุด อะหมัด*

จากอาอิซะฮฺ ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. ผู้ใดมีสัตว์กุรบาน เขาก็จงกล่าวตัลบียะฮฺฮัจย์และอุมเราะฮฺ หลังจากนั้นเขาไม่ต้องตะฮัลลุล จนกว่าจะตะฮัลลุลออกจากทั้งสองนั้นพร้อมกัน *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 3*

จากมุตอรริฟ ร.ฎ. กล่าวว่า.. อิมรอน บิน หุซอยน์ ได้กล่าวว่า.. ฉันจะบอกท่านสักเรื่องหนึ่งหวังว่าอัลเลาะฮฺคงจะประทานคุณอนันต์แก่ท่านจากเรื่องนั้น นั่นคือ.. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. รวมฮัจย์กับอุมเราะฮฺเข้าด้วยกัน หลังจากนั้นท่านก็มิได้ห้ามการกระทำเช่นนั้นตราบถึงท่านเสียชีวิต และไม่มีกุรอ่านโองการใดลงมาห้ามเลย.. และฉันเองเคยได้รับการประสาทพร (จากมลาอิกะฮฺ ขณะที่ฉันกำลังป่วยเป็นริดสีดวง) จนกระทั่งฉันได้ใช้เหล็กไฟนาบรักษาให้หาย ฉันก็ถูกทอดทิ้ง หลังจากนั้นฉันเว้นการนาบเหล็กไฟ เขาก็กลับมาหาอีก

อัลกิรอน* คือ อิชรวมทำฮัจย์และอุมเราะฮฺพร้อมกัน ในเดือนทำฮัจย์

จากยาบิร ร.ฏ. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ได้ทำฮัจย์พร้อมกับอุมเราะฮฺ โดยท่านทำตอวาฟเดียว เพื่อทั้งสองพิธีนี้(พร้อมกัน) *รายงานโดย ติรมิซี*

การนำพิธีฮัจย์เข้าสู่พิธีอุมเราะฮฺ

จากอาอิชะฮฺ ร.ฏ. กล่าวว่า.. พวกเราได้ออกเดินทางร่วมกับท่านนบี ซ.ล. ในฮัจย์วะดาอ์ (ฮัจย์อำลา เป็นฮัจย์ครั้งสุดท้ายก่อนท่านเสียชีวิต) ท่านได้กล่าวว่า.. ผู้ใดปรารถนาจะเริ่มทำฮัจย์กับอุมเราะฮฺควบกัน เขาก็จงทำเถิด.. และผู้ใดปรารถนาจะเริ่มทำฮัจย์อย่างเดียว เขาก็จงเริ่มทำเถิด.. และผู้ใดปรารถนาจะเริ่มทำอุมเราะฮฺอย่างเดียว เขาก็จงเริ่มทำเถิด...และท่านรอซูลุเลาะฮฺ ซ.ล.ได้เริ่มทำฮัจย์ และประชาชนก็เริ่มทำร่วมกับท่านด้วย และประชาชนบางส่วนทำพิธีทั้งสองพร้อมกันและประชาชนบางส่วนก็ทำอุมเราะฮฺอย่างเดียว และฉันเองเป็นหนึ่งในจำนวนที่เปล่งเสียงตัลบียะฮฺทำอุมเราะฮฺอย่างเดียว หลังจากนั้น (เมื่อเข้าสู่มักกะฮฺ) ท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. ผู้ใดมีสัตว์กุรบาน เขาก็จงเริ่มกล่าวตัลบียะฮฺพิธีฮัจย์พร้อมกับอุมเราะฮฺหลังจากนั้นเขาจะไม่ตะฮัลลุล จนกว่าเขาจะตะฮัลลุลออกจากทั้งสองนั้นพร้อมกัน.. ต่อมาฉันได้มาถึงมักกะฮฺ โดยฉันบังเอิญมีประจำเดือนพอดี ฉันจึงไม่ทำตอวาฟบัยติลลาฮฺและไม่สะแอระหว่างซอฟากับมัรวะฮฺ จากนั้นฉันได้ร้องเรียนให้ท่านนบี ซ.ล. ทราบเกี่ยวกับเรื่องนั้น ท่านจึงกล่าวว่า.. เธอจงแก้ (ผมบน) ศีรษะของเธอ เธอจงหวีผม และจงเริ่มอิหรอมฮัจย์ โดยทิ้งอุมเราะฮฺเสีย.. แล้วฉันก็กระทำตามคำสั่งนั้น ครั้นเมื่อพวกเราเสร็จพิธีฮัจย์แล้ว ท่านนบี ซ.ล.ก็ส่งตัวฉันพร้อมกับอับดุรเราะหมานบินอะบีบากัร ไปยังตำบลตะอีม แล้วฉันก็ (ครองอิหรอม) ทำอุมเราะฮฺ จากนั้นท่านนบีกล่าวว่า.. นี่แหละ สถานที่เริ่มทำอุมเราะฮฺของเธอ *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5 ยกเว้นติรมิซี*

การค้างแรมที่ ซีฏุวา และเข้ามักกะฮฺตอนกลางวัน

จากนาฟีอ์ ร.ฏ. เล่าว่า.. อิบนิอุมัรจะไม่เข้าสู่มักกะฮฺ นอกจากเขาค้างแรมที่ซีฏุวาจนกระทั่งถึงเวลาเช้า และเขาอาบน้ำ หลังจากนั้นจึงจะเข้ามักกะฮฺในเวลากลางวัน

และในกระแสรายงานหนึ่งระบุว่า.. และเมื่อเขาออกจากมักกะฮฺ เขาจะผ่านที่ซีฏุวาและค้างคืนที่นั่นจนกระทั่งถึงเช้า และเขาระบุว่า ท่านนบี ซ.ล. ได้กระทำเช่นนั้น

มีเพิ่มเติมในกระแสรายงานหนึ่งว่า.. และสถานที่ทำละหมาดของท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. คือ บนเนินดินใหญ่ ซึ่งอยู่ต่ำกว่ามัสยิดที่ถูกสร้าง ณ ที่นั้น *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5 ยกเว้นติรมิซี*

จากอิบนิอุมัร ร.ฏ. เล่าว่า.. ท่านนบี ซ.ล. ได้เข้า(มักกะฮฺ)จากท่านด้านกะดาอ์จากทางด้านกะดาอ์ จากช่องทางสูง ซึ่งอยู่ที่บัตหาอ์ และท่านจะออก(จากมักกะฮฺ) จากช่องทางต่ำ *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

การตอวาฟบัยติลลาฮฺ

อัลเลาะฮฺโองการว่า.. และเราได้สัญญา(บัญชา) แก่อิบรอฮีม และอิสมาอีล ให้คนทั้งสองจงทำความสะอาดบ้านของเรา เพื่อบรรดาผู้มาตอวาฟ และบรรดาผู้อยู่อาศัย และบรรดาผู้ทำรุกุอฺทำสุยูด

จากอาอิซะฮฺ ร.ฎ. เล่าว่า.. สิ่งแรกที่ท่านนบี ซ.ล. กระทำเมื่อมาถึงมักกะฮฺ คือ การอาบน้ำละหมาด หลังจากนั้นท่านก็ทำการตอวาฟบัยติลลาฮฺ *รายงานโดย อัลบุคอรี*

จากอิบนิอุมัร ร.ฎ. กล่าวว่า.. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. เมื่อทำการตอวาฟในพิธีฮัจย์และอุมเราะฮฺ เป็นกิจวัตรแรกที่ท่านเดินทางมาถึงมักกะฮฺ ท่านจะทำการตอวาฟบัยติลลาฮฺแบบวิ่งเหยาะสามรอบหลังจากนั้น ท่านจะเดินตอวาฟธรรมดาสี่รอบ เสร็จแล้วท่านจึงจะละหมาดสองรอกะอะฮฺ หลังจากนั้นท่านเดินวนระหว่างซอฟากับมัรวะฮฺ *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

และติรมิซีระบุว่า.. เมื่อท่านนบี ซ.ล. เดินทางมาถึงมักกะฮฺ ท่านก็เข้าไปในมัสยิด แล้วทำการทาบฝ่ามือทั้งสองไว้ที่หินดำ(อิสติลาม) หลังจากนั้นท่านจะเดินตอวาฟต่อไปจากด้านขวาของท่าน (บัยตุลเลาะฮฺ อยู่ด้านซ้ายของท่าน) โดยท่านวิ่งเหยาะสามรอบและเดินธรรมดาสี่รอบ เสร็จแล้วท่านก็มาหยุดที่มะกอมอิบรอฮีม แล้วท่านก็กล่าวว่า.. และท่านทั้งหลายจงยึดจากมะกอมอิบรอฮีมเป็นที่ละหมาดเถิด.. แล้วท่านก็ทำละหมาดสองรอกะอัต โดยมะกอมนั้นอยู่ระหว่างท่านกับบัยติลลาฮฺ หลังจากนั้นท่านก็มาที่หินดำ แล้วท่านก็อิสติลาม หลังจากนั้นท่านจึงออกไปที่ซอฟา ฉันเข้าใจเอาว่า ท่านได้พูด (ถึงอัลกุรอานโองการที่ว่า..) แท้จริงซอฟาและมัรวะฮฺ เป็นส่วนหนึ่งจากเอกลัษณ์แห่งอัลเลาะฮฺ

และในกระแสรายงานหนึ่งระบุว่า.. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. เมื่อทำการตอวาฟแรกมาถึง ท่านจะวิ่งเหยาะสามรอบและเดินธรรมดาสี่รอบ

จากอิบนิอับบาส ร.ฎ. เล่าว่า.. ท่านนบี ซ.ล. และสหายของท่านได้มาถึงมักกะฮฺ พวกมุสริกีนก็พูดกันว่า.. เวลานี้มีคนกลุ่มหนึ่งเดินทางมาถึงพวกท่าน เพราะความป่วยไข้ของเมืองยัธริฟได้ทำความบอบช้ำแก่พวกเขา ดังนั้นท่านนบี ซ.ล. จึงใช้ให้พวกซอฮาบะฮฺวิ่งเหยาะสามรอบ และให้เดินธรรมดาในช่วงระหว่างรูก่นทั้งสอง(ของบัยติลลาฮฺ) และมิได้ห้ามท่านไว้ต่อการที่ท่านจะใช้ให้พวกเขาวิ่งเหยาะในทุก ๆ รอบ (เพราะเหตุอื่นใดเลย) นอกจากเพราะความสงสารพวกเขา

และมีเพิ่มเติมในกระแสรายงานหนึ่ง.. แล้วพวกมุสริกีนก็กล่าวว่า.. นี่แหละคือพวกที่ท่านทั้งหลายคิดว่าอาการไข้ได้ทำความบอบช้ำแก่พวกเขา ความจริงพวกเขาแข็งแรงยิ่งเสียกว่าใคร ๆ เสียอีก *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

จากอุมมิสะละมะฮฺ ร.ฏ.เล่าว่า.. ฉันได้ร้องทุกข์ต่อท่านนบี ซ.ล. ว่า ฉันกำลังป่วย.. ท่านจึงกล่าวว่า เธอจงทำการตอวาฟโดยอยู่ข้างหลังผู้คนอื่น ๆ และให้เธอขี่พาหนะ.. ดังนั้นฉันจึงทำการตอวาฟ(ตามวิธีดังกล่าว) โดยมีท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ทำละหมาด ณ จุดใกล้ชิดกับบัยติลลาฮฺ และ ท่านอ่าน วัตตูริ วะกิตาบินมัสตูรฺ

การอิสติลามหินดำและรูก่นทั้งสองและมุลตะซัม

จากอิบนิอับบาส ร.ฏ. จากท่านนบี ซ.ล.กล่าวว่า.. หินดำได้ลงมาจากสวรรค์ โดยที่มันเป็นสีขาวจัดยิ่งกว่าน้ำนม แต่ต่อมาความผิดของมนุษย์ก็ได้ทำให้มันดำ

จากอิบนิอับบาส.. จากท่านนบี ซ.ล. ท่านได้พูดไว้เกี่ยวกับเรื่องหินดำว่า.. ข้าแต่อัลเลาะฮฺ! อัลเลาะฮฺจะทรงให้มันเกิดขึ้นมาอีกในโลกหน้า โดยให้มันมีดวงตาสองข้างที่มันใช้สมอง และมีลิ้นที่มันใช้พูดมันจะเป็นสักขีพยานให้แก่ผู้ที่เข้ามา**อิสติลาม**กับมันตามความเป็นจริง *รายงานโดย ติรมิซี*

จากอุมัร[1] ร.ฏ. เขาได้มาที่หินดำ แล้วท่านก็จูบมัน พร้อมกับพูดว่า.. ข้ารู้ดีว่า เจ้าเป็นเพียงหินที่ไม่ให้โทษและไม่ให้คุณ และมาดแม้นข้าไม่เห็นท่านนบี ซ.ล. จูบเจ้าแล้ว ข้าก็จะไม่จูบเจ้าอย่างเด็ดขาด *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

และอิบนิอุมัรกล่าวว่า.. ฉันไม่เคยเห็นท่านนบี ซ.ล. ทำการอิสติลามกับส่วนใด ๆ จากบัยติลลาฮฺเลย นอกจากกับรูก่นทั้งสองที่อยู่ด้านยะมัน (คือมุมที่มีหินดำและมุมก่อนหน้านั้นเพราะทั้งสองมุมอยู่ตรงกับทิศไปเมืองยะมัน จึงเรียกว่า รูก่นยะมะนี)

ในกระแสรายงานหนึ่งระบุว่า.. ท่านนบี ซ.ล. ทำการตอวาฟในช่วงทำฮัจย์อำลาบนอูฐ ท่านทำการอิสติลามรูก่น ด้วยกับไม้เท้าหัวงอ *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

และในกระแสรายงานหนึ่งระบุว่า... ทุกครั้งที่ท่านนบีได้มาสู่รูก่น(หินดำ) ท่านจะใช้สิ่งที่มีอยู่ในมือของท่านชี้ไปทางนั้น และกล่าวตักบิร

จากอัมริบนิ ซุอัยบ์ ร.ฏ. จากบิดาของเขากล่าวว่า.. ฉันทำการตอวาฟพร้อมกับอับดุลเลาะฮฺ เขาได้ทำเรื่อยไป จนกระทั่งทำการอิสติลามหินดำ และเขาหยุดยืนอยู่ระหว่างรู่ก่นกับประตู โดยแนบอก ใบหน้าแขน และฝ่ามือ ทั้งสองข้างไว้แบบนี้ และเขาได้กางมันทั้งสองออกเต็มที่ แล้วเขากล่าวว่า.. ฉันเห็นท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. กระทำเช่นนี้แหละ *รายงานโดย อะบูดาวุด อิบนิมายะฮฺ*

---

1. การที่อุมัรพูดว่า ถ้าไม่เห็นนบีทำ ก็จะไม่ทำ แสดงว่าการกระทำนี้เป็นการกระทำเพื่อตามท่านนบี มิใช่เป็นการสักการะ ต่อหินดำ เพราะหินดำก็คือหินที่ไม่ให้คุณและโทษแต่ประการใด แต่เป็นหินที่บันทึกประวัติศาสตร์แห่งมนุษยชาติส่วนหนึ่งไว้ด้วยกิจกรรมเดียวกันที่กระทำติดต่อกันมานับพันปี จึงทำให้วิญญาณของมนุษยชาติได้รวมเป็นอันหนึ่งเดียวกันโดยแท้จริง

จากอับดิรเราะหมาน บิน ซอฟวาน ร.ฏ. กล่าวว่า.. เมื่อคราวยึดมักกะฮฺได้นั้น ฉันได้พูดว่า.. ขอสาบาน ข้าพเจ้าจะสวมใส่เสื้อผ้าของฉัน แล้วข้าพเจ้าจะคอยสังเกตว่า ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ทำอย่างไรบ้าง ?.. จากนั้นฉันก็ไป จึงได้เห็นว่าท่านออกไปจากกะอ์บะฮฺแล้วพร้อมกับบรรดาสหายของท่านและพวกเหล่านั้นได้ทำการอิสติลามบัยติลลาฮฺ จากด้านประตูจนถึงมุมหินดำ และพวกเขาได้แนบแก้มไว้บนบัยติลลาฮฺ โดยที่ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. อยู่ท่ามกลางพวกเขา *รายงานโดย อะบูดาวุด*

จากยาบิร ร.ฏ. กล่าวว่า.. ท่านนบี ซ.ล. ได้อ่านในละหมาดตอวาฟสองรอกะอัต ด้วยรอซูเราะฮฺอิคลาส และกุลยาอัยยุฮัลกาฟิรูน และกุลฮุวัลลอฮุอะหัด *รายงานโดย ติรมิซี อะหมัด มุสลิม*

เงื่อนไขในการตอวาฟ

จากอาอิซะฮ์ ร.ฏ. กล่าวว่า.. ฉันมาถึงมักกะฮฺ ขณะที่ฉันกำลังมีระดูประจำเดือนและฉันไม่ได้ตอวาฟที่บัยติลลาฮฺ และไม่ได้สะแอระหว่างซอฟากับมัรวะฮฺ ฉันจึงเรียนให้ท่านนบี ซ.ล. ทราบถึงเรื่องนั้น ท่านจึงกล่าวว่า.. เธอจงกระทำทุกอย่างเหมือนที่ผู้ประกอบพิธีฮัจย์กระทำนั่นแหละ นอกจากเธออย่าทำการตอวาฟบัยติลลาฮฺ จนกว่าเธอจะมีความสะอาด *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ 4*

จากอะบีฮุรอยเราะฮฺ ร.ฏ. กล่าวว่า.. อะบูบะกัรได้แต่งตั้งฉันในการประกอบพิธีฮัจย์ซึ่งท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ได้มอบให้เขามีอำนาจเต็ม(ในการนำขบวนฮุจยาจ) ก่อนถึงปีฮัจย์อำลาในวันเชือดกุรบานในคนกลุ่มหนึ่ง เขาประกาศให้ประชาชนทราบว่า หลังจากปีนี้ไปแล้วผู้ตั้งภาคีกับอัลเลาะฮฺจะไม่ได้มาทำฮัจย์ และผู้เปลือยกาย จะไม่ได้มาตอวาฟที่บัยติลลาฮฺ *รายงานโดย บุคอรี มุสลิม ติรมิซี*

อิบนิอับบาส ร.ฏ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. การตอวาฟให้ทำรอบบัยติลลาฮฺ(มีเงื่อนไข) เหมือนการละหมาด ยกเว้นเพียงท่านทั้งหลายสามารถคุยกันได้ขณะทำพิธีนั้น ดังนั้นผู้ใดปรารถนาจะคุย เขาก็อย่าคุยในเรื่องอื่นใด นอกจากเป็นเรื่องดีเท่านั้น *รายงานโดย ติรมีซี ฮากิม*

การสะแอระหว่างซอฟากับมัรวะฮฺ

จากอาซิม ร.ฏ. กล่าวว่า.. ฉันถามอะนัสว่า ท่านทั้งหลายชิงชังการสะแอระหว่างซอฟากับมัรวะฮฺหรือ ?.. เขาตอบว่า ถูกแล้ว.! เพราะมันเป็นกิจกรรมอันเป็นเอกลักษณ์หนึ่งของพวกยาฮิลียะฮฺ.. จนกระทั่งอัลเลาะฮฺได้ประทานโองการกุรอานลงมา ความว่า.. แท้จริงซอฟาและมัรวะฮฺเป็นหนึ่งจากเอกลักษณ์แห่งอัลเลาะฮฺ ดังนั้นผู้ใดทำฮัจย์ที่บัยตุลเลาะฮฺ หรือทำอุมเราะฮฺก็ตาม เขาย่อมไม่รับโทษ ในการที่เขาจะเดินวนกับมันทั้งสอง *รายงานโดย บุคอรี มุสลิม*

อุรวะฮฺ ร.ฎ. เล่าว่า ฉันพูดกับอาอิซะฮฺว่า.. ตัวฉันเองคิดว่า ชายคนหนึ่งหากเขาไม่ได้ทำการเดินจนรอบระหว่างซอฟาและมัรวะฮฺ ก็คงจะไม่เป็นโทษแก่เขา.. นางจึงถามว่า.. เพราะอะไรเล่า ?.. ฉันตอบว่า.. เพราะอัลเลาะฮฺทรงโองการไว้ว่า.. แท้จริงซอฟาและมัรวะฮฺเป็นหนึ่งจากบรรดาเอกลักษณ์แห่งอัลเลาะห์ ดังนั้นผู้ใดประกอบพิธีฮัจย์หรืออุมเราะฮฺ ก็ไม่เป็นโทษแก่เขาที่เขาจะทำการเดินวนระหว่างสถานที่ทั้งสอง.. อาอิซะฮฺกล่าวต่อไปว่า.. อัลเลาะฮฺไม่ให้ฮัจย์และอุมเราะฮฺของบุคคลหนึ่ง ที่ไม่เดินวนระหว่างซอฟากับมัรวะฮฺสมบูรณ์ได้ และหากเป็นเช่นที่ท่านพูด แน่นอนก็ไม่เป็นโทษแก่ชายผู้นั้น ที่เขาจะไม่ทำการเดินวนกับสถานที่ทั้งสอง และท่านทราบบ้างไหมในสาเหตุที่เป็นเช่นนั้น ?.. ทั้งนี้เพราะชาวอันซอรฺในยุคยาฮิลียะฮฺนั้นจะเริ่มพิธีฮัจย์ด้วยการเปล่งเสียงถึงเทวรูปสองเทวรูปที่อยู่บนหาดชายทะเล ซึ่งเรียกเทวรูปทั้งสองว่าอิซาฟและนาอิละฮฺ หลังจากนั้นพวกเขาจะออกมาจากเทวรูปทั้งสอง แล้วทำการเดิน (สะแอ) วนรอบระหว่างซอฟาและมัรวะฮฺ หลังจากนั้นพวกเขาก็โกนศีรษะ.. ครั้นต่อมาเมื่ออิสลามมาสู่พวกเขา พวกเขาจึงรังเกียจการเดินวนระหว่างสถานที่ทั้งสอง ดั่งที่พวกเขาเคยประพฤติในสมัยยาฮิลียะฮฺ.. ต่อมาอัลเลาะฮฺจึงลงโองการมาว่า.. แท้จริงซอฟาและมัรวะฮฺ เป็นหนึ่งจากเอกลักษณ์แห่งอัลเลาะฮฺ จนจบอายะฮฺ.. ดังนั้น พวกเขาจึงหวนกลับไปเดินวนอีก

และในกระแสรายงานหนึ่งระบุว่า.. อาอิซะฮฺได้กล่าวกับเขา (อุรวะฮฺ) ว่า.. ที่ท่านพูดนั้นช่างเลวร้ายนัก โอบุตรแห่งพี่น้องของฉัน เพราะท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. เองทำการเดินวนระหว่างซอฟามัรวะฮฺและบรรดามุสลิมีนทั้งหลายก็เดินวนเช่นเดียวกัน ฉะนั้นมันจึงเป็นซุนนะฮฺ (แบบฉบับ) *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

และคำรายงานของบุคอรีระบุว่า.. ที่จริง (อัลกุรอานโองการเรื่องซอฟามัรวะฮฺดังกล่าวนั้น) ได้ถูกประทานมาให้ในพวกอันซอร์ ซึ่งพวกเขาในยุคก่อนอิสลามนั้น จะเริ่มพิธีฮัจย์ด้วยการเปล่งเสียงเรียกเทวรูปมานาฮฺอัตตอฆียะฮฺ ซึ่งพวกเขาเคยทำการกราบไหว้กันที่มุชัลลัล ผู้ใดทำการเริ่มพิธีด้วยการเปล่งเสียงเรียกเทวรูปนั้น เขาก็กลัวจะเกิดโทษในการเดินวนซอฟากับมัรวะฮฺ ...ครั้นเมื่อพวกเขาเป็นมุสลิม พวกเขาก็ซักถามท่านนบี ซ.ล. ถึงกรณีเช่นนั้น อายะฮฺดังกล่าวจึงถูกประทานลงมา

อะบูบะกัรกล่าวว่า.. ฉันได้ยินโองการนี้ลงมาในคนสองกลุ่ม ซึ่งทั้งสองกลุ่มนั้นอยู่ในพวกยาฮิลียะฮฺ พวกเขารู้สึกเป็นโทษในการเดินวนที่ซอฟากับมัรวะฮฺ และอีกกลุ่มหนึ่งได้แก่พวกที่เคยเดินวนรอบกับสถานที่ทั้งสองนั้นในสมัยยาฮิลียะฮฺ แล้วต่อมาพวกเขาก็รู้สึกเป็นโทษในการกระทำเช่นนั้นในยุคอิสลาม

จากอิบนิอุมัร ร.ฎ. กล่าวว่า.. ท่านนบี ซ.ล. ได้มาถึง (มักกะฮฺ) แล้วท่านก็ทำการต่อวาฟบัยตุลเลาะฮฺเจ็ดรอบ และท่านฟละหมาดเบื้องหลังของมะกอมอิบรอฮีมสองรอกะอัต และได้ทำการตอวาฟที่ซอฟา และมัรวะฮฺเจ็ดรอบ.. และโดยแท้จริงในศาสนทูตแห่งอัลเลาะฮฺ ย่อมมีแบบฉบับอันงดงามยิ่ง

ในกระแสรายงานหนึ่งระบุว่า.. และท่านนบีได้ทำการสะแอที่บัตนิลซีล (สถานที่น้ำไหลมารวมกัน ซึ่งอยู่ติดกับมัสยิดฮะรอม) เมื่อท่านทำการตอวาฟที่ซอฟาและมัรวะฮฺ *รายงานโดยผู้รายงานทั้ง 5 ยกเว้นอะบูดาวุด*

และยาบิร ร.ฏ. กล่าวว่า.. ท่านนบี ซ.ล. ได้มาถึงมักกะฮฺ แล้วท่านก็ทำการตอวาฟบัยตุลเลาะฮฺเจ็ดรอบ และท่านกล่าวว่า.. และพวกท่านทั้งหลายจงยึดเอามะกอมอิบรอฮีมเป็นที่ละหมาดเถิด.. แล้วท่านก็ทำการละหมาด ณ เบื้องหลังของมะกอมอิบรอฮีม หลังจากนั้นท่านก็มาที่หินดำ แล้วอิสติลาม แล้วท่านกล่าวอีกว่า.. เราเริ่มกับสิ่งที่อัลเลาะฮฺทรงเริ่ม.. จากนั้นท่านก็เริ่มการสะแอที่ซอฟา และท่านอ่านกุรอานว่า แท้จริงซอฟาและมัรวะฮฺ เป็นหนึ่งจากบรรดาสัญลักษณ์แห่งอัลเลาะฮฺ *รายงานโดย อันนะซาอี ติรมีซี*

บทรำลึกและขอพรในการตอวาฟและสะแอ

จากอาอิซะฮฺ ร.ฏ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. แท้จริงการตอวาฟได้ถูกบัญญัติให้กระทำที่บัยตุลเลาะฮฺ และระหว่างซอฟาและมัรวะฮฺ และการขว้างเสาหิน เพื่อการกล่าวรำลึกถึงอัลเลาะฮฺให้มากมาย *รายงานโดย อะบูดาวุด อะหมัด ติรมีซี*

จากอับอุลเลาะฮฺ บินซาอิบ ร.ฏ. กล่าวว่า.. ฉันได้ยินท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. กล่าวว่าระหว่างรุก่นยะมานี และหินดำความว่า..โอ้องค์อภิบาลของเราโปรดประทานความดีงามแก่เราทั้งในโลกนี้และโลกหน้าด้วยเถิด *รายงานโดย อะหมัด อะบูดาวุด ฮากิม*

และรายงานของซาฟีอีระบุว่า.. มีผู้ถามว่า โอ้รอซูลุลเลาะฮฺ ! เราจะกล่าวอย่างไร เมื่อเราอิสติลามบัยตุลเลาะฮฺ ?.. ท่านตอบว่า.. ท่านทั้งหลายจงกล่าวความว่า.. ด้วยพระนามแห่งอัลเลาะฮฺ และอัลเลาะฮฺผู้ทรงยิ่งใหญ่ โดยศรัทธาต่ออัลเลาะฮฺและเลื่อมใส แท้จริง ต่อสิ่งที่มุฮัมมัดนำมาประกาศ

และรายงานของมัซซาร ระบุว่า.. ท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. โอ้อัลเลาะฮฺ ! ข้าพเจ้าขอคุ้มครองต่อพระองค์ให้พ้นจากความสงสัย การตั้งภาคี การสับปลับ การแตกแยก และมารยาทอันเลวร้าย

และรายงานของอิบนิมายะฮฺ จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. ที่รุก่นยะมานี มีมลาอิกัตจำนวนเจ็ดสิบ ถูกมอบหมายให้รักษา ผู้ใดกล่าวความว่า.. โอ้อัลเลาะฮฺ ข้าพเจ้าขอต่อพระองค์ให้อภัย และให้มีความปลอดภัยทั้งในโลกนี้และโลกหน้า โอ้องค์อภิบาลของเรา โปรดประทานความดีงามแก่เรา ทั้งในโลกนี้และโลกหน้า และโปรดปกป้องข้าพเจ้าให้พ้นจากไฟนรกด้วยเถิด.. พวกมลาอิกะฮฺเหล่านั้นจะตอบว่า.. อามีน (โปรดสนองตอบเถิด)

และกระแสรายงานของอิบนิมายะฮฺเช่นกันระบุว่า.. ผู้ใดทำการตอวาฟบัยตุลเลาะฮฺเจ็ดรอบ โดยเขาไม่พูดว่าอะไรเลย นอกจากกล่าวซุบฮานัลเลาะฮฺ อัลฮัมดุลิลลาฮฺ ลาลิลาฮะอิลลัลเลาะฮฺ อัลลอฮุอักบัรวะลาเฮาละวะลากูวะตะอิลลาบิลลาฮิลอะลียิลอะซีม.. แน่นอนที่สุด เขาจะได้รับการลบล้างถึงสิบความเลวร้าย และได้รับการบันทึกให้ถึงสิบความดี พร้อมทั้งเขาได้รับการยกย่องถึงสิบตำแหน่ง

ผู้ประกอบฮัจย์แบบกิรอน พอเพียงด้วยการตอวาฟเดียว และสะแอเดียว

จากอิบนิอุมัร ร.ฎ. กล่าวว่า.. ฉันปฏิบัติเหมือนที่ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ปฏิบัติ ฉันขอยืนยันกับท่านทั้งหลายว่า ฉันได้เคยตั้งปฏิธานไว้ว่าจะประกอบพิธีอุมเราะฮฺ.. หลังจากนั้น เขาก็ออกเดินทางจนกระทั่งเมื่อมาถึงบัยดาอ์ เขาก็กล่าวว่า.. ฐานะของฮัจย์และอุมเราะฮฺมิใช่แตกต่างกัน นอกจากเป็นสิ่งเดียวกัน ฉันขอยืนยันกับท่านทั้งหลายว่า ฉันได้ตั้งปฏิธานจะประกอบพิธีฮัจย์พร้อมกับอุมเราะฮฺของฉันครั้งนี้.. และเขาได้เตรียมสัตว์พลีทาน ซึ่งเขาได้ซื้อมาจากกุดัยด์ เขาไม่ได้เชือดและไม่หะลาลจากสิ่งใดที่เป็นสิ่งหะรอม (กระทำ) และเขาไม่โกนศีรษะและไม่ขลิบผม จนกระทั่งถึงวันเชือด แล้วเขาก็เชือดและโกนศีรษะ และเขามีความเห็นว่า เขาได้ปฏิบัติฮัจย์และอุมเราะฮฺสมบูรณ์แล้ว เพียงด้วยการตอวาฟครั้งแรกของเขา และเขายังกล่าวด้วยว่า.. เช่นนี้แหละ ที่รอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. กระทำ *รายงานโดย บุคอรี มุสลิม*

ยาบิร ร.ฎ. กล่าวว่า.. นบี ซ.ล. และบรรดาสหายของท่านจะไม่ทำการตอวาฟระหว่างซอฟาและมัรวะฮฺ นอกจากทำเพียงตอวาฟเดียวเท่านั้นคือ ตอวาฟครั้งแรกของท่าน *รายงานโดยผู้รายงานทั้ง 5 ยกเว้น บุคอรี*

จากอาอิซะฮฺ ร.ฎ. กล่าวว่า.. แล้วบรรดาพวกที่เคยเริ่มพิธีอุมเราะฮฺที่บัยตุลเลาะฮฺและระหว่างซอฟากับมัรวะฮฺ หลังจากนั้นก็ลาจากพิธี (ตะฮัลลุล) หลังจากนั้น พวกเขาก็ตอวาฟอีกครั้งหนึ่ง ภายหลังจากกลับจากมีนา และส่วนบรรดาพวกที่รวมฮัจย์กับอุมเราะฮฺเข้าด้วยกัน ก็ทำตอวาฟเพียงตอวาฟเดียว *รายงานโดย บุคอรี*

จากอาอิซะฮฺ ร.ฎ. ท่านนบี ซ.ล. กล่าวกับนางว่า.. การตอวาฟของเธอที่บัยตุลเลาะฮฺและระหว่างซอฟากับมัรวะฮฺ ก็ทำความพอเพียงแก่เธอสำหรับพิธีฮัจย์และอุมเราะฮฺของเธอ *รายงานโดย อะบูดาวูด มุสลิม*

หญิงมีระดูและมีเลือดหลังคลอดบุตรให้ ปฏิบัติพิธีฮัจย์ได้ทุกข้อ ยกเว้นการตอวาฟ

จากอาอิซะฮฺ ร.ฏ. กล่าวว่า.. พวกเราได้ออกไปพร้อมกับท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. พวกเราไม่นึกถึงอะไรทั้งสิ้น นอกจากการทำฮัจย์จนกระทั่งพวกเรามาถึงตำบล "สะริฟ" ฉันก็เกิดมีระดูประจำเดือนขึ้น ต่อมาท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ได้เข้ามาหาฉัน ในขณะที่ฉันกำลังร้องไห้ ท่านจึงถามว่า.. อะไรทำให้เธอร้องไห้ ?.. ฉันตอบว่า ข้าแต่อัลเลาะฮฺ ! ข้าพเจ้ารักที่จะไม่ออก (มาทำฮัจย์) ในปีนี้อยู่แล้วเชียว (เมื่อออกมาก็ต้องประสบกับเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝัน) ท่านนบีถามว่า.. เธอคงมีระดูประจำเดือนกระมัง ?.. ฉันตอบว่า.. ถูกแล้ว !.. ท่านกล่าวต่อไปว่า สิ่งนี้เป็นสิ่งที่อัลเลาะฮฺได้ทรงกำหนดไว้แล้วแก่บรรดาเพศหญิงทุกคน เธอจงทำเถิด ในสิ่งที่ผู้ประกอบฮัจย์กระทำโดยปกติ ยกเว้นเธออย่าได้ตอวาฟที่บัยติลลาฮฺ จนกว่าเธอจะสะอาด.. อาอิซะฮ์เล่าต่อไปว่า.. ครั้นเมื่อเรามาถึงมักกะฮฺ ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ก็กล่าวกับบรรดาสหายของท่านว่า.. ท่านทั้งหลายทำมันเป็นอุมเราะฮฺเสียเถิด ดังนั้นผู้คนก็พากันเลิกพิธี (ตะฮัลลุล หลังจากทำอุมเราะฮฺแล้ว) ยกเว้นผู้ที่มีสัตว์กุรบาน.. อาอิซะฮฺแจ้งว่า สัตว์กุรบานนั้นมีอยู่ที่ นบี ซ.ล. อะบีบะกัร อุมัร และบรรดาคนมีฐานะดี ๆ (เช่น ตอลฮะฮฺ บิน อุบัย ติลลาฮฺ เป็นต้น) หลังจากนั้นพวกเขาก็เริ่มต้นพิธีฮัจย์ เมื่อพวกเขาออกเดินทาง (ไปสู่อะระฟาด)..อาอิซะฮฺเล่าว่า.. ครั้นเมื่อถึงวันเชือดกุรบาน ฉันก็สะอาดหมดประจำเดือน ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. จึงใช้ให้ฉันทำการตอวาฟอิฟาเดาะฮฺ.. นางเล่าว่า.. ได้มีผู้นำเนื้อวัวมามอบให้เรา ..ฉันจึงถามว่า นี้อะไร ? พวกเขาตอบว่า.. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ได้ทำการเชือดกุรบานวัวแผ่กุศลให้แก่บรรดาภริยาของท่าน ครั้นเมื่อถึงคืนที่นอนค้างที่ฮัซบะฮฺ ฉันก็ถามว่า.. โอท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ! คนอื่น ๆ เขากลับบ้านโดยได้ทั้งฮัจย์และอุมเราะฮฺ แต่ข้าพเจ้าได้แต่ฮัจย์อย่างเดียว ?.. นางเล่าว่า.. ดังนั้นท่านนบีจึงมีคำสั่งแก่อับดุรเราะหมานบินอะบีบากัร นำฉันนั่งซ้อนท้ายบนอูฐของเขา จนมาถึงตันอีม แล้วฉันก็เริ่มพิธีอุมเราะฮฺที่นั่น เพื่อจะได้เท่าเทียมกันกับอุมเราะฮฺของคนอื่น ๆ ที่ได้ประกอบกัน (และตันอีม เป็นสถานที่หนึ่งที่ใกล้ที่สุด ซึ่งอยู่ในแผ่นดินหะลาลอันใกล้กับแผ่นดินหะรอมที่สุด)
รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5

การเดินทางสู่อะระฟะฮฺ และทุกส่วนของมันเป็นที่วุกูฟทั้งสิ้น

จากอะนัส ร.ฏ. เล่าว่า..เขาถูกถามในขณะที่เขาเดินทางจากมีนาไปยังอะระฟะฮฺว่า... พวกท่านทำอย่างไรบ้างในวันนี้พร้อมกับท่านนบี ซ.ล. ?.. เขาตอบว่า.. พวกเราบางคนกล่าวตะฮฺลีล ก็ไม่มีใครคัดค้าน และบางคนกล่าวตักบีร ก็ไม่มีใครคัดค้านเช่นเดียวกัน ***รายงานโดย*** *บุคอรี มุสลิม นะซาอี*

จากยาบิร ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. ฉันทำการเชือด ณ ที่นี้ และสถานที่มีนาทั้งหมด เป็นที่เชือด ดังนั้นท่านทั้งหลายจงเชือดกุรบานในขบวนเดินทางของพวกท่านเถิด แล้วฉันวุกุฟ ณ ที่นี้ และอะระฟะฮฺทุกส่วน เป็นที่วุกุฟทั้งหมด และฉันวุกุฟ ณ ที่นี้ และมุซตะลิฟะฮฺทั้งหมด ก็เป็นที่วุกุฟเช่นเดียวกัน *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5 ยกเว้น บุคอรี*

จากยะซีด บิน ซัยบาน ร.ฎ. กล่าวว่า. อิบนุมุรฟีอ์อันซอรี ได้มาหาเรา ในขณะนั้นเรากำลังวุกุฟที่อะระฟะฮฺ ในสถานที่ซึ่งห่างไกลจากอีหม่าม (คือท่านนบี ซ.ล. ในสมัยหลังได้แก่ผู้นำฮัจย์) แล้วเขาได้กล่าวว่า.. ฉันเป็นตัวแทนจากท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. มายังพวกท่าน ท่านได้สั่งมายังท่านทั้งหลายว่า ท่านทั้งหลายจงวุกุฟ ณ ที่อันแสดงเอกลักษณ์ดั้งเดิมของพวกท่าน เพราะพวกท่านต้องเจริญรอยตามบิดาแห่งพวกท่าน คือนบีอิบรอฮีม *รายงานโดย เจ้าของสุนันติรมิซี*

จากอาอิชะฮฺ ร.ฎ. กล่าวว่า.. ชาวกุรอยซ์และผู้ที่นับถือศาสนาของพวกเขา ต่างก็ทำการวุกุฟที่มุซตะลิฟะฮฺ และบรรดาพวกเหล่านั้นต่างได้รับการลือนามในความกล้าหาญ ส่วนอาหรับอื่น ๆ ทั้งหลายพากันวุกูฟที่มุซตะลิฟะฮฺ ครั้นเมื่ออิสลามได้มาแล้ว อัลเลาะฮฺ ซ.บ. ก็มีบัญชาแก่นบีของพระองค์ให้มาที่อะระฟาต แล้วให้วุกุฟที่นั่น ต่อจากนั้นให้ถอนตัวออกไป นั่นเป็นพระบัญญัติของอัลเลาะฮฺที่ว่า.. หลังจากนั้นท่านทั้งหลายจงถอนตัวออก (จากอะระฟะฮฺไปยังมุซตะลิฟะฮฺ, มัสอะริลฮะรอม และมีนา) ตามที่ผู้คนทั้งหลายได้ออกกันไป *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

บทขอพรในวันอะระฟะฮฺ

จากอัมริน บิน ซุอัยบ์ จากบิดาของเขา จากปู่ของเขา ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. บทขอพรที่ดีเลิศที่สุด คือบทขอพรที่อ่านในวันอะระฟะฮฺ *รายงานโดย ติรมิซี อะหมัด*

อุซามะฮฺ บิน ซัยด์ ร.ฎ. กล่าวว่า.. ฉันนั่งอยู่ข้างหลังซ้อนท้ายพาหนะท่านนบี ซ.ล. ที่อะระฟาต แล้วท่านนบีก็ยกมือทั้งสองข้างขึ้นเพื่อขอพร ฝ่ายอูฐของท่านมันได้นำท่านเอนตัวไม่ตรง จนบังเหียรของมันได้ร่วงตกลงไป ท่านจึงใช้มือข้างหนึ่งคว้ามันไว้ โดยมืออีกข้างหนึ่งท่านก็ยกมันไว้ (อย่างเดิม) *รายงานโดย นะซาอี*

ฮัจย์จะไร้ผลหากไม่วุกุฟอะระฟะฮฺ

จากอับดุรเราะมาน บิน ยะอ์มัร อัดดัยลี ร.ฎ. เล่าว่า.. ฉันได้มาหาท่านนบี ซ.ล. ในขณะที่ท่านอยู่ที่อะระฟะฮฺ ต่อมามีคนกลุ่มหนึ่งจากชาวนัจดิได้มา แล้วพวกเขาได้ใช้ให้ชายคนหนึ่ง ทำการร้องเรียนต่อท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ว่า.. ฮัจย์นั้นคืออย่างไร ?.. ท่านนบี ซ.ล. จึงใช้ชายผู้หนึ่งให้ทำการประกาศในหมู่ประชาชนว่า.. ฮัจย์นั้น ฮัจย์นั้น คือ วันอะระฟะฮฺ ผู้ใดมาก่อนการละหมาดซุบฮิ์ของค่ำแห่งการชุมนุม ฮัจย์ของเขาก็สมบูรณ์.. วันวุกุฟที่มีนา มีสาม ผู้ใดรีบ (ผละ) ในสองวัน ก็ไม่เป็นบาปแก่เขา และผู้ใดล่า (จนครบทั้งสามวัน) ก็ไม่เป็นบาปแก่เขา *รายงานโดย เจ้าของสุนัน*

จากอุรวะฮฺ บิน มุด๊อรฺริส อัตตออี ร.ฎ. กล่าวว่า.. ฉันได้มาหาท่านนบี ซ.ล. ที่มุซตะลิฟะฮฺ ฉันถามว่า.. โอ้รอซูลุลเลาะฮฺ! ข้าพเจ้ามาจากสองภูเขาตอยยิอ์ ข้าพเจ้าเหน็ดเหนื่อยและอ่อนเพลียอย่างยิ่ง ขอสาบานกับอัลเลาะฮฺ ข้าพเจ้าไม่ทิ้งเนินทรายใด ๆ ไว้ นอกจากข้าพเจ้าได้หยุดพักอยู่กับมัน แล้วข้าพเจ้าจะได้ฮัจย์หรือ ?.. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ตอบว่า ผู้ใดมาทันกับพวกเราในการละหมาด (ซุบฮ์) นี้ และมาที่อะระฟาตก่อนเวลาละหมาดนั้น ในตอนกลางคืนหรือตอนกลางวันก็ตาม ฮัจยีของเขาสมบูรณ์ และเขาได้ปฏิบัติสำเร็จลุล่วงแน่นอน *รายงานโดย เจ้าของสุนัน ติรมิซี*

การเคลื่อนขบวนจากอะระฟะฮฺไปที่มุสดะลิฟะฮฺ และให้ค้างแรมที่นั่น

อัลเลาะฮฺทรงบัญญัติไว้ว่า.. ครั้นเมื่อท่านทั้งหลายได้เคลื่อนย้ายออกจากอะรอฟาตแล้ว ท่านทั้งหลายก็จงกล่าวรำลึกถึงอัลเลาะฮฺ ณ มัสอะริลฮะรอมเถิด

จากอุรวะฮฺ ร.ฎ. กล่าวว่า.. มีผู้ถามอะนัสโดยฉันนั่งอยู่ด้วยว่า.. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. เดินทางอย่างไรในการทำฮัจยีอำลา เมื่อท่านเคลื่อนจากอะระฟาต ?.. เขาตอบว่า ท่านนบีเดินอย่างปานกลาง ครั้นเมื่อท่านพบกับทางเรียบโล่ง ท่านก็สั่งให้เดินเร็ว *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5 ยกเว้นติรมิซี*

จากอิบนิอับบาส ร.ฎ. เขาได้เคลื่อนย้ายจากอะระฟาตมาพร้อมกับท่านนบี ซ.ล. ในวันอะระฟะฮฺ และท่านนบี ซ.ล. ก็ได้ยินเสียงการขับไล่อย่างรุนแรง เสียงตี และเสียงร้องของอูฐ ท่านนบีจึงใช้แส้ของท่านชี้ไปยังพวกเขา และสอนว่า ประชาชนทั้งหลาย! ท่านทั้งหลายจงเดินอย่างสงบ เพราะกุศลธรรมมิใช่เกิดขึ้นด้วยความรีบร้อน *รายงานโดย บุคอรี อะบูดาวุด*

อุซามะฮฺ บินซัยด์ กล่าวว่า.. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. เคลื่อนออกจากอะระฟะฮฺ จนเมื่อท่านมาถึงทางช่องเขา ท่านก็หยุดลงพัก แล้วท่านก็ปัสสาวะ หลังจากนั้นท่านอาบน้ำละหมาด แต่ท่านไม่ได้ทำอย่างสมบูรณ์ (คงกระทำเท่าที่เป็นรูก่นเท่านั้น).. ฉันจึงถามท่านว่า.. ท่านจะละหมาดหรือ ?.. ท่านตอบว่า.. การละหมาดยังอยู่ข้างหน้าท่าน.. จากนั้นท่านก็ขี่พาหนะ (เดินทางต่อ) ครั้นเมื่อท่านมาถึงมุซตะลิฟะฮฺ ท่านก็ลงจากพาหนะ แล้วอาบน้ำละหมาดโดยทำอย่างครบสมบูรณ์ จากนั้นได้มีผู้อิกอมะฮฺละหมาด แล้วท่านก็ทำละหมาดมักริบ.. หลังจากนั้นทุกคน (ที่ร่วมในขบวนฮัจย์) ต่างก็บังคับอูฐให้หมอบลงในที่พักของแต่ละคน หลังจากนั้นก็มีการอิกอมะฮฺละหมาดอิชาอ์ ซึ่งท่านนบีก็ทำละหมาดนั้น โดยท่านมิได้ทำละหมาดอื่นใดระหว่างทั้งสองละหมาดนั้น *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5 ยกเว้นติรมิซี*

อิบนุมัสอูดกล่าวว่า.. ฉันไม่เคยเห็นท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ทำละหมาดใด ๆ ทั้งสิ้นนอกจากท่านต้องทำตามเวลาของมันเสมอ ยกเว้นสองละหมาด คือ ละหมาดมักริบกับอิชาอ์ และท่านได้ทำละหมาดซุบฮ์ในวันนั้นก่อนถึงเวลาของมัน (ที่ท่านเคยทำเป็นประจำ โดยท่านจะเริ่มทำทันทีเมื่อเข้าเวลา) *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 3*

อะลี ร.ฎ. กล่าวว่า.. ท่านนบี ซ.ล. ได้เวลาเช้าโดยที่ท่านได้วุกุฟที่กุซะฮ์ (ซึ่งเป็นภูเขาลูกหนึ่งในเขตมุซตะลิฟะฮฺ) แล้วท่านก็กล่าวว่า นี้คือกุซะฮ์ มันเป็นที่วุกุฟเหมือนกัน และมุซตะลิฟะฮฺทุกส่วนที่วุกุฟได้ทั้งสิ้น *รายงานโดย อะบูดาวุด ติรมิซี*

อับรุบนุมัยมูนกล่าวว่า.. ฉันได้เห็นอุมัร ร.ฎ. ทำการละหมาดซุบฮ์ที่มุซดะลิฟะฮฺ หลังจากนั้นท่านก็กล่าวว่า.. แท้จริงพวกมุสริกีนนั้น จะไม่เคลื่อนออกจากมุซดะลิฟะฮฺจนกว่าตะวันจะขึ้น และพวกเขาพูดว่า.. โอภูเขาสะบีร จงสว่างเถิด !.. แต่ท่านนบี ซ.ล. ได้กระทำผิดแผกไปจากพวกนั้น หลังจากนั้นท่านก็เคลื่อนออกจากมุซดะลิฟะฮฺก่อนตะวันจะขึ้น *รายงานโดย บุคอรี อะบูดาวุด*

ผู้ไร้สมรรถภาพมาที่มีนา

จากอาอิซะฮฺ ร.ฎ. กล่าวว่า.. เซาดะฮฺเป็นหญิงที่มีร่างกายอ้วนท้วนและอุ้ยอ้าย (เดินช้า) นางจึงขออนุญาตต่อท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. เพื่อขอเคลื่อนจากมุซตะลิฟะฮฺในตอนกลางคืน ท่านก็อนุญาตให้แก่นาง.. อาอิซะฮฺเล่าว่า.. ที่จริงฉันเองก็น่าจะขออนุญาตต่อท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. เหมือนเช่นเซาดะฮฺได้ขออนุญาตไว้ *รายงานโดย บุคอรี มุสลิม*

อิบนุอับบาส ร.ฎ. กล่าวว่า.. ฉันเป็นคนหนึ่งจากพวกที่ท่านนบี ซ.ล. ได้อนุญาตให้ล่วงหน้าไปก่อน ในคืนมุซตะลิฟะฮฺ ในกลุ่มผู้อ่อนแอของครอบครัวของท่าน *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

และติรมิซีและอะบูดาวุดเพิ่มเติมว่า..และท่านนบีได้สั่งพวกนั้นไว้ว่า.. พวกท่านอย่าเพิ่งขว้างเสาหินจนกว่าตะวันจะขึ้นเสียก่อน

การค้างแรมที่มีนา ในวันอีดและวันตัชรีก

จากอาอิซะฮฺ ร.ฎ. กล่าวว่า.. พวกเราได้ถามว่า โอ้ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ พวกเราจะก่อบ้านให้ท่านสักหลังเพื่อกำบังร่มให้แก่ท่านที่มีนาได้ไหม ?.. ท่านตอบว่า.. ไม่ !.. มีนาเป็นที่สำหรับการพักของคนที่มาถึงก่อน *รายงานโดย อะบูดาวุด ติรมิซี*

และมีชายคนหนึ่งจากซอฮาบะฮฺกล่าวว่า.. ท่านนบี ซ.ล. ได้แสดงสุนทโรวาทแก่ประชาชนที่มีนา และท่านได้กำหนดที่พักให้แก่พวกเขาโดยท่านพูดว่า.. พวกมุฮาญิรีนให้ลงพักตรงนี้ และท่านก็ชี้ไปทางด้านขวาของกิบละฮฺ และพวกอันซอรีให้ลงพักตรงนี้ และท่านได้ชี้ไปทางซ้ายของกิบละฮฺ หลังจากนั้นประชาชนก็ลงพักกันรอบ ๆ พวกเขา

จากอับดิลลาฮฺ บิน กุสติน ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. วันที่ยิ่งใหญ่ที่สุด ณ อัลเลาะฮฺ ได้แก่วันเชือดกุรบาน ถัดไปได้แก่วันถัดจากวันนั้น *รายงานโดย อะบูดาวุด*

จากอิบนิอุมัร ร.ฎ. เล่าว่า อับบาส ร.ฎ. ได้ขออนุญาตต่อท่านนบี ซ.ล. เพื่อค้างคืน (มะเบต) ที่มักกะฮฺ ในช่วงกลางคืนที่ต้องพักที่มีนา ทั้งนี้เนื่องจากเขาต้องทำหน้าที่บริการน้ำ ซึ่งท่านนบีก็อนุญาตให้เขา *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5 ยกเว้นติรมิซี*

การขว้างเสา อัลอะกอบะฮฺ

จากอับดิรเราะหมาน บินยะซีด ร.ฎ. เขาได้ทำฮัจย์พร้อมกับอิบนิมัสอูด แล้วเขาก็เห็นอิบนิมัสอูดขว้าง "ยัมเราะฮฺ อะกอบะฮฺ" เจ็ดก้อนลูกหิน โดยเขาหันซ้ายให้บัยติลลาฮฺ และมีนาอยู่ทางขวามือของเขา หลังจากนั้นเขาก็กล่าวว่า.. นี้เป็นสถานที่ยืน (ขว้างลูกกรวด) ของผู้ที่อัลกุรอานโองการอัลบะกอเราะฮฺถูกลงมาให้เขา (ได้แก่นบีมุฮัมมัด) *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5 ยกเว้นมุสลิม*

ยาบิร ร.ฎ. กล่าวว่า.. ฉันได้เห็นท่านนบี ซ.ล. ขว้างในวันเชือดกุรบาน โดยท่านอยู่บนพาหนะของท่าน และท่านกล่าวว่า "ท่านทั้งหลาย จงเอาแบบพิธีฮัจย์ของพวกท่าน (จากฉันให้ตรงกับที่ทำแบบไว้) เพราะตัวฉันเองไม่รู้หรอก บางทีฉันอาจไม่มีโอกาสมาทำฮัจย์ได้อีก หลังจากการทำฮัจย์ครั้งนี้ของฉัน *รายงานโดย มุสลิม อะบูดาวุด อะหมัด*

จากยาบิร เล่าว่า.. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ได้ขว้างเสาหินในวันเชือดกุรบาน ในตอนสายและส่วน (การขว้างเสาอื่น ๆ) หลังจากนั้น ท่านขว้างเมื่อตะวันบ่ายไปแล้ว *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

และกุดามะฮฺบินอับดุลเลาะฮฺกล่าวว่า.. ฉันเห็นท่านนบี ซ.ล. ขว้างเสาหินบนอูฐ โดยมิได้ตีและมิได้ไล่ (ผู้คนออกให้พ้นทางของท่าน) และมิได้สั่งให้คนอื่นหลีกทางให้ท่าน (ท่านคงเข้าร่วมกับผู้คนอื่น ๆ แบบคนธรรมดาทั่วไปนั่นเอง) *รายงานโดย นะซาอี ติรมิซี*

ตะฮัลลุลแรก

จากอาอิซะฮฺ ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. เมื่อคนใดของท่านทั้งหลายได้ขว้าง "ยัมเราะฮฺอะกอบะฮฺ" ก็เป็นที่อนุมัติแก่เขาในทุก ๆ สิ่ง (ที่เคยห้ามไว้ขณะประกอบพิธีฮัจย์) ยกเว้นเรื่องผู้หญิงอย่างเดียว (ที่คงห้ามอยู่) *รายงานโดย อะบูดาวุด นะซาอี*

จากอะนัส ร.ฎ. เล่าว่า ท่านนบี ซ.ล. ได้มามีนา แล้วท่านก็มาที่เสาหินแล้วขว้างมัน หลังจากนั้นท่านก็มาที่ที่พักของท่าน ณ ที่มีนา และท่านได้เชือดกุรบาน หลังจากนั้นท่านได้กล่าวแก่ช่างโกนผมว่า.. จงเอา (คือสั่งให้โกน) !.. และท่านชี้มาที่ซีกขวาของท่าน (ให้โกน) ก่อน หลังจากนั้นก็ซีกซ้าย หลังจากนั้นท่านก็จัดการแบ่งปันเส้นผมของท่านให้แก่ผู้คนทั้งหลาย *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

อาอิซะฮฺกล่าวว่า.. ฉันประพรมเครื่องหอมให้แก่ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ก่อนหน้าที่ท่านจะครองอิฮรอม และ (ประพรม) ในวันเชือดกุรบาน ก่อนที่ท่านจะทำการตอวาฟที่บัยติลลาฮฺด้วยเครื่องหอมซึ่งเจือด้วยชมดเชียง *รายงานโดย ติรมิซี บุคอรี มุสลิม*

การเชือดกุรบาน

อัลเลาะฮฺโองการว่า.. เพื่อพวกเขาจะได้ประจักษ์ถึงคุณานุคุณอันพึงบังเกิดแก่พวกเขาเอง และพวกเขาจะได้รำลึกถึงพระนามแห่งอัลเลาะฮ์ในวันที่ถูกกำหนดไว้ตายตัว (ในช่วงทำฮัจย์) เนื่องเพราะโชคผลที่พระองค์ได้ทรงประทานแก่พวกเขา อันได้แก่ปศุสัตว์ (ที่นำมาเชือดกุรบาน)

ดังนั้นท่านทั้งหลายจงบริโภคบางส่วนของมันเถิด และจงให้ทานเป็นอาหารแก่ผู้เดือดร้อนผู้ยากจน หลังจากนั้นพวกเขาก็จงขจัดความสกปรกให้สิ้น และจงทำไปตามที่บนไว้ และจงตอวาฟบัยตุลเลาะฮฺ

จากยาบิร ร.ฎ. กล่าวว่า.. เราได้เชือดกุรบานพร้อมกับท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ในปี "หุดัยบียะฮฺ" อูฐหนึ่งตัวต่อเจ็ดคนและวัวหนึ่งตัวต่อเจ็ดคน เช่นเดียวกัน *รายงานโดย มุสลิม อะบูดาวุด ติรมิซี*

และในกระแสรายงานหนึ่งเล่าว่า.. พวกเราได้ออกไปพร้อมกับรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. โดยเปล่งเสียงเริ่มพิธีฮัจย์ โดยท่านได้ใช้พวกเราให้หุ้นกันในอูฐและวัว พวกเราเจ็ดคนต่ออูฐ 1 ตัว

และในกระแสรายงานอื่นระบุว่า.. พวกเราร่วมหุ้นกันกับท่านนบี ซ.ล. ในการทำฮัจย์ และอุมเราะฮฺเจ็ดคนในอูฐหนึ่งตัว

อิบนุอับบาส ร.ฎ. กล่าวว่า.. พวกเราได้ร่วมกับท่านนบี ซ.ล. ในการเดินทางครั้งหนึ่ง ต่อมาถึงเวลาสาย (ซึ่งเข้าเวลาเชือดกุรบาน) พกวเราจึงร่วมหุ้นกันในวัวตัวหนึ่งต่อเจ็ดคน และในอูฐหนึ่งตัวต่อสิบคน *รายงานโดย นะซาอี ติรมิซี*

จากอิบนิอุมัร ร.ฎ. เล่าว่า เขาได้เห็นชายคนหนึ่งเชือดอูฐของเขาโดยมันคู้เข่าลง เขาจึงบอกว่า ท่านจงให้มันลุกขึ้นยืน โดยมัดเท้าข้างซ้ายไว้ นี้เป็นแบบฉบับของมุฮัมมัด ซ.ล. *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5 ยกเว้นติรมิซี*

และรายงานของบุคอรีระบุว่า.. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ได้เชือดอูฐเจ็ดตัวด้วยมือของท่านเอง โดยให้มันยืน

เนื้อกุรบานให้ทำทานบางส่วนและให้บริโภคบางส่วน

จากอะลี ร.ฎ. กล่าวว่า.. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ได้มีคำสั่งให้ฉันยืนอูฐขึ้น (ขณะทำการเชือด) และให้ฉันทำเนื้อของมัน หนังของมัน และอุปกรณ์บนหลังของมัน และห้ามมิให้ฉันมอบส่วนใดของมันแก่ช่างเชือด ท่านกล่าวว่า.. เราจะให้เขาจากที่มีอยู่ที่เราเอง *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5 ยกเว้นติรมิซี*

ยาบิร ร.ฎ. กล่าวว่า.. พวกเราไม่บริโภคเนื้อกุรบานของเราเกินกว่าสามวันที่มีนา ครั้นต่อมาท่านนบี ซ.ล. ก็ผ่อนผันให้พวกเรา (บริโภคได้) โดยท่านสั่งว่า.. ท่านทั้งหลายจงบริโภคและจงทำเสบียง พวกเราจึงบริโภค และทำเสบียง

อิบนุอุมัร ร.ฎ. กล่าวว่า.. ไม่มีใครรับประทานสัตว์เชือดทดแทนการล่าสัตว์ และที่บนไว้ แต่สิ่งนอกจากนั้นมีการบริโภคกัน *รายงานโดย บุคอรี มุสลิม*

การโกนผมหรือขลิบผม

อัลเลาะฮฺทรงโองการว่า.. สูเจ้าทั้งหลายจะได้เข้าสู่มัสยิดหะรอมอย่างแน่นอน หากอัลเลาะฮฺทรงประสงค์อย่างปลอดภัย โดยโกนผมและขลิบสั้น โดยพวกเจ้าไม่รู้สึกหวาดกลัวใด ๆ ที่จริงพระองค์ทรงรอบรู้ ในสิ่งที่พวกเจ้าไม่รู้.. แล้วพระองค์ทรงบันดาลผลสำเร็จในการยึดมักกะฮฺได้ในเวลาต่อมา

จากอิบนิอุมัร ร.ฎ. เล่าว่า.. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. กล่าวว่า. โอ้อัลเลาะฮฺ โปรดเมตตาแก่บรรดาผู้โกนผมเถิด.. พวกซอฮาบะฮฺกล่าวถามว่า และบรรดาผู้ขลิบผมเล่า โอ้รอซูลุลเลาะฮฺ ?... ท่านตอบว่า.. โอ้อัลเลาะฮฺ โปรดเมตตาบรรดาผู้โกนผมเถิด.. พวกเขาถามว่า และบรรดาผู้ขลิบผมเล่า โอ้รอซูลุลเลาะฮฺ ?.. ท่านกล่าวว่า.. ใช่ และบรรดาผู้ขลิบผมด้วย *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 3*

อะนัส ร.ฎ. กล่าวว่า.. เมื่อท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ขว้างเสาหินและเชือดกุรบานแล้ว ท่านก็ยื่นศีรษะด้านขวาแก่ช่างโกนผม เขาก็จัดการโกนผมท่าน แล้วท่านได้มอบเส้นผมให้แก่อะบูตอลฮะฮฺ หลังจากนั้น ท่านก็ยื่นศีรษะด้านซ้ายแก่ช่างโกนผม เขาก็จัดการโกนผมของท่าน แล้วท่านก็ให้เส้นผมแก่อะบูตอลฮะฮฺ พร้อมทั้งท่านได้สั่งว่า.. ท่านจงเอาไปแบ่งกันในระหว่างประชาชนทั้งหลาย

และในกระแสรายงานหนึ่งระบุว่า.. แล้วอะบูตอลฮะฮฺก็จัดการแจกจ่ายเส้นผมนั้นคนละเส้นสองเส้น ระหว่างผู้คนทั้งหลาย *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 4*

จากอิบนิอับบาส ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. ไม่เป็นการบังคับแก่สตรีในการโกนผม ความจริงสตรีให้กระทำเพียงขลิบผมก็พอ *รายงานโดย อะบูดาวุด ติรมิซี ดารอกุตนี*

จากอิบนิอับบาส ร.ฎ. กล่าวว่า.. มีชายคนหนึ่งรายงานต่อท่านนบี ซ.ล. ว่า.. ข้าพเจ้าได้ทำการตอวาฟก่อนที่ข้าพเจ้าจะขว้างเสาหิน (จะเป็นอย่างไร ?).. ท่านตอบว่า.. ไม่เป็นไร

และในกระแสรายงานหนึ่งระบุว่า.. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ยืนอยู่ ณ มีนา ในช่วงพิธีฮัจย์อำลา เพื่อให้ประชาชนซักถามท่าน ก็มีชายผู้หนึ่งพูดขึ้นว่า.. ข้าพเจ้าไม่ทราบ ข้าพเจ้าจึงเชือดกุรบานก่อนขว้างเสาหิน.. ท่านจึงสั่งว่า.. ท่านจงขว้างเสาหิน (ใหม่) และไม่เป็นบาป ในวันนั้นไม่ว่ามีปัญหาใดก็ตามที่ท่านถูกถาม เรื่องทำก่อนทำหลัง นอกจากท่านตอบว่า.. ท่านจงทำเถิด และไม่เป็นบาป *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

ธรรมเทศนาในวันเชือดกุรบาน

จากรอฟีอ์ บินอัมริน อัลมุซะนี ร.ฎ. กล่าวว่า..ฉันเห็นท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. แสดงธรรมเทศนาแก่ประชาชนที่มีนา เมื่อเวลาดุฮา (สาย) ได้สูงขึ้นแล้ว โดยท่านนั่งอยู่บนล่อตัวหนึ่งมีสีคล้ำดำขาว และอะลี ร.ฎ. คอยพูดทบทวนคำพูดของท่าน (เพื่อให้ได้ยินกันทั่ว ๆ โดยอะลียืนอยู่ตรงจุดเกือบสุดเสียงของท่าน) โดยประชาชนมีทั้งยืนและนั่ง *รายงานโดย อะบูดาวุด นะซาอี*

จากอิบนิอับบาส ร.ฏ. เล่าว่า.. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. แสดงธรรมเทศนาแก่ประชาชนในวันเชือดกุรบาน โดยท่านกล่าวว่า.. ประชาชนทั้งหลาย ! วันนี้วันอะไร ?.. พวกเขาตอบว่าเป็นวันต้องห้าม.. ท่านกล่าวอีกว่า.. ประชาชนทั้งหลาย ! วันนี้วันอะไร ?.. พวกเขาตอบว่าเป็นวันต้องห้าม.. ท่านกล่าวอีกว่า.. เมืองนี้เมืองอะไร ?.. พวกเขาตอบว่า เป็นเมืองต้องห้าม.. ท่านกล่าวต่อไปว่า.. เดือนนี้เดือนอะไร ?.. พวกเขาตอบว่า.. เป็นเดือนต้องห้าม.. ท่านจึงกล่าวว่า.. แท้จริงโลหิตของท่านทั้งหลาย ทรัพย์สินของท่านทั้งหลาย และเกียรติยศของท่านทั้งหลายนั้นเป็นสิ่งต้องห้ามสำหรับท่านทั้งหลาย (ที่จะล่วงเกินกัน) ประดุจเดียวกับวันนี้ที่ต้องห้าม ในเมืองนี้ที่ต้องห้าม ในเดือนนี้ที่ต้องห้าม.. ท่านได้กล่าวซ้ำอย่างนั้นหลายครั้ง หลังจากนั้นท่านก็เงยศีรษะของท่านขึ้น แล้วพูดว่า.. โอ้อัลเลาะฮฺ ! ข้าพเจ้าได้เผยแพร่แล้ว โอ้อัลเลาะฮฺข้าพเจ้าได้เผยแพร่แล้ว อิบนุอับบาสกล่าวว่า.. สาบานต่ออัลเลาะฮฺ ซึ่งชีวิตของข้าพเจ้าอยู่ในอำนาจของพระองค์ คำเทศนาของท่านนบีครั้งนี้ เป็นคำสั่งเสียที่ท่านมอบแก่ประชากรของท่าน.. ดังนั้นผู้ที่มาร่วมในวันนั้นก็จงจำไปเผยแพร่แก่ผู้ไม่ได้มาด้วย ท่านทั้งหลายอย่ากลับคืนไปสู่สภาพเนรคุณอัลเลาะฮฺคอยห้ำหั่นฆ่าฟันซึ่งกันและกัน ภายหลังจากฉันได้จากพวกท่านไปแล้ว *รายงานโดย บุคอรี มุสลิม อะหมัด*

และในรายงานหนึ่งระบุว่า.. ท่านนบี ซ.ล. ได้หยุดยืนในวันเชือดกุรบาน ระหว่างบรรดาเสาหินในพิธีฮัจย์ของท่าน ซึ่งท่านได้ทำฮัจย์กับสิ่งนี้ และท่านกล่าวว่า.. นี่เป็นวันทำฮัจย์อันยิ่งใหญ่ และท่านพูดต่อไปว่า.. โอ้อัลเลาะฮฺ ! โปรดเป็นสักขีพยานด้วย.. และท่านได้อำลาประชาชนทั้งหลาย พวกเขาจึงพูดว่า.. นี่เป็นฮัจย์อำลา

จากอะบีบักเราะฮฺ ร.ฏ. กล่าวว่า.. ท่านนบี ซ.ล. ได้แสดงธรรมเทศนาในพิธีฮัจย์ของท่านโดยท่านกล่าวว่า.. แท้จริงกาลเวลามันหมุนเวียนตามธรรมชาติของมัน ในวันที่อัลเลาะฮฺทรงสร้างฟ้าและแผ่นดิน ปีหนึ่งมี 12 เดือน จากจำนวนนั้นมี 4 เดือน อันเป็นเดือนต้องห้าม สามเดือนต่อเนื่องกัน คือ ซุลกออิดะฮฺ ซุลฮิจยาฮฺ และมุฮัรรอม และอีกเดือนหนึ่งคือ รอยับมุดอร์ ซึ่งอยู่ระหว่างเดือนยะมาดีและเดือนซะฮฺบาน

ตอวาฟอิฟาเดาะฮฺ*

อัลเลาะฮฺทรงโองการว่า.. หลังจากนั้นพวกเขาจงเปลื้องมลทินของพวกเขาให้สะอาดและจงทำตามที่พวกเขาได้บนไว้เถิด และจงทำการตอวาฟ ณ บัยติลลาฮฺอันดั้งเดิม

อาอิซะฮฺ ร.ฏ. กล่าวว่า.. เราได้ทำฮัจย์พร้อมกับท่านนบี ซ.ล. แล้วเราก็ได้มาเยือน (ยับตุลเลาะฮฺด้วยการตอวาฟ) ในวันเชือดกุรบาน *รายงานโดย บุคอรี*

ตอวาฟอิฟาเดาะฮ์* เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ตอวาฟซิยาเราะฮฺ เป็นตอวาฟรุก่นซึ่งจะขาดไม่ได้ มิฉะนั้นพิธีฮัจย์ก็ใช้ไม่ได้

จากอิบนิอุมัร ร.ฎ. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ได้ทำการตอวาฟอิฟาเดาะฮฺในวันเชือดกุรบาน หลังจากนั้นท่านก็กลับ แล้วทำการละหมาดซุฮริที่มีนา และอิบนิอุมัรได้กระทำเช่นนั้น เพื่อเลียนแบบการกระทำของท่านนบี ซ.ล. *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 3*

และรายงานของบุคอรีระบุว่า.. ท่านนบี ซ.ล. ได้เยือนบัยตุลเลาะฮฺ ในวันที่ท่านยังอยู่มีนา

การขว้างเสาหินในวันตัสรีก

อัลเลาะฮฺโองการว่า.. และท่านทั้งหลายจงกล่าวรำลึกถึงอัลเลาะฮฺ ในจำนวนวันที่ถูกนับไว้แล้ว ส่วนผู้ใดรีบในสองวันก็ไม่เป็นโทษแก่เขา และผู้ใดล่า (ถึงวันที่สาม) ก็ไม่เป็นโทษแก่เขาเช่นกัน สำหรับผู้มีความยำเกรง และท่านทั้งหลายจงยำเกรงอัลเลาะฮฺ และจงทราบเถิดว่าพวกท่านจะถูกรวมกลับไปหาพระองค์ (ในโลกหน้า)

จากอิบนิอุมัร ร.ฎ. เล่าว่า.. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. นั้น เมื่อท่านขว้างเสาหินต้นที่อยู่ถัดมัสยิดมีนา ท่านก็จะขว้างมันด้วยลูกหินเจ็ดก้อน โดยท่านกล่าวตักบีรทุกครั้งที่ท่านขว้างกับลูกหินก้อนหนึ่ง ๆ หลังจากนั้น ท่านก็เลื่อนไปอยู่ข้างหน้าเสาหินนั้น แล้วท่านยืนหันหน้าตรงไปทางกิบละฮฺ พร้อมกับยกมือทั้งสองของท่านขึ้นขอดุอา และท่านจะยืนอย่างนั้นอย่างยาวนาน.. หลังจากนั้นท่านก็จะมาที่เสาหินที่สอง แล้วท่านก็ขว้างมันด้วยลูกหินเจ็ดก้อน โดยกล่าวตักบีรทุกครั้งที่ท่านขว้างด้วยลูกหินแต่ละก้อน หลังจากนั้นท่านจะหันไปทางด้านซ้ายซึ่งอยู่ถัดวาดี แล้วท่านก็หยุดยืนหันหน้าตรงกับกิบละฮฺ ยกมือขึ้นขอดุอา หลังจากนั้น ท่านมาที่เสาหินซึ่งอยู่ที่อัลอะกอบะฮฺแล้วท่านก็ขว้างเสาหินนั้นด้วยลูกหินเจ็ดก้อน โดยกล่าวตักบีรในทุกลูกหินที่ท่านขว้าง หลังจากนั้นท่านก็หันออกโดยไม่หยุดยืน ณ ที่นั้น *รายงานโดย บุคอรี อะบูดาวุด*

จากอิบนิอุมัร ร.ฎ. เขาเล่าว่า.. เขาได้มาที่เสาหินต่าง ๆ ในวันทั้งสองหลังจากวันเชือดกุรบาน พลางเดินทั้งขาไปและขากลับ และเขาแจ้งว่าท่านนบี ซ.ล. กระทำเช่นนั้น *รายงานโดย อะบูดาวุด ติรมิซี*

จากอะบิลบัดดาห จากบิดาของเขาเล่าว่า.. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ได้ผ่อนผันให้พวกเลี้ยงอูฐ (ไม่ต้อง) ค้างแรม (มะบีต) โดยให้พวกเขาทำการขว้างเสาหินในวันเชือดกุรบาน หลังจากนั้นให้พวกเขารวมการขว้างของสองวัน หลังจากวันเชือด โดยให้พวกเขาขว้างเสาหินในวันใดวันหนึ่ง

ในกระแสรายงานหนึ่งระบุว่า.. ท่านนบี ซ.ล. ได้ผ่อนผันให้พวกเลี้ยงสัตว์ ทำการขว้างเสาหินในวันเดียว และให้ทำการขอดุอาในวันหนึ่ง *รายงานโดย เจ้าของสุนัน*

การเดินจากมีนาสู่อัลอับเตาะฮฺและพักแรมที่นั่น

จากอับดิลอะซีซ บินรุฟัยอ์ ร.ฎ. เล่าว่า.. ฉันถามอะนัสบินมาลิกว่า.. ท่านช่วยแจ้งให้ฉันทราบถึงสิ่งหนึ่งที่ท่านได้เข้าใจมาจากท่านนบี ซ.ล. ท่านทำละหมาดซุฮุรที่ไหนในวันตัรวียะฮฺ ?.. เขาตอบว่า.. (ท่านนบีละหมาด) ที่มีนา.. ฉันถามเขาอีกว่า แล้วท่านนบีละหมาดอะซัรที่ไหนในวันที่เคลื่อนจากมีนาสู่มักกะฮฺ ? เขาตอบว่าที่อับเตาะฮฺ !.. ท่านจงทำเช่นบรรดาผู้นำของท่านกระทำเถิด.. *รายงานโดย บุคอรี มุสลิม*

อะนัส ร.ฎ. กล่าวว่า.. ท่านนบี ซ.ล. ทำการละหมาดซุฮุร, อัสริ, มักริบ, และอิชาอ์ และท่านได้นอนไปงีบหนึ่งที่มุฮัซซอบ หลังจากนั้นท่านก็ขี่พาหนะเข้าสู่บัยตุลเลาะฮฺ แล้วทำการตอวาฟ *รายงานโดย บุคอรี อะบูดาวุด*

ท่านนบี ซ.ล. อะบูบะกัรและอุมัร ลงจากพาหนะพักที่อับเตาะฮฺ *รายงานโดย มุสลิม ติรมิซี*

อะบูรอฟิอ์ ร.ฎ. กล่าวว่า.. ความจริงท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ไม่ได้ใช้ให้ฉันลงพักที่อับเตาะฮฺ ขณะที่ท่านออกมาจากมีนา แต่ฉันได้มา (ก่อน) แล้วฉันก็จัดการกางกระโจมของท่านในนั้น จากนั้นท่านก็ตามมา แล้วท่านก็ลงพัก *รายงานโดย มุสลิม อะบูดาวุด*

จากอะบีฮุรอยเราะฮฺ ร.ฎ. กล่าวว่า.. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ได้กล่าวกับพวกเราในขณะที่พวกเราอยู่กันที่มีนาว่า.. พวกเราจะลงพักกันในวันพรุ่งนี้ อินชาอัลเลาะฮฺ ที่ลานบ้านของพวกบะนีกินานะฮฺ เมื่อพวกเขาต่างสาบานตนว่าจะคงสภาพกาฟิรเรื่อยไป นั่นก็เพราะชาวกุรอยซ์ และบานีกินานะฮฺ ได้สาบานตนต่อพวกบะนีฮาซิมและบะนิลมุตตอลิบ ว่าจะไม่แต่งงานกัน และไม่ร่วมสนธิสัญญาต่อกัน จนกว่าพวกนั้น (บะนีฮาซิม บานีลมุตตอลิบ) จะส่งตัวนบี ซ.ล. ให้พวกเขา (กุรอยซ์ บะนีกินานะฮฺ) (เพื่อจัดการกับท่านนบีตามที่เขาประสงค์) *รายงานโดย บุคอรี มุสลิม*

จากอาอิซะฮฺ ร.ฎ. กล่าวว่า.. ซอฟิยะฮฺได้มีระดูประจำเดือนในคืนเคลื่อนจากมีนา นางจึงพูดขึ้นว่า.. ฉันมองไม่เห็นทางอื่น นอกจากต้องกักพวกท่านไว้ (มิให้เดินทางต่อ เพราะการมีประจำเดือนของฉัน อันเป็นอุปสรรคในการตอวาฟ) ท่านนบี ซ.ล. จึงกล่าวว่า.. อัลเลาะฮฺลงโทษนาง อัลเลาะฮฺโกนผมนาง (เป็นการแสดงตำหนินางที่พูดเช่นนั้น) นางทำการตอวาฟในวันเชือดกุรบานหรือ ?.. มีผู้ตอบท่านว่า.. ใช่แล้ว !.. ท่านจึงกล่าวว่า ดังนั้นนางจงเคลื่อนออกจากมีนาเถิด รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5

หะดิษเกี่ยวกับฮัจย์อำลา

จากยะอ์ฟัรบินมุฮำมัด ร.ฎ. จากบิดาของเขากล่าวว่า.. พวกเราได้เข้าพบยาบิรบินอับดิลลาฮฺ แล้วเขาได้ถามคณะ (ที่เข้าพบนั้นทีละคน ๆ) จนระทั่งมาสุดที่ฉัน ฉันตอบว่า.. ฉันคือมุฮำมัดบินอะลี บินหุซัยน์.. เขาจึงวางมือของเขาลงบนศีรษะของฉัน แล้วเขาก็ถอดกระดุมเสื้อเม็ดบนของฉัน หลังจากนั้นก็ถอดกระดุมเสื้อเม็ดล่าง จากนั้นเขาวางฝ่ามือตรงระหว่างนมของฉัน ขณะนั้นฉันยังเป็นเด็กหนุ่ม เขาพูดว่า.. ขอต้อนรับท่านด้วยความยินดี โอ้ผู้เป็นบุตรแห่งพี่น้องของฉัน ท่านจงถามเถิดในสิ่งที่ท่านประสงค์ ฉันจึงถามเขาโดยที่เขานั้นเป็นคนตาบอด และขณะนั้นเข้าเวลาละหมาดแล้ว เขาก็ยืนขึ้นในชุดเสื้อคลุมสีเขียว ซึ่งเขาสวมใส่มันทุกครั้งที่เขาวางมันลงบนไหล่ทั้งสองข้างของเขา ปลายทั้งสองข้างของมันก็ตลบกลับมายังเขา เพราะเสื้อตัวนั้นเล็ก และผ้าคลุมไหล่ของเขาอยู่บนไม้พาดผ้าซึ่งอยู่ใกล้ตัวเขา แล้วเขาก็ทำละหมาดกับพวกเรา.. เสร็จ

แล้วฉันได้ถามเขาว่า.. ขอท่านได้โปรดแจ้งให้ข้าพเจ้าทราบเกี่ยวกับการทำฮัจย์ของท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. เขาจึงตอบด้วยการยกมือเป็นสัญญานแทนคำพูด โดยเขานับจำนวนเก้า พร้อมทั้งพูดว่า.. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ได้ว่างเว้นไปเก้าปีมิได้ทำฮัจย์ หลังจากนั้นในปีที่สิบ ท่านได้ประกาศในหมู่ประชาชนให้ทราบว่า "รอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. จะออกไปบำเพ็ญฮัจย์ (ในปีนี้)" จากนั้น ผู้คนจำนวนมากก็มุ่งมาที่มาดีนะฮฺ ทุก ๆ คนปรารถนาที่จะแสวงหาความครบบริบูรณ์กับท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. และปฏิบัติเหมือนเช่นการปฏิบัติของท่าน ต่อมาพวกเราก็เริ่มออกเดินทาง (จากมาดีนะฮฺ) พร้อมกับท่าน จนกระทั่งพวกเรามาถึง "ซุลหุลัยฟะฮฺ" ก็ปรากฏว่าอัสมาอ์บินติอุมัยส์ได้คลอดบุตร ชื่อมุฮำมัด บิน อะบีบะกัร.. จากนั้นนางได้ส่งคนไปถามท่านรอซูลุลเลาะฮฺว่า.. จะให้ข้าพเจ้าทำอย่างไร ?.. ท่านก็สั่งมาว่า.. เธอจงอาบน้ำ เธอจงป้องกัน (เลือดหลั่ง) ด้วยผ้า และเธอจงครองอิหรอม ครั้นแล้วท่านรอซูลุลเลาะฮฺก็ทำละหมาดในมัสยิด หลังจากนั้น ท่านก็ขี่อูฐกอซวาอ์ของท่าน จนกระทั่งเมื่ออูฐของท่านได้นำท่านมาจนถึงบัยดาอ์ ฉันก็มองไปจนสุดสายตาของฉัน ปรากฏว่าข้างหน้าของท่านนั้น มีประชาชนทั้งขี่พาหนะและเดินเท้า จากด้านขวาของท่านก็เช่นเดียวกัน ด้านซ้ายของท่านก็เหมือนกัน และด้านหลังของท่านก็ประดุจเดียวกัน โดยมีท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. อยู่ท่ามกลางพวกเรานั่นเอง และอัลกุรอานถูกลงมายังท่าน โดยท่านรู้การตีความกุรอานเป็นอย่างดี และสิ่งใดก็ตามที่ท่านปฏิบัติ เราก็ปฏิบัติสิ่งนั้นเหมือนกับท่าน.. ท่านนบีได้เริ่มเปล่งเสียงกล่าวถึงความเป็นหนึ่งของอัลเลาะฮฺ เพื่อเริ่มพิธีโดยกล่าวความว่า.. โอ้อัลเลาะฮฺ ข้าพเจ้าสนองตอบ (คำเรียกร้องของ) พระองค์แล้ว ข้าพเจ้าสนองตอบพระองค์แล้ว ไม่มีภาคีใด ๆ สำหรับพระองค์ ข้าพเจ้าสนองตอบพระองค์แล้ว แท้จริงการสรรเสริญและความโปรดปรานเป็นของพระองค์ และอำนาจปกครองก็เช่นกัน ไม่มีสิ่งใดเป็นภาคีกับพระองค์.. และประชาชนก็เปล่งเสียงพร้อม ๆ กันกับข้อความที่ท่านนบีได้เปล่งเสียงดังกล่าว โดยท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. มิได้ขัดขวางพวกเขาสิ่งใด ๆ จากท่านเลย และท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ได้กล่าวตัลบียะฮฺเป็นประจำ

ยาบิร ร.ฎ. กล่าวว่า.. เรามิได้เจตนาทำอื่นนอกจากฮัจย์ เรายังไม่รู้จักอุมเราะฮฺด้วยซ้ำ จนกระทั่งเมื่อเราได้มาถึงบัยตุลเลาะฮฺพร้อมกับท่าน ท่านก็อิสติลามรู่ก่น (หินดำ) แล้วท่านก็เดินเหยาะสามรอบและเดินธรรมดาสี่รอบ หลังจากนั้นท่านก็มาหยุดยืนที่มะกอมอิบรอฮีม แล้วอ่านอัลกุรอานความว่า.. และท่านทั้งหลายจงเอาที่ยืนของอิบรอฮีมเป็นที่ละหมาดเถิด.. ท่านยืนโดยมีมะกอมอยู่ตรงกลางระหว่างตัวท่านกับบัยติลลาฮฺ และท่านอ่านในสองรอกะอะฮฺ กุลฮูวัลลอฮูอะหัด และกุลยาอัยยุฮัลกาฟิรูน หลังจากนั้นท่านก็กลับไปที่รูก่น (หินดำ) แล้วทำอิสติลาม ต่อมาท่านก็ออกจากประตูไปสู่ซอฟา ครั้นเมื่อใกล้กับซอฟา ท่านก็อ่านความว่า.. แท้จริงซอฟาและมัรวะฮฺ เป็นหนึ่งในเอกลักษณ์แห่งอัลเลาะฮฺ ท่านทั้งหลายจงเริ่มต้นกับสิ่งที่อัลเลาะฮฺนำมาโองการเริ่มต้น (คือซอฟา) แล้วท่านก็เริ่ม (สะแอ) จากซอฟา โดยท่านขึ้นไปบนมันจนมองเห็นบัยตุลเลาะฮฺ แล้วท่านหันหน้าไปทางกิบละฮฺ และท่านก็กล่าวแสดงความเชื่อในความเป็น

หนึ่งของอัลเลาะฮฺและกล่าวแสดงการสรรเสริญพระองค์ และท่านกล่าวความว่า.. ไม่มีพระเจ้านอกจากอัลเลาะฮฺเพียงพระองค์เดียว ไม่มีภาคีใด ๆ สำหรับพระองค์ อำนาจปกครองทรงเป็นสิทธิของพระองค์ การสรรเสริญก็เป็นของพระองค์ และพระองค์ทรงเดชานุภาพเหนือทุก ๆ สิ่ง ไม่มีพระเจ้านอกจากพระองค์เพียงพระองค์เดียว พระองค์ทรงทำตามสัญญา พระองค์ทรงช่วยเหลือบ่าวของพระองค์และทรงบันดาลให้ข้าศึกทั้งหลายพ่ายแพ้โดยพระองค์เพียงพระองค์เดียว.. หลังจากนั้น ท่านขอพรระหว่าง ท่านกล่าวเช่นนั้นสามครั้ง.. หลังจากนั้นท่านก็ลงมาที่มัรวะฮฺ จนเมื่อเท้าทั้งสองของท่านยืนตรงในบัตนิลวาดี ท่านก็ออกเดินจนเมื่อเท้าทั้งสองขึ้นพ้น ท่านก็ออกเดินต่อจนถึงมัรวะฮฺ แล้วท่านก็กระทำบนเนินมัรวะนั้น เหมือนเช่นที่ท่านกระทำบนซอฟา จนเมื่อถึงรอบสุดท้ายของการเดินวนบนมัรวะฮฺ ท่านจึงพูดว่า.. ถ้าหากฉันมุ่งหน้าในการงานใด ๆ ของฉัน ฉันก็จะไม่หันหลังกลับอย่างแน่นอน ฉันจะไม่ต้อนสัตว์กุรบานมา และฉันต้องทำอุมเราะฮฺเสียก่อน (แบบตะมัตตุอ์) ดังนั้นในหมู่พวกท่านนั้น ผู้ใดที่ไม่มีสัตว์กุรบานมา เขาก็จงเลิกพิธี(ตะฮัลลุล)ได้ และเปลี่ยนมันเป็นอุมเราะฮ์ ทันใดนั้น ซุรอเกาะฮฺบินมาลิกได้ยืนขึ้นถามท่านว่า... โอ้รอซูลุลเลาะฮฺ! เฉพาะปีนี้ของพวกเราหรือตลอดไปครับ?.. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺได้ประสานนิ้วมือของท่านทั้งหมด ข้างหนึ่งในอีกข้างหนึ่ง พร้อมทั้งตอบว่า.. อุมเราะฮฺได้เข้ามาในฮัจยีสองครั้ง มิใช่! ความจริง..ได้ตลอดไป.. และอะลีได้นำอูฐกุรบานของท่านนบี ซ.ล. มาจากเมืองยะมัน แล้วเขาได้พบว่าฟาติมะฮฺ ร.ฎ. เป็นผู้หนึ่งที่เลิก (ตะฮัลลุล) พิธีแล้ว และนางได้สวมใส่เสื้อผ้าย้อมสี และนางใส่ยาตา เขาจึงคัดค้านการกระทำของนาง แต่นางแย้งว่า ที่จริงบิดาของฉันได้ใช้ให้ฉันทำเช่นนี้.. ผู้รายงานเล่าต่อไปว่า.. ส่วนอะลีเขาเคยพูดไว้ที่อิร๊อกว่า.. แล้วฉันก็ไปหาท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. เพื่อโต้แย้งคำพูดของฟาติมะฮฺในสิ่งที่นางกระทำ พร้อมทั้งขอคำชี้ขาดจากท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ในกรณีที่นางได้ระบุไว้นั้น แล้วฉันก็เล่าให้ท่านรอซูลุลเลาะฮฺทราบว่า ฉันได้คัดค้านการกระทำดังกล่าวที่นางได้อ้างไว้ ท่านรอซูลฯก็ตอบว่า.. นางพูดถูกแล้ว นางพูดถูกแล้ว แล้วท่านพูดอะไร ขณะที่ท่านตั้งเจตนาทำฮัจย์.. ฉันพูดว่า.. โอ้อัลเลาะฮฺ! แท้จริงข้าพเจ้าทำการเปล่งเสียงเริ่มพิธี กับสิ่งที่รอซูลของพระองค์ทำการเปล่งเสียงเริ่มพิธี.. ท่านรอซูลกล่าวว่า.. ที่จริงฉันมีสัตว์กุรบาน ท่านอย่าเพิ่งเลิกพิธี.. ผู้รายงานเล่าว่า.. ฝูงสัตว์กุรบานทั้งหมดซึ่งอะลีนำมาจากยะมัน และที่ท่านนบี ซ.ล. นำมานั้นมีจำนวน 100 ตัว.. ผู้รายงานเล่าต่อไปว่า.. แล้วประชาชนทั้งหมดก็เลิกพิธี และทำการขลิบผม ยกเว้นท่านนบี ซ.ล. และผู้ที่มีสัตว์กุรบาน ครั้นเมื่อเข้าสู่วันตัรวียะฮฺ พวกเขาก็มุ่งหน้าสู่มีนา แล้วเปล่งเสียงเริ่มพิธีฮัจย์ และท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ได้ขี่พาหนะ แล้วท่านทำละหมาดซุฮุร อาซัร มักริบ อิซา ซุบฮ์ ที่มีนา หลังจากนั้นท่านหยุดชั่วครู่หนึ่ง จนกระทั่งตะวันขึ้น และท่านได้ใช้ให้กางกระโจมที่ทำมาจากขนสัตว์ ณ นะมิเราะฮฺ (สถานที่ตรงกับอะรอฝาต แต่ไม่ใช่อะรอฝาต อยู่ระหว่างแผ่นดินฮะรอมกับฮาลาล) จากนั้นท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ได้เดินทางต่อไป ส่วนพวกกุร๊อยซไม่

สงสัยอะไรทั้งสิ้น นอกจากคิดแต่เพียงว่าท่านนบีต้องหยุดวุกุฟที่มัสอะริลฮะรอม เหมือนพวกกุรอยซ์เคยกระทำกันมาในยุคยาฮิลียะฮฺ แต่ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ก็เดินทางเลยไปจนใกล้อะระฟะฮฺ ท่านได้พบกระโจมถูกกางไว้ให้ท่านแล้ว ท่านจึงลงพัก ณ.ที่นั้น จนเมื่อตะวันได้บ่ายไปแล้ว ท่านก็ออกคำสั่งให้นำอูฐอัลก็อซวาอ์มา ก็มีผู้นำมาให้ท่าน แล้วท่านก็ขี่มันออกเดินทาง จนกระทั่งถึงหุบเขา (อุรนะฮฺ) ท่านก็กล่าวแสดงธรรมเทศนาว่า.. แท้จริงโลหิตของท่านทั้งหลายและทรัพย์สินของท่านทั้งหลาย เป็นที่ต้องห้ามสำหรับท่านทั้งหลายเช่นเดียวกับความต้องห้ามแห่งวันของท่านทั้งหลายนี้ ในเดือนนี้ของท่านทั้งหลาย เป็นที่ต้องห้ามสำหรับท่านทั้งหลายเช่นเดียวกับความต้องห้ามแห่งวันของท่านทั้งหลายนี้ ในเดือนนี้ของท่านทั้งหลายนี้ ในเมืองของท่านทั้งหลายนี้.. พึงสังวร ! ทุกสิ่งที่เป็นกิจกรรมสมัยยาฮิลียะฮฺนั้นถูกวางไว้ใต้ฝ่าเท้าของฉัน และโลหิต (ที่เคยหลั่งกัน) ในยุคยาฮิลียะฮฺเป็นอันยกเลิก (ไม่มีการแก้แค้นและตอบแทนใด ๆ) และโลหิตแรกที่ฉันขอประกาศยกเลิกจากบรรดาโลหิตของพวกเรา ก็คือโลหิตของอิบนิรอบีอะฮฺ อิบนิลฮาริส ซึ่งเขาเป็นญาติเพราะดื่มนมเดียวกัน ในตระกูลบะนีสะอัด ต่อมาฮุซัยล์ได้ฆ่าเขาตาย และดอกเบี้ยในยุคยาฮิลียะฮฺก็ต้องยกเลิกด้วย ดอกเบี้ยแรกที่ฉันขอประกาศยกเลิกจากบรรดาดอกเบี้ยของเรา ได้แก่ดอกเบี้ยของอับบาส บินอับดุลมุตตอลิบ ที่จริงมันถูกยกเลิกทั้งหมดโดยสิ้นเชิง

ท่านทั้งหลายจงยำเกรงอัลเลาะฮฺใน(เรื่องเกี่ยวกับ)ผู้หญิง เพราะท่านทั้งหลายได้ยึดครองพวกนางไว้ด้วยความซื่อสัตย์ต่ออัลเลาะฮฺ และท่านทั้งหลายได้ถือสิทธิอนุมัติในพรหมจรรย์ของพวกนาง โดยพระบัญญัติของอัลเลาะฮฺ.. ท่านทั้งหลายมีสิทธิเหนือพวกนาง ที่พวกนางจะต้องไม่ยอมให้ผู้หนึ่งที่ท่านทั้งหลายรังเกียจล่วงล้ำเข้ามาสู่ที่นอนของพวกท่าน แต่ถ้าพวกนางขืนกระทำเช่นนั้น ท่านทั้งหลายก็จงเฆี่ยนพวกนางเถิด โดยไม่ทำให้เกิดบาดแผล.. ท่านทั้งหลายมีหน้าที่ต้องให้ปัจจัยยังชีพ และเครื่องนุ่งห่มแก่พวกนางโดยคุณธรรม และฉันได้ทิ้งไว้หมู่ท่านทั้งหลาย แก่สิ่งซึ่งพวกท่านจะไม่หลงผิดหลังจากนั้นอย่างแน่นอน หากท่านทั้งหลายยึดมั่นกับสิ่งนั้น สิ่งนั้นคือพระคัมภีร์แห่งอัลเลาะฮฺ

และท่านทั้งหลายจะถูกถามเกี่ยวกับตัวฉัน แล้วพวกท่านจะกล่าวอะไร?.. พวกนั้นตอบว่า.. เราขอปฏิญานว่า ที่จริงท่านได้เผยแพร่แล้ว ท่านได้ทำตามหน้าที่แล้ว และท่านได้แนะนำแล้ว.. จากนั้นท่านนบีได้ทำสัญญานด้วยนิ้วชี้ของท่าน ชี้ขึ้นไปยังฟากฟ้า และลดมันลงมายังหมู่ประชาชนพร้อมทั้งรำพึงว่า.. โอ้อัลเลาะฮฺ ! ขอพระองค์ได้โปรดเป็นสักขีพยานเถิด! สามครั้ง หลังจากนั้นท่านได้ใช้ให้อะซานและอิกอมะฮฺ แล้วจึงทำการละหมาดซุฮุร หลังจากนั้นท่านได้ใช้ให้ทำการอิกอมะฮฺ(โดยไม่อะซาน) แล้วก็ทำการละหมาดอะซัร โดยท่านมิได้ทำอะไรอื่นใดระหว่างทั้งสองละหมาดนั้น

ต่อจากนั้น ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ก็ขี่พาหนะเดินทางต่อจนมาถึงที่วุกูฟ แล้วท่านก็ปล่อยอูฐก๊อซวาอ์ของท่านให้แนบท้องของมันกับก้อนหิน(หมอบลงพักผ่อน) และท่านให้คณะเดินเท้าอยู่ข้างหน้าท่าน และท่านหันหน้าไปทางกิบละฮฺ ท่านวุกูฟอยู่เรื่อยไปจนกระทั่งตะวันตกดิน และท่านได้ให้อุซามะฮฺนั่งซ้อนท้ายข้างหลังท่าน และท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ก็เคลื่อน(ออกจากอะระฟะฮฺมายังมุซตะลิฟะฮฺ) โดยท่านรั้งบังเหียนของอูฐก๊อสวาอ์ไว้(ให้มันเดินช้า ๆ) จนกระทั่งหัวของมันสัมผัสกับที่พักเท้าของท่าน และท่านได้ทำสัญญากับมือขวาของท่านว่า.. ประชาชนทั้งหลาย ! จงสงบ จงสงบ ทุกครั้งที่เดินทางมาถึงเนินทราย ท่านก็จะผ่อนปรนมันสักเล็กน้อย จนกระทั่งมันขึ้นไปบนนั้น จนกระทั่งท่านมาถึงมุซตะลิฟะฮฺ ท่านก็ทำละหมาดมักริบและอิชาที่นั่น โดยให้อะซานเพียงครั้งเดียว และอิกอมะฮฺสองครั้ง และท่านมิได้ทำการตัสบีหสิ่งใด ๆ ระหว่างละหมาดทั้งสองนั้นเลย หลังจากนั้นท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ก็เอนกายพักผ่อน จนกระทั่งแสงอรุณขึ้นและท่านทำละหมาดเมื่อเวลาซุบฮ์ได้ปรากฏชัดเจนแล้ว โดยอะซานและอิกอมะฮฺ หลังจากนั้นท่านขี่ก๊อสวาอ์เดินทางต่อไป จนกระทั่งท่านมาถึงมัสอะริลหะรอม ท่านก็หันหน้าไปทางกิบละฮฺ และขอพรต่ออัลเลาะฮฺ กล่าวตักบีรอัลเลาะฮฺ กล่าวตะฮฺลีลต่ออัลเลาะฮฺ.. และกล่าวเตาฮีดต่ออัลเลาะฮฺ แล้วท่านก็หยุดพักอยู่อย่างนั้นเรื่อยไป จนกระทั่งแสงอรุณรุ่งได้กระจายจัดจ้า ท่านก็เคลื่อนออกก่อนตะวันจะขึ้น และท่านได้ให้นั่งซ้อนท้ายแก่ฟะดอล บินอับบาสและเขาเป็นชายคนหนึ่งที่มีผมสวยงามมาก ผิวขาว รูปร่างดี ครั้นเมื่อท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. เคลื่อนออกจากนั้น ก็มีกลุ่มสตรีที่นั่งมาในประทุนเดินทางผ่านมาทางท่าน ฟะดอลก็เผ่งมองพวกนาง แต่ท่านนบี ซ.ล. ได้วางมือของท่านลงบนใบหน้าของฟะดอล ดังนั้นฟะดอลจึงหันหน้าของเขามายังซีกข้างขวาเพ่งมองต่อไป ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ก็หันมือของท่านจากซีกอื่นบนหน้าของฟะดอล เพื่อหันใบหน้าของเขาจากอีกซีกที่กำลังเพ่งมองนั้น จนกระทั่งมาถึงบัตนะมุฮัซซิร ซึ่งท่านก็สั่นสะท้านเล็กน้อย หลังจากนั้นท่านได้เดินทางสายกลาง ซึ่งออกทะลุไปยังเสาหินต้นใหญ่ จนกระทั่งมาถึงเสาหินที่ตั้งอยู่ ณ ต้นไม้(ใกล้มัสยิดเดฟ) และท่านก็ขว้างเสาหินด้วยลูกหินเจ็ดก้อน แต่ละก้อนนั้นท่านจะกล่าวตักบีร (ลูกหินทั้งเจ็ดก้อนนั้นมีขนาด) เหมือนกับเมล็ดถั่วโฟล ท่านขว้างไปจากบัตนิลวาดี หลังจากนั้นท่านก็จากไปสู่สถานที่เชือด แล้วจัดการเชือดกุรบานด้วยมือของท่านเองเป็นจำนวน 63 ตัว หลังจากนั้นท่านมอบให้อะลี ซึ่งอะลีก็จัดการเชือดสัตว์ที่เหลืออยู่ (จนครบ 100 ตัว) และเขาได้ร่วมส่วนกับท่านในสัตว์กุรบานของท่าน (อะลีต้อนมาจากยะมัน) หลังจากนั้นท่านนบีใช้ให้จัดการกับอูฐทุก ๆ ตัวให้เป็นก้อน ๆ แล้วใส่ลงในหม้อ จากนั้นก็จัดการต้มมัน แล้วคนทั้งสองก็รับประทานเนื้อของมัน และดื่มน้ำซุปของมัน ต่อจากนั้นท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ได้ขี่อูฐเดินทางต่อไป แล้วท่านก็ทำตอวาฟอิฟาเดาะฮฺที่บัยตุลเลาะฮฺ และทำละหมาดซุฮฺรที่มักกะฮฺ จากนั้นท่านก็มาหาพวกบะนีอับดุลมุตตอลิบซึ่งทำหน้าที่บริการน้ำซัมซัม แล้วท่านก็สั่งว่า.. ท่านทั้งหลายจง

สาวน้ำขึ้นมาเถิด โอ้บะนีอับดิลมุตตอลิบ! ถ้าหากผู้คนทั้งหลายยังไม่ชนะพวกท่าน ในการบริการน้ำของพวกท่าน ฉันจะเข้าไปช่วยสาวน้ำพร้อมกับพวกท่านด้วย จากนั้นพวกเขาได้นำกระป๋องใส่น้ำมามอบแก่ท่าน แล้วท่านก็ดื่มน้ำจากกระป๋องใบนั้น *รายงานโดย มุสลิม อะบูดาวุด*

บทที่ 5
เรื่องอุมเราะฮ์

อิบนุอับบาส ร.ฎ. กล่าวว่า.. ที่จริงอุมเราะฮฺเป็นพิธีที่ถูกสั่งมาคู่เคียงกับพิธีฮัจย์ ในคัมภีร์ของอัลเลาะฮฺ นั่นคือ..และท่านทั้งหลายจงประกอบพิธีฮัจย์และอุมเราะฮฺให้สมบูรณ์เพื่ออัลเลาะฮฺเถิด

อิบนิอุมัรเล่าว่า.. ไม่ว่าจะเป็นผู้ใดก็ตาม นอกจากว่าเขาจะต้องมีหน้าที่ทำฮัจย์และอุมเราะฮฺทั้งสิ้น *รายงานโดย บุคอรี*

จากอะบีรอซีน อัลอุกอยลี ร.ฎ. ฉันพูดว่า.. โอ้รอซูลุลเลาะฮฺ ! ที่จริงบิดาของข้าพเจ้าชราภาพมาก เขาไม่สามารถจะทำพิธีฮัจย์และอุมเราะฮฺได้ และไม่สามารถจะเดินทางและขี่พาหนะ.. ท่านตอบว่า.. ท่านจงทำฮัจย์และจงทำอุมเราะฮฺแทนบิดาของท่าน *รายงานโดย เจ้าของสุนัน*

จากยาบิร ร.ฎ. เล่าว่า ท่านนบี ซ.ล. ถูกถามถึงอุมเราะฮฺว่า เป็นข้อบังคับวายิบหรือ ? .. ท่านตอบว่า.. ไม่ !.. แต่ท่านทั้งหลายควรทำอุมเราะฮฺ นั่นเป็นที่เลิศเลอยิ่งนัก *รายงานโดย ติรมิซี อะหมัด บัยฮะกี*

จากอิบนิอับบาส ร.ฎ. เล่าว่า.. ท่านนบี ซ.ล. ได้กล่าวกับหญิงคนหนึ่งซึ่งเป็นชาวอันซอรฺ ซึ่งนางถูกเรียกขานว่า อุมมุสินาน.. อะไรเป็นเหตุอุปสรรคให้เธอไม่ออกมาทำฮัจย์ร่วมกับเรา ?.. นางตอบว่าอูฐสองตัวเป็นกรรมสิทธิ์ของอะบีฟุลาน (สามีของนาง) เขาและบุตรีของเขาได้ทำฮัจย์บนอูฐตัวหนึ่ง และอูฐอีกตัวหนึ่งนั้น คนรับใช้ของเราใช้บรรทุกน้ำเพื่อบริการ.. ท่านนบีจึงกล่าวว่า.. ถ้าอย่างนั้นจงทำอุมเราะฮฺในเดือนรอมาดอน ซึ่งเธอจะได้ผลเทียบเท่ากับฮัจย์นั่นเอง หรือเท่ากับเธอได้ฮัจย์พร้อมกับฉันแล้ว *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

และคำรายงานของบุคอรีระบุว่า.. เมื่อถึงเดือนรอมาดอน เธอจงทำอุมเราะฮฺเถิด เพราะการทำอุมเราะฮฺในเดือนรอมาดอนได้กุศลเท่ากับทำฮัจย์

และได้พันมาแล้วหะดิษที่ว่า.. อุมเราะฮฺสู่อุมเราะฮฺ จะไถ่ถอนบาปที่มีอยู่ระหว่างทั้งสองนั้น

จากอะบีฮุรอยเราะฮฺ ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. ขอสาบานกับอัลเลาะฮฺ ซึ่งชีวิตของฉันอยู่ในอำนาจของพระองค์ ที่จริงนบีอีซาบุตรของมัรยัม ทำการเปล่งเสียงเริ่มพิธี ณ ฟัจยิรเราฮาอิ (อยู่ระหว่างมักกะฮฺ - มาดีนะฮฺ) เพื่อทำฮัจย์หรือทำอุมเราะฮฺ หรือควบกันทั้งสอง

ท่านนบี ซ.ล. ทำอุมเราะฮฺกี่ครั้ง

จากกอตาดะฮฺ ร.ฏ. กล่าวว่า.. ฉันถามอะนัสว่า.. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ทำฮัจย์กี่ครั้ง (หลังจากได้ลงบัญญัติให้ทำฮัจย์ในปีที่ 10 หลังอพยพ) เขาตอบว่า ครั้งเดียว !.. (ส่วนก่อนบัญญัติดังกล่าวท่านทำมาแล้วสองครั้ง) และทำอุมเราะฮฺสี่ครั้ง ทุกครั้งท่านทำในเดือนซิลเกาะอ์ดะฮฺ ยกเว้นอุมเราะฮฺที่ท่านควบกับฮัจย์ของท่าน.. (อุมเราะฮฺทั้ง 4 ครั้งที่ท่านทำนั้น) ได้แก่ อุมเราะฮฺที่ทำจากหุดัยบียะฮฺ หรือในเวลาของหุดัยบียะฮฺในเดือนซิลเกาะอ์ดะฮฺ อุมเราะฮฺที่ทำในปีต่อมาทำในเดือนซิลเกาะอ์ดะฮฺ อุมเราะฮฺจากยิอ์รอนะฮฺ เป็นสถานที่ซึ่งท่านเคยจัดการแบ่งปันทรัพย์เชลยศึกจากสงครามมหุนัยน์ ในเดือนซิลเกาะอ์ดะฮฺ และอุมเราะฮฺที่ทำการควบกับฮัจย์ (ในปีสุดท้ายคือฮัจย์อำลา)

กิจกรรมอุมเราะฮฺ

จากมัรวาน ร.ฏ. กล่าวว่า.. ท่านนบี ซ.ล. ได้ออกไปจากมฺดีนะฮฺในช่วงสงครามหุดัยบียะฮฺ ในปีที่ 10 กว่า พร้อมกับสหายของท่านจำนวน 100 คน จนกระทั่งเมื่อพวกเขาเดินทางมาถึงซิลหุลัยฟะฮฺ ท่านก็แขวนรองเท้าไว้ที่คอสัตว์กุรบาน และทำเครื่องหมายที่ตัวของมัน (เพื่อให้รู้ว่าเป็นสัตว์กุรบาน) และท่านได้ครองอิหรอมเริ่มพิธีอุมเราะฮฺ *รายงานโดย บุคอรี อะบูดาวุด อะหมัด*

จากยะอ์ลา บิน อุมัยยะฮฺ ร.ฏ. เล่าว่า.. มีชายคนหนึ่งได้มาหาท่านนบี ซ.ล. ในขณะที่ท่านอยู่ที่ยิอ์รอนะฮฺ เขาได้เปล่งเสียงเริ่มพิธีอุมเราะฮฺแล้ว โดยที่เคราและศีรษะของเขายังมีสีเหลืองที่ถูกย้อม(จากหญ้าฝรั่น) และเขาสวมเสื้อยุบบะฮฺ.. เขาจึงถามว่า.. โอ้รอซูลุลเลาะฮฺ! ข้าพเจ้าได้อิห์รอมทำอุมเราะฮฺ โดยที่ข้าพเจ้ามีสภาพดั่งที่ท่านเห็นนี้?.. ท่านนบีสั่งว่า.. ท่านจงถอดเสื้อคลุมของท่านออกเสีย ท่านจงล้างสีเหลืองออก และอะไรที่ท่านเคยกระทำในพิธีฮัจย์ท่านก็จงทำในพิธีอุมเราะฮฺด้วย *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

อิบนุอุมัรถูกถามถึงชายผู้หนึ่งที่ทำการตอวาฟบัยตุลเลาะฮฺ ในพิธีอุมเราะฮฺของเขา แต่เขามิได้สะแอระหว่างซอฟากับมัรวะฮฺ เขาจะเพศสัมพันธ์กับภริยาของเขาได้ไหม ?.. เขาตอบว่า.. ท่านนบี ซ.ล.ได้มาถึงมักกะฮฺ แล้วท่านก็ทำตอวาฟบัยตุลเลาะฮฺเจ็ดรอบ และทำละหมาดหลังมะกอมอิบรอฮีมสองรอกะอะฮฺ และสะแอระหว่างซอฟากับมัรวะฮฺเจ็ดเที่ยว ที่จริงแบบฉบับอันดีงามได้ปรากฏอยู่แล้วสำหรับท่านทั้งหลายในศาสนทูตแห่งอัลเลาะฮฺ *รายงานโดย บุคอรี*

อิบนุอะบีเอาฟา ร.ฏ. กล่าวว่า.. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ได้ทำอุมเราะฮฺ และพวกเราก็ทำอุมเราะฮฺพร้อมกับท่านด้วย ครั้นเมื่อท่านเข้าสู่มักกะฮฺ ท่านก็ทำตอวาฟ และพวกเราก็ทำตอวาฟพร้อมกับท่าน และท่านได้มาที่ซอฟาและมัรวะฮฺ และพวกเราก็มาพร้อมกับท่านด้วย พวกเรานั้นปกปิดท่านไว้มิให้ชาวมักกะฮฺคนใดขว้างท่านได้.. เพื่อนคนหนึ่งของฉันถามว่า..

แล้วท่านนบีเข้าไปในกะอฺบะฮฺหรือ ?.. ฉันตอบว่า.. เปล่า !.. แล้วเราก็บอกเล่าสิ่งที่ท่านนบีได้สั่งแก่คอดียะฮฺ นั่นคือท่านสั่งว่า.. พวกท่านจงแจ้งข่าวแก่คอดียะฮฺว่านางได้บ้านหนึ่งหลังในสวรรค์ ทำมาจากอัญมณีในบ้านนั้นไม่มีเสียงรบกวน และไม่มีความเหน็ดเหนื่อยใด ๆ เลย *รายงานโดย บุคอรี อะบูดาวุด นะซาอี*

และยาบิร ร.ฎ. กล่าวว่า.. พวกเราได้ทำการเชือดกุรบานพร้อมกับท่านนบี ซ.ล. ในปีหุดัยบียะฮฺ อูฐตัวหนึ่งต่อเจ็ดคน และวัวตัวหนึ่งต่อเจ็ดคนเช่นกัน *รายงานโดย มุสลิม อะบูดาวุด ติรมิซี*

อุมเราะฮฺไม่มีกำหนดเวลาตายตัว

จากอิบนิอับบาส ร.ฎ. กล่าวว่า.. พวกกุรอยซ์และผู้ที่นับถือลัทธิศาสนาของพวกนั้นต่างมีความเห็นว่า การทำอุมเราะฮฺในเดือนฮัจย์มาจากคนโฉดที่สุดในแผ่นดิน และพวกเขาเปลี่ยนเอาเดือนซอฟัรมาเป็นเดือนมุฮัรรอม (กำหนดเดือนซอฟัรเป็นเดือนหะรอม แต่เว้นเดือนมุฮัรรอมไว้ไม่ถือเป็นเดือนหะรอม) และพวกเขากล่าวว่า เมื่ออูฐมีบาดแผลทรมาน (จากการเดินทาง) ร่องรอยการเดินทางอันกระเซิง และเดือนซอฟัรผ่านพ้นไปแล้ว อุมเราะฮฺก็เป็นที่อนุมัติสำหรับผู้ประสงค์ทำอุมเราะฮฺ.. ครั้นท่านนบี ซ.ล. และบรรดาสหายของท่านได้มาถึงในเวลาเช้าของวันที่ 4 โดยทุกคนเปล่งเสียงการทำฮัจย์ ท่านนบีก็สั่งให้พวกเขาเปลี่ยนมาเป็นอุมเราะฮฺ ซึ่งคำสั่งนั้นทำให้ถือเป็นเรื่องใหญ่โตสำหรับพวกเขา พวกเขาจึงพูดว่า.. โอ้รอซูลลุลเลาะฮฺ ซ.ล. จะเลิกพิธีที่ใด ?.. ท่านตอบว่าเลิกพิธีได้ทั้งหมด *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 3*

จากอิบนิอับบาส ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. นี้คืออุมเราะฮฺ ซึ่งพวกเราได้ทำฮัจย์ควบกับมัน(ตะมัตตุอ์) ดังนั้นผู้ใดไม่มีสัตว์กุรบานมาด้วย ก็ให้เขาเลิกพิธีได้ทั้งหมด เพราะอุมเราะฮฺได้เข้าไปในพิธีฮัจย์แล้ว ตราบถึงวันกิยามะฮฺ *รายงานโดย มุสลิม ติรมิซี*

จากมุหัรรอซ อัลกะอ์บีเล่าว่า.. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ได้ออกจากยิอ์รอนะฮฺในเวลากลางคืน โดยทำพิธีอุมเราะฮฺ จากนั้นท่านก็เข้ามักกะฮฺในเวลากลางคืนเหมือนกัน แล้วท่านก็ปฏิบัติอุมเราะฮฺจนเสร็จเรียบร้อย หลังจากนั้น ท่านได้ออกจากมักกะฮฺในคืนนั้นเลย แล้วมารุ่งเช้าที่ยิอ์รอนะฮฺ คล้ายกับท่านค้างคืนที่นั่น *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5 ติรมิซี*

พักที่มักกะฮฺหลังจบพิธี - การตอวาฟอำลา

อุมัรบิน อับดุลอะซีซได้กล่าวแก่ซาอิ๊บ บินยะซีด ร.ฎ. ว่า.. ท่านได้ยินบ้างไหมเกี่ยวกับเรื่องการพักอยู่ในมักกะฮฺ ?.. เขาตอบว่า.. ฉันได้ยินอะลาอ์ บิน หะดอรอมี ร.ฎ. กล่าวว่า.. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. กล่าวว่า.. ชาวอพยพจะพักอยู่ที่มักกะฮฺต่อไปอีกสามวัน หลังจากเสร็จพิธีแล้ว *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

จากอิบนิอับบาส ร.ฎ. กล่าวว่า.. ผู้คนทั้งหลายพากันหันกลับในแต่ละด้าน (หลังจากเสร็จพิธีแล้ว) แต่ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ได้สั่งว่า.. คนใด ๆ อย่าเพิ่งกลับ จนกว่าสัญญาสุดท้ายของเขาต่อบัยตุลเลาะฮฺจะมีขึ้นก่อน (หมายถึงให้ตอวาฟอำลา) *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5 ยกเว้นบุคอรี*

และรายงานของติรมิซีระบุว่า.. ผู้ใดทำฮัจย์ที่บัยตุลเลาะฮฺนี้ หรือทำอุมเราะฮฺก็ตาม จงให้มีสัญญาสุดท้ายกับบัยตุลเลาะฮฺเสียก่อน ต่อมาอุมัรได้กล่าวกับท่านว่า.. ท่านได้ตกหล่นจากมือทั้งสองข้างของท่าน ท่านได้ยินสิ่งนี้มาจากท่านนบี ซ.ล. แต่ท่านไม่ได้บอกเล่าให้พวกเรารู้

และจากอิบนิอับบาส กล่าวว่า.. ประชาชนทั้งหลายได้รับคำสั่งให้มีสัญญาสุดท้ายกับบัยตุลเลาะฮฺ ยกเว้นได้รับการผ่อนผันสำหรับหญิงมีประจำเดือน *รายงานโดย บุคอรี นะซาอี*

บทที่ 6

อิหซอร, กอดอ, ฟิดยะฮฺ

การอิฮซอรฮัจย์ (คือทำไม่ครบเพราะมีเหตุอุปสรรค)

อัลเลาะฮฺตรัสว่า.. และท่านทั้งหลายจงทำฮัจย์และอุมเราะฮฺให้ครบถ้วนเพื่ออัลเลาะฮฺ ครั้นหากพวกท่านถูกปิดล้อมก็ให้ทำกุรบานเท่าที่ (หาได้โดย) สะดวก และท่านทั้งหลายอย่าเพิ่งโกนศีรษะ จนกว่าสัตว์กุรบานจะมาถึงที่ของมันก่อน

จากอิบนิอุมัร ร.ฎ. กล่าวว่า.. พวกท่านยังไม่พออีกหรือ ในแบบฉบับของท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ?.. หากคนใดของพวกท่านถูกกักกันไว้มิให้ทำฮัจย์ (จนครบถ้วน) ก็ให้เขาทำการตอวาฟบัยติลลาฮฺ และสะแอที่ซอฟา-มัรวะฮฺ หลังจากนั้นเขาเลิกพิธีจากทุกสิ่งที่ถูกห้ามได้ จนกระทั่งเขามาทำ (แก้ตัว) ในปีหน้า แล้วเขาเชือดสัตว์กุรบานหรือถือศีลอด หากเขาไม่มีสัตว์กุรบาน *รายงานโดย บุคอรี*

จากฮัจยาจ บินอัมริน ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. ผู้ใดถูกประทุษร้ายหรือป่วยเจ็บ เขาก็เลิกพิธีฮัจย์ได้ และเขาต้องทำฮัจย์ใหม่ในปีหน้า..

อิกริมะฮฺกล่าวว่า.. แล้วฉันได้ถามอิบนิอับบาส และอะบีฮุรอยเราะฮฺถึงเรื่องนั้น ทั้งสองตอบว่า.. ถูกต้องแล้ว !.. *รายงานโดย เจ้าของสุนัน*

จากสุลัยมาน บินยะซาร์ ร.ฎ. เล่าว่า.. ฮัมบาร์บินอัสวัดได้มาในวันเชือดกุรบาน ขณะที่อุมัรกำลังเชือดกุรบานของตนเอง เขาจึงพูดว่า.. โอ้ผู้ปกครองมุมินีน พวกเรานับจำนวนวันผิดพลาด พวกเราถูกทำให้มองเห็นไปว่า วันนี้คือวันอะระฟะฮฺ.. อุมัรจึงบอกเขาว่า.. ท่านจงไปที่มักกะฮฺ แล้วจงทำตอวาฟพร้อมกับผู้ที่ไปด้วยทุกคน และท่านทั้งหลายจงเชือดกุรบาน หากว่าพวกท่านมี หลังจากนั้นพวกท่านก็จงโกนผมหรือขลิบผมและจงกลับ ครั้นเมื่อถึงปีหน้า ท่านทั้งหลายก็จงทำฮัจย์และจงเชือดกุรบาน แต่ผู้ใดไม่สามารถทำเช่นนั้นได้ ก็ให้เขาถือศีลอดสามวันในพิธีฮัจย์และอีกเจ็ดวัน เมื่อกลับ (มาถึงบ้าน)

จากสุลัยมานเล่าว่า.. อะบูอัยยูบ อันซอรี ร.ฎ. ได้ออกไปทำฮัจย์ จนเมื่อมาถึงพื้นที่โล่งกว้าง จากทางมักกะฮฺ เขาก็พลัดหลงจากสัตว์พาหนะของเขา (และค้นหาจนกระทั่งพ้นวันอะระฟะฮฺ) จากนั้นเขาได้มาถึงอุมัร ร.ฎ. ในวันเชือด แล้วเขาก็เล่าเรื่องราวให้อุมัรฟัง อุมัรจึงสั่งแก่เขาว่า.. ท่านจงทำแบบผู้ทำอุมเราะฮฺกระทำ หลังจากนั้นท่านก็เลิกพิธี ครั้นเมื่อถึงฮัจย์ในปีหน้า ท่านก็จงทำฮัจย์ใหม่ และจงเชือดกุรบานตามแต่ท่านสะดวก *รายงานโดย อิมามมาลิก*

และอิมามมาลิกกล่าวว่า.. และผู้ใดควบฮัจย์กับอุมเราะฮฺหลังจากนั้นเขามีเหตุให้พิธีฮัจย์เลยพ้นเขาไป (โดยทำไม่ครบสมบูรณ์) เขาก็จะต้องทำฮัจย์ใหม่ในปีหน้า และให้เขาควบระหว่างฮัจย์และอุมเราะฮฺและให้เขาเชือดกุรบานสองตัว คือตัวหนึ่งสำหรับการควบของเขา และอีกตัวหนึ่งสำหรับพิธีฮัจย์ที่เลยพ้นเขาไปนั้น

อิหซอรฺในอุมเราะฮฺ

จากอิบนิอุมัร ร.ฎ. กล่าวว่า.. พวกเราได้ออกไปพร้อมกับท่านนบี ซ.ล. เพื่อทำอุมเราะฮฺ ครั้นแล้วพวกกุรอยช์ก็ขัดขวางพวกเรามิให้เข้ามาถึงบัยตุลเลาะฮฺ (โดยให้พวกเราอยู่ได้แต่หุดัยบียะฮฺ) ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. จึงเชือดอูฐกุรบานของท่าน และโกนศีรษะ

และในกระแสรายงานหนึ่งระบุว่า.. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ถูกจำกัดเขต (มิให้เข้ามาสู่บัยติลลาฮฺ) ท่านจึงโกนศีรษะของท่าน และท่านได้ประเวณีกับภริยาของท่าน และทำการเชือดกุรบานของท่าน จนกระทั่งท่านได้ทำอุมเราะฮฺในปีต่อไป *รายงานโดย บุคอรี*

การประเวณีในพิธีฮัจย์

อัลเลาะฮฺโองการว่า.. ผู้ใดตั้งเจตนาทำฮัจย์ในช่วงเวลาเหล่านั้น เขาจะต้องไม่เกี้ยวพาราศรีหญิง เขาต้องไม่เสเพล และไม่วิวาทในขณะทำฮัจย์

อุมัรบินคอตตอบ อะลีบินอะบีตอลิบ และอะบูฮุรอยเราะฮฺ ร.ฎ. ถูกถามถึงเรื่องที่ชายคนหนึ่งได้ทำการประเวณีภริยาของเขา ขณะที่เขายังครองอิหรอมทำฮัจย์อยู่ พวกเขากล่าวตอบเหมือนกันว่า.. คนทั้งสองบรรลุผลตามเจตนาของทั้งสอง จนกระทั่งทั้งสองทำฮัจย์ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ หลังจากนั้นทั้งสองจะต้องทำฮัจย์ในปีหน้า และต้องเชือดกุรบาน *รายงานโดย รายงานโดย อิมามมาลิก ร.ฎ.*

ฟิดยะฮฺและสาเหตุ

อัลเลาะฮฺโองการว่า.. ผู้ใดปฏิบัติอุมเราะฮฺสืบต่อเข้าสู่พิธีฮัจย์ ก็ให้เขาเชือดสัตว์เท่าที่เขาหาได้โดยสะดวก แต่ถ้าใครไม่มีความสามารถก็ให้เขาถือศีลอดสามวันในช่วงทำฮัจย์และอีกเจ็ดวัน เมื่อท่านทั้งหลายคืน (สู่บ้าน) นั้นเป็นจำนวนสิบวันครบถ้วน ข้อกำหนดนั้นสำหรับผู้ซึ่งมิได้ตั้งถิ่นฐานในปริมณฑลแห่งมัสยิดฮะรอม (คือมักกะฮฺ)

และอัลเลาะฮฺโองการว่า.. ดังนั้นผู้ใดในพวกท่านป่วยไข้ หรือมีความเดือดร้อนเกิดขึ้นที่ศีรษะของเขา (จนต้องโกนศีรษะ) ก็ให้เขาเสียฟิดยะฮฺ (ด้วยการเชือดแพะ) หรือทำทานหรือถือศีลอด

จากกะอับ บิน อุจเราะฮฺ ร.ฏ. เล่าว่า.. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ได้ผ่านมาที่เขาในเวลา (ที่ถูกจำกัดเขต ณ ตำบล) หุดัยบียะฮฺ โดยขณะนั้นเขากำลังนอนหนุนหม้อของเขา และเหากำลังไต่ตอมบนใบหน้าของเขา ท่านจึงสั่งเขาว่า.. ตัวสร้างปัญหาแก่ศีรษะของท่าน ทำให้ท่านเดือดร้อนหรือ ?.. เขาตอบว่า.. ครับ ! ท่านนบี ซ.ล. จึงสั่งแก่เขาว่า.. ท่านจงโกนศีรษะเสียเถิด หลังจากนั้นท่านจงเชือดแพะหนึ่งตัว โดยถือเป็นพิธีกรรมส่วนหนึ่ง หรือจงถือศีลอดสามวัน หรือจงทำทานอินทผลัมสามซออ์ เป็นอาหารแก่คนยากจนหกคน *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

และในกระแสรายงานหนึ่งระบุว่า.. เขากล่าวว่า.. สำหรับฉันเป็นการเฉพาะเจาะจงที่อัลกุรอานโองการนี้ลงมานั่นคือ.. ผู้ใดจากพวกท่านป่วยไข้ (จนจุบ) แต่สำหรับท่านทั้งหลายโดยทั่วไป

การตอบแทนสัตว์ป่า

อัลเลาะฮฺโองการว่า.. โอ้ศรัทธาชน จงอย่าฆ่าสัตว์ป่าในขณะที่ท่านครองหิรอม และผู้ใดฆ่าสัตว์ดังกล่าวโดยเจตนา เขาก็ต้องตอบแทนโดยเท่ากันกับที่เขาได้ฆ่า ด้วยการเชือดปศุสัตว์ โดยให้มีผู้ทรงคุณธรรมสองคนทำการชี้ขาดในการนั้น เป็นการเชือดพลีทาน เมื่อถึงกะอฺบะฮฺ (หมายถึงแผ่นดินหะรอมทั้งหมด) หรือให้เขาเสียกัฟฟาเราะฮฺ ด้วยอาหารที่ให้แก่คนยากจน หรือโดยเท่าเทียมกันนั้นด้วยการถือศีลอด ทั้งนี้เพื่อเขาจะได้สำนึกถึงความทุกข์แห่งการงานของเขาเอง อัลเลาะฮฺทรงอโหสิให้แล้วในความคิดที่ได้กระทำล่วงพ้นมา แต่ผู้ใดหวนกลับคืน (ไปประพฤติอีก) อัลเลาะฮฺก็จะลงโทษเขา และอัลเลาะฮฺทรงอำนาจยิ่งนัก อีกทั้งทรงลงโทษ(ผู้กระทำผิด)

จากอะบีซซุบัยร์เล่าว่า อุมัร ร.ฏ. ได้จัดการตัดสินในการฆ่าตัว "หมาใน" ตาย ด้วยการเสียแกะหนึ่งตัว ในการฆ่า "เลียงผา" ด้วยการเสีย "แพะ" ในการฆ่ากระต่ายด้วยการเสีย "แมวป่า" และในการฆ่า "ยัรบูอ์" ด้วยการเสีย "ลูกแพะ"

และสะอีด บิน มุซัยยับ ร.ฏ. กล่าวไว้ในกรณีนกพิราบในมักกะฮฺว่า เมื่อมันถูกฆ่าก็ต้องเสียแพะ *รายงานโดย มาลิก ชาฟีอี*

และชาฟีอีเพิ่มเติมว่า.. และในกรณีอื่นจากนกพิราบมักกะฮฺและนกอื่น ๆ ให้ติดตามราคาของมัน

และอุมัร, อุสมาน, อาลี, ซัยดิ, และอิบนุอับบาส ร.ฏ. ได้ตัดสินไว้ในการฆ่านกกระจอกเทศ ด้วยการเสียอูฐ *รายงานโดย ชาฟีอี*

และท่านกล่าวไว้ในกรณี วัวป่าหรือลาป่า จะต้องเสียวัวบ้าน

มีรายงานจากอะตออ์ ร.ฏ. ในกรณีสุนัขจิ้งจอก ให้ชดใช้ด้วยแพะ ในกรณีอะบัร (สัตว์ตัวเล็ก ๆ คล้ายแมวอาศัยตามคบไม้กินพืช) หากกินมันได้ ก็ต้องชดใช้ด้วยแพะ และในตัวด๊อบ (ตัวเล็ก ๆ คล้ายแย้) ก็ต้องด้วยแพะเช่นเดียวกัน

อีมามชาฟีอี ร.ฏ. กล่าวว่า หากเขามุ่งหมายถึงแพะตัวเล็ก ๆ เราก็เห็นด้วยกับคำพูดนั้น และถ้าเขาหมายถึงแพะครบขวบปีแล้ว เรามีความเห็นแตกต่างกับเขา

การบริจาคสัตว์พลีทานแก่ (คนจนใน) แผ่นดินหะรอม

อัลเลาะฮฺโองการว่า.. และอูฐที่ทำกุรบาน เราได้บันดาลมันให้เป็นหนึ่งจากบรรดาเอกลักษณ์แห่งอัลเลาะฮฺแด่พวกเจ้า ในนั้นมีความประเสริฐ ดังนั้นเจ้าทั้งหลายจงกล่าวถึงพระนามของอัลเลาะฮฺ ขณะเชือดมันเถิดขณะมันยืน ครั้นเมื่อสีข้างของมันล้มลงแล้ว (และตายสนิท) พวกเจ้าก็จงบริโภคมันเถิดในบางส่วน และจงให้ทานเป็นอาหารแก่คน (ยากเข็ญที่) มักน้อย และคน (ยากจนที่) เสนอตัว (มาขอ) เช่นนั้น เราได้อำนวยมันแก่พวกเจ้า เพื่อพวกเจ้าจะได้กตัญญู

จากอิบนิอุมัร ร.ฏ. กล่าวว่า.. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺทำฮัจย์แบบตะมัตตุอ์อุมเราะฮฺเข้าสู่ฮัจย์ในการประกอบฮัจย์อำลา และท่านได้เชือดกุรบาน โดยท่านต้อนสัตว์นั้นมาพร้อมกับท่านจากหุลัยฟะฮฺ *รายงานโดย บุคอรี มุสลิม*

อะลีกล่าวว่า ท่านนบี ซ.ล. ได้ทำการเชือดกุรบานถึง 100 ตัว ต่อมาท่านได้ใช้ให้ฉันจัดการแบ่งเนื้อของมัน และใช้ให้ฉันทำการแบ่งเครื่องหลังของมัน หลังจากนั้นก็ใช้ให้ฉันแบ่งหนังของมัน *รายงานโดย บุคอรี*

จากมัรวาน ร.ฏ. กล่าวว่า ท่านนบี ซ.ล. ได้ออกไปจากมาดีนะฮฺในช่วงเหตุการณ์หุดัยบียะฮฺพร้อมกับสหายของท่านจำนวน 100 คนเศษ จนเมื่อท่านมาถึงซิลหุลัยฟะฮฺ ท่านนบี ซ.ล. ก็ทำการผูกเกือกกับคอสัตว์กุรบาน และทำเครื่องหมาย (เป็นที่สังเกตว่าเป็นสัตว์กุรบาน) และท่านก็ครองอิหรอมทำอุมเราะฮฺ (มีรายงานข่าวระบุว่าท่านเชือดกุรบาน 70 ตัว ต่อสหายของท่าน 700 คน) *รายงานโดย บุคอรี อะบูดาวุด อะหมัด*

ท่านนบี ซ.ล. ทำการละหมาดซุฮฺรที่ซิลหุลัยฟะฮฺ หลังจากนั้นท่านได้เรียกเอาอูฐมาตัวหนึ่ง แล้วท่านทำเครื่องหมายมันตรงแผ่นตะโหงกข้างขวาของมัน หลังจากนั้นท่านได้ปาดเลือดออกจากตัวมัน และท่านนำเกือกเท้าของมันขึ้นมาแขวนไว้ที่ต้นคอของมัน *รายงานโดย อะบูดาวุด ติรมิซี*

อาอิซะฮฺ ร.ฏ. กล่าวว่า.. ฉันได้ถอดเชือกผูกคอของอูฐท่านนบี ซ.ล. ด้วยมือของฉันเอง หลังจากนั้นท่านก็เอาไปแขวนไว้ที่คอของมัน และท่านทำเครื่องหมายแก่มัน และจัดการแจกจ่ายมันไป จากนั้นอะไรที่เคยต้องห้ามสำหรับท่าน (ขณะประกอบพิธีฮัจย์) ก็เป็นที่อนุมัติแก่ท่าน

และในรายงานหนึ่งระบุว่า.. ฉันเป็นผู้ถอดเชือกผูกคอแพะแกะของท่านนบี ซ.ล. แล้วท่านก็สั่งแพะเหล่านั้นไป หลังจากนั้นท่านก็อยู่แบบผู้เลิกพิธีแล้ว *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

ในยามจำเป็นให้ขี่อูฐ (ที่จะเชือด) ได้

จากอะบีฮุรอยเราะฮฺ ร.ฏ. เล่าว่า.. ท่านนบี ซ.ล. มองเห็นชายคนหนึ่งกำลังไล่ต้อนอูฐตัวหนึ่ง ท่านจึงบอกกับเขาว่า.. ท่านจงขี่มันสิ !.. เขากล่าวว่า.. แต่มันเป็นอูฐกุรบาน.. ท่านก็ย้ำแก่เขาว่า.. ท่านจงขี่มันเถิด !.. ผู้รายงานเล่าว่า.. ที่จริงฉันเห็นเขาขี่อูฐตัวนั้นร่วมเดินทางไปกับท่านนบี ซ.ล. โดยเกือกของอูฐนั้นถูกแขวนไว้ที่ต้นคอของมัน *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

อะบูซุบัยร์เล่าว่า.. ฉันได้ถามยาบิรถึงเรื่องการขี่สัตว์กุรบาน เขาตอบว่า.. ฉันได้ยินท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. ท่านจงขี่มันเถิดโดยคุณธรรม จนกว่าท่านจะได้สัตว์ตัวอื่นขี่ (ก็ให้ปล่อยมันเดินตัวเปล่า) *รายงานโดย มุสลิม อะบูดาวุด*

ถ้าสัตว์กุรบานเกิดล้มเจ็บกลางทาง ก็ให้เชือดเสีย

จากดุอัยบิอะบีกอบีเซาะฮฺ โดยท่านยังอยู่ที่มาดีนะฮฺ ในบางรายงานระบุจำนวน 18 ตัว) หลังจากนั้นท่านกล่าวว่า ถ้าอูฐตัวใดเกิดล้มเจ็บลง จนท่านกลัวมันจะตาย ท่านก็จงเชือดมันเถิด หลังจากนั้นท่านกล่าวว่า.. ถ้าอูฐตัวใดเกิดล้มเจ็บลง จนท่านกลัวมันจะตาย ท่านก็จงเชือดมันเถิด หลังจากนั้นท่านจงจุ่มเกือกของมันในเลือดของมันให้จม หลังจากนั้นก็นำมันมาประทับไว้ที่แผ่นตะโหงกของมัน ส่วนท่านและคนที่ท่านสนิทสนมอย่ารับประทานมัน *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5 ยกเว้นบุคอรี*

บทที่ 7
แผ่นดินหะรอมทั้งสอง

บทนี้มี 5 บทย่อยและ 1 บทส่งท้าย

บทย่อยที่ 1 ความประเสริฐของมักกะฮฺ

อัลเลาะฮฺโองการว่า.. และเมื่ออิบรอฮีมได้กล่าวว่า.. โอ้องค์อภิบาลโปรดดลบันดาลเมืองนี้ให้เป็นเมืองที่มีสวัสดิภาพเถิด และโปรดประทานปัจจัยยังชีพแก่ชาวเมืองนั้น ด้วยผลไม้หลากหลาย เฉพาะผู้ที่มีศรัทธาต่ออัลเลาะฮฺและวันสุดท้ายจากพวกเขา

และเขากล่าวอีกว่า.. แท้จริงฉันถูกบัญชาให้ทำการนมัสการต่อพระเจ้าแห่งเมืองนี้ ซึ่งพระองค์ทรงกำหนดฐานะต้องห้ามแก่มัน และทุกสิ่งเป็นสิทธิอำนาจของพระองค์ และฉันถูกบัญชาให้เป็นหนึ่งในบรรดาผู้สวามิภักดิ์

และอัลเลาะฮฺทรงโองการว่า.. เรามิได้ให้พวกเขาได้มีอำนาจถิ่นฐานอยู่ในแผ่นดินต้องห้ามที่มีความปลอดภัยกระนั้นหรือ ซึ่งแผ่นดินนั้น บรรดาผลไม้ทุกชนิดถูกขนย้ายเข้ามา เพื่อเป็นปัจจัยยังชีพจากเรา แต่ทว่าส่วนมากของพวกนั้นหารู้ไม่

จากอะบีฮุรอยเราะฮฺ ร.ฎ. กล่าวว่า.. ชาวคุซาอะฮฺได้ฆ่าชายคนหนึ่งจากพวกบะนีลัยส์ในปียึดมักกะฮฺ ด้วยสาเหตุมีผู้ถูกฆ่าคนหนึ่งจากพวกนั้น พวกเขาจึงฆ่าชายผู้นั้นเสีย (เพื่อแก้แค้นให้เพื่อนของเขา) จากนั้นมีผู้นำข่าวดังกล่าวไปรายงานให้ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ทราบ ท่านจึงขี่พาหนะของท่าน แล้วกล่าวแสดงเทศนาว่า.. แท้จริงอัลเลาะฮฺทรงกักช้าง (ในกองทัพที่มุ่งทำลายกะอฺบะฮฺในปีเกิดของท่าน) มิให้เข้ามาถึงมักกะฮฺ และพระค์ทรงประทานอำนาจแก่รอซูลของพระองค์และมวลมุมินีน ให้ปกครองเมืองนั้น.. พึงสังวร ! เมืองนั้นไม่อนุมัติแก่ผู้ใดก่อนหน้าฉัน และจะไม่อนุมัติแก่ผู้ใดหลังจากฉัน.. พึงสังวร ! แท้จริงเมืองนั้นเป็นที่อนุมัติแก่

ฉันเพียงหนึ่งชั่วโมงในตอนกลางวัน (และจะไม่อนุมัติให้ทำการรบในนั้นตลอดกาล..) พึงสังวร !.. และแท้จริง ชั่วโมงของฉันนี้เป็นที่ต้องห้าม จะไม่มีการริหนามของมัน และไม่มีการตัดต้นไม้ของมัน

มีเพิ่มในรายงานหนึ่งว่า.. และไม่มีการขับไล่สัตว์ล่าของมัน และไม่มีการเก็บของตกในมัน นอกจากผู้ที่เก็บมาประกาศหาเจ้าของ และผู้ใดมีทายาทถูกฆ่าตาย ก็ให้เขาเลือกพิจารณาได้สองแนวทางคือ เขาเป็นฝ่ายถูกให้ (ค่าทำขวัญ) และถูกให้สิทธิฆ่าแทน.. จากนั้นมีชายคนหนึ่งจากชาวยะมันได้ยืนขึ้น ซึ่งชายผู้นี้ถูกเรียกว่า อะบูชาฮฺ แล้วเขาก็กล่าวว่า.. โอ้รอซูลุลเลาะฮฺ ! โปรดบันทึกให้แก่ฉัน (ซึ่งคำสอนนี้ด้วย).. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺจึงสั่งว่า.. ท่านทั้งหลายจงบันทึกให้แก่อะบีชาฮฺเถิด.. จากนั้นมีชายคนหนึ่งจากชาวกุรอยซ์ได้พูดขึ้นว่า.. ยกเว้นต้นอิซคิร (เป็นต้นไม้ชนิดหนึ่งมีกลิ่นหอม) เพราะพวกเราจะปลูกไว้ในบ้านของเรา และในสุสานของเรา ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. จึงกล่าวว่า.. ยกเว้นต้นอิซคิร *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

จากอิบนิอับบาส ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวในวันยึดมักกะฮฺว่า.. ไม่มีการอพยพอีกแล้ว แต่จะมีเพียงการต่อสู้และเจตนา (ในการต่อสู้) และเมื่อท่านทั้งหลายถูกสั่งให้ออกรบพวกท่านก็จงออกรบเถิด.. แท้จริงเมืองนี้อัลเลาะฮฺได้ทรงบัญญัติให้เป็นเมืองต้องห้าม (ตั้งแต่) ในวันที่พระองค์ทรงสร้างฟ้าและแผ่นดิน ดังนั้นมันจึงเป็นเมืองต้องห้าม ด้วยข้อห้ามของอัลเลาะฮฺตราบถึงวันกิยามะฮฺ *รายงานโดย บุคอรี มุสลิม*

และในรายงานหนึ่งระบุว่า.. ไม่อนุมัติแก่คนใดจากพวกท่าน ที่จะถืออาวุธที่มักกะฮฺ

จากอะบีซุรอยหฺ อัลอะดะลี ร.ฎ. เขากล่าวกับอัมรินบินสะอีด (ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งผู้นำมุสลิมปกครองมะดีนะฮฺ ก่อนจากยะซีดบินมุอาวิยะฮฺ และเขาได้ขึ้นแสดงคุตบะฮฺ ชักชวนให้ประชาชนรบกับอิบนิซุบัยรุซึ่งไม่ยอมรับยะซีด) ซึ่งส่งกองกำลังไปยังมักกะฮฺ (เขากล่าว) ว่า.. โอ้อัลอะมีร ! โปรดให้อนุญาตแก่ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าขอพูดกับท่านสักเรื่องหนึ่ง ซึ่งเป็นเรื่องที่ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ได้เคยพูดไว้ในวันรุ่งขึ้นจากวันยึดมักกะฮฺได้ ข้าพเจ้าได้ยินมากับหูของข้าพเจ้าเอง และข้าพเจ้าจำฝังในมาจนบัดนี้ และข้าพเจ้าได้เห็นกับตาของข้าพเจ้าเอง ขณะที่ท่านรอซูลพูดเรื่องนี้ นั่นคือ.. ท่านได้สรรเสริญอัลเลาะฮฺและสดุดีพระองค์ ท่านก็กล่าวว่า.. ที่จริงมักกะฮฺอัลเลาะฮฺทรงหวงห้ามมันไว้ แต่มนุษย์ไม่หวงห้ามมัน ดังนั้นจึงไม่อนุมัติแก่บุคคลใดที่มีศรัทธากับอัลเลาะฮฺและวันสุดท้าย ที่เขาจะหลั่งเลือด ณ ที่นั้น และไม่อนุมัติให้ตัดต้นไม้ที่นั่น แต่ถ้าจะมีใครสักคนหนึ่งคิดว่าเขาได้รับการผ่อนผัน โดยอ้างอิงถึงการรบของรอซูลุลเลาะฮฺในนั้น ท่านทั้งหลายก็จงแจ้งแก่เขาเถิดว่า.. แท้จริงอัลเลาะฮฺทรงอนุมัติให้แก่รอซูลของพระองค์ แต่ไม่อนุมัติแก่พวกท่าน และที่อนุมัติแก่ฉันในนั้น ก็เพียงชั่วโมงในตอนกลางวัน และสถานะหวงห้ามและมันได้กลับคืนมาแล้วในวันนี้ ประดุจเดียวกับสถานะหวงห้ามของมันเมื่อวันวาน และผู้ที่มาจงเผยแพร่แก่ผู้ไม่ได้มาต่อไป.. จากนั้นมีผู้ถามอะบีซุรอยหฺว่า.. อัมรฺได้กล่าวอะไรกับท่าน ?.. เขา

กล่าวว่า.. ฉันรู้เรื่องนี้จากท่านนี่เอง โอ้ อะบูซุรอยหฺ แท้จริงแผ่นดินต้องห้าม ย่อมไม่ปกป้องผู้กระทำผิด และไม่ปกป้องผู้หลบหนีข้อหาฆ่าผู้อื่น และไม่ปกป้องผู้หลบหนีในข้อหาบิดพริ้ว *รายงานโดย บุคอรี ติรมิซี*

อับดุลเลาะฮฺบินอะดี อิบนิฮัมร๊ออ์ เล่าว่า.. ฉันได้เห็นท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ยืนอยู่บนฮัซวะเราะฮฺ (สถานที่แห่งหนึ่งในมักกะฮฺ) แล้วท่านก็กล่าวว่า.. ขอสาบานต่ออัลเลาะฮฺ เจ้านั้น (แผ่นดินหะรอม) เป็นแผ่นดินแห่งอัลเลาะฮฺที่ประเสริฐสุด เจ้าเป็นแผ่นดินแห่งอัลเลาะฮฺที่อัลเลาะฮฺทรงโปรดเป็นที่สุด และมาดแม้นข้ามิได้ถูกบังคับให้ออกไปจากนั้น ข้าก็จะไม่ออกไปอย่างแน่นอน

จากอิบนิอับบาส ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวกับเมืองมักกะฮฺว่า.. 'อะไรหนอที่ทำให้เจ้าดีกว่าเมืองใด ๆ และเจ้าเป็นที่รักต่อข้ายิ่งนัก มาดแม้นหมู่ชนของข้ามิได้ขับไล่ให้ออกไปจากเจ้า ข้าก็จะไม่ไปพำนักอยู่ ณ แผ่นดินอื่นจากเจ้าเป็นอันขาด *รายงานโย ติรมิซี*

เข้ามักกะฮฺไม่ต้องครองอิหรอม

จากอะนัส ร.ฎ. เล่าว่า.. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ได้เข้าสู่มักกะฮฺในปียึดมักกะฮฺ โดยศีรษะของท่านมีหมวกเหล็กครอบกันอาวุธสวมอยู่ ครั้นเมื่อท่านได้ถอดมันออก ก็มีชายผู้หนึ่งมาหาแล้วรายงานว่า.. อิบนุคอตอล (ซึ่งเคยเข้าอิสลาม แล้วก็เลิกกลับไปนับถือศาสนาเดิม พร้อมทั้งฆ่ามุสลิมคนหนึ่งตาย และจ้องจะทำร้ายท่านนบีตลอดเวลา เมื่อถึงวันที่ท่านนบีได้รับชัยชนะเด็ดขาดยึดมักกะฮฺได้ เขาก็กลัวตาย และเขาไปโอบกอดกะอฺบะฮฺไว้ เพื่อขอให้กะอฺบะฮฺคุ้มครองเขา) กำลังโอบกอดผ้าคลุมกะอฺบะฮฺอยู่.. ท่านนบีจึงสั่งว่า ท่านทั้งหลายจงฆ่าเขาเสีย (ก็มีนัดละฮฺกับสะอีดบินหะรีษจัดการฆ่าเขาตามคำสั่ง) *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

จากยาบิร ร.ฎ. เล่าว่า.. ท่านนบี ซ.ล. เข้ามักกะฮฺ โดยบนศีรษะของท่านมีสะระบั่น (ผ้าพันศีรษะ) สีดำ โดยท่านมิได้ครองอิหรอม *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5 ยกเว้นบุคอรี*

การดื่มและเคลื่อนย้ายน้ำซัมซัม

จากอิบนิอับบาส ร.ฎ. กล่าวว่า ฉันได้บริการน้ำซัมซัมแก่ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ท่านก็ดื่มในขณะที่ท่านกำลังยืน.. อาซิมกล่าวว่า แต่อิกริมะฮฺรายงานว่า วันนั้นท่านนบีมิได้ยืน แต่ท่านนั่งบนอูฐ *รายงานโดย บุคอรี มุสลิม*

และสำนวนของบุคอรีคือ.. ท่านนบี ซ.ล. ได้ดื่มน้ำซัมซัมจากถังที่บรรจุมัน โดยท่านกำลังยืนอยู่

จากอาอิซะฮฺ ร.ฎ. เล่าว่า นางได้แบกน้ำซัมซัม และนางเล่าให้ฟังว่า ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ก็เคยแบกมัน (ไปจากมักกะฮฺสู่มาดีนะฮฺ) *รายงานโดย ติรมิซี*

จากยาบิร ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. น้ำซัมซัม (จะให้ผล) ตามที่มันถูกเจตนาดื่ม (ผู้ดื่มเจตนาขอจากอัลเลาะฮฺอย่างไร ก็จะได้ผลอย่างนั้น) *รายงานโดย อิบนุมายะฮฺ อะหมัด อิบนุฮิบบาน*

ภาคผลในการบริการน้ำแก่ผู้ทำฮัจย์

จากอิบนิอับบาส ร.ฎ. เล่าว่า.. ท่านนบี ซ.ล. ได้มาที่จัดบริการน้ำ และท่านได้ขอน้ำ อับบาสจึงกล่าว (กับลูกชายของเขาชื่อฟะดอล) ว่า.. ฟะดอลเอ๋ย ลูกจงไปหาแม่ แล้วจงนำน้ำที่มีอยู่ที่เขามาให้ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. เถิด แต่ท่านนบีก็พูดว่า.. จงให้น้ำดื่มแก่ฉัน.. อับบาสตอบว่า.. โอ้รอซูลุลเลาะฮฺ ! แท้จริงพวกเขาได้จุ่มมือลงไปในที่นี้แล้วครับ.. ท่านก็ยังกล่าวว่า.. ท่านจงให้น้ำดื่มแก่ฉัน.. จากนั้นท่านก็ดื่มน้ำ (ที่คนอื่นได้ดื่มจากที่เดียวกัน) หลังจากนั้นได้มาที่บ่อซัมซัม ในขณะที่ผู้คนกำลังดื่มน้ำ และกำลังทำงานในนั้น (คือตักน้ำจากบ่อ) ท่านนบีก็กล่าวว่า.. พวกท่านจงทำกันไปเถิด เพราะพวกท่านกำลังทำงานที่ดี.. หลังจากนั้นท่านกล่าวต่อไปว่า.. หากแม้นพวกท่านไม่ชนะ ฉันก็จะลงไปช่วย จนกระทั่งฉันวางเชือกลงบนนี้ และท่านได้ชี้มาที่ช่วงไหล่ของท่าน *รายงานโดยบุคอรี*

ขณะที่อิบนุอับบาส ร.ฎ. นั่งอยู่ที่กะอฺบะฮฺ มีอาหรับบ้านนอกคนหนึ่งได้เข้ามาหาเขาแล้วถามว่า.. ฉันยังไม่เคยเห็นตระกูลของน้าชายพวกท่านดื่มน้ำผึ้งและนม พวกท่านได้แต่ดื่มน้ำแช่องุ่น เป็นเพราะความคับแค้นของพวกท่านหรือเป็นเพราะความตระหนี่ ?.. อิบนุอับบาสจึงตอบว่า.. การสรรเสริญเป็นของอัลเลาะฮฺ มิใช่เพราะพวกเราคับแค้น และมิใช่เพราะพวกเราตระหนี่หรอก ท่านนบี ซ.ล.ได้มาถึงมักกะฮฺ โดยท่านอยู่บนพาหนะของท่าน และมีอุซามะฮฺนั่งอยู่ข้างหลังของท่าน แล้วท่านก็ขอน้ำดื่ม พวกเราจึงนำภาชนะบรรจุน้ำแช่องุ่นมาให้ท่าน ท่านก็ดื่มมันและให้ส่วนเหลือดื่มแก่อุซามะฮฺ และท่านกล่าวว่า.. พวกท่านทำดีแล้ว และพวกท่านทำงดงามมากดั่งนี้แหละพวกท่านจงทำเถิด ดังนั้นพวกเราจึงไม่ปรารถนาที่จะเปลี่ยนแปลงคำสั่งของท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. *รายงานโดย มุสลิม อะบูดาวุด*

บทที่ 2
เรื่องกะอฺบะฮฺ อัลเลาะฮฺทรงพิทักษ์

อัลเลาะฮฺทรงตรัสว่า.. แท้จริงบ้านหลังแรกที่ถูกสร้างไว้สำหรับมนุษยชาติ ได้แก่บ้านที่อยู่ ณ มักกะฮฺ เป็นบ้านที่มีความมงคลยิ่ง และเป็นสิ่งนำทางสำหรับชาวโลกทั้งมวล ในนั้นมีสัญลักษณ์อันแจ้งชัด เป็นที่ยืนของอิบรอฮีม และผู้ที่เข้าไปในนั้นเขาย่อมเป็นผู้ปลอดภัย

และอัลเลาะฮฺทรงตรัสอีกว่า.. และเมื่ออิบรอฮีมยกรากฐานของบัยตุลเลาะฮฺร่วมกับอิสมาอีล (พร้อมทั้งขอพรว่า) โอ้องค์อภิบาลของเรา ขอได้โปรดตอบรับจากเราด้วยเถิด แท้จริงพระองค์ทรงได้ยินพระองค์ทรงรอบรู้

และอัลเลาะฮฺทรงตรัสว่า.. อัลเลาะฮฺทรงบันดาลกะอฺบะฮฺให้เป็นบ้านต้องห้าม เป็นที่ดำรง (การอิบาดะฮฺ) สำหรับมวลมนุษย์

จากยาบิร ร.ฎ. กล่าวว่า.. เมื่อกะอฺบะฮฺถูกก่อสร้าง ท่านนบี ซ.ล. และอับบาสได้ออกไปเคลื่อนย้ายหินด้วยตนเอง จากนั้นอับบาสได้กล่าวกับท่านนบี ซ.ล.ว่า.. ท่านจงรั้งผ้านุ่งของท่านขึ้นมาบนหัวเข่า (จะได้ยกหินได้สะดวก) ท่านถึงกับล้มลงบนพื้นดิน[1] (ด้วยความตกใจกับคำแนะนำของอับบาส เพราะท่านไม่เคยเปิดเผยร่างกายถึงขนาดนั้น) ตาของท่านทั้งสองข้างเหลือกขึ้นไปยังเบื้องฟ้า (ด้วยความกลัวอัลเลาะฮฺ) แล้วท่านได้กล่าวว่า ท่านจงให้ฉันเห็นผ้านุ่งของฉัน.. แล้วท่านก็ผูกมันไว้กับตัวท่านจนแน่น มีบางรายงานเพิ่มเติมว่า หลังจากวันนั้น ไม่มีผู้ใดเห็นท่านเปิดเผยร่างกายอีกเลย *รายงานโดย บุคอรี มุสลิม*

อนุมัติให้ละหมาดในกะอฺบะฮฺ

จากอิบนิอับบาส ร.ฎ. เล่าว่า.. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. เมื่อมาถึงมักกะฮฺ ท่านก็ปฏิเสธที่จะเข้าในบัยตุลเลาะฮฺ เพราะในนั้นมี (รูปปั้นที่พวกอาหรับนับถือเป็น) พระเจ้าต่าง ๆ ดังนั้นท่านจึงใช้ให้เคลื่อนย้ายมันออกไปให้พ้น แล้วพวกซอฮาบะฮฺก็จัดการเคลื่อนย้ายรูปปั้นเหล่านั้นซึ่งมีรูปปั้นของอิบรอฮีมและอิสมาอีล ซึ่งในมือของรูปปั้นทั้งสองนั้นมีถ้วยเสี่ยงทาย (ตามคตินิยมของพวกอาหรับสมัยก่อน เมื่อจะเสี่ยงทายก็ใช้ถ้วยนั้นเสี่ยงทาย โดยทำก้อนไม้เล็ก ๆ 3 อัน อันหนึ่งเขียนว่า จงทำ อีกอัน อย่าทำ อีกอัน ว่างไว้ ต่อมาเมื่อจะเริ่มทำกิจกรรมใด ๆ ก็จะโยนก้อนไม้ทั้ง 3 นั้นลงในภาชนะ คือ ถ้วยดังกล่าว เพื่อสังเกตว่าจะมีไม้ก้อนใดกระเด็นออกมาจากถ้วย แล้วก็จะทำตามที่เขียนไว้ แต่ถ้าออกก้อนที่ 3 จะต้องเสี่ยงทายใหม่ การกระทำเช่นนี้เป็นการกระทำที่ผิดต่อบัญญัติอิสลาม ผู้คิดวิธีการเสี่ยงทายเช่นนี้ขึ้นได้แก่ "อัมรฺบิน ละฮฺย์" ในสมัยโบราณ) ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. จึงกล่าวว่า.. อัลเลาะฮฺได้พิฆาตพวกเขาอย่างแน่นอน ขอสาบานต่ออัลเลาะฮฺ ที่จริงพวกเขาก็รู้ว่า นบี (อิบรอฮีม-อิสมาอีล) ทั้งสองนั้น ไม่เคยเสี่ยงทายกับถ้วยแบบนั้นอย่างเด็ดขาด จากนั้นท่านก็เข้าไปในบัยตุลเลาะฮฺ แล้วท่านก็ทำการกล่าวตักบีรในรอบด้านของบัยตุลเลาะฮฺ *รายงานโดย บุคอรี อะบูดาวุด*

จากอิบนิอุมัร ร.ฎ. กล่าวว่า.. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ได้เข้าไปในบัยตุลเลาะฮฺ พร้อมกับอุซามะฮฺ, บิลาล, และอุสมาน อิบนุตอลฮะฮฺ จากนั้นทั้งหมดก็ปิดประตูใส่สลักไว้เลย ครั้นเมื่อพวกเขาเปิดประตู ฉันก็เป็นคนแรกที่เข้าไป แล้วฉันได้พบกับบีลาล ฉันจึงถามเขาว่า.. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺซ.ล. ทำการละหมาดในนั้นหรือเปล่า ?.. บีลาลตอบว่า.. ถูกต้อง ท่านทำละหมาดระหว่างสองเสาที่อยู่ทางด้านยะมัน

1.เมื่อท่านนบี ซ.ล. อายุ 25 พวกอาหรับกุรอยซ์ได้ร่วมมือกันก่อสร้างกะอฺบะฮฺขึ้นใหม่ เพราะความชรา และน้ำท่วมได้ทำลาย และท่านก็เริ่มยกหินทำด้วยตนเอง แล้วท่านก็รั้งผ้านุ่งไว้บนหัวเข่า เพื่อความสะดวกในการยกหิน แต่ปรากฏว่าท่านถึงกับล้มลงกับพื้น เพราะความละอายที่ทำเช่นนั้น และความกลัวอัลเลาะฮฺ นับแต่วันนั้นท่านไม่เคยเปิดเผยอวัยวะ และเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับเอาเราะฮฺมาจนบัดนี้

และในกระแสรายงานหนึ่งระบุว่า.. ท่านนบีหันให้เสาหนึ่งอยู่ด้านซ้ายของท่าน และสองเสาให้อยู่ทางขวามือของท่าน และอีกสามเสาอยู่ด้านหลังของท่าน บัยตุลเลาะฮฺในสมัยนั้นมีหกเสา หลังจากนั้น ท่านก็ทำละหมาด *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

จากอาอิซะฮฺ ร.ฎ. กล่าวว่า.. ท่านนบี ซ.ล. ได้ออกไปจากฉันอย่างเป็นสุข หลังจากนั้นท่านกลับมาหาฉันอีกอย่างทุกข์ตรม แล้วท่านกล่าวว่า.. ฉันได้เข้าไปในกะอฺบะฮฺ และหากฉันทำให้ภารกิจของฉันที่ล่วงพ้นไปแล้ว ได้มาปรากฏข้างหน้าได้ ฉันก็ไม่เข้าไปในนั้นหรอก ฉันกลัวว่าฉันจะเป็นต้นเหตุให้เกิดความลำบากแก่ประชาชนของฉัน (ด้วยความเข้าใจว่า การเข้าไปนั้นเป็นข้อบังคับให้ต้องกระทำ) *รายงานโดย อะบูดาวุด ติรมิซี*

จากอาอิซะฮฺกล่าวว่า.. ฉันชอบเข้าไปในบัยตุลเลาะฮฺ และทำการละหมาดในนั้น ต่อมาท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ได้จับมือของฉัน แล้วจูงฉันเข้าไปตรงหินโค้ง แล้วท่านก็กล่าวว่า.. เธอจงละหมาดในบริเวณหินโค้งนี่แหละ หากเธอประสงค์จะเข้าไปในบัยตุลเลาะฮฺ ที่จริงบริเวณหินโค้งก็เป็นส่วนหนึ่งจากบัยตุลเลาะฮฺ ทั้งนี้เพราะพวกของเธอ (ในสมัยโบราณ) ได้ลด (ส่วนของกะอฺบะฮฺให้น้อยกว่าที่เป็นฐานจริง เพราะขาดทุนทรัย์สุจริตที่จะต่อเติมให้ครบรูปแบบเดิมได้) ในขณะที่พวกเขาทำการก่อสร้างกะอฺบะฮฺ ดังนั้น พวกเขาจึงจัดให้มันออกนอกไปจากตัวบัยตุลเลาะฮฺ (โดยก่อเป็นหินโค้งตามรูปบัยตุลเลาะฮฺ กันให้รู้ว่า บริเวณส่วนนั้นเป็นส่วนหนึ่งของบัยตุลเลาะฮฺ) *รายงานโดย เจ้าของสุนัน ติรมิซี*

จากอาอิซะฮฺ กล่าวว่า.. ฉันได้ถามรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ถึงส่วนหินโค้งนั้น ว่าเป็นส่วนหนึ่งของบัยตุลเลาะฮฺหรือไม่ ? ท่านตอบว่า.. ใช่ !.. ฉันถามอีกว่า เพราะอะไรพวกเขา (ชาวอาหรับยุคโบราณที่ทำการสร้างซ่อม) จึงไม่นำมันเข้าไปอยู่ในส่วนบัยตุลเลาะฮฺ.. ท่านตอบว่า.. เพราะพวกของเธอ (ในสมัยนั้น) มีค่าใช้จ่ายอันจำกัด. ฉันถามต่อไปว่า แล้วเพราะเหตุใดประตูของบัยตุลเลาะฮฺจึงสูง ?.. ท่านตอบว่า.. พวกของเธอทำไว้อย่างนั้น ก็เพื่อพวกเขาจะได้ให้ใครเข้าตามที่พวกเขาประสงค์ และห้ามมิให้เข้า แก่ผู้ที่พวกเขาประสงค์ และหากพวกของเธออยู่ในสมัยใกล้เคียงกับยุคยาฮิลียะฮฺ แล้วฉันก็เกรงว่า หัวใจของพวกเขาจะคัดค้าน แน่นอนฉันมีความเห็นว่า ฉันจะต้องจัดให้ส่วนหินโค้งนี้เข้าไปอยู่ในส่วนของบัยตุลเลาะฮฺด้วยเป็นแน่ และฉันจะต้องลดประตูลงมาติดกับพื้นอย่างแน่นอน

และในกระแสรายงานหนึ่งระบุว่า..หากแม้นพวกของเธอไม่อยู่ใกล้เคียงกับสมัยของการทำชิริก แน่นอนฉันจะจัดการทำลายกะอฺบะฮฺ แล้วจัดการให้มันอยู่ติดกับพื้นดิน และทำประตูให้มันสองประตู คือ ประตูทางทิศตะวันออก กับประตูทางทิศตะวันตก เพื่อประตูหนึ่งพวกเขาได้เข้า และอีกประตูหนึ่งพวกเขาได้ออกกัน และฉันจะเพิ่มเข้าไปอีกหกศอกจากบริเวณหินโค้ง เพราะพวกกุรอยซ์ (สมัยเก่า) ได้ลดส่วนของมันลง ขณะพวกเขาทำการสร้างกะอฺบะฮฺ *รายงานโดย บุคอรี มุสลิม ติรมิซี*

คลังแห่งกะอฺบะฮฺ

จากอาอิซะฮฺ ร.ฏ. เล่าว่า.. ฉันได้ยินท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. กล่าวว่า.. หากแม้นพวกของเธอมิใช่มีสมัยใกล้เคียงกับสมัยยาฮีลียะฮฺ หรือท่านกล่าวว่า กับสภาพกาฟิร แน่นอนฉันจะนำคลังแห่งกะอฺบะฮฺมาใช้จ่ายไปในทางของอัลเลาะฮฺ และจะเปลี่ยนประตูของมันให้อยู่ติดกับพื้น และจัดการให้ส่วนหินโค้งเข้าไปอยู่ภายในตัวอาคารของบัยตุลเลาะฮฺด้วย *รายงานโดย มุสลิม*

ซะกีก ร.ฏ. กล่าวว่า.. ฉันได้อยู่ร่วมกับซัยบะฮฺ บิน อุสมาน แล้วเขากล่าวว่า.. อุมัรได้นั่งอยู่ในที่นั่งที่ท่านกำลังนั่งนี่แหละ (ทั้งสะกีกและอุสมาน ล้วนเป็นผู้รับใช้กะอฺบะฮฺ ซึ่งนั่งประจำอยู่ในนั้น).. แล้วเขาก็กล่าวต่อไปอีกว่า.. ฉันจะไม่ออก (ไปจากนี้) จนกว่าฉันจะแบ่งปันทรัพย์สินแห่งกะอฺบะฮฺ.. ฉันจึงพูดกับเขาว่า.. ท่านทำไม่ได้หรอก.. เขากล่าวว่า.. ที่จริง ขอสาบานฉันจะต้องทำ.. ฉันกล่าวว่า.. ท่านทำไม่ได้หรอก.. เขาถามว่า.. เพราะอะไร ?.. ฉันตอบว่า.. เพราะท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. เอง ได้เคยเห็นสถานที่ของท่าน (ตรงนี้) รวมทั้งอะบูบะกัรด้วย และทั้งสองก็มีความปรารถนาแรงกล้าต่อทรัพย์นั้นยิ่งกว่าท่านเสียอีก แต่ทั้งสองยังไม่เคลื่อนไหวมันได้ จากนั้นเขาจึงยืนขึ้นแล้วก็ออก (ไปจากบัยตุลเลาะฮฺ) *รายงานโดย อะบูดาวุด บุคอรี*

และคำรายงานของบุคอรีระบุว่า.. ฉันครุ่นคิดว่า ฉันจะ (เอาให้หมดเลย) ไม่ทิ้งไว้ในนั้น ไม่ว่าทรัพย์สินสีเหลือง (ทองคำ) และไม่ว่าทรัพย์สินสีขาว (เงิน) ก็ตาม นอกจากฉันจะเอามาแบ่งปันมันทั้งหมด.. ฉันจึงบอกว่า.. **มิตรทั้งสองของท่าน** ยังทำไม่ได้.. เขาพูดว่า.. ทั้งสองนั้นเป็นผู้ยิ่งใหญ่ ที่ฉันต้องถือเป็นแบบฉบับปฏิบัติตามร่องรอย

ผู้คิดร้ายต่อกะอฺบะฮฺถูกธรณีสูบ[1]

จากอาอิซะฮฺ ร.ฏ. กล่าวว่า.. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. กล่าวว่า มีกองทัพหนึ่งมุ่งมาโจมตีกะอฺบะฮฺ ครั้นเมื่อพวกนั้นมาถึงแผ่นดินทุ่งราบก็ปรากฏว่า คนแรกจนสุดท้ายของพวกเขาถูกธรณีสูบลงจนหมดสิ้น.. ฉันถามว่า.. โอ้รอซูลุลเลาะฮฺ เป็นไปได้อย่างไร ทั้ง ๆ ในพวกเขามีทั้งมวลชนของพวกเขา และที่มิใช่พวกเขา (มิได้มีเจตนาแบบเดียวกัน).. ท่านนบีตอบว่า.. คนแรกจนคนสุดท้ายของพวกเขาถูกธรณีสูบจมหายไป แล้วหลังจากนั้น (เมื่อถึงวันกิยามะฮฺ) พวกเขาก็จะถูกฟื้นมาตามเจตนาของพวกเขา (ในแต่ละราย) *รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5*

จากอะบีฮุรอยเราะฮฺ ร.ฏ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. กะอฺบะฮฺจะถูก (ยกกองทัพมา) ทำลายโดยคนเชื้อชาติที่มีขาเล็กทั้งสองขา เป็นพวกฮับซะฮฺ

และในรายงานหนึ่งระบุว่า.. คล้ายกับว่าฉันรู้สึกถึงความต่ำที่สุดของเขา และปลายเท้าของเขาเรียวลีบชิดกัน แต่ตาตุ่มเขาห่างกัน เขามารื้อถอนบัยตุลเลาะฮฺ โดยถอดหินทีละก้อนทีละก้อน *รายงานโดย บุคอรี มุสลิม*

1.ท่านนบี ซ.ล. ได้ทำนายไว้ในอนาคตใกล้กับสิ้นโลก จะมีพวกดังกล่าวออกมามุ่งทำลายกะอฺบะฮฺ แต่ก็ถูกธรณีสูบหมด ตามระบุในหะดิษที่พ้นมา

บทที่ 3
ความประเสริฐของมาดีนะฮฺ

จากยาบิร บิน สะมุเราะฮฺ ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. แท้จริงอัลเลาะฮฺทรงตั้งชื่อมาดีนะฮฺว่า ตอบะฮฺ (ที่ดี)

จากอะบีฮุรอยเราะฮฺ ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. ฉันได้รับบัญชาให้ไปสู่เมืองหนึ่ง ซึ่งจะควบคุมบรรดาเมืองอื่น ๆ เมืองนั้นพวกเขาเรียกว่า ยัธริบ[1] และมันคือ มาดีนะฮฺ มันละลาย (ความชั่วของ) มนุษย์ ประดุจดังเตาหลอมละลายเนื้อร้ายของเหล็กกระนั้น *รายงานโดย บุคอรี มุสลิม*

จากยาบิร ร.ฎ. กล่าวว่า.. มีอาหรับชนบทคนหนึ่งมาหาท่านนบี ซ.ล. แล้วทำสัญญาเข้าอิสลามต่อท่านนบี ต่อมาวันพรุ่งนี้เขาก็มาอีก แต่อยู่ในอาการไข้ เขาจึงกล่าว (กับท่านนบี) ว่า.. ท่านจงยกเลิกสัญญาแก่ข้าพเจ้าเถิด[2].. ท่านนบีปฏิเสธถึงสามครั้ง.. แล้วอาหรับชนบทคนนั้นก็ออกไป (จากมาดีนะฮ์) ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. จึงกล่าวว่า.. มาดีนะฮฺ เปรียบดังเตาหลอมซึ่งชะส่วนที่เลวร้ายของมันออก และทำให้ส่วนดีของมันสะอาดหมดจด

จากอะบีฮุรอยเราะฮฺ ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า แท้จริงศรัทธาจะชุมนุมอยู่ที่มาดีนะฮฺ ประดุจดังงูที่อยู่ประจำรูของมัน *รายงานโดย บุคอรี ติรมิซี*

จากอะบีฮุรอยเราะฮฺ ร.ฎ. กล่าวว่า.. เมืองอิสลามสุดท้ายที่จะพังทลาย คือ มาดีนะฮฺ *รายงานโดย ติรมิซี*

บทที่ 4
มาดีนะฮฺเป็นเมืองต้องห้าม

จากอับดุลเลาะฮฺ บินซัยด์ บิน อาซิม ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. นบีอิบรอฮีมได้กำหนดให้มักกะฮฺเป็นเขตหวงห้าม และเขาได้ขอพรให้แก่ชาวเมืองมักกะฮฺ และตัวฉันได้กำหนดให้มาดีนะฮฺเป็นเขตหวงห้าม ประดุจเดียวกับนบีอิบรอฮีม ได้กำหนดมักกะฮฺเป็นเขตหวงห้าม และฉันขอพรให้ซออ์ (อัตรา 4 ทะนาน) ของมัน และมุด (ทะนาน) ของมัน ให้เป็นสองเท่ากับที่นบีอิบรอฮีมได้ขอไว้แก่ชาวมักกะฮฺ *รายงานโดย มุสลิม ติรมิซี*

1.ท่านนบีไม่ชอบชื่อ "ยัธริบ" เพราะเป็นคำพูดของพวกมุนาฟิกีน และความหมายของมันแปลว่า ความน่าตำหนิ

2.อาหรับชนบทคนนี้ ไม่สามารถจะรับบทบัญญัติของอิสลามได้ เพราะเขายังผูกพันกับลัทธิเดิมของเขาจนตัดใจไม่ได้ เขาจึงมาบอกเลิกสัญญาการเป็นอิสลาม แต่ท่านนบีปฏิเสธเขาจึงออกไปจากมาดีนะฮ และท่านนบีก็พูดถึงมาดีนะฮตามระบุในหะดิษ

จากอะลี ร.ฎ. กล่าวว่า.. ใครที่คิดว่าเรามีสิ่งใด ๆ ที่เราอ่านมัน นอกจากคัมภีร์แห่งอัลเลาะฮฺ และกระดานแผ่นนี้ (ที่แขวนที่ฝักดาบ) แน่นอนเขาได้พูดเท็จแล้ว ในกระดาษแผ่นนั้นมี (ระบุเกี่ยวกับเรื่อง) ฟันอูฐ (อันแสดงถึงขนาดที่จะใช้ในการชำระค่าทำขวัญฆาตกรรม) และเรื่องอื่น ๆ อีก.. และในกระดาษนั้นบันทึกคำกล่าวของท่านนบี ซ.ล. ที่ว่า.. มาดีนะฮฺเป็นเขตหวงห้ามระหว่าง (ภูเขาสองลูก ลูกหนึ่งอยู่ด้านใต้ของมาดีนะฮฺคือ เขา) อัยร์ และ (อีกลูกหนึ่งอยู่ด้านซ้ายของมาดีนะฮฺ คือ เขา) เซาว์ ดังนั้นผู้ใดได้ประดิษฐ์อุตริกรรมขึ้นในนั้น หรือให้การสนับสนุนแก่ผู้ประดิษฐ์อุตริกรรม แน่นอนเขาย่อมได้รับการสาปแช่งของอัลเลาะฮฺ ของมลาอิกะฮฺ และของมนุษย์ทั้งมวล อัลเลาะฮฺไม่รับรองเขาในวันกิยามะฮฺ ทั้งกิจกรรมอาสา และกิจกรรมบังคับก็ตาม และผู้ใดอ้าง (สืบตระกูลตัวเอง) ถึงผู้ที่ไม่ใช่บิดาของเขา หรือเขายอมรับผู้อื่นมาเป็นผู้ปกครอง(โดยปฏิเสธผู้ปกครองที่แท้จริงของเขา) แน่นอนเขาย่อมได้รับการสาปแช่งจากอัลเลาะฮฺจากมลาอิกะฮฺ และมนุษย์ทั้งมวล อัลเลาะฮฺไม่รับจากเขา ทั้งกิจกรรมอาสาและกิจกรรมบังคับ

และอะบูฮุรอยเราะฮฺ ร.ฎ. กล่าวว่า.. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ได้กำหนดเขตหวงห้ามไว้ระหว่างพื้นที่ที่มีหินเป็นพื้นสีดำสองด้าน (คือด้านตะวันออกและด้านตะวันตก) ดังนั้นหากฉันพบเนื้อสมันในระหว่างสองพื้นที่ดังกล่าวนั้น แน่นอนฉันไม่ไล่จับมัน และท่านนบีได้กำหนดระยะทางไว้ 12 ไมล์ รวมมาดีนะฮฺเป็นเขตสงวน *รายงานโดย บุคอรี มุสลิม ติรมิซี*

และในรายงานหนึ่งของมุสลิมระบุว่า.. โอ้อัลเลาะฮฺ ! แท้จริงนบีอิบรอฮีมได้หวงห้ามมักกะฮฺ โดยกำหนดให้มันเป็นเขตหวงห้าม และฉันได้กำหนดให้มาดีนะฮฺเป็นเขตหวงห้าม ในพื้นที่ระหว่างภูเขาสองลูก เพื่อมิให้มีการหลั่งเลือด และมิให้พกพาอาวุธเพื่อการรบในพื้นที่นั้น และมิให้ตัดโค่นต้นไม้ นอกจากเพื่อเป็นอาหารของสัตว์

และรายงานของอะบูดาวุด.. หญ้าของมันจะต้องไม่ถอน สัตว์ป่าของมันจะต้องไม่ไล่ต้อน และสิ่งเก็บตกของมันก็ไม่มีการเก็บเอาไว้ นอกจากสำหรับผู้ประกาศหาเจ้าของ

ผู้ใดทำลายต้นไม้ในเขตหวงห้าม หรือสัตว์ป่าของมัน จะต้องถูกยึดเสื้อผ้าของเขา

สะอัด บิน อะบีวักกอส ได้ขี่พาหนะเดินทางไปยังเคหาสของเขาที่อะกีก แล้วเขาได้พบทาสคนหนึ่งตัดไม้ หรือโค่นไม้ ดังนั้นเขาจึงสั่งยึดสิ่งติดตัวของทาสดังกล่าวไว้ ต่อมามีครอบครัวของทาสนั้นมาแล้วพวกเขาได้เจรจากับสะอัด เพื่อให้เขาส่งคืนสิ่งที่เขาได้ยึดไปจากเด็กผู้นั้น แต่เขากล่าวว่า.. ขอให้อัลเลาะฮฺคุ้มครอง ฉันจะไม่ส่งคืนสิ่งใดก็ตามที่ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ได้บัญญัติให้เป็นของแถมแก่ฉัน และเขาปฏิเสธที่จะส่งคืนแก่พวกนั้น *รายงานโดย มุสลิม อะบูดาวุด*

และสำนวนของมุสลิมระบุว่า.. ฉันได้ยินท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. กล่าวว่า.. ใครตัดต้นไม้จากมาดีนะฮฺ ที่จริงสำหรับผู้ที่เอามันไว้นั้น จะต้องยึดสิ่งติดตัวของเขาไว้(โดยเว้นเสื้อผ้าพอปิดเอาเราะฮฺ)

จากสะอัด บินอะบีวักกอส.. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ได้กำหนดเขตหวงห้ามไว้แก่แผ่นดินหวงห้ามนี้(คือมาดีนะฮฺ) และท่านกล่าวว่า ผู้ใดพบเห็นใครทำการล่าสัตว์ในนั้น เขาจงยึดเสื้อผ้าของผู้นั้นไว้ *รายงานโดย อะบูดาวุด*

มาดีนะฮฺได้รับการพิทักษ์ไว้โดยการสงเคราะห์ของอัลเลาะฮฺ

จากอะบีฮุรอยเราะฮฺ ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. บนเส้นทางของมาดีนะฮฺมีมลาอิกะฮฺคอยรักษา โรคกาฬโรคและดัจยาล จะไม่เข้าไปในนั้นได้

ในรายงานหนึ่งระบุว่า.. ดัจยาลจะสามารถเข้ามาดีนะฮฺได้ ในวันนั้นมาดีนะฮฺจะมีประตูถึงเจ็ดประตูแต่ละประตูมีมลาอิกะฮฺถึงสองท่านดูแล

จากอะนัส ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. ไม่ว่าเมืองใดก็ตาม(ในโลกนี้) นอกจากดัจยาลจะต้องเหยียบย่างเข้าไปทั้งสิ้น ยกเว้นมักกะฮฺและมาดีนะฮฺ ไม่ว่าจะเป็นเส้นทางส่วนใดก็ตามของเมืองทั้งสอง นอกจากจะต้องมีมลาอิกะฮฺตั้งแถวคอยระวังรักษา หลังจากนั้น มาดีนะฮฺจะสั่นสะท้านแก่ผู้อยู่อาศัยในมันสามครั้ง แล้วจะมีคนกาฟิรและคนมุนาฟิกออกมา *รายงานโดย บุคอรี มุสลิม*

และรายงานของมุสลิมระบุว่า.. ดัจยาลจะมาทางด้านตะวันออก ความมุ่งมาดของมันคือมาดีนะฮฺ จนกระทั่งมันลงพักอยู่เบื้องหลังภูเขาอุหุด หลังจากนั้นมลาอิกะฮฺจะหันใบหน้าไปทางเมืองซาม และที่นั่นเองมันก็สิ้นฤทธิ์

จากสะอัด ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. ไม่ว่าผู้หนึ่งผู้ใดก็ตามที่วางแผนทำลายมาดีนะฮฺ นอกจาก เขาต้องประสบกับความล้มเหลว เหมือนเช่นเกลือที่ละลายตัวในน้ำ *รายงานโดย บุคอรี มุสลิม*

และสายคนหนึ่งของมุสลิมว่า.. ผู้ใดปรารถนาร้ายต่อชาวมาดีนะฮฺ อัลเลาะฮฺจักละลายเขา เหมือนเช่นเกลือละลาย(เมื่ออยู่)ในน้ำ

บทที่ 5

ท่านนบี ซ.ล. ขอพรให้มาดีนะฮฺ

จากอาอิซะฮฺ ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. โอ้อัลเลาะฮฺ โปรดบันดาลให้พวกเรามีความรักต่อมาดีนะฮฺ ประดุจดังความรักของเราที่มีต่อมักกะฮฺหรือให้รุนแรงกว่า.. โอ้อัลเลาะฮฺโปรดประทานความเจริญรุ่งเรืองแก่พวกเรา ในจำนวนซออ์(4 ทะนาน) ของเรา และในทะนานของเรา และโปรดประทานสุขภาพพลานามัยแก่พวกเรา.. และโปรดเคลื่อนย้ายความป่วยไข้ของมันไปยังหมู่บ้านยุฮฟะฮฺ(ซึ่งเป็นหมู่บ้านของพวกกาฟิรในสมัยนั้น).. อาอิซะฮฺกล่าวว่า.. และพวกเราได้มาถึงมาดีนะฮฺ โดยที่มาดีนะฮฺเป็นแผ่นดินที่มีโรคระบาดมากที่สุด เฉพาะอย่างยิ่งห้วยบุตฮานน้ำ (ซึ่งเป็นพาหนะนำโรคระบาด) ไหลเอ่อพ้นพื้นดิน.. นางกล่าวว่า เมื่อท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ได้มาถึงมาดีนะฮฺ อะบูบะกัรกับบิลาลก็ล้มป่วยลง ส่วนอะบูบะกัรนั้นเมื่อมีพิษไข้จับท่าน ท่านก็กล่าวว่า..

คนทุกคนอยู่ยามเช้าในครอบครัว

และความตายใกล้ตัวเขายิ่งเสียกว่าคู่รองเท้า

และบิลาลเมื่อพิษไข้หายไปจากเขา เขาก็พูดขึ้นด้วยเสียงอันดังว่า..

พึงสังวร ฉันหวังเหลือเกิน ว่าฉันคงจะได้ค้างคืนสักคืนหนึ่ง ณ ท้องทุ่ง และ

รอบตัวฉันมีมีพืชอิซคิร และยะลีล

และในวันหนึ่ง ฉันคงจะได้ผ่านมายังสายน้ำแห่งมะยินนะฮฺ และภูเขาซามะฮฺ

และตอฟีล ก็คงได้ปรากฏให้ฉัน (ได้เห็น) *รายงานโดย บุคอรี มุสลิม*

และรายงานของมุสลิมระบุว่า.. พวกเราได้มาถึงมาดีนะฮฺ ในขณะที่กำลังมีโรคระบาด อะบูบะกัรและบิลาลก็ป่วยด้วย.. ครั้นเมื่อท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. ได้เห็นอาการป่วยของสหาย ท่านก็กล่าวว่า.. โอ้อัลเลาะฮฺ โปรดบันดาลให้พวกเรามีความรักมาดีนะฮฺ เหมือนที่พระองค์ทรงบันดาลให้รักมักกะฮฺหรือมากกว่า ขอพระองค์ได้โปรดทำให้มาดีนะฮฺปลอดโรคเถิด และโปรดประทานความเจริญแก่พวกเราในซออ์ของมัน และทะนานของมัน และโปรดย้ายความป่วยไข้ของมันไปยัง ยุฮฺฟะฮฺ

และในรายงานหนึ่งระบุว่า.. โอ้อัลเลาะฮฺ โปรดบันดาลความเจริญให้เกิดขึ้นในมาดีนะฮฺ เป็นสองเท่าที่บันดาลแก่มักกะฮฺ

และรายงานของมุสลิมระบุว่า.. โอ้อัลเลาะฮฺ โปรดประทานความเจริญแก่เรา ในเมืองมาดีนะฮฺของเรา

และในรายงานหนึ่งระบุว่า.. โอ้อัลเลาะฮฺ โปรดประทานความเจริญแก่พวกเราในซออ์ของเรา.. โอ้อัลเลาะฮฺ โปรดประทานความเจริญแก่พวกเราในทะนานของเรา โอ้อัลเลาะฮฺ โปรดบันดาลพร้อมความเจริญให้เป็นสองเท่า

จากอะนัส ร.ฎ. กล่าวว่า.. ท่านนบี ซ.ล. เมื่อกลับมาจากการเดินทาง ท่านก็จะมองไปยังมาดีนะฮฺ ท่านเร่งพาหนะของท่าน และหากท่านอยู่บนสัตว์พาหนะ ท่านก็กระตุ้นมันให้เดินเร็ว ๆ ทั้งนี้เพราะท่านมีความรักในมาดีนะฮฺ (ต้องการกลับมาถึงอย่างรวดเร็ว)

จากอะนัส กล่าวว่า.. ท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. มองไปที่ภูเขาอุหุด แล้วกล่าวว่า.. แท้จริง อุหุดเป็นภูเขาลูกหนึ่ง มันรักเราและเราก็รักมัน *รายงานโดย บุคอรี มุสลิม*

บทส่งท้าย

เรื่องส่งเสริมให้อาศัยในมาดีนะฮฺ

จากซุฟยาน บินอะบีซุฮัยร์ ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. ต่อไปเมืองยะมันจะถูกยึดแล้วมีคนกลุ่มหนึ่งรีบเดินทางเข้ามาอาศัย แล้วพวกเขาก็จะรับผิดชอบต่อชาวคณะของพวกเขา และผู้ที่ภักดีต่อพวกเขา แต่มาดีนะฮฺประเสริฐที่สุดสำหรับพวกเขา หากพวกเขารู้.. ต่อไปเมืองซามก็จะถูกยึด แล้วมีคนกลุ่มหนึ่งรีบเดินทางเข้ามา แล้วพวกเขาก็รับผิดชอบต่อชาวคณะ

ของพวกเขา และผู้ที่ภักดีต่อพวกเขา แต่มาดีนะฮฺประเสริฐที่สุดสำหรับพวกเขา หากพวกเขารู้.. และต่อไปอิรักก็จะถูกยึด แล้วมีคนกลุ่มหนึ่งรีบเดินทางเข้ามา แล้วพวกเขาก็รับผิดชอบต่อชาวคณะของพวกเขา และผู้ที่ภักดีต่อพวกเขา แต่มาดีนะฮฺประเสริฐที่สุดสำหรับพวกเขา หากพวกเขารู้ *รายงานโดย บุคอรี มุสลิม นะซาอี*

จากอะบีฮุรอยเราะฮฺ ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. พวกเขาทอดทิ้งมาดีนะฮฺไว้ตามสภาพของมัน (ซึ่งเจริญและมีระเบียบอย่างดี) ในเมืองนั้น ไม่มีผู้ใดอาศัยอยู่เลย นอกจากสัตว์หาอาหารกิน และคนสุดท้ายที่เข้าไปนั้นคือ ชายเลี้ยงสัตว์สองคนที่มาจากมุซัยนะฮฺ คนทั้งสองมุ่งหน้ามาสู่มาดีนะฮฺ เพื่อเลี้ยงฝูงแพะของทั้งสอง แต่แล้วทั้งสองก็พบว่ามาดีนะฮฺได้ร้างผู้คนเสียแล้ว จนกระทั่งทั้งสองมาถึง "สะนียะติลวะดาอฺ (สถานที่อำลาสำหรับคนเดินทาง)" ทั้งสองก็คว่ำหน้าลง (เสียชีวิต) *รายงานโดย บุคอรี มุสลิม*

จากอะบีฮุรอยเราะฮฺ ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. ต่อไปจะมียุคหนึ่งมาสู่มวลมนุษย์ เป็นยุคซึ่งชายผู้หนึ่งร้องเรียกบุตรของน้าชายของเขา และญาติสนิทของเขาว่า ท่านจงมาสู่สถานที่อันอุดมสมบูรณ์เถิด แต่มาดีนะฮฺนั่นแหละดีที่สุดสำหรับพวกเขา หากพวกเขารู้.. ขอสาบานต่ออัลเลาะฮฺซึ่งชีวิตของฉันอยู่ในอำนาจของพระองค์ ไม่ว่าใครก็ตามที่ออกไปจากมาดีนะฮฺด้วยความเกลียดชัง นอกจากอัลเลาะฮฺจะทรงให้มีผู้ที่ดีกว่าเขาสืบแทนเขาในนั้น.. พึงสังวร มาดีนะฮฺนั้นเปรียบประดุจดังเตาหลอมเหล็กซึ่งขจัดเนื้อร้าย วันอวสานแห่งโลกจะไม่อุบัติ จนกว่ามะดีนะฮฺจะขจัดคนเลวของมัน ประดุจดังเตาหลอมเหล็กที่ขจัดเนื้อร้ายของเหล็กกระนั้น *รายงานโดย มุสลิม*

จากอิบนิอุมัร ร.ฎ. เล่าว่า.. มีทาสหญิงที่เขาปล่อยเป็นอิสระแล้วได้มาหาเขา แล้วนางก็กล่าวว่า.. กาลเวลาได้บังเกิดความคับแค้นแสนสาหัสแก่ข้าพเจ้า.. และข้าพเจ้าประสงค์จะออกไปสู่อีรัค.. อิบนิอุมัรกล่าวว่า.. ไฉนจึงไม่ไปเมืองซาม อันเป็นแผ่นดินที่ถูกกำหนดเป็นที่รวมมนุษยชาติ และเธอจงอดทนเถิด โอ้หญิงผู้โง่เขลา เพราะฉันได้ยินท่านรอซูลุลเลาะฮฺ ซ.ล. กล่าวว่า.. ผู้ใดอดทนต่อความคับแค้นและความยากเข็ญของมาดีนะฮฺได้ ฉันจะเป็นสักขีพยานให้แก่เขา หรือเป็นผู้สงเคราะห์แก่เขาในวันกิยามะฮฺ *รายงานโดย ติรมิซี มุสลิม*

และในรายงานหนึ่งระบุว่า.. ไม่ว่าผู้ใดก็ตามจากประชาชาติของฉัน ที่อดทนต่อความคับแค้นและความยากเข็ญของมาดีนะฮฺได้ นอกจากว่าฉันจะเป็นผู้สงเคราะห์แก่เขาในวันกิยามะฮฺอย่างแน่นอน

จากอิบนิอุมัร จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. ผู้ใดสามารถจะตายที่มาดีนะฮฺได้ เขาก็จงตาย ณ ที่นั้นเถิด เพราะแท้จริงฉันจะสงเคราะห์แก่ผู้ที่ตาย ณ ที่นั้น

จากยะรีร บินอับดิลลาฮฺ ร.ฎ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. แท้จริงอัลเลาะฮฺได้ทรงประทานโองการแก่ฉันว่า.. บรรดาเมืองทั้งสาม เมืองใดก็ตามที่เจ้าพักพิง นั่นเป็นเมืองแห่งการอพยพของเจ้า นั่นคือ มาดีนะฮฺหรือบะฮฺรอยน์ หรือกินนิสรีน *รายงานโดย ติรมิซี*

และอุมัรกล่าวว่า.. โอ้อัลเลาะฮฺ โปรดบันดาลให้ข้าพเจ้าได้รับโชค่เช่นผู้ตายอย่างเสียสละในการของพระองค์เถิด และโปรดดลบันดาลให้ข้าพเจ้าได้ตายในเมืองแห่งศาสนทูตของพระองค์ ซ.ล. *รายงานโดย บุคอรี*

การเยี่ยมสุสานของท่านนบี ซ.ล.

จากอะบีฮุรอยเราะฮฺ ร.ฏ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. ไม่ว่าผู้ใดก็ตามที่ให้สล่ามแก่ฉันนอกจากอัลเลาะฮฺทรงส่งสัญญานของฉันคืนแก่ฉัน เพื่อฉันจะได้ตอบรับสล่ามนั้นแก่เขา *รายงานโดย อะบูดาวุด บัยหะกี*

จากอะบีฮุรอยเราะฮฺ จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. ท่านทั้งหลายอย่าทำบ้านของพวกท่านให้เป็นหลุมศพ และท่านทั้งหลายอย่าทำหลุมศพของฉันให้เป็น(เทศกาลชุมนุม)วันอีด และท่านทั้งหลายจงซอลาหวาดแก่ฉัน เพราะว่าการซอลาหวาดของพวกท่านนั้น จะถึงฉันอย่างแน่นอน ไม่ว่าพวกท่านจะอยู่ที่ไหนก็ตาม *รายงานโดย อะบูดาวุด อัตติยาอ์*

จากอิบนิอุมัร ร.ฏ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. ใครเยี่ยมหลุมศพของฉัน เขาจักได้รับการสงเคราะห์ของฉันอย่างแน่แท้

จากอะนัส ร.ฏ. จากท่านนบี ซ.ล. กล่าวว่า.. ใครเยี่ยมฉันในมาดีนะฮฺ โดยใคร่ครวญ(ถึงกุศลด้วยบริสุทธิ์ใจ) แน่นอนเขาจะได้อยู่แนบชิดฉัน(ในสวรรค์) และฉันจะสงเคราะห์เขาในวันกิยามะฮฺ

และในรายงานหนึ่งระบุว่า.. ใครเยี่ยมฉันภายหลังจากฉันได้เสียชีวิตไปแล้ว ก็ประหนึ่งเขาได้เยี่ยมฉัน ขณะฉันยังมีชีวิตอยู่นั่นเอง *รายงานโดย คอดีอิยาด*

لا إله إلا الله محمد رسول الله